

Årsrapport og årsregnskap

2020

Innhold

Kommunedirektørens innledning	4
Foretakene og MNU	5
Organisasjon og internkontroll	9
Struktur - politisk og administrativ	9
Oversikt årsverk	12
Sykefravær	13
Lønn og likestilling	15
Kompetanseutvikling	16
HMS	17
Internkontroll	18
Etisk standard	19
Miljø og klima	19
Planer og befolkning	24
Overordnede planer	24
Befolkningsutvikling	25
Folkehelse og levekår	28
Økonomiske rammebetingelser	30
Handlingsregler (kommunekassa)	30
Koronaregnskap	34
Analyse av balansen til Moss kommune (kommunekassa)	36
Finansforvaltning	38
Konsolidert regnskap	41
Sentrale kapitler	45
Kommunedirektør med stab	53
Kommunalområde oppvekst og utdanning	65
Enhet barn, unge og familie	73
Enhet barnevern	75
Enhet barnehage	77
Enhet skole	79
Kommunalområde helse og mestring	83
Enhet helsehus	90
Enhet samhandling	94
Enhet sykehjem og omsorgsboliger	97
Enhet hjemmetjenester	99

Kommunalområde kultur, aktivitet og inkludering.....	102
Enhet idrett, aktivitet og frivillighet	113
Enhet bolig, integrering og krisesenter	118
Enhet kultur	121
Enhet NAV	124
Kommunalområde plan, miljø og teknikk.....	129
Enhet plan, byggesak og geodata	140
Enhet kommunalteknikk	143
Enhet miljø og landskap	148
Fellesposter drift.....	158
Årsregnskap.....	162

Kommunedirektørens innledning

2020 var det første året som nye Moss kommune. Planer som var beskrevet i forarbeidet siden 2017 skulle endelig iverksettes. Men det går ikke an å planlegge tilstrekkelig for et år som 2020. Det ble et år med mye økonomisk usikkerhet og stadige endringer som gjorde hverdagen uforutsigbar, men det ble også et år hvor Moss kommunes omorganisasjon demonstrerte en imponerende omstillingsevne hos samtlige ansatte. Planer måtte endres og nye rutiner for en helt ny situasjon måtte utvikles. I tillegg ble organisasjonen endret med nedleggelse av et stabsområde og et kommunalområde. Jeg vil derfor benytte anledningen til å takke alle ansatte for innsatsen, våre tillitsvalgte og verneombud som har vært løsningsorienterte og tydelige og våre politikere som har stilt opp på kort varsel og bidratt til støtte og innspill i håndteringen av pandemien og den usikkerheten den har medført.

En kommune går ikke gjennom et slikt år uten at det har noen konsekvenser. Innovasjons- og utviklingsarbeidet på en del områder har måttet vike. Kulturbbyggingen som er så viktig for enhver organisasjon i et oppstartsår ble flyttet til digitale kanaler eller utsatt. I tillegg ble det utsettelse i de planlagt tiltakene for å justere økonomien i forhold til det merforbruket den nye kommunen hadde med seg fra starten. Når det er sagt så tror jeg denne årsmeldingen dokumenterer at kommunal- og stabsområdene til tross for utfordringene har hatt stor gjennomføringskraft. Prosjekter er landet, nye er igangsatt, forbedringstiltak og utvikling er planlagt og igangsatt i tillegg til at en rekke kurs og kompetanseprogrammer er gjennomført. Jeg håper du som leser bruker denne årsmeldingen som et oppslagsverk for å se hvor stor og bred aktiviteten i vår kommune er, også i et år med pandemi.

Med en betydelig usikkerhet knyttet til bl.a skatteinngangen, ble summen av den økonomiske utfordringen estimert til 200-260 mill. kroner ved inngangen til sommeren 2020. Når årsregnskapet nå er avsluttet er det med glede jeg registrerer et positivt driftsresultat - justert for avsetninger - på 39,7 mill. kroner. Dette er et resultat av flere ting. Skatteinngangen ble redusert, men ikke så mye som fryktet. Pensjonskostnadene ble lavere og ikke minst viste det seg at til tross for utsettelse begynte arbeidet med økonomiske tiltak å gi resultater. Det er allikevel viktig å merke seg at flere av de positive økonomiske effektene i 2020 er midlertidige og preget av engangseffekter. Det er med andre ord for tidlig å avblåse behovet for tiltak for å bringe økonomien i balanse. Samtidig er det gledelig å konstatere at vi starter neste periode med en mer robust sparekonto.

I årene som kommer vil det for samtlige norske kommuner – ikke bare Moss – bli behov for å tenke nytt. Perspektivmeldingen bærer bud om strammere økonomiske rammer. Svaret er ikke å kun fokusere på kuttforslag, men å se på hvordan kan vi endre måten vi skal dekke fremtidens behov på. Leve hele livet er en kvalitetsreform for eldre som vi er i gang med, og det er varslet reformer også på andre viktige områder de nærmeste årene. Vi skal bruke disse reformene til å nettopp se på nye fremtidsrettede løsninger.

Moss kommune er klare for å møte fremtiden. Men først må vi sikre at det mest verdifulle kommuneorganisasjonen har – de ansatte – får muligheten til å samle krefter når pandemien er over. Vi krysser fingrene og gleder oss til en normalisert hverdag på vegne av oss alle.

God lesning!

Hans Reidar Ness
Kommunedirektør

Foretakene og MNU

Sammendrag MKEiendom KF

Nedenfor vises en kort redegjørelse fra MKEiendom KF. I tillegg legger MKEiendom frem egen årsmelding med mer detaljert informasjon.

Formål

Moss Kommunale Eiendomsselskap KF står ansvarlig for eierskap, samt forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunale eiendommer i et langsiktig perspektiv. MKEiendom KF forestår også byggherreoppdrag på vegne av Moss kommune.

Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viste et negativt netto driftsresultat på kr 3,8 mill. som er kr 1,7 mill. bedre enn budsjettet. Negativt netto driftsresultat ble finansiert med budsjettet bruk av disposisjonsfond.

Følgende strykninger ble i den sammenheng gjennomført ved årsavslutningen for 2020:

- Budsjettet overføring fra drift til investering kr 2 mill.
- Budsjettet bruk av disposisjonsfond kr 3,7 mill.

I 2020 ble det et merforbruk til drift og vedlikehold enn hva som opprinnelig var budsjettet. Ved tilførsel av boligmasse fra tidligere Rygge kommune, viste det seg at etterslepet på disse var såpass stort at det var nødvendig med budsjettendringer fra planlagt vedlikehold til ikke planlagt vedlikehold, men alt ble tatt innenfor egne rammer. Ikke planlagt vedlikehold fikk et samlet merforbruk på ca. kr 8 mill. Planlagt vedlikehold fikk et samlet mindreforbruk på ca. kr 3 mill.

Det var i 2020 et uvanlig stort avvik mellom budsjetterte og regnskapsførte utgifter og inntekter, herav merutgifter kr 38 mill. og merinntekter kr 38 mill. Dette kommer av at balanseverdiene fra Rygge kommune ble overført sent i 2020 og avskrivningene - både inntekter og utgifter - ble derfor ikke budsjettet. Langsiktig gjeld tilknyttet eiendommene blir ikke overført før i 2021.

Investeringsregnskapet

Investeringsutgifter minus investeringsinntekter viste merinntekter på kr 19,5 mill. som er kr 4,5 mill. bedre enn budsjettet. Herav ble investeringsutgiftene kr 24,7 mill. lavere enn budsjettet og investeringsinntektene kr 20,2 mill. lavere enn budsjettet, hvorav kr 22,6 mill. skyldes mindre bruk av lån.

Følgende strykninger ble gjennomført ved årsavslutningen for 2020:

- Bruk av lån ble redusert med kr 22,6 mill.
- Overføring fra drift ble redusert med kr 2 mill.

MKEiendom KF leverte et investeringsregnskap med relativt få avvik mot vedtatt budsjett for 2020, og med små avvik fra vedtatt totalramme. De store avvikene kommer altså fra endret fremdrift.

Kjøp/oppgradering av leiligheter og oppføring av robuste boliger er to av prosjektene som av forskjellige grunner ikke er gjennomført i 2020 i tråd med budsjettet. Det samme gjelder oppgradering av uteområder barnehager og Grindvold omsorgsbolig. Øvrige prosjekter har hatt en forutsigbar og god fremdrift.

Samlede utgifter i investeringsregnskaper er på kr 121,9 mill., mot kr 500 mill. i 2019. Finansiering er i tråd med budsjett, med unntak av samlede merinntekter fra statlige og fylkeskommunale overføringer på kr 9 mill. og mindreinntekt ved salg av Ryggeveien 262 på kr 3,5 mill. Overføring fra investering og nødvendig bruk av lån er strøket i tråd med regelverket, slik at investeringsregnskapet er i balanse. Lån er redusert med kr 22,6 mill. og overføring fra drift med kr 2 mill.

Investeringstakten fremover er innledningsvis dalende, men tar seg opp igjen når prosjektene «Utvidelse Mossehallen», «Omlegging av høyspent nordre bydel» og «Grindvold Omsorgsboliger» starter for fullt.

Sammendrag Moss havn KF

Nedenfor vises en kort redegjørelse fra Moss Havn KF. I tillegg legger Moss havn frem egen årsmelding med mer detaljert informasjon.

Organisasjonen i 2020

Foretaket består pr. 31.12.2020 av 13 ansatte fordelt på 12,6 årsverk. Moss Havnestyre består av 7 personer.

Formål

Moss Havn KF er et kommunalt foretak opprettet etter kommunelovens kapittel 9. Havnen er i første rekke en tilrettelegger og et nav for utvikling av lokalt og regionalt næringsliv, som igjen skal føre til flere, tryggere og kunnskapsbaserte arbeidsplasser.

Havnevirksomheten er bl.a. regulert gjennom havne- og farvannsloven. Formålet med Havne- og farvannsloven er å legge til rette for god fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk og forvaltning av farvannet i samsvar med allmenne hensyn og hensynet til fiskeriene og andre næringer. Loven skal videre legge til rette for effektiv og sikker havnevirksomhet som ledd i sjøtransport og kombinerte transporter, samt for effektiv og konkurransedyktig sjøtransport av personer og gods innenfor nasjonale og internasjonale transportnettverk.

Overordnede samferdselspolitiske mål om overføring av gods fra vei til sjø og bane skal fremmes.

Driftsregnskapet for 2020

Moss Havn leverte i 2020 et overskudd i driftsregnskapet på kr 2,4 mill. Dette er kr 0,4 mill. bedre enn budsjettert resultat. Samlet gjeld for foretaket var pr. 31.12.2020 på kr 59,6 mill.

Investeringsregnskapet for 2020

Moss Havn hadde i 2020 et mindreforbruk i investeringsregnskapet på kr 7,8 mill. Virksomheten budsjetterte i 2020 med en investeringsramme på kr 33,6 mill. Regnskapet pr. 31.12.2020 viser at Moss Havn sine investeringer for 2020 beløper seg til kr 25,8 mill.

Energi/ENØK 2020

I 2020 har Moss Havn utført følgende ENØK- tiltak:

Smart Moss Havn-programmet ble evaluert i 2020 og videre satsning er tatt inn i strategisk plan og mål og igjennom det blitt en integrert del av havnas utvikling fremover.

Programmet har vært kjørt i 3 år (fra 2017) som et samarbeid mellom akademia, næringsliv, kommune og havn. Programmets målsetting har vært å finne nye løsninger som er både innovative, effektive og miljøvennlige. I tillegg har søknader til virkemiddelapparatet resultert i konkret støtte til flere ulike prosjekter.

De største endringene vil komme i årene fremover når havna skal tilpasse seg nye løsninger både for fossilfrie og automatiske/autonom transport både på land og til sjøs. Det er inngått avtale med ASKO om etablering av dronehavn i 2020.

Oslofjordens første landstrømanlegg på container kai ble åpnet høsten 2019. Anlegget ble etablert med støtte fra ENOVA. Det er et felles prosjekt med øvrige havner i Oslofjorden for å bidra til at både havner og skip gjør det mulig å ta ut de betydelige effektene bruk av landstrøm vil gi. Prosjektet startet opp i 2020.

Lysstyring ble montert på havnebelysningen i forbindelse med Bane Nor sin ombygging av havneområdet. Dette for å skåne omgivelser og redusere strømforbruk.

Det er også investert i nytt åk med støydemping til containerkrana. Den ble levert september 2020.

Marked/utvikling 2020

Anleggelsen av innlandshavn har vært et viktig tiltak for Moss havn, og legger til rette for etablering av nye kunder til havna og store næringslivaktører i regionen. Europris åpnet sitt nye lager i april 2019, og har varslet en opptrapping av sin aktivitet gjennom de kommende årene og 2020 er første års effekt av dette.

I 2021 etableres dronehavn i Moss, nye elektriske sjødroner og tilhørende elektriske trekkvogner gir mulighet for nullutslipp transport.

Havnen ligger strategisk til med tanke på eksisterende og nye næringsområder i Vestby, Moss og Våler. Utbyggere og utviklere bruker Moss havn aktivt i sin promotering av utbyggingsområdene.

Året som helhet ga en fin vekst i antall TEU og tonn, og Moss havn er den havna som har opplevd størst vekst av havnene i Oslofjorden.

Transport på sjø gir miljømessige og økonomiske effekter sammenlignet med alternativet som i all hovedsak er vei. Det er viktig med gode og forutsigbare rammebetingelser slik at Moss havn kan bidra til å styrke sjøfarten fremover.

Sammendrag Mosseregionens Næringsutvikling

Mosseregionens Næringsutvikling AS (MNU) er en viktig bidragsyter i Moss kommune sitt arbeid med næringslivssatsing og eier 17 prosent av aksjene i selskapet. Sammen med Moss havn KF eier Moss kommune konsolidert 34 prosent av aksjene.

Formål

MNU skal være Mosseregionens kontaktorgan i næringsspørsmål og sikre en balansert og mangfoldig utvikling av regionens produserende og nyskapende næringsliv. Dette omfatter blant annet aktiv markedsføring og veiledning overfor eksisterende og nye virksomheter.

Hovedmål

MNU skal bidra til bærekraftig verdiskaping og sikring av-/flere arbeidsplasser innenfor MNU sine prioriterte satsingsområder.

Prioriterte satsingsområder 2020

1. MNU skal bidra til å utvikle Norges fremste flytekniske miljø på Rygge
2. MNU skal utvikle Viken Teknologiklynge 4.0 som en tverrindustriell klynge som gjennom kompetanseutvikling og samhandling styrker bedriftenes konkurransekraft
3. MNU skal bidra til å styrke klyngebedriftenes internasjonale markedsadgang og innovasjon
4. MNU skal jobbe for at flere offentlige arbeidsplasser etableres i egen arbeidsplassregion
5. MNU skal bidra til positiv assistanse for oppstartsselskaper/gründere
6. MNU skal bidra til styrket fokus på regionen som logistikk-knutepunkt
7. MNU skal styrke fokuset nordover i felles arbeidsplassregion

Aktiviteter, resultater og effekter

Året 2020 har vært et år preget av store utfordringer knyttet til koronapandemien, men også spennende muligheter. MNU tok etter nedstengningen 12. mars umiddelbart tak i det store behovet bedriftene hadde for veiledning og rådgivning. Mer enn 300 bedrifter fikk i tiden etter 12. mars slik veiledning. I tillegg har mer enn 300 bedrifter fått veiledning/rådgiving fra MNU som kompetansemegler, som resulterte i ca. kr 150 mill. i offentlig støtte (inkl «Skattefunn») til bedriftene.

På vegne av mosseregionens kommuner (inkl Vestby kommune) administrerte MNU prosessen med regionalt næringsfond, herav ekstraordinære statlige midler kr 4,4 mill. til virksomheter for å dempe negative effekter av nasjonale og lokale koronatiltak. Midlene ble fordelt til 11 selskaper høsten 2020. MNU koordinerte også, sammen med Moss kommune, ekstraordinære statlige midler - kr 5,58 mill. - for å kompensere serveringssteder som ble spesielt rammet av lokale koronatiltak, herav skjenkestopp fra 1. desember.

I 2020 har MNU forøvrig koordinert prosessen med strategisk næringsplan, inklusive plan for opplevelsesnæringen/reiseliv i mosseregionen, der det gjennom prosessen er gjennomført flere workshops (bransjevis) og en rekke intervjuer med bedriftsledere.

Etter ønske fra logistikknæringen har MNU etablert et logistikknettverk der konkretisering av felles utfordringer og strategisk retning for 2021 var hovedfokus.

I sluttrapporten til Østfoldprosjektet "Statlige arbeidsplasser til Østfold" ble det konkludert med at prosjektet aktivt har medvirket til at 7-800 arbeidsplasser er flyttet/nyetablert eller sikret i Østfold, hvorav de fleste i Moss.

Rockwool Moss ble i 2020 tildelt Mosseregionens Næringslivspris og Halodi Robotics tildelt Mosseregionens Gründerpris.

For mer informasjon henvises det til Mosseregionens Næringsutvikling sin årsmelding.

Organisasjon og internkontroll

Struktur - politisk og administrativ

Politisk organisering 2020

Moss kommune er politisk organisert etter formannskapsmodellen. Dette er hovedmodellen i kommuneloven, og innebærer at formannskapet velges av kommunestyret etter partienes forholdsvis representasjon i kommunestyret.

Kommunestyret er det øverste kommunale organet, og treffer vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegasjonsvedtak. Kommunestyret har det øverste tilsyn med den kommunale forvaltningen, og kan forlange enhver sak lagt frem for seg til orientering eller avgjørelse. Kommunestyret i Moss har 49 medlemmer. Det vises til Moss kommunes delegeringsreglement og saksbehandlingsreglement for kommunestyret for utfyllende beskrivelse.

Kommunestyret som organ avholdt syv møter i løpet av 2020. I tillegg møttes formannskapet to ganger og vedtok saker på fullmakt fra kommunestyret.

Formannskapet innstiller til kommunestyret i saker om handlingsplan, årsbudsjett og kommune-/delplaner, og i alle saker hvor ikke innstillingsmyndigheten er lagt til annet utvalg. Formannskapet i Moss har 13 medlemmer. Det vises til Moss kommunes delegeringsreglement og saksbehandlingsreglement for formannskapet for utfyllende beskrivelse.

I 2020 ble det holdt 18 formannskapsmøter hvorav syv av disse ikke var planlagt ved inngangen til 2020. I fem av disse tilfellene var det koronasituasjonen som krevde at formannskapet ble sammenkalt, mens den økonomiske situasjonen var tema for tre av møtene.

Kommunestyret har opprettet fem hovedutvalg:

- Utvalg for plan, bygg og teknisk
- Utvalg for landbruk, samferdsel, natur og miljø
- Utvalg for helse og mestring
- Utvalg for kultur, aktivitet og inkludering
- Utvalg for oppvekst og utdanning

Hovedutvalgene har vedtaksmyndighet innenfor sine ansvarsområder. I saker utvalgene selv ikke kan avgjøre, innstiller utvalgene til kommunestyret. Hovedutvalgene i Moss har 11 medlemmer. Det vises til

Moss kommunes delegeringsreglement og saksbehandlingsreglement for hovedutvalgene for utfyllende beskrivelse.

Samlet ble det avholdt 40 møter i hovedutvalgene i 2020.

Medvirkningsråd for personer med funksjonsnedsettelse, medvirkningsråd for eldre og flerkulturelt råd var alle operative fra januar 2020. Medvirkningsråd for ungdom ble igangsatt fra høsten 2020 og holdt sitt første møte 29.oktober.

Det politiske styringssystemet i Moss kommune ble som i resten av landet tvunget over på digitale kanaler og mange av de politiske møtene ble gjennomført på Teams. Folkevalgte i Moss hadde allerede før landet ble lukket, tatt i bruk Microsoft Teams som samhandlingskanal og alle kommunestyremedlemmene hadde i januar/februar 2020 gjennomgått opplæring i bruk av den digitale plattformen.

I tillegg til at det ble holdt ekstraordinære formannskapsmøter som følge av koronapandemien i 2020, ble det også gjennomført seks informasjonsmøter for gruppelederne hvorav tre av disse handlet om korona.

I tillegg til aktivitet i kommunestyret, formannskap, hovedutvalg og medvirkningsråd ble det i 2020 avholdt møter i reglementskomiteen, skattetakstutvalget og valgkomiteen.

Administrativ organisering

Kommunedirektøren er kommunens øverste administrative leder og er ansvarlig for saksutredninger for folkevalgte organer og iverksettelse av politiske vedtak. Kommunedirektørens ansvar og myndighet er nærmere beskrevet i delegeringsreglementet som er vedtatt av kommunestyret.

1.januar 2020 besto Moss kommunes administrasjon av fire kommunalområder og tre stabsområder.

I juni 2020 ble det besluttet å redusere antallet stabsområder med ett og stab samfunn og strategi ble avvirket høsten 2020. Enhet økonomi ble plassert direkte under kommunedirektør, mens enhet kommunikasjon ble plassert i stab organisasjon og enhet samfunnsutvikling ble lagt til kommunalområde for plan, miljø og teknikk. Høsten 2020 ble det også besluttet å redusere med ett kommunalområde og fra 1.januar 2021 ble kommunalområde oppvekst og utdanning og kommunalområde kultur, aktivitet og inkludering slått sammen til nytt kommunalområde for kultur, oppvekst og aktivitet.

Organisering fra 01.01.2021:

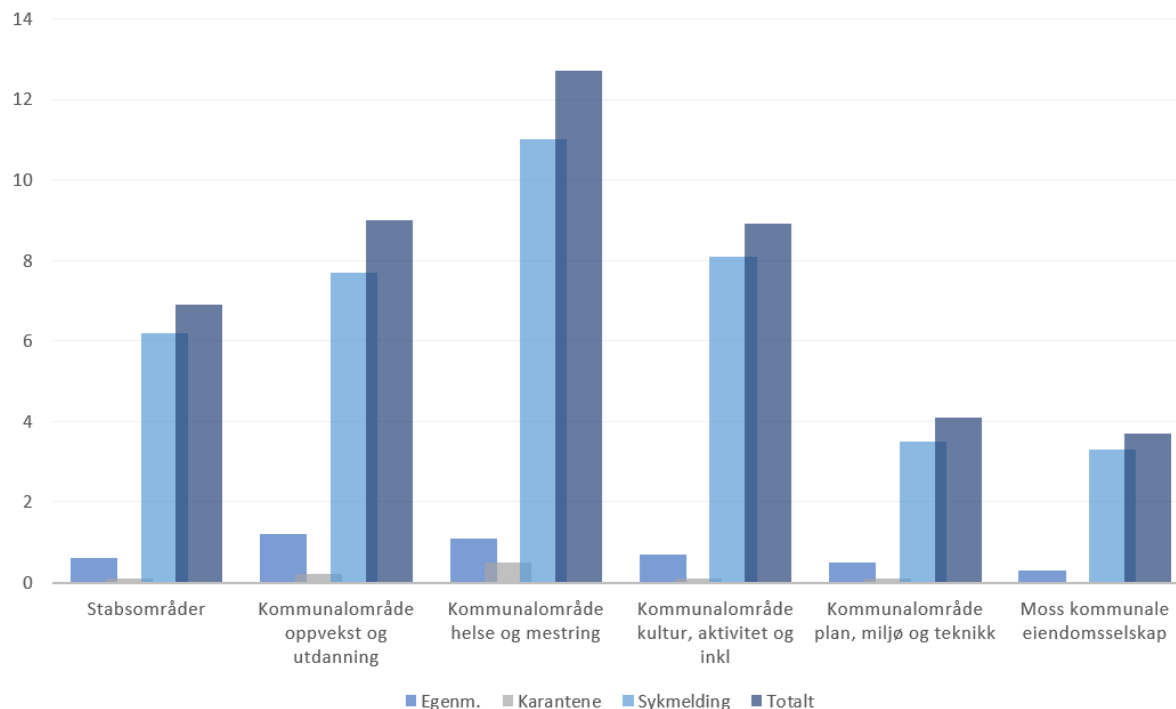
Oversikt årsverk

Område/ enhet	Antall årsverk per 31.12.20
Kommunedirektør	3,0
Enhet økonomi	25,5
Stab organisasjon (inkl. renhold)	97,6
Enhet kommunikasjon	35,3
Enhet IT	17,2
Enhet HR	25,9
Enhet kommuneadvokaten	4,0
Stab innovasjon	7,0
Kommunalavdeling oppvekst og utdanning	0,0
Enhet skole	734,3
Enhet barnevern	53,6
Enhet barnehage	236,6
Enhet barn, unge og familie	79,7
Kommunalavdeling kultur, aktivitet og inkludering	1,0
Enhet bolig, integrering og krisesenter	72,9
Enhet idrett, aktivitet og frivillighet	61,9
Enhet kultur	38,5
Enhet NAV	70,8
Kommunalområde helse og mestring	1,0
Enhet samhandling	40,8
Enhet helsehus	179,6
Enhet hjemmetjenester	533,9
Enhet sykehjem og omsorgsbolig	399,1
Kommunalavdeling plan, miljø og teknikk	1,0
Enhet plan, bygg og geodata	28,9
Enhet kommunalteknikk	76,8
Enhet miljø og landskap	17,5
Enhet samfunnsutvikling	7,5
Moss kommunale eiendomsselskap	40,0
Totalt	2 890,9

Ledige stillinger er ikke tatt med i oversikten, unntatt for stabene. Ansatte i permisjon og vikar telles stillingen kun en gang. Læringer er ikke med i oversikten.

Sykefravær

Sykefraværet i Moss kommune er for 2020 på 10,2 prosent. Nedenfor er sykefraværet presentert, fordelt på områdenivå.

	Egenmelding	Karantene	Sykmelding	Totalt*
Stabsområder (inkludert virksomhet renhold)	0,6	0,1	6,2	6,9
Kommunalområde oppvekst og utdanning	1,2	0,2	7,7	9,0
kommunalområde helse og mestring	1,1	0,5	11,0	12,7
Kommunalområde kultur, aktivitet og inkl	0,7	0,1	8,1	8,9
Kommunalområde plan, miljø og teknikk	0,5	0,1	3,5	4,1
Moss kommunale eiendomsselskap	0,3	0,0	3,3	3,7

*) I 2020 har det vært noe ulik måte å gjøre uttrekk for sykefravær på tjenesteområdene og samletabellen over, det vil derfor være mindre differanser mellom tabellene. Inkludert i statistikken er koronarelatert fravær, både karantene og sykefravær.

Moss kommune har i 2020, i tråd med samarbeidsavtale med NAV arbeidslivssenter, hatt fokus på å redusere sykefravær, og hindre frafall i arbeidslivet. Videre er det gjennomført opplæring av ledere i sykefraværsoppfølging, etter bestemmelser i vedtatt sykefraværsprosedyre i 2020. Moss kommune har arbeidet med å fokusere på god oppfølging knyttet til enkeltmedarbeidere i forebyggende, og oppfølgende øyemed.

Gjennomførte tiltak/aktiviteter i 2020

- HMS kurs for nye ledere og verneombud
- Sykefraværsoppfølgingskurs i samarbeid med NAV arbeidslivssenter for ledere

Løpende tiltak og virkemidler i sykefraværarbeidet

- Kontinuerlig opplæring og kurs
- Tilbud om veiledningstime ved bedriftshelsetjenesten
- Ergonomiske kartlegginger
- «Gravid i arbeid» partssamarbeid
- Tilrettelegginger på arbeidsplassen
- Bruk av varmtvannsbasseng
- Bistand og bruk av bedriftshelsetjenesten for hjelp til kartlegginger, veiledning, opplæring og deltakelse i oppfølgingsarbeid
- Bistand og møter med NAV og NAV arbeidslivssenter

Sykefravær knyttet til heltid/deltid 2020

Stillingsstørrelse	Kvinner	Menn	Totalt
<40%	8,3 %	3,8 %	7,3 %
40 - 79% stilling	11,5 %	5,8 %	10,4 %
80 - 100% stilling	11,5 %	5,1 %	10,1 %
Totalt	11,5 %	5,5 %	10,2 %

Oversikten viser sykefraværet fordelt på kjønn og stillingsstørrelse. For kvinner har andel sykefravær fordelt på stillingsstørrelse vært likt fordelt i de fleste stillingsstørrelser, med noe mer variasjon for menn. Ut ifra stillingsstørrelse er det medarbeidere med 40-79% stilling som representerer det høyeste fraværet på 10,4%

Sykefravær knyttet til alder/kjønn 2020

Alder	Kvinner	Menn	Totalt
18-29	11,0 %	3,8 %	9,1 %
30-39	11,9 %	5,1 %	10,4 %
40-49	10,3 %	4,9 %	9,3 %
50-59	11,5 %	8,0 %	10,7 %
> 60	14,4 %	3,5 %	12,5 %

Statistikken viser sykefravær fordelt på alder og kjønn. Aldersgruppen med høyest sykefravær er kvinner i aldersgruppen 60 år, og oppover. Samtidig er det i aldersgruppen 60 år og oppover menn har det laveste sykefraværet.

Lønn og likestilling

Det har i 2020 vært en lav gjennomsnittlig lønnsutvikling som følge av en begrenset økonomisk ramme i lønnsoppgjøret. Den økonomiske rammen var på 1,7% av lønnsmassen, og fratrullet lønnsглиdning og overheng var det faktiske resultat på om lag 0,3% for stillinger i Hovedtariffavtalens kap. 4, mens for stillinger i kap. 5 og 3 var rammen på 0,4% for Moss kommune.

Gruppering	Kjønnsbalanse %		Gjennomsnittlig grunnlønn			Diff. lønn kvinner favør
Stillinger	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Alle	
Stillinger uten særskilt krav til utdanning	79 %	21 %	379 225	369 352	377 075	0,6 %
Fagarbeiderstillinger/tils. fagarbeiderstillinger	83 %	17 %	431 681	427 011	430 868	0,2 %
Stillinger med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning	95 %	5 %	460 840	504 860	462 689	-0,4 %
Stillinger med krav om 3-årig U/H utdanning	85 %	15 %	514 825	520 888	515 743	-0,2 %
Stillinger med krav om 4-årig U/H utdanning	92 %	8 %	576 178	549 782	574 028	0,4 %
Stillinger med krav om mastergrad	100 %	0 %	627 100		627 100	0,0 %
Undervisningsstillinger	76 %	24 %	562 914	573 916	565 531	-0,5 %
Øvrige stillinger kapittel 4	70 %	30 %	520 359	509 768	517 226	0,6 %
Stillinger kapittel 5	63 %	37 %	662 847	664 849	663 575	-0,1 %
Samlet	81 %	19 %	480 202	490 863	482 289	-0,4 %

	Kjønnsbalanse %		Gjennomsnittlig grunnlønn			Diff. lønn kvinner favør
Lederstillinger	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Alle	
Avdelingsledere	78 %	22 %	660 409	681 834	665 150	-0,7 %
Avdelingsledere skole	71 %	29 %	684 483	691 003	686 141	-0,2 %
Virksomhetsledere	68 %	32 %	802 326	864 352	818 507	-2,0 %
Virksomhetsledere skole	88 %	12 %	804 585	827 819	807 319	-0,3 %
Enhetsledere	89 %	11 %	922 180	960 181	927 137	-0,5 %
Direktører/kommunedirektør	50 %	50 %	1 224 200	1 323 648	1 273 924	-3,9 %
Samlet	77 %	23 %	725 158	758 353	732 594	-1,0 %

Innenfor de store stillingsgruppene er det ganske jevn variasjon på hvorvidt lønnsnivåer er i kvinners favør eller ei. På lederstillinger viser tallene at mannlige ledere i snitt kommer noe bedre ut enn kvinner. Størst er differansen på virksomhetsledernivå. I toppledergruppen kommer kvinnene best ut på direktørnivå, men med kommunedirektøren medregnet er differansen i negativ favør til kvinnene. Det er innen alle stillingsgrupper overvekt av kvinner i Moss kommune. I toppledergruppen er kjønnsfordelingen lik.

Kompetanseutvikling

Ved oppstart av ny kommune 01.01.20, var det både i forkant og videre gjennom 2021 stort fokus på opplæring knyttet til ny organisasjon. Ny kommune har krevd mange nye systemer og prosedyrer, etablering av nye arenaer og videreutvikling av kultur for godt forbedringsarbeid. Overordnet kompetanseutvikling i 2020 har derfor i stor grad bestått av konkret opplæring rundt systemer, rutiner og retningslinjer for hvordan vi skal jobbe i ny kommune. Det er i 2020 gjennomført omfattende opplæring både for ledere og ansatte bl.a. innen:

- Økonomi
- HR, herunder rekruttering og ansettelse
- Office 365 (Teams)
- Kvalitetssystem
- HMS og sykefravær
- Personvern

Arbeidet med overordnet strategi for kompetanseutvikling ble utfordret av pandemihåndtering, og ble satt på vent til vi igjen kan rette vår oppmerksomhet på dette.

Digital samhandling

2020 ble året hvor den digitale kompetansen blant våre medarbeidere ble utfordret og utviklet i et hurtig tempo. For mange ble hverdagen preget av nye måter å kommunisere på, og å lære på. På kort tid ble både møter og kurs/ opplæring overført til digitale flater. Over samme 3-måneders periode gikk vi fra i overkant av 1 200 teamsmøter i 2019 til nesten 22 000 teamsmøter i 2020. Teams ble for mange ansatte den nye samhandlings- og kompetanseutviklingsarenaen. I forbindelse med bygging av ny kommune var allerede digital samhandling og Office 365 rullet ut i store deler av organisasjonen, og opplæring ble gitt både høsten 2019 – og videre inn i 2021.

Rekruttering

I 2020 ble det gjennomført 188 ansettelsesprosesser i kommunen. Dette er en nedgang sammenlignet med året før for de gamle kommunene. Mye av årsaken til dette er ledighold av stillinger og koronapandemien. Det forventes derfor et høyere antall ansettelsessaker i 2021.

Det ble behandlet totalt 4 000 jobbsøknader, hvorav 45 prosent var til stillinger innen helse og mestring. Blant søkerne oppga 10 prosent å ha innvandrerbakgrunn. 35 prosent av søkerne var menn.

Lærlinger

Moss kommune er en selvstendig lærebedrift og skal være en synlig og attraktiv arbeidsgiver som har en sentral rolle som lærebedrift. Moss kommune er godkjent som opplæringsbedrift i 10 fag:

- IKT
- Helsefag
- Barne- og ungdomsarbeiderfag
- Institusjonskokk
- Rørlegger
- Anleggsgartnerfag
- Anleggsmaskinførerfag
- Tømrerfag
- Kontor- og administrasjonsfaget
- Bygghandverkerfaget

Moss kommune hadde 89 lærlinger i 2020 og det var 40 lærlinger som var oppmeldt til fagprøven i 2020. Grunnet situasjonen med korona og nedstengning er det gjennomført 37 fagprøver og det gjenstår 3 lærlinger som fremdeles venter på sin fagprøve fra 2020.

Av de 37 gjennomførte fagprøver i 2020 er 36 fagprøver bestått. Av disse er det 10 som har bestått meget godt.

Kompetansemidler fra Statsforvalteren

Moss kommune søker hvert år om midler fra Statsforvalteren til kompetansehevende tiltak i helse og omsorgstjenesten. For 2020 ble de tildelte midlene benyttet til følgende kompetansehevende tiltak:

- 17 ansatte deltok på helsefagarbeiderutdanning
- 19 ansatte deltok på fagskole
- 32 ansatte deltok på vernepleie- og sykepleieutdanning
- 32 ansatte deltok på videreutdanning og masterutdanning

HMS

Det har vært jobbet med utvikling, oppdatering, kurs og rådgivning knyttet til overordnet HMS og kjemikaliesystem i 2020.

Søkelyset er rettet mot rådgivning og støtte i forhold til internkontroll HMS, for å sikre at krav fastsatt i lover og forskrifter knyttet til HMS arbeidet følges. Organisasjonen har hatt et stort behov for rådgivning, opplæring og støtte i arbeidet med å gjennomføre og dokumentere sine lovpålagte HMS aktiviteter. Bistand og rådgivning knyttet til risikovurdering på HMS området, og da spesielt i forhold til arbeidsmiljø og korona-pandemien, har vært prioritert.

Da pandemien brøt ut, ble det raskt utarbeidet maler for risikovurdering knyttet til korona, samt opprettet kategorier for korona i avvikssystemet. Arbeidsmiljøutvalget har i alle møter fått en orientering om koronarelaterte avvik.

HMS avvik

Det ble i 2020 notert 1 027 HMS avvik som fordeler seg som følger:

Område	Antall HMS-avvik
Staber	14
Oppvekst og utdanning	212
Kultur, aktivitet og inkludering	43
Plan, miljø og teknikk	14
Helse og mestring	730
Moss kommunale eiendomsselskap	14
Totalt	1 027

HMS-avvikene fordeler seg på følgende kategorier:

Kategori	Antall
Vold og trusler	321
Ansattskade	258
Materiell og utstyr (feil og mangler)	148
Ulykke og nesten-uhell	89
Mangelfull dokumentasjon	86
Brudd på lover og regler	72
Bygningsmessige forhold/skader	46
Mobbing og trakassering	46
Brann	28
Korona	17
Interne revisjoner	16

Internkontroll

Arbeidet med virksomhetsstyring i Moss kommune har blitt videreført fra de to sammenslåtte kommunene fra 2019. Virksomhetsstyring favner all ledelsesmessig aktivitet, styring og kontroll som skal bidra til å iverksette politiske vedtak, prioriteringer og mål, og skape best mulige resultater og kvalitet i tjenestene. Virksomhetsstyringen omfatter alle ledelsesfullmaktsnivåer og skal sikre at styringen skjer likt og samordnet mellom og innen tjenesteområdene:

- Baseres på mål og resultatstyring
- Sikre etterlevelse av lover og forskrifter
- Sikre gjennomføring av politiske vedtak
- Sikre effektive arbeidsprosesser og riktig ressursanvendelse
- Baseres på risikostyring og kontinuerlig forbedring
- Sikre læring, forbedring og om mulig innovasjon

Ved internkontroll skal kommunedirektøren:

- Utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- Ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- Avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- Dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- Evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

Kommunestyret har behandlet 2 tertialrapporter innenfor økonomisk status i løpet av 2020. Formannskapet får til hvert møte en orientering om kommunens økonomiske status.

Etisk standard

I arbeidet med tiltak for å sikre høy etisk standard har Moss kommune utarbeidet etiske retningslinjer og etablert et eksternt varslingsutvalg og meldesystem gjennom kvalitetssystemet, som det regelmessig gis opplæring i, både for medarbeidere og ledere. I tillegg har kommunal- og stabsområdene etisk refleksjon som tema årlig.

Moss kommune har også utarbeidet en antikorrupsjonspolicy og en anskaffelsesstrategi som skal bidra til å sikre høy etisk standard.

Miljø og klima

Klimabudsjett 2020 – rapportering

Transport

Reisevaneundersøkelse (RVU) 2018/2019

RVU 2018/2019 Gange: 17 % sykkel: 6 % kollektiv 8 %.

Det betyr at andelen grønne reiser er 31 %.

Vedtatt mål om sykkelandel er 8 % i 2023 og 20 % i 2030.

Mål om 25 % gangeandel i 2030 og 15 % kollektivandel i 2030 ligger i klimaplanen.

RVU 2013/2014: Gange: 21 % sykkel: 5 % kollektiv: 4 %

(Begge RVUene har data fra Moss og Rygge)

For å følge med på utviklingen i reisevaner er det viktig at man gjennomfører reisevaneundersøkelser jevnlig/ofte.

Oppfølging av hovedplan for sykkel

To sykkelstrekninger fra hovedplan for sykkel er påbegynt i 2020, og planlagt ferdig gjennomført i 2021. Det gjelder strekningene Ole O. Lians gate – Torderød gate - Harald Hårfagres gate (R1) og strekningen Høyenhall gate – Fritjof Nansens gate – RV19 (R4).

Planarbeid for tilrettelegging for sykkel startet opp på strekningene Sølyalleen – Bråtengata – Østre Kanalgate (R8) og Høydaveien - Carlbergveien (R3).

Statens vegvesen er i gang med planlegging av to sykkelvei-prosjekter; strekningen Tigerplassen – Noreløkka (R1) og strekningen Ryggeveien langs Melløsparken – Dyreveien (R4).

Kollektivtransport – buss

Bybussene (Østfold kollektivtrafikk) i Moss går på biogass. Det er til sammen 40 busser og de kjørte 1,7 millioner kilometer i 2020.

Kollektivandel i reisevaneundersøkelsen 2018/2019 viser 8 %. I 2019 var det 3 måneder gratis by- og lokalbuss fra august – november. Passasjerøkningen i perioden med gratis buss var 98 %. I ukene etter gratis buss var økning i passasjerandelen 34 % i forhold til samme periode i 2018 (mange fortsatte å ta bussen etter gratis buss-perioden var over).

Utfasing av fossile tjenestekjøretøy

Moss kommune har per 1.1.21 en elbilandel på 55 % på lette kjøretøy.

I 2020 anskaffet Moss kommune 73 lette kjøretøy, herav 68 elbiler (93 %).

Av biler over 3,5 tonn så er det foreløpig et umodent marked som dessverre ikke klarer å fylle de behov vi har. Moss kommune følger markedet nøye i dette segmentet.

Elektrifisering av Bastøferja

Bastø Electric er bygget og ankom Moss 9. januar 2021. Den skal i trafikk i februar 2021. Det er planlagt at ytterligere to ferjer skal over på elektrisk drift.

Mobilitetspakke for grønnere reiser

I 2019 utarbeidet Miljøløftet Moss en mobilitetspakke for grønnere reiser som besto av en rekke tiltak, der et av tiltakene var prosjektet «veien til holdeplassen». For å følge opp tiltaksplanen ble det i 2020 ble nedsatt en arbeidsgruppe. Hensikten med prosjektet er å utrede tiltak som skal gjøre det enklere, raskere og mer attraktivt å velge kollektivt.

Pga koronasituasjonen i 2020 ble det ikke gjennomført arrangementer knyttet til holdningsskapende arbeid om å la bilen stå.

Det ble laget to sykkelreparasjonsfilmer. Filmene hadde 19,1 k visninger på Facebook. Dette viser at vi har greid å nå frem. (Vanlige visningstall på Moss kommune er rundt 2-3 k) se filmen: [Ta vintersjekken av sykkelens selv – Miljøløftet Moss](#)

Nitteberg film og tv lagde en reklamefilm om sykling. Reklamen er målrettet mot ungdom og yngre voksne. Den ble delt i sosiale medier av partene og ble sendt på Moss kino i 2020.

Hjem Jobb Hjem

Container med elsykler til utlån hos bedrifter er på plass. Akers solution og *Wärtsilä* har inngått avtale.

Utrede muligheten for bilpool/delingsbiler

Indre Østfold kommune har i 2020 gjennomført anskaffelse for bildelingsordning, hvor Moss kommune har en opsjon til å velge å bli med. Det er Move About som er valgt som leverandør. Moss kommune må bestemme om de ønsker å innføre en ordning med bilpool/delingsbiler i 2021.

Helhetlig parkeringspolitikk

Et arbeid med en helhetlig parkeringspolitikk i regi av miljøløftet Moss er i gang. I 2020 har en prosjektgruppe arbeidet med kartlegging, definering av utfordringer og forslag til løsninger. Prosjektgruppen har fått gode innspill av gårdeierforeningen i Moss. Parkeringstrategi forventes ferdigstilt første halvår 2021.

Ladepunkter – elektrisitet som drivstoff

Lademulighetene i Moss er gode. Det finnes både kommunale og private ladepunkter. Det finnes ikke en samlet oversikt over alle ladepunktene.

Moss havn

Ny strategisk plan er vedtatt med målsetning om å få havnedriften til å bli fossilfri innen 2030.

Moss havn har inngått avtale med ASKO om etablering av dronehavn i Moss, avtale ble signert i 2020. Detaljplanleggingen er i full gang og de fysiske arbeidene starter opp i 2021. Dette vil føre til elektrisk fjordkryssing og fortsette elektrifisering av operasjonene i havna.

Moss havn inngikk avtale med Bastø Fosen og Statens vegvesen hvor arealer til ladefasiliteter ble frigjort, gjennom å flytte kontorene til Moss Havn.

Moss havn har inngått avtale med Kruser (kruser.no) som gjør at det til sommeren 2021 vil komme elektriske fritidsbåter til Moss, tilgjengelig gjennom båtpool.

Avfall

Konkrete mål for forbruk, avfall og avløp skal settes i klimaplanen. Gjennom EU-direktivet for avfall er det satt mål om at 60% av husholdningsavfallet utsorteres innen 2030 og 65% innen 2035. Utsortering av matavfall hos husholdningene i Moss igangsettes i 2023, noe som er avgjørende dersom vi skal nå målet om 60 % utsortering i 2030.

MOVAR

Selskapet for felles ettersorteringsanlegg for husholdningsavfall fra alle kommunene i regionen er etablert, anslås satt i drift i tidligst 2023/2024.

MOVAR har et mål om å oppnå en større gjenbruksandel av det som leveres på Solgård Avfallsplass. Det foreligger planer om å etablere en gjenbruksstasjon på Solgård, evt. et annet sted i kommunen, i 2022/2023.

MOVAR har et forprosjekt for å se på muligheten til å starte produksjon av biokull. Dersom dette kommer i gang, vil det øke materialgjenvinning av bl.a. slam og organisk materiale.

Moss kommune

Moss kommunale eiendom har i 2020 montert inn nedgravde løsninger for papp/papir, restavfall, glass/metall og plast ved flere kommunale barnehager.

Energi

Gatelys

Gatelysnettet i gamle Moss kommune består av ca 7000 gatelys. I 2020 ble det skiftet ut 2000 armaturer. Til sammen er nå 4500 av de 7000 skiftet ut. Alt av gamle armaturer i Rygge er skiftet ut.

Alt energiforbruk på gatelys skal måles og skiftes ut til mindre energikrevende LED-armaturer.

Bygg

Fossilfri oppvarming av bygg

En lokal forskrift; «Forskrift om gebyr for tilsyn av forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming av bygninger, Moss» ble vedtatt i 2020 og trer i kraft i juni 2021.

Årsregnskap og årsrapport 2020

Moss kommunes bygninger varmes opp uten fossile energikilder. Alle oljefyrer som har forbrent mineralolje i Moss kommune er enten sanert eller konvertert til bioolje ved inngangen til 2020. Dette gjelder også gamle Rygge bygg. Av større bygg hvor det er gjennomført større energieffektiviseringstiltak i 2020: Torderød Gård, Rygge IL klubbhus, Halmstad skole, Ryggehallen, Reier skole og Ekholt skole.

Moss kommunale eiendom har deltatt i en solcellestudie med Hoppern skole som case. Prosjekteier SINTEF. Konklusjonen er at Moss kommune vil videre først og fremst vurdere solceller på andre bygg enn skole, det vil være mest aktuelt i bygg som driftes i 24 timer i døgnet og ikke har perioder hvor det er nedstengt.

Industri og næringsliv

Industri og næringsliv – kjente større klimatiltak industri/næringsliv har gjennomført

ROCKWOOL er i gang med elektrisk produksjon i Moss, og faset ut smelteovn med fossil energi. Utslippene fra driften går ned med 80 prosent. Avfall fra produksjonen reduseres med opptil 99 prosent.

Rockwool har rapportert inn et CO₂e-utslipp på 45 500 CO₂e i 2019, hvilket er ca. 90 % av industriens utslipp i Moss i 2019.

Industrien sto for ca. ¼ av de totale klimagassutslippene i Moss i 2019.

Landbruk

Jordbruk: Det er planlagt solceller på tak på en gård, med støtte fra Innovasjon Norge. Utskiftning til LED-belysning i drivhus, med støtte fra Innovasjon Norge. En stor del av veksthusnæringen og fjørfenæringen har lokal, fornybar oppvarming.

Skogbruk: Delta i prosjekt om skog som omhandler klima og biomangfold med NTNU som prosjekteier. Landbruksforvaltningen jobber aktivt med informasjon ut mot skogeiere knyttet til klimagevinst og skogskjøtsel. Økt fokus på informasjon om skog og klima, mot skolelever, skogeiere og turgåere.

Skjøtsel av kommunale skogsområder for klimagevinst på sikt samt biomangfold.

Fire eksempler på tiltak gjort i 2020 i landbruket i Moss kommune:

Rød Gård i Rygge har etablert solceller på låvetaket.

Lyby Gård har startet omlegging til økologisk kornproduksjon og dette vil føre til reduserte klimagassutslipp.

Otterstad Østre har etablert solceller på låvetaket (34 000 kWh produksjon årlig), flisfyr til oppvarming av kyllinghus og tørking av korn (erstatte 20 000 kg propan og 3000 liter diesel), drenering av jorder for å redusere lystgassutslipp, to elektriske biler og en elektrisk gaffeltruck anskaffet (erstatte 5000 liter diesel per år), GPS styring av traktorer og gjødselspreder og sprøyte (800 liter diesel besparelse, mindreforbruk gjødsel).

Skallerød Gård har etablert en nyovn til vedproduksjonsavfall som erstatter diesel.

Anskaffelser

Anskaffelsestrategi 2020-24 ble vedtatt i 2020 og sier bl.a. at:

Moss kommunes anskaffelser skal være formåls- og kostnadseffektive og fremme hensynet til miljø, arbeidsforhold, sosiale forhold og innovasjon.

Dette innebærer å fremme klimavennlige løsninger og redusere skadelig miljøpåvirkning gjennom kommunens anskaffelser.

Moss kommune skal gjennom sine anskaffelser stimulere til innovasjon og utvikling av nye fremtidsrettede løsninger, eksempelvis miljøteknologi.

Klimakommunikasjon

Som følge av koronasituasjonen i 2020 har det blitt jobbet mindre med klimakommunikasjon i 2020 enn ønskelig.

Planer og befolkning

Overordnede planer

Planforutsetninger

Moss kommune erkjenner natur- og klimakrise og slik legitimerer vi virkemiddelbruk og prioriteringer for å holde oss innenfor naturens tålegrenser. Moss kommune legger FNs bærekraftsmål og Parisavtalen til grunn for alle vedtak og beslutninger.

Kommuneplan og visjon

Mangfoldige Moss - Skapende - Varmere – Grønnere

Visjon for Moss, laget av innbyggere, ansatte og folkevalgte - vedtatt 5. desember 2018. Visjonen er et fremtidsbilde som skal skape felles mening og retning. Den skal engasjere og vise vei for innbyggere, folkevalgte og medarbeidere i kommunen.

Kommuneplanen er kommunens overordnede strategiske styringsdokument og inneholder mål og retningsvalg for kommunens utvikling. Kommuneplanen er forankret i plan og bygningsloven og utarbeides for en periode på 12 år og rulleres normalt hvert fjerde år.

Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel. Samfunnsdelen beskriver langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Kommuneplanens samfunnsdel, Moss 2030, ble vedtatt i kommunestyret 13. februar 2020, og består av vedtatt visjon samt mål og strategier for hovedsatsingsområdene levekår og livskvalitet, klima og miljø og verdiskaping og kompetanse. I tillegg inneholder samfunnsdelen langsiktige areal- og transportstrategier. Kommuneplanens handlingsdel er integrert i kommunens økonomiplan.

Kommuneplanens arealdel tar utgangspunkt i samfunnsdelen og konkretiseres gjennom plankart og tilhørende bestemmelser. Kommuneplanens arealdel ble lagt ut på 2. gangs høring i perioden juni – september 2020. Etter høring er den bearbeidet og fremmet til sluttbehandling i kommunestyret 23.03.2021.

Andre planarbeider

- Moss kommune har utarbeidet forslag til kommunal planstrategi for Moss, 2020-2024. Formålet med kommunal planstrategi er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør prioritere for å legge til rette for den ønskete utviklingen i Moss. I planstrategiperioden skal det prioriteres plan- og utviklingsoppgaver som følger opp kommunens visjon og ny kommuneplan. Planstrategien fremmes til sluttbehandling i kommunestyret 23.03.2021.
- Kommunedelplan for Klima og for Levekår og livskvalitet i et livsløpsperspektiv er to overordnede sektorovergrepene planer som er forankret i kommuneplanens samfunnsdel. Arbeidet med disse planene ble slutført i 2020 med vedtak februar 2021.
- Det er igangsatt arbeid med en strategisk næringsplan for mosseregionen, ledet av MNU i samarbeid med kommunene. Hovedhensikten har vært å definere felles utfordringer, mål og strategier på områder hvor Mosseregionen har komparative fortrinn og hvor kommunene har gjensidig nytte av å samarbeide.

- Det er utarbeidet planprogram for ny kommunedelplan for Høyda. Planen skal legge til rette for en videreutvikling av Høyda som en bydel med et variert lokaltilbud og gode og attraktive bomiljøer. Den skal gi langsiktige føringer for overordnede strukturer innenfor trafikk, grønt og uteoppholdsarealer, bebyggelse og formålsfordeling.
- Statens vegvesen planlegger for ny rv.19. I desember 2019 sendte Statens vegvesen planprogram for reguleringsplan for rv.19 over til Samferdselsdepartementet. Samferdselsdepartementet har ett behovet for en kvalitetssikring KS1 av etatens forslag, før det kan tas stilling til hovedlinjer for videre planlegging av rv.19 i Moss. Dette arbeidet har ført til at framdriften av planleggingen av rv.19 har blitt forskjøvet.
- Bane NOR har i 2020 kommet godt i gang med utbyggingen av dobbeltspor gjennom Moss. Det siste året har det blitt gjennomført ytterligere grunnundersøkelser og gjort ny vurdering av områdestabiliteten. Dette har resultert i ny informasjon om kvikkleiresonen hvor prosjektet skal gjennomføres, og den grundige kartleggingen viser at det er behov for flere tiltak.
- Bane NOR er i gang med planleggingen av ny togparkering i Mosseregionen. Planprogram var ute på offentlig høring våren 2020. Gjennom vedtak av planprogrammet har Kommunal- og moderniseringsdepartementet bestemt at togparkeringen skal ligge i Halmstad.
- I 2020 har det vært arbeidet med å følge opp felles tiltaksplaner utarbeidet i regi av Miljøloftet Moss. Partene har samarbeidet om oppfølging av sykkelplan for Moss som har til formål å tilrettelegge for et helhetlig sykkelveinett. Videre har partene arbeidet med å følge opp tiltak i Mobilitetspakke for grønnere reiser, som ble vedtatt i 2019. Her kan nevnes arbeidet med prosjektet «veien til holdeplassen». I oppfølgingen av tiltaksplan for å avbøte trafikksituasjonen på rv.19, har partene blant annet jobbet med Parkeringsstrategi for Moss.
- Høsten 2020 nedsatte Viken fylkeskommune en arbeidsgruppe som skal utrede de prioriterte tiltakene kollektivt for buss i Helgerødgate og forbedret gang-/sykkeltilbud over kanalen. Prosjektet omfatter planlegging av en ny kanalbro.

Befolkningsutvikling

Moss er et vekstområde i Østfold, med høy bostedsattraktivitet. Folketallet i Moss øker nå noe raskere enn ellers i landet. Det har vært fødselsunderskudd i kommunen det siste årene. Det er høy innflytting til Moss, selv om arbeidsplassveksten har vært svakere enn for landsgjennomsnittet. Demografien påvirkes av urbanisering, synkende fødselstall, økende migrasjon og at flere lever lenger. Dette gir utfordringer blant annet knyttet til sysselsetting, helse og tjenestebehov. Veksten gir samtidig utviklingsmuligheter som kan bidra til å gjøre byen til et skapende, varmere og grønnere samfunn.

Det er en nær kobling mellom befolkningsutvikling og kommunens økonomi. Dette kommer til uttrykk på inntektsiden hvor befolkningssammensetning og befolkningsøkning i kommunen spiller en stor rolle, og gjennom utgiftssiden, først og fremst gjennom behov for behovsdekning innenfor sektorene oppvekst og levekår.

1. januar 2020 hadde Moss 49 273 innbyggere, hvorav andel innvandrere utgjør ca. 16 prosent. Moss har en lavere andel barn og unge og høyere andel eldre enn landsgjennomsnittet. SSBs framskrivninger ble nedjustert i nye tall fra august 2020, og ifølge SSB vil Moss kunne forvente en befolkning på 50 522 1. januar 2025, noe som vil gi en årlig befolkningsvekst på ca 0,5 prosent i perioden 2020-2025. I 2020 har Moss hatt en noe høyere vekst, til tross for koronapandemien. Ved utgangen av 4. kvartal hadde Moss en befolkning på 49 668 personer, en økning på 0,80 prosent i 2020. Til sammenlikning var befolkningsveksten for hele landet på 0,44 prosent.

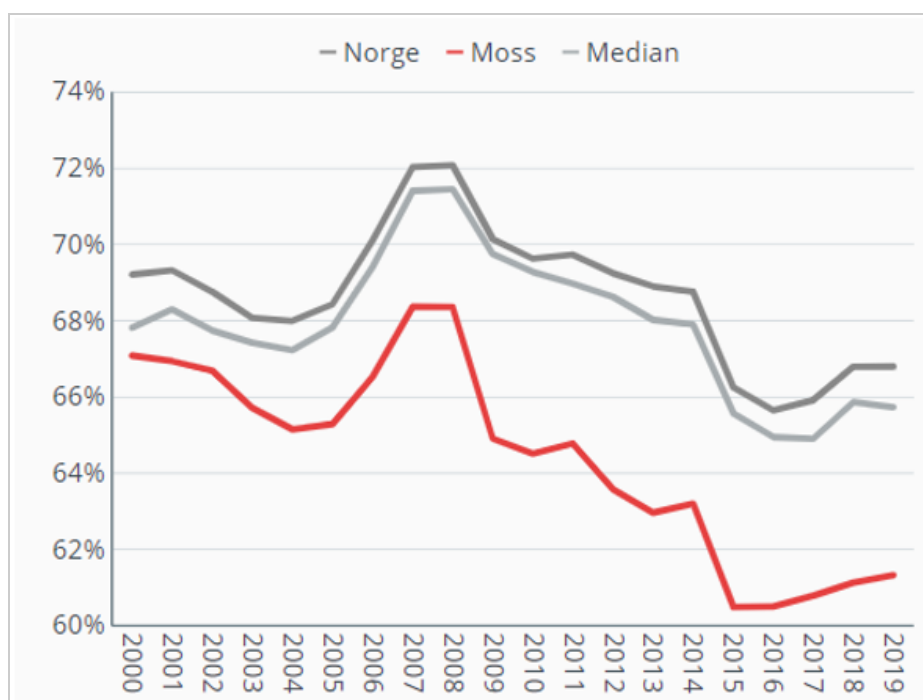
	2016	2017	2018	2019	2020
Folketall Moss	48 154	48 671	48 871	49 272	49 668
Årlig vekst Moss	1,08 %	1,07 %	0,41 %	0,82 %	0,80 %
Hele landet	5 258 317	5 295 619	5 328 212	5 367 580	5 391 369
Vekst hele landet	0,85 %	0,71 %	0,62 %	0,74 %	0,44 %

COWI har utarbeidet befolkningsframskrivninger for Moss, som også tar inn planlagte utbyggingsområder for boliger. I følge disse prognosene vil antatt befolkning ved inngangen av 2025 vil være omtrent 52 400 innbyggere, ca. 1 prosent årlig vekst. Prognosene tar ikke inn over seg følger av koronapandemien. Man forventer ikke at pandemien øker dødeligheten, men derimot reduserer fruktbarhet og innvandring på kort sikt (SSB).

Befolkningsveksten fører til et økt behov for mange typer kommunale tjenester. Befolkningsprognosen kan gi svar på hvilke tjenester det er størst behov for og når behovene oppstår, ved å studere veksten i enkelte aldersgrupper. Oppstillingen nedenfor viser befolkningsframskrivninger for Moss fordelt på aldersgrupper i perioden 2021-2025. Veksten forventes å skje gjennom netto tilflytting, og veksten vil bli størst i den voksne delen av befolkningen.

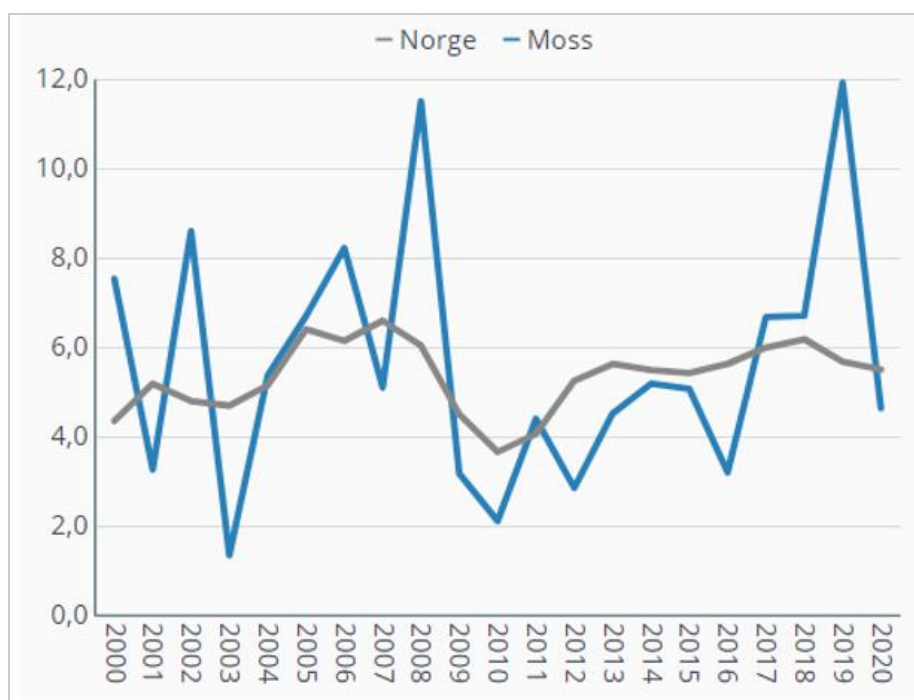

I Moss er det en befolkningsfordeling på ca. 2,1 personer per bolig, og trenden tilsier at andelen personer per boenhet vil kunne synke. Det planlegges for en utbyggingstakt på minst 250 boliger i året. De fleste vil bosette seg i eller nært sentrum, på Verket og på Høyda. Områdesentrene Kambo og Halmstad er også vekstområder.

Sysselsettingsandel 2000-2019* (Telemarksforskning)

På figuren kan vi se hvordan sysselsettingsandelen har utviklet seg i Moss (inkl Rygge) og i Norge siden 2000. Sysselsettingsandelen måles her som andelen sysselsatte i befolkningen mellom 15 og 74 år. Sysselsettingsandelen sank fram til 2015, men har økt etter det. Moss har hatt lavere sysselsettingsandel enn landet i alle årene etter 2000. Avstanden til landsgjennomsnittet ser ut til å øke. (*Et sterkt fall i 2015 er ikke reelt, SSB endret måten å registrere arbeidsplasser i 2015).

Antall fullførte boliger per 1000 innbyggere (Telemarksforskning)

Figuren viser boligbyggingstakten, antall fullførte boliger per 1 000 innbyggere i Moss og Norge. Moss har hatt vekselvis høyere og lavere boligbyggingstakt enn landsgjennomsnittet.

I 2020 ble det bygget 4,6 nye boliger per 1 000 innbyggere i Mossregionen. Det var lavere enn landsgjennomsnittet på 5,5 dette året. Det var imidlertid høy boligbyggingstakt i Moss de tre foregående årene.

Befolkningsutvikling 4. Kvartal 2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Folketall ved inngangen av kvartalet	47 044	48 154	48 154	48 671	48 871	49 273
Født	405	403	403	427	408	399
Døde	427	463	392	429	446	454
Fødselsoverskudd	56	-58	11	-2	-38	-55
Innvandring	467	562	417	367	387	304
Utvandring	245	258	276	242	191	231
Innflytting, innenlands	3 164	3 024	3 309	3 068	3 242	2 487
Utflytting, innenlands	2 848	2 760	2 935	2 999	2 998	2 117
Nettoinnflytting, inkl. inn og utvandring	538	568	515	194	440	443
Folkevekst	596	514	517	200	401	395
Folketallet ved utgangen av kvartalet	47 640	48 154	48 671	48 871	49 272	49 668

Folkehelse og levekår

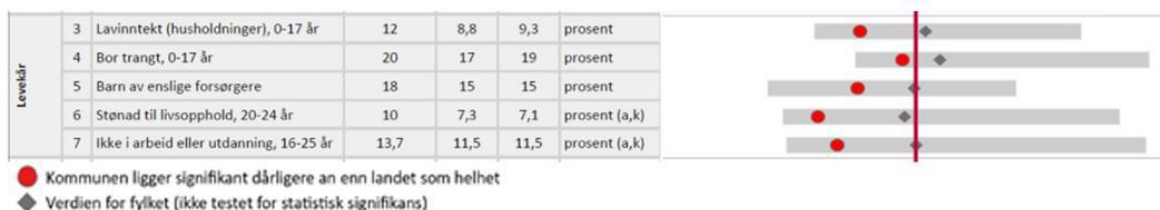
Folkehelse og levekår er et prioritert område i kommuneplanens samfunnsdel. Et sentralt prinsipp i folkehelsearbeidet er «helse i alt», og de fleste faktorer som påvirker våre valg og helse finner vi *utenfor* helsesektoren. Gode oppvekstvilkår, boliger, gode barnehager og skoler, arbeid, fritids- og kulturmiljø, tilhørighet og et trygt nærmiljø er viktige faktorer for folkehelsa. Et systematisk samarbeid på tvers av fagfelt og sektorer er avgjørende.

Oversiktsdokumentet over kommunens folkehelse og levekår; *Mangfoldige Moss – slik har vi det* holdes løpende oppdatert (jfr. § 4 i forskrift til Lov om folkehelsearbeid), og ligger til grunn for planarbeid og brukes aktivt som kunnskapsgrunnlag for kommunens folkehelsearbeid.

Folkehelse har en tverrsektoriell tilnærming hvor alle FNs bærekraftsmål er relevante. *Mangfoldige Moss – slik har vi det* setter særlig søkelys på bærekraftsmålene samarbeid, utdanning, helse, arbeid og ulikhet. Moss ligger signifikant dårligere an enn landsgjennomsnittet på flere folkehelse relaterte faktorer som forventet levealder, psykisk helse, andel som mottar stønad til livsopphold og husholdninger med lavinntekt.

Folkehelseinstituttet lanserte høsten 2020 en egen oppvekstprofil for barn og unge. Oppvekstprofilen viser at også blant kommunens unge innbyggere finner vi folkehelseutfordringer. Andelen som ikke er i arbeid eller utdanning blant unge opp til 25 år og bruk av cannabis er signifikant høyere enn landsgjennomsnittet. Det er en høyere andel unge med innvandrerbakgrunn som verken er i arbeid eller utdanning (25 prosent) enn man finner i befolkning uten innvandring (12 prosent).

Statistikk viser også til utenforskap som lavere deltakelse i organisert fritidsaktivitet og økt opplevelse av ensomhet. Av positive funn kan det framheves at elevene trives på skolen og selv om frafall fra videregående skole fortsatt er høy, viser statistikken at flere gjennomfører videregående opplæring. Gjennomføringsgraden i videregående skole ligger på landsgjennomsnittet.

Et godt samarbeid på tvers av fagområder er en forutsetning for å lykkes med å utvikle et bærekraftig og helsefremmende lokalsamfunn. Alle kommunens tjenesteområder har et ansvar for å fremme god folkehelse, bedre levekår og utjevne sosial ulikhet i helse.

Økonomiske rammebetingelser

Økonomisk bærekraft er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til kommunens innbyggere.

Moss kommune er en lavinntektskommune. I 2020 ble skatteinntektene per innbygger i Moss kommune på 88,6 prosent, av gjennomsnittet for landet. Skatteinntekter per innbygger på nivå med landsgjennomsnittet ville gitt Moss kommune økte inntekter på kr 80 mill. og herav et større handlingsrom. Dette er imidlertid ikke-realistiske inntekter og Moss må derfor drive mer kostnadseffektivt for å kunne tilby innbyggerne de samme tjenestene.

Allerede ved budsjettarbeidet for 2020 hadde Moss kommune økonomiske utfordringer og et stort innsparingsbehov. Det var imidlertid fortsatt usikkerhet rundt flere av tallene, da man på budsjett tidspunktet ikke hadde avklart alle forhold tilknyttet organisering, identifisert mulige innsparingsmuligheter, eventuelt utfordringer ved sammenslåingen, samt harmoniseringsbehov tilknyttet priser, tjenester, systemer, lønnsforhold og lignende. I tillegg hadde både gamle Moss kommune og Rygge kommune en økt aktivitet i 2019 som også skulle konsekvensjusteres for i 2020. Generelt var det fortsatt mye som var usikkert.

I det opprinnelige budsjettet for 2020 ble det - med bakgrunn i forholdene over - lagt inn en økning fra 2019 til 2020 på ca. kr 107 mill., finansiert ved;

- bruk av disposisjonsfond kr 55 mill.
- ikke identifisert effektiviserings- og omstillingsbehov kr 25 mill. og
- bruk av engangstilskudd ved kommunesammenslåing kr 27 mill.

Utover i 2020 økte aktivitetene ytterligere, spesielt innenfor helse og omsorgstjenestene. I tillegg ble korona en økonomisk utfordring. Med lite sammenligningsgrunnlag fra tidligere år, ble det ekstra utfordrende å separere aktivitetssendringer tilknyttet korona, kontra ordinære aktivitetssendringer, men i ettertid ser man at man langt på vei har truffet relativt godt på dette.

Året 2020 har vist at det har vært viktig å fortløpende ha fokus på omstillings- og effektiviseringsarbeid. Programmet "I balanse med et handlingsrom" var en viktig satsing i dette arbeidet, da arbeidet med programmet bidro til å gi ekstra oppmerksomhet og fokus på økonomi. Gjennom sommeren og høsten 2020 ble det fortløpende vurdert hva som kunne spares på kort og lang sikt, herav gjennom å holde stillinger vakante, redusere bemanning permanent, begrense vikarinnleie, samt redusere innkjøp. Det endelige resultatet for 2020 viser at man i langt større grad enn man først antok klarte å hente inn besparelser allerede for 2020, herav også gjennom tidligere effekt av besparelser lagt inn i økonomiplan for 2021-2024.

I tillegg bidro eksterne forhold som lavere pensjonskostnader, netto renteutgifter og lønnsoppgjør, samt økte overføringer tilknyttet korona til det positive resultatet.

Handlingsregler (kommunekassa)

Den nye kommuneloven tydeliggjør kommunenes ansvar for å ivareta egen økonomi og handlingsrom på kort og lang sikt. Kommunestyret har i henhold til ny kommunelov blant annet ansvar for å vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi.

I fellesnemndas sak 004/18 ble følgende handlingsregler vedtatt;

- Netto driftsresultat skal budsjetteres med minimumresultat på 0,5 prosent. Det skal bestrebes å få et netto driftsresultat på 1,75 prosent.
- Disposisjonsfond skal være på mellom 5-7 prosent av brutto driftsinntekter.
- Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (gjeldsgrad) skal ikke overstige 85 prosent.
- Nye investeringsprosjekter over kr 50 mill. skal ha et krav om minst 10 prosent egenkapital.

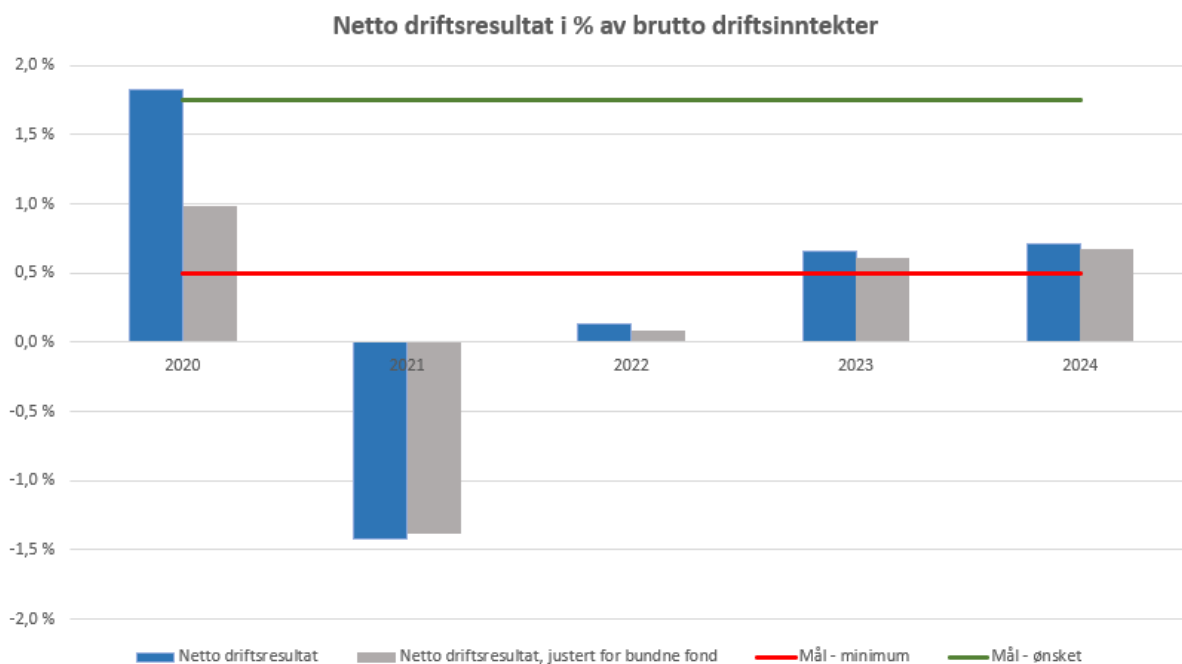
Det gjøres forøvrig oppmerksom på at det våren 2021 vil bli fremmet ny sak til kommunestyret om handlingsregler for Moss kommune.

Nedenfor redegjøres for handlingsregler for Moss kommune - kommunekassa. Handlingsregler på konsolidert nivå er redegjort for i kapittelet "Konsolidert regnskap".

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Teknisk beregningsutvalg anbefaler at årlig netto driftsresultat bør ligge på 1,75 prosent - i motsetning til tidligere hvor anbefalingen var 3 prosent. Anbefalingen er på konsernnivå, det vil si inklusive foretakene.

Netto driftsresultat for 2020 ble 1,8 prosent for Moss kommune og justert for netto avsetning til bundne fond ble netto driftsresultat på 1,0 prosent. Netto driftsresultat justert for bundne driftsfond gir et mer korrekt bilde, da avsetninger-/bruk av bundne driftsfond i stor grad fungerer som en periodiseringskonto, dvs. at pengene mottas i et år og brukes i et annet år. Nedenfor vises en graf over netto driftsresultat 2020, samt netto driftsresultat iht. økonomiplan 2021-2024.

Disposisjonsfond

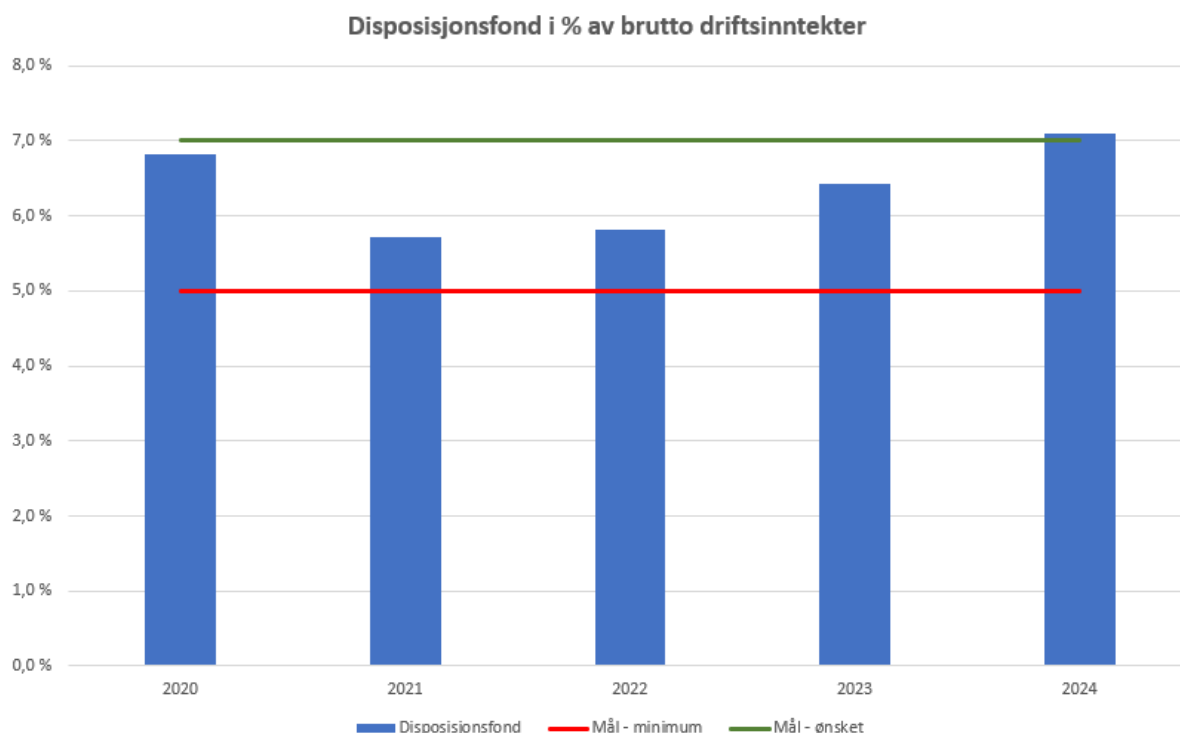
Disposisjonsfond viser kommunens tilgjengelige, frie reserver.

Disposisjonsfondet ble i 2020 kr 106 mill. bedre enn budsjettet. Dette er redegjort for nærmere under tjenestemålingene, samt under sentrale kapitler.

Disposisjonsfond er per 31.12.20 på kr 274 mill., med bakgrunn i vedtatt økonomiplan for 2021-2024, vil disposisjonsfond utvikle seg på følgende måte i økonomiplanperioden:

Disposisjonsfond	2020	2021	2022	2023	2024
Disposisjonsfond per 01.01	224	274	221	224	248
Bruk/avsetning	50	-53	3	24	26
Disposisjonsfond per 31.12	274	221	224	248	274

Disposisjonsfond per 31.12.20 inkluderer også overskudd fra 2019, ikke disponert, kr 20,9 mill.

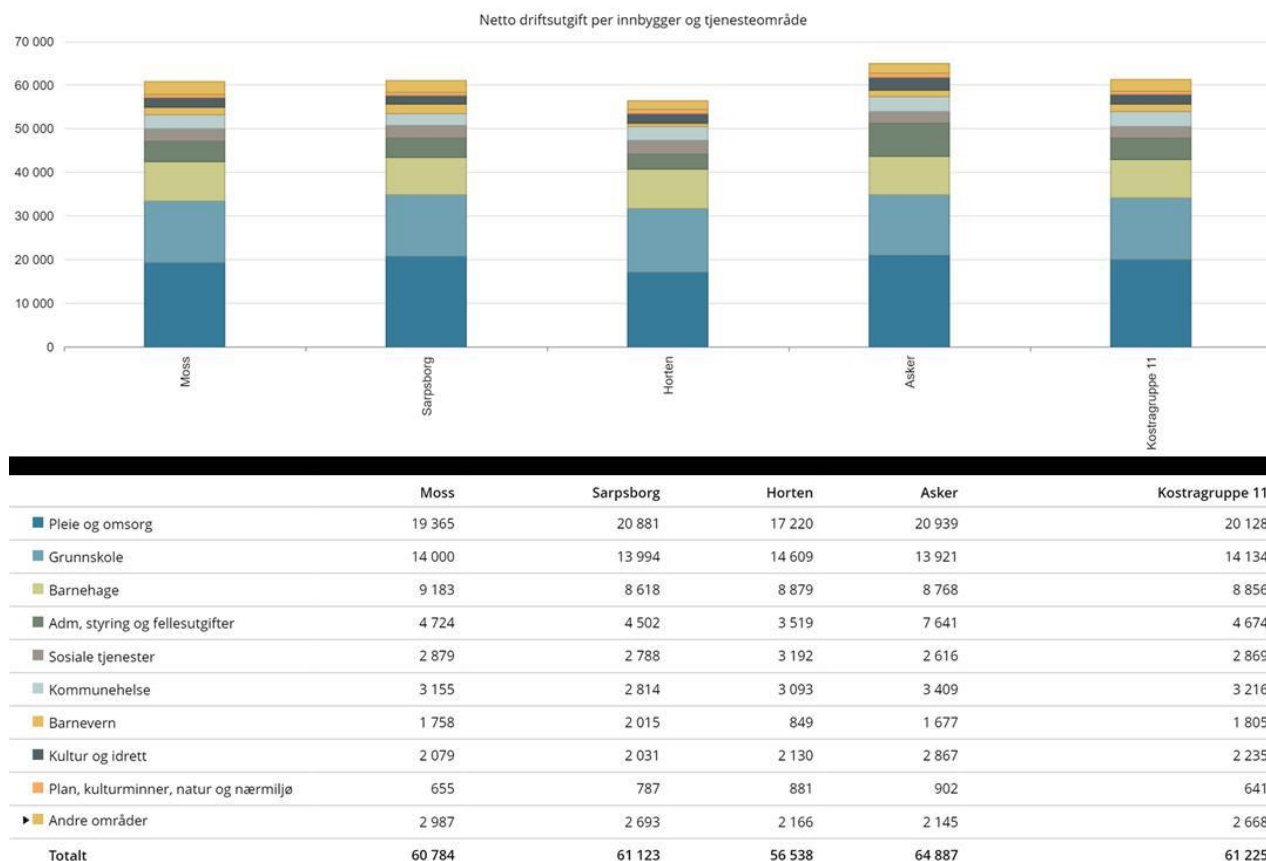
Disposisjonsfondet er per 31.12.20 på 6,8 prosent, som er omtrent på ønsket mål.

Disposisjonsfondet reduseres imidlertid noe i første del av økonomiplanperioden, men er i 2024 litt over ønsket nivå, dvs. 7,1 prosent. Det gjøres imidlertid oppmerksom på at dette forutsetter at innsparingstiltak gjennomføres som vedtatt og at det ikke oppstår nye aktivitetsøkninger, eller andre endringer som eventuelt ikke kompenseres i rammeoverføringene eller gjennom andre overføringer. Det er også i økonomiplanperioden lagt inn forutsetning om å nedbetale langsiktig gjeld over så lang tid som er mulig, iht. reglene om minimumsavdrag. Dette anbefales justert i planperioden, da dette på lang sikt vil medføre høy gjeldsgrad.

Det gjøres her for øvrig oppmerksom på at skyldig akkumulert premieavvik vil kunne være nedbetalt i ca. 2024/2025 ved å bruke av premiefond. Se for øvrig kommentarer under tjenesteområder og fellesposter drift.

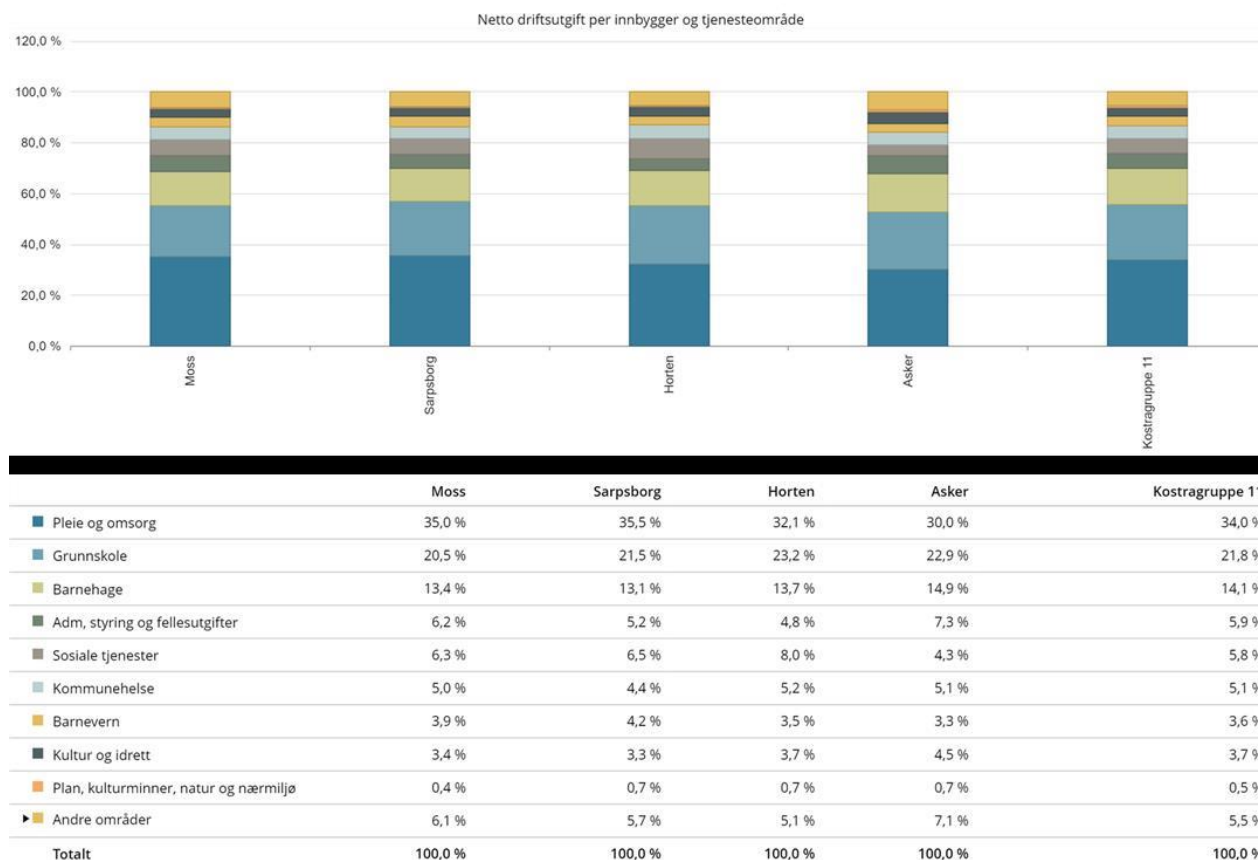
KOSTRA - overordnet oversikt

I oversikten under vises netto driftsutgifter per innbygger og tjenesteområde. Herav netto driftsutgifter per alle innbyggere og ikke per innbyggere i aldersgruppen som naturlig tilhører tjenesteområdet. Oversikten gir derfor en indikasjon på hvilke tjenesteområder Moss kommune bruker mer kontra mindre penger på i forhold til andre kommuner - totalt sett.

Totalt bruker Moss kommune kr 60 784 per innbygger i motsetning til kostragruppe 11 som bruker kr 61 225 per innbygger. Moss kommune ligger altså totalt sett noe lavere enn kostragruppe 11. Det er imidlertid langt større forskjeller mellom Moss kommune og Asker kommune hvor det også er store forskjeller i f.eks. skatteinntekter.

Oversikten nedenfor viser andelen av total netto ramme per tjenesteområde.

Denne profilen er også relativt lik mellom Moss kommune og kostragruppe 11. Her ser man også noen tydelige forskjeller mellom Moss kommune og Asker kommune, f.eks. at sistnevnte bruker en langt mindre andel av total ramme til tjenester innenfor pleie og omsorg, sosiale tjenester og barnevern, samt en høyere andel innenfor tjenesteområdene skole, barnehage, administrasjon og kultur.

Innenfor kommunal- og stabsområdene er det lagt inn noe mer informasjon innenfor de ulike områdene, herav også noen korte kommentarer.

Koronaregnskap

2020 har vært et år med mye uforutsigbarhet tilknyttet økonomi. I tillegg til å være ny kommune - med lite eller ingen sammenligningsgrunnlag fra tidligere år - har det innenfor ulike tjenesteområder både medført netto merutgifter og netto mindretgifter tilknyttet korona. Noen tjenesteområder har hatt store netto økte kostnader, mens andre har hatt netto reduksjoner. I tillegg har det for mange vært store svingninger gjennom året. Dette har totalt sett gjort det krevende for ledere å utarbeide årsprognoser.

I tillegg har de ulike kompensasjonene blitt gitt på ulike måter og kommet langt senere enn de reelle merutgiftene/mindreinntektene. Noe er gitt gjennom reduserte kostnader, f.eks. lavere lønnsoppgjør og arbeidsgiveravgift, mens annet er gitt gjennom overføringer og tilskudd. Blant annet ble Moss kommune tildelt kr 22,8 mill. i skjønnsmidler i november/desember.

Årsregnskap og årsrapport 2020

I oppsettet nedenfor er tilskudd til næringslivet og evt. andre særskilte/øremerkede formål holdt utenfor. I tillegg viser denne kun netto merutgifter-/mindreinntekter, altså er omdisponering/bruk av eget personell holdt utenfor.

Korona - økte utgifter og reduserte inntekter	Beløp
Smittevernutstyr	7 100
Merutgifter koronasenter/beredskapsplasser	1 550
Smittesporing - merutgifter	1 600
Testing og testkapasitet, inkludert koronalegevakt - merutgifter	10 900
Kompensasjon til fastleger i karantene og isolasjon	1 000
Renhold	700
Helse- og omsorgstjenestene - merutgifter lønn (netto)	18 800
Annet korona - netto merutgifter/ reduserte inntekter	2 400
Netto merutgifter helse og mestring	44 050
Skoler og barnehager, inkl. private barnehager - netto merutgifter/mindreinntekter	5 700
Barnehager og SFO - reduserte inntekter grunnet nedstengning	10 100
Kultur og idrett - smitteverntiltak, samt endringer og tilpasninger av tilbud	1 000
Parkteateret - reduserte inntekter	10 900
Parkteateret - reduserte utgifter fra arrangement og aktiviteter	-10 100
Økt sosialhjelp	2 000
Smitteverntiltak - diverse tilknyttet korona	3 200
Parkering - inntektsbortfall	1 500
Kurs, konferanser og reiser - besparelser	-2 500
Skatteinntekter - reduksjon	47 000
Sum merutgifter-/mindreinntekter	112 850
Kompensasjon	
Rammetilskudd (generelt)	38 900
Skjønnsmidler	26 800
Barnehage og SFO - kompensasjon inntektsbortfall	8 300
Kompensasjon smittekontroll	500
Lavere lønnsoppgjør	25 000
Redusert arbeidsgiveravgift	15 500
Reduserte renteutgifter-/renteinntekter (netto)	12 000
Sum kompensert	127 000
Kompensert utover økte utgifter/ reduserte inntekter	14 150

Tall i hele tusen kroner.

Når 2020 nå er ferdig ser det ut til at Moss kommune økonomisk har kommet greit ut av korona, dvs. kr 14,1 mill. bedre enn hva de reelle merutgiftene-/inntektsreduksjonene har vært.

Korona har imidlertid hatt andre konsekvenser for organisasjonen, herav blant annet økt sykefravær som følge av omdisponeringer av personell i organisasjonen og økt press på tjenestene. Dette er kostnader det ikke har vært mulig å dokumentere med nødvendig sikkerhet.

Analyse av balansen til Moss kommune (kommunekassa)

En samlet oversikt over balansen (kommunekassa) finnes igjen under årsregnskap.

Anleggsmidler

Anleggsmidlene er redusert med kr 587 mill. fra 2019 og er bokført med kr 6 450 mill. per 31.12.20. Varige driftsmidler hadde en reduksjon på kr 822 mill., hvorav kr 931 mill. skyldtes overføring av bygninger og tomter fra gamle Rygge kommune og over til MKEiendom KF. I tillegg er det aktivert nye driftsmidler tilsvarende kr 185 mill., hvorav de største investeringene knytter seg til oppgradering av ledningsnett for vann og avløp, oppgradering av veier og parkanlegg, samt diverse IKT- investeringer. Årets avskrivninger ble kr 58 mill. og i tillegg ble det nedskrevet verdier tilknyttet eiendommer tilsvarende kr 17 mill., jfr. kommentarer i note 23.

Finansielle anleggsmidler økte med kr 97 mill. fra 2019 og er bokført med kr 1 146 mill. per 31.12.20. Herav økte utlån med til sammen kr 76 mill. (startlån og sosiallån fratrasket innløsninger på startlån) og aksjer og andeler med kr 21 mill., som følge av innbetalt egenkapitaltilskudd til KLP.

Pensjonsmidler økte med kr 139 mill.

Omløpsmidler

Omløpsmidler omfatter bankinnskudd, premieavvik og kortsiktige fordringer som for eksempel sykkelønsrefusjon, andre refusjonsordninger og utestående kommunale avgifter.

Omløpsmidler er redusert med kr 4 mill. fra 2019 og er bokført med kr 1 229 mill. per 31.12.20. Kundefordringer er redusert med kr 15,5 mill. og premieavvik redusert med kr 67 mill., blant annet grunnet bruk av premiefond. I tillegg er bankinnskudd styrket med kr 78 mill. - og er pr. 31.12. på totalt kr 749 mill., inkludert skattetrekkkonto på kr 70 mill.

Egenkapital

Egenkapital er redusert med kr 510 mill. fra 2019 og er bokført med kr 210 mill. per 31.12.20.

Disposisjonsfond økte med kr 50 mill. til kr 274 mill., bundne driftsfond økte med kr 34 mill. til kr 92 mill. og netto mindreforbruk fra tidligere år (overskudd 2019) ble redusert med kr 21 mill. til kr 0,-. Økningen tilknyttet bundet driftsfond skyldes i all hovedsak ubenyttede koronamidler, samt andre eksterne tilskuddsmidler og fondsføringer tilknyttet selvkostområdene.

Investeringsfond, inkl. tidligere års manglende inndeckning, gikk ned med kr 2,4 mill. til kr 33 mill. Fondsmidlene gjelder i all hovedsak samferdselstiltak og utbyggingsavtaler.

Kapitalkonto ble redusert med kr 571 mill. fra 2019 og er bokført med minus 216 mill. per 31.12.20.

Pensjonsmidlene økte med kr 139 mill. samtidig som pensjonsforpliktelsene ble redusert med kr 140 mill. En økning i pensjonsmidlene og reduksjon i pensjonsforpliktelsene gav samlet sett en positiv effekt på totalt kr 279 mill.

Hovedårsaken til redusert kapitalkonto er overføring av bygninger og tomter fra gamle Rygge kommune over til MKEiendom KF kr 931 mill., samtidig som tilhørende langsiktig gjeld fortsatt er regnskapsført i Moss kommune (kommunekassa). Dette vil bli justert i 2021. Konsolidert egenkapital, dvs. Moss kommune inkl. foretakene, viser et mer korrekt bilde og er per 31.12.20 på totalt kr 2 108 mill., hvorav kapitalkonto er på kr 1 454 mill.

Øvrige forhold som totalt påvirker kapitalkontoen positivt er betalte avdrag, bruk av lån, utlånsvirksomhet, avskrivninger, aktivering av investeringer med mer.

Det er forholdene rundt pensjonsområdet som gjør at den totale egenkapitalen er lav. Pensjonsforpliktelsene er vesentlig større enn pensjonsmidlene, og synliggjøringen av dette ble innført i regnskapene i 2002. Det er pensjonskassene som har de reelle verdiene og forpliktelsene.

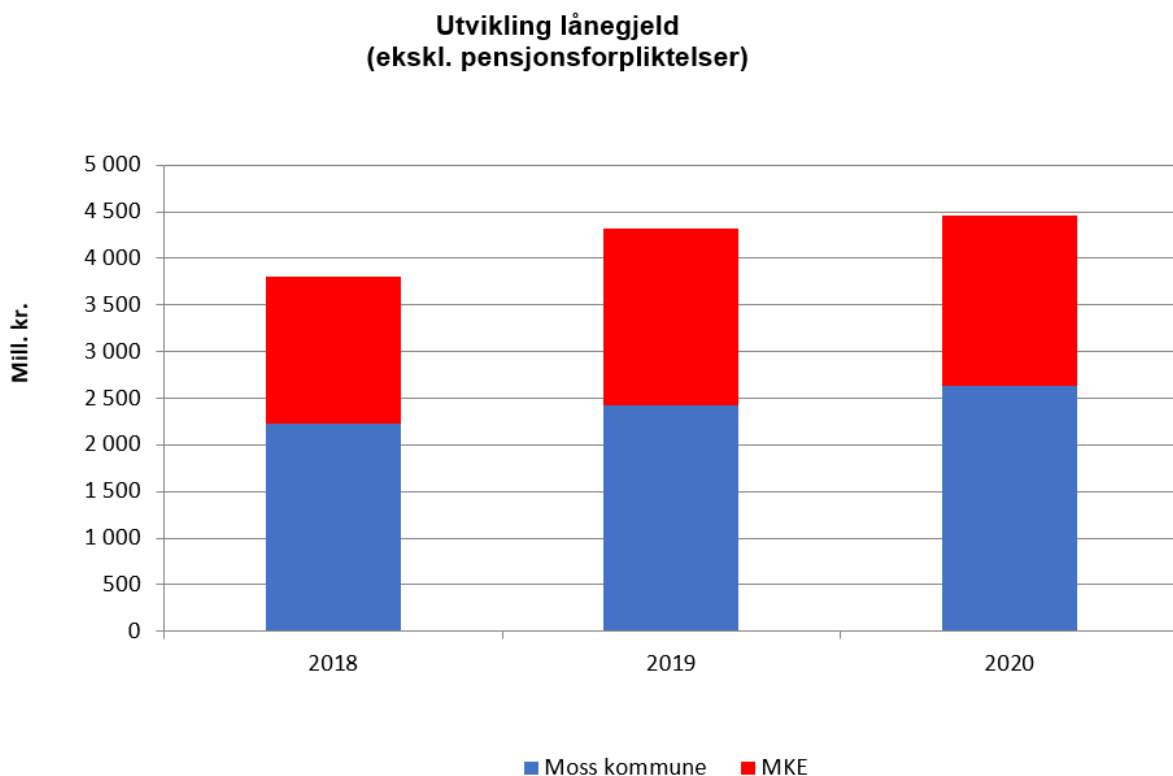
Langsiktig gjeld

Langsiktig gjeld økte med kr 40 mill. fra 2019 og er bokført med kr 6 899 mill. per 31.12.20.

Langsiktig gjeld fordeler seg med kr 2 629 mill. i lånegjeld og kr 4 270 mill. i pensjonsforpliktelser.

Lånegjelden økte med kr 180 mill. fra 2019 og pensjonsforpliktelser gikk ned med kr 140 mill. fra 2019.

For å indikere utviklingen i låneporteføljen til Moss kommune viser tabellen nedenfor lånegjeld for Moss kommune kr 2 629 mill. og MK Eiendom KF kr 1 835 mill., som er de største selskapene i konsernet.

Kortsiktig gjeld

Kortsiktig gjeld gikk ned med kr 121 mill. fra 2019 og er bokført med kr 570 mill. per 31.12.20. Endringen skyldes vesentlig mindre leverandørgjeld ved årsskiftet og en reduksjon i samlet mellomregning fra MK Eiendom KF, Kirkelig fellesråd med mer. Større volum på avsatt skatt, feriepenger, arbeidsgiveravgift og lignende bidrar i motsatt retning.

Endring av arbeidskapitalen (omløpsmidler – kortsiktig gjeld)

Endringen i arbeidskapitalen (omløpsmidler minus kortsiktig gjeld) fra 2019 til 2020 utgjør en styrkning på kr 117 mill. Økningen kan kort forklares med reduksjon av kortsiktig gjeld (kr 121 mill.), samtidig som omløpsmidlene svekkes (kr 4 mill.). For nærmere detaljer av de enkelte linjene, se oversikt "Anskaffelse og anvendelse av midler" note 1.

Finansforvaltning

Det er for regnskapsåret 2020 ikke fremmet egne saker om den samlede finansforvaltningen, da det ikke er vedtatt nytt finansreglement for Moss kommune. Forvaltningen av likvide midler og gjeld har imidlertid forholdt seg til rammene innenfor gamle Moss kommune sitt finansreglement, som har en lav risikoprofil.

Kommentarene under gjelder Moss kommune samlet, dvs. Moss kommune (kommunekassa), MKEiendom KF og Moss Havn KF.

Forvaltning av kortsiktige midler

Kortsiktige midler (innskudd, fond, pengemarkedsfond o.l.) var per 31.12.20 på kr 780 mill. ekskl. skattetrekkkontoer. Det har i løpet av året vært plassert inntil kr 305 mill. på høyrentekonto. Det har ikke vært plassert midler i pengemarkedsfond i 2020. Øvrige aktivaklasser er ikke benyttet. Moss kommune har ingen langsiktige plasseringer.

Fordeling av kortsiktige midler	Pr.31.12.2020	Pr.31.08.2020	Pr.30.04.2020	Pr.31.12.2019	%-vis i 2020
Innskudd i hovedbank	467	342	621	482	59,9 %
Innskudd i andre banker	8	7	7	7	1,0 %
Kortsiktig plassering i hovedbank	305	203	203	203	39,1 %
Fond, pengemarked/obligasjon	0	0	0	0	0,0 %
Totalt	780	552	831	693	100 %

Tall i hele mill. kroner

Likviditet

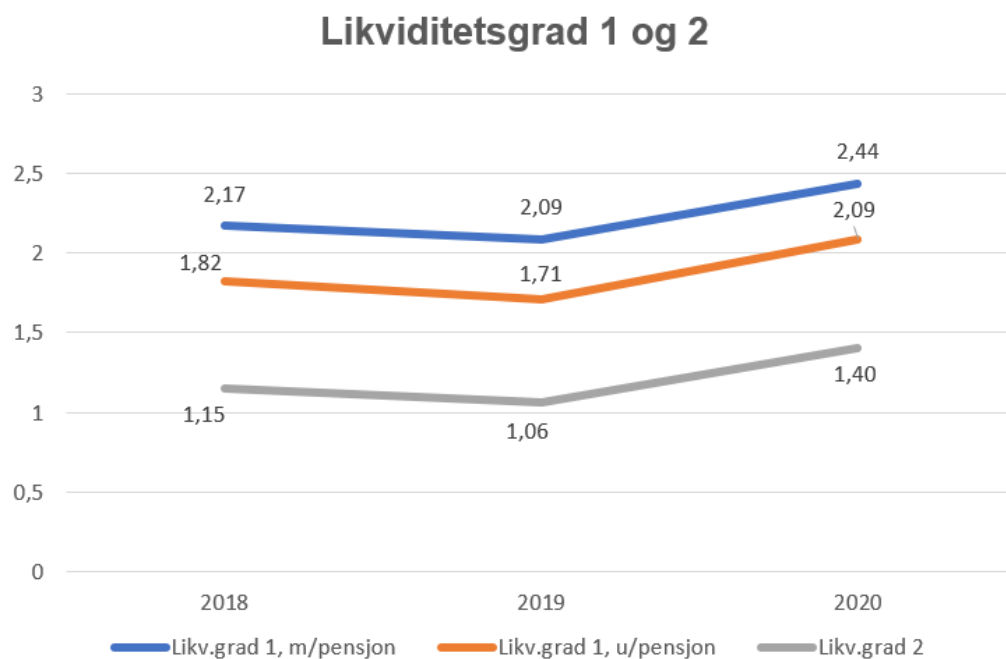
Den likviditetsmessige situasjonen til Moss kommune er nå på et akseptabelt nivå. Tilgjengelige midler varierer fortsatt gjennom året, f.eks. er likviditetsbeholdningen vesentlig lavere i perioden rett etter utbetaling av lønn, men styrkes igjen ved overføring av skatt og mottak av rammetilskudd.

Stamlikviditeten består fortsatt av ubenyttede øremerkede fondsmidler, ubrukte lånemidler til investeringsprosjekter og ubrukte lånemidler knyttet til startlånsordningen. Likviditeten har vært på et nivå som har gitt rom for å plassere mellom kr 100 mill. og kr 305 mill. på høyrentekonto med kort uttaksbegrensning, som igjen har gitt en bedre avkastning gjennom året.

Tidligere strategi med å avsette midler til premieavviksfond (disposisjonsfond) for å dekke utgifter til fremtidig amortisering av premieavviksinntekter, er ikke videreført. Bruk av premiefond i KLP, tilsvarende årets forventede premieavviksinntekter, er et godt bidrag til stabil og god likviditetssituasjon for Moss kommune. Dette har Moss kommune en mulighet til, da det er frigjort store midler til premiefond i KLP etter nedleggelsen av Moss kommunale pensjonskasse og nye opptjente premiefond grunnet endret pensjonsordning, se forøvrig kommentarer under tjenesteområdene, fellesposter drift og lønn og pensjon.

Likviditetsprognoser må fortsatt ha fokus i tiden fremover, spesielt med tanke på større utbyggingsprosjekter i regi av MKEiendom KF. Kommunens fremtidige betalingsevne er fortsatt avhengig av harmonisering av løpende driftsutgifter med forventende løpende driftsinntekter.

Nedenfor vises utviklingen i likviditetsgrad for Moss kommune. Likviditetsgrad 1 tar utgangspunkt i alle omløpsmidlene og forholdet mot kortsiktig gjeld. Dette nøkkeltallet bør være større enn 2 siden noen av omløpsmidlene kan være mindre likvide. Likviditetsgrad 2 tar utgangspunkt i de mest likvide omløpsmidlene som kasse/bank og som raskt kan omgjøres til kontanter. Dette nøkkeltallet bør være større enn 1.

Likviditetsgradene måles ved årsskiftet og sier ikke noe om likviditet gjennom året.

Gjeld

Langsiktig gjeld - alle lån, inkludert foretakene - er per 31.12.20 på kr 4 523 mill., som er en oppgang fra 2019 på kr 119 mill.

Gjeld per selskap	Pr.31.12.2020	Pr.31.12.2019
Moss kommune	2 629	2 448
MKEiendom KF	1 835	1 892
Moss havnevesen KF	60	64
Sum	4 523	4 404

Tall i hele mill. kroner

I sum kr 2 629 mill. for Moss kommune ligger også gjeld fra tidligere Rygge kommune tilknyttet eiendom. Denne gjelden vil bli overført til MKEiendom KF i 2021, herav også budsjettmidler tilknyttet gjelden, jfr. sak 158/20 "Åpningsbalanse for Moss kommune og overføring av anleggsmidler/gjeld til MKEiendom KF"

I tabellen nedenfor er en oversikt som viser langsiktig gjeld fordelt mellom fast og flytende rente.

Gjeldssammensetning - alle lån	Per 31.12.2020	Per 31.12.2019	Andel i % reelt
Flytende rente	3 011	2 843	66,6 %
Fast rente *)	1 512	1 561	33,4 %
Totalt	4 523	4 404	

Tall i hele mill. kroner

*) I sum fast rente kr 1 512 er rentesikringsavtaler på totalt kr 384 mill. inkludert.

Langsiktig gjeld ekskl. startlån er per 31.12.20 på kr 3 419 mill., som er en svak nedgang fra 2019 på kr 5 mill.

Gjeldssammensetning - ekskl. startlån	Per 31.12.2020	Per 31.12.2019	Andel i % reelt	Andel i % mål
Flytende rente	2 081	2 043	60,9 %	min. 33%
Fast rente *)	1 338	1 380	39,1 %	min. 33%
Totalt	3 419	3 424		

Tall i hele mill. kroner

Moss kommune har per 31.12.20 startlån tilsvarende kr 1 104 mill., som er en økning fra 2019 på kr 124 mill. Moss kommune har en høy andel lån tilknyttet startlån da dette over flere år har vært en bevisst satsing. I 2020 ble det tatt opp ytterligere kr 210 mill. i lån tilknyttet startlån, dvs. lån for videre utlån.

Generelt om utviklingen gjennom året

Rentenivået på kommunenes innskudd og lånebetingelser ble kraftig redusert frem til mai, for deretter å ligge stabilt resten av året. Dette har vært i tråd med det generelle rentemarkedet. Flytende lånerente var på ca. 2,4 prosent i begynnelsen av 2020 og ca. 0,9 prosent i slutten av 2020.

Nibor 3.mnd. var på ca. 1,84 prosent i begynnelsen av 2020 og ca. 0,49 prosent i slutten av 2020. Moss kommune har en avtale om innskuddsrente som tilsvarer nibor 3 mnd. + 0,30 prosent og nibor 3 mnd. +0,40 prosent ved plasseringer i bankinnskudd med kort bindingstid. Nivået på fastrenter og rentebytteavtaler ligger i hovedsak fra 2,0 prosent til 2,9 prosent. Mere detaljer vises i note 17 vedrørende lånegjeld.

Gjeld tilknyttet rentekompensasjonsordninger er for skole kr 68 mill. og omsorgssektoren kr 78 mill., totalt kr 146 mill. Se forøvrig kommentarer under sentrale kapitler og sentrale inntekter.

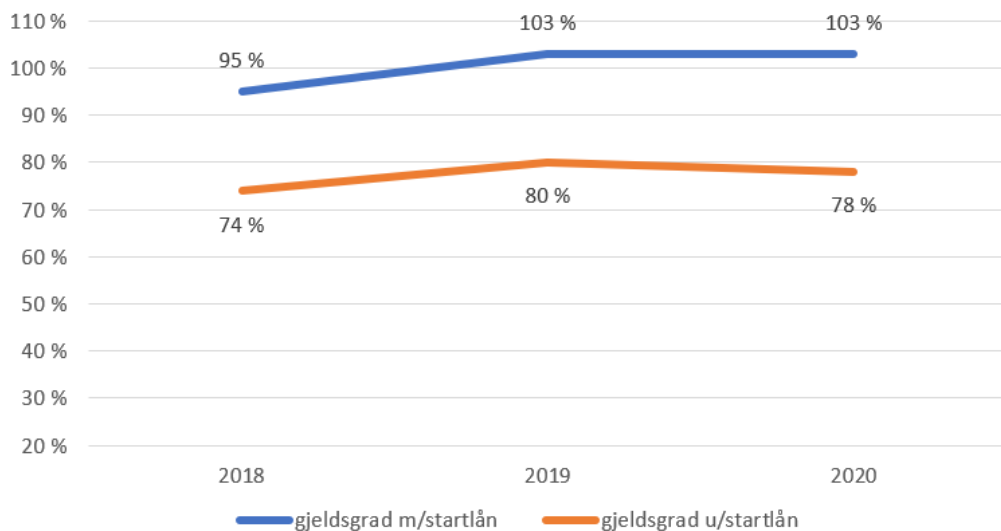
Selvkostområdene har pr. 31.12.20 et volum på kr 554,6 mill. for beregning av kalkulatorisk renter og avdrag. Rentekompensasjonsordninger og selvkostområdenes andel av lånegjelden er med på å redusere reell renteeksponert lånegjeld.

Årets låneopptak til investeringer er tatt opp i henhold til korrigert budsjett. Moss kommunes opptak av lån til investeringer ble kr 141,2 mill. og kr 210,0 mill. vedrørende startlån. Lån til investeringer i MKEiendom KF ble kr 29,0 mill. Moss havn KF har ikke tatt opp lån i 2020.

Gjelden vokser for hvert år i tråd med investeringene og økt volum på startlånsordningen. Nedenfor vises gjeldsgraden for Moss kommune inkludert kommunale foretak. Den viser forholdet mellom brutto lånegjeld og driftsinntekter. Høyere gjeldsgrad innebærer at en større prosentandel av driftsbudsjettet

må avsettes til betaling av renter og avdrag, noe som svekker det økonomiske handlingsrommet på kort og lang sikt. Tidligere Rygge kommunes andel i 2018 og 2019 er med i beregningen.

Gjeldsgrad

Med dagens lave rentenivå håndteres lånegjelden innenfor kommunens økonomiske rammer. Sett i et lengre perspektiv med mulig økte renter, vil det kunne skape noen utfordringer selv om deler av lånegjelden er sikret på forskjellige måter (fastrentelån, rentekompensasjonsordninger og selvkostområder).

Konsolidert regnskap

Konsolidert regnskap er summen av Moss kommune (kommunekassa), MKEiendom KF og Moss Havn KF. Regnskap for 2020 er det første året som konsolideres. Det er derfor ingen tall å sammenligne med fra 2019. For mer informasjon om konsolidert regnskap se "Årsregnskap og noter". I tillegg vil mer detaljer fremkomme i årsrapportene til de to foretakene.

Balanse

Overordnet viser konsolidert balanse følgende verdier:

	Regnskap 2020
Faste eiendommer/anlegg, utstyr o.l.	4 809
Aksjer og andeler	180
Utlån	969
Pensjonsmidler	4 133
Sum anleggsmidler	10 091
Bankinnskudd og kontanter	855
Aksjer og andeler	16
Kundefordringer	419
Premieavvik	219
Sum omløpsmidler	1 509
Sum eiendeler	11 600
Disposisjonsfond	362
Bundne driftsfond	92
Ubundet investeringsfond	141
Bundne investeringsfond	32
Kapitalkonto	1 454
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapital	28
Sum egenkapital	2 109
Gjeld til kredittinstitusjoner (langsiktig gjeld)	4 523
Pensjonsforpliktelser (langsiktig gjeld)	4 355
Kortsiktig gjeld	613
Sum gjeld	9 491
Sum gjeld og egenkapital	11 600
<i>Tall i hele mill. kroner</i>	

Moss kommune har anleggsmidler til en verdi av kr 5 958 mill., justert for pensjonsmidler. Samtidig er den langsiktige gjelden til kredittinstitusjoner på kr 4 523 mill.

Summen av utlån er relativt høy, dvs. kr 969 mill. og det ligger her en risiko hvis koronakrisen får langtidskonsekvenser som vedvarende høy arbeidsledighet og derav låntakere som vil slite med å betale sine forpliktelser/lån til Moss kommune. Hvis det samtidig kommer et boligprisfall øker risikoen ytterligere.

Moss kommune har samlet også en god likviditet, dvs. totalt kr 855 mill. i bankinnskudd.

Skyldig premieavvik er høyt per 31.12.20, totalt kr 219 mill., men denne vil over 4-5 år bli nedbetalt gjennom å bruke av oppspart premiefond.

Moss kommune har totalt kr 362 mill. på disposisjonsfond, som fordeler seg med kr 274 mill. i Moss kommune, kr 19,3 mill. MKEiendom KF og kr 68,5 mill. Moss havn KF. I tillegg er det kr 141 mill. i ubundet investeringsfond, som fordeler seg med kr 3 mill. i Moss kommune og kr 138 mill. i MKEiendom KF.

Bundne driftsfond er på totalt kr 92 mill. og bundne investeringsfond på totalt kr 32 mill. Dette er midler som skal brukes til bestemte formål.

Driftsregnskap

Overordnet viser konsolidert driftsregnskap følgende:

Regnskap 2020					
	Moss (kommunekassa)	MKEiendom KF	Moss Havn KF	Før konsolidert	Etter konsolidert
Driftsinntekter	4 014	345	34	4 394	4 154
Driftsutgifter	3 907	341	37	4 284	4 045
Brutto driftsresultat	107	5	-3	109	109
Netto finansutgifter	92	111	5	208	208
Motpost avskrivninger	58	103	11	171	171
Netto driftsresultat	74	-4	2	72	72
Netto avsetning bundne fond	-34	0	0	-34	-34
Netto driftsresultat justert for bundne fond	40	-4	2	38	38

Moss kommune og MKEiendom KF overfører penger til og fra hverandre, dvs. kjøper og selger til hverandre. I 2020 har Moss kommune overført kr 225 mill. kroner til MKEiendom KF, herav i all hovedsak knyttet til husleie og strøm, mens MKEiendom KF har overført kr 15 mill. til Moss kommune, i all hovedsak knyttet til kjøp av tjenester fra plan, miljø og teknikk. Totalt er det overført kr 240 mill. mellom selskapene. Denne overføringen er eliminert i kolonnen "Etter konsolidert".

Investeringsregnskap

Moss kommune har i 2020 investert i varige driftsmidler tilsvarende kr 306 mill. som fordeler seg med kr 184 mill. i Moss kommune, kr 96 mill. i MKEiendom KF og kr 26 mill. i Moss havn KF. Investeringene er lånefinansiert med totalt kr 193 mill. I tillegg er det solgt driftsmidler tilsvarende kr 14 mill.

Det er også investert kr 21 mill. i aksjer og andeler, hvorav kr 20 mill. er egenkapitaltilskudd til KLP, herav kr 8 mill. for 2020 og kr 12 mill. som er 1/5-del av det totale egenkapitalkravet i forhold til å bytte pensjonskasse. I tillegg har Moss kommune overtatt aksjer i Østfold Energi AS fra tidligere Østfold fylkeskommune utgiftsført med kr 575 000 og med tilsvarende inntekt (finansiering).

Handlingsregler

Handlingsregler - konsoliderte tall	Regnskap 2020	Mål minimum	Mål ønsket
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	1,74 %	0,50 %	1,75 %
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter, justert for bundne fond	0,92 %	0,50 %	1,75 %
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	8,7 %	5,0 %	7,0 %
Gjeldsgrad inkludert startlån	103 %	85 %	85 %
Gjeldsgrad ekskludert startlån	78 %	85 %	85 %

Netto driftsresultat er iht. mål før justering for avsetning til bundne fond. De siste årene har vist at det bør justeres for bundne fond i forhold til vurdering av netto driftsresultat, da bundne fond i stor grad fungerer som en periodiseringskonto, dvs. at pengene mottas i et år og brukes i et annet år. Justert for bundne fond blir netto driftsresultat høyere enn det laveste målet men godt under det ønskede målet. Konsolidert disposisjonsfond er på 8,7 prosent og er godt over det ønskede målet. Herav har Moss havn KF et disposisjonsfond på 202 prosent, MKEiendom KF et disposisjonsfond på 5,6 prosent og Moss kommune et disposisjonsfond på 6,8 prosent.

Gjeldsgraden er per 31.12.20 bedre enn målet på 85 prosent. Det er imidlertid lagt opp til en relativt høy investeringsaktivitet i perioden 2021 til 2024, noe som vil øke låneopptaket og derav også gjeldsgraden. Grunnet den økonomiske situasjonen er det også i økonomiplanperioden 2021-2024 lagt inn forutsetning om en lengre nedbetalingsperiode enn tidligere.

Sentrale kapitler

Totaloversikt økonomi

Beløp i 1000

	Bud. hiå.	Regn. hiå.	Avvik i kr	Oppr. bud.
Sentrale inntekter	-3 062 633	-3 097 554	34 921	-3 066 471
Netto finansutgifter og inntekter	96 922	91 488	5 434	106 260
Avsetninger og bruk av avsetninger	0	0	0	0
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	-75 084	29 658	-104 742	-53 554
Overført til investeringer	10 240	10 240	0	0
Til disposisjon	-3 030 555	-2 966 168	-64 387	-3 013 765
Kommunedirektør med stab	248 619	243 565	5 054	296 118
Kommunalområde oppvekst og utdanning	1 039 012	1 032 114	6 898	1 059 243
Kommunalområde helse og mestring	1 079 618	1 061 230	18 389	1 028 469
Kommunalområde kultur, aktivitet og inkludering	354 241	337 388	16 853	363 089
Kommunalområde plan, miljø og teknikk	115 644	101 102	14 542	110 683
Fellesposter drift	193 421	190 769	2 651	156 163
Overføringer og finans	0	0	0	0
Sum disponering	3 030 555	2 966 168	64 387	3 013 766
Merforbruk +/mindreforbruk -	0	0	0	1

Nedenfor vises en samletabell som overordnet synliggjør de ulike avvikene - herav også avvik sett opp mot avvik disposisjonsfond.

	Beløp
Skjønnskuttet tilknyttet korona og tilskudd til næringslivet	32 849
Inntektsutjevning	-14 406
Eiendomsskatt	9 460
Skatteinntekter	10 834
Integreringstilskudd, vertskommunetilskudd, rente- og avdragskompensasjon m.m	-3 816
Sum sentrale inntekter	34 921
Sum finansinntekter- og utgifter	5 434
Avvik kommunal- og stabsområder	
- Kommunedirektør inkl. stabene	5 054
- Oppvekst og utdanning	6 898
- Helse og mestring	18 389
- Kultur, aktivitet og inkludering	16 853
- Plan, miljø og teknikk	14 542
Sum kommunal- og stabsområder	61 736

Årsregnskap og årsrapport 2020

Tapsføringer gamle selskaper	- 4 747
Indirekte kostnader selvkostområdene	-3 545
Variabel lønn - periodisering fra 2021 til 2020	-6 344
Sykepenger av feriepenger gamle Moss	4 180
Årets premieavviksinntekter og amortisering av premieavvik	12 610
Diverse	497
Sum fellesposter drift	2 651

TOTALT	104 737
---------------	----------------

Taksering eiendomsskatt (bruk av disposisjonsfond, strøket)	1 500
Budne avsetninger selvkostområdene (sentrale poster)	132
Avvik disposisjonsfond	106 369

Tall i tusen kroner

Avvikene tilknyttet sentrale inntekter, samt finansinntekter- og utgifter er nærmere forklart under sentrale inntekter og finansinntekter - og utgifter lengre ned i dokumentet. Den største årsaken til det positive avviket var imidlertid at Moss kommune mot slutte av 2020 mottok ekstra tilskudd tilknyttet korona - herav skjønnsmidler kr 26,8 mill. og tilskudd til næringslivet kr 5,58 mill.

Avvik tilknyttet kommunal- og stabsområder er forklart under de ulike tjenesteområdene. I tillegg er det her en kort oppsummering.

Det positive avviket for kommunedirektør, inklusive stab skyldes at det ble holdt igjen i forhold til vakante stillinger, vikarinleie ved fravær, samt planlagte aktiviteter. I tillegg var det et mindreforbruk knyttet til lærlinger som følge av mangel på kvalifiserte søkere til lærlingeplasser.

Innenfor oppvekst og utdanning skyldtes avviket at det gjennom året ble holdt igjen i forhold til vakante stillinger og vikarinleie. Oppgaver ble omfordelt, aktiviteter forskjøvet og i perioder stengt ned. I tillegg ble store deler av merutgifter til håndtering av korona dekket internt.

Kommunalområde helse og mestring var det området som i 2020 hadde de største økonomiske utfordringene i forbindelse med korona - herav driftskostnader tilknyttet legevaktt, smittesporing, testing, sentralt smittevernlag, ekstrabemanninger i forbindelse med smitte på sykehjem, i bolig o.l. Totalt ble det tilført kr 88,6 mill. i løpet av året, hvorav store deler gjaldt korona. Gjennom 2020 var det utfordrende å angi årsprognose. Avdelingene og virksomhetene var nyetablerte og de færreste lederne hadde erfaring med egne budsjett. Parallelt gjorde koronautgiftene situasjonen uoversiktlig og uforutsigbar, noe som medførte at prognosene anslo et høyere forbruk enn det som ble det endelige resultatet. Det har imidlertid vært igangsatt flere tiltak for å holde utgiftene nede, blant annet innleieinstruks og der det har vært mulig, av hensyn til tjenesten til brukerne, har også stillinger blitt holdt ledige. I tillegg har det også for helse og mestring vært tjenester som har måttet redusere sin aktivitet på grunn av korona.

Kultur, aktivitet og inkludering hadde et positivt avvik grunnet blant annet lavere bosetting av flyktninger enn først antatt, da endelige avklaringer først kom mot slutten av året. Lavere bosetting medførte positive avvik for flere tjenester innenfor enheten, totalt kr 8,6 mill. Innenfor NAV var hovedårsakene til det positive avviket lavere antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet og høyere sykkelønsrefusjoner, totalt kr 7,6 mill. Stor arbeidsmengde og høyt arbeidspress medførte

begrensede muligheter til å følge opp den enkelte bruker ut i arbeid. I tillegg var det stor usikkerhet i forhold til om økt arbeidsledighet ville medføre økte utgifter til sosialhjelp.

Plan, miljø og landbruk hadde et positivt avvik på kr 7 mill. innenfor området vei, som skyldtes redusert kapasitet i forhold til gjennomføring av planlagte tiltak. I tillegg ble det tidlig på året besluttet å holde igjen midler på grunn av utfordrende økonomi i Moss kommune. Etterslepet som da oppsto og forsinkelser pga korona-situasjonen medførte at flere tiltak ble utsatt. Innenfor avløp ble det et positivt avvik på ca. kr 3,3 mill. som følge av tidligere års opparbeidede underskudd fra Rygge kommune og derav mindreforbruk til fond. Forøvrig er det mindreforbruk tilknyttet ledighold av stillinger som følge av den økonomiske situasjonen og utgifter til reguleringsarbeidet for området Tigerplassen, kr 1,0 mill., som er forskjøvet til 2021.

Fellesposter drift er nærmere beskrevet under tjenestoområde fellesposter drift. Her skyldes avvikene i all hovedsak pensjon, opprydding i saker fra gamle Moss og Rygge, periodisering variabel lønn, samt selvkost.

Det var forøvrig flere eksterne forhold som bidro til det positive avviket i 2020, herav lavere pensjonskostnader som hadde den største positive økonomiske effekten - totalt kr 76 mill. I tillegg bidro tiltak tilknyttet korona til lavere netto renteutgifter, lavere lønnsoppgjør og arbeidsgiveravgift, samt økte overføringer tilknyttet korona. Se forøvrig eget kapittel for korona under økonomiske rammebetingelser.

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Rev. bud hiå. 2020	Regnskap hiå. 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Frie disponible inntekter				
Skatt på inntekt og formue	-1 363 024	-1 373 858	10 834	-1 421 024
Ordinært rammetilskudd	-1 393 476	-1 411 919	18 443	-1 363 406
Skatt på eiendom	-175 985	-185 231	9 246	-175 985
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-130 148	-126 545	-3 603	-106 056
Overføringer fra andre	0	0	0	0
Sum Frie disponible inntekter	-3 062 633	-3 097 554	34 921	-3 066 471

Frie inntekter

De frie inntekter defineres som summen av rammetilskudd, skatt på inntekt og formue, samt løpende inntektsutjevning. Inntektsutjevning er en del av rammetilskudd, men hører naturlig sammen med skatt på inntekt og formue, da dette er en kompensasjonsordning for å utjevne forskjellene mellom skatterike og skattefattige kommuner. Denne kommenteres derfor sammen med skatteinntektene.

Inntektene fra skatt, rammetilskudd og inntektsutjevning (frie inntekter) økte med kr 112 mill. fra 2019 til 2020, og var på totalt kr 2 786 mill. ved utgangen av 2020. Dette tilsvarer en nominell vekst på 4,2 prosent fra 2019. Det gjøres oppmerksom på at veksten da også inkluderer ulike korona-kompensasjoner gitt gjennom året.

	2017	2018	2019	2020
Andel av totale inntekter	65,4	65,8	66,6	66,1
Frie inntekter per innbygger	50 311	52 337	54 267	56 088
Frie inntekter per innbygger i % av landsgjennomsnittet	90,8	91,7	91,6	92,3

Rammetilskudd

Rammetilskudd inkluderer både rammetilskudd og inntektsutjevning. Sistnevnte kommenteres sammen med skatteinntektene. I 2020 mottok Moss kommune kr 1 315 mill. kroner i rammetilskudd og kr 97 mill. i inntektsutjevning, totalt kr 1 412 mill.

Rammetilskuddet har gjennom 2020 blitt regulert flere ganger grunnet ulike korona-kompensasjoner - herav både for økte utgifter og reduserte inntekter. Opprinnelig ble rammetilskuddet budsjettert med kr 1 227 mill. kroner, justert for reformstøtte. Gjennom året er rammetilskuddet økt med kr 88 mill., hvorav kr 81,6 mill. er kompensasjoner tilknyttet korona. Store deler av skjønnsmidlene ble tildelt i november og desember og i tillegg fikk Moss kommune kr 5,6 mill. til næringslivet i desember. Det budsjettmessige avviket på kr 32 mill. skyldes derfor i all hovedsak at midlene ble tildelt sent på året. Totalt er rammetilskuddet justert med følgende:

Koronakompensasjoner	Beløp
Skjønnsmidler fra Statsforvalter	26 800
Generell kompensasjon til både økte utgifter og reduserte inntekter	34 123
Bortfall av foreldrebetaling i SFO og barnehage grunnet nedstengning	8 329
Reduserte skatteinntekter grunnet regelendringer	4 791
Tilskudd til næringslivet ift. høy arbeidsledighet	5 580
Økt tilgjengelighet i helsestasjon- og skolehelsetjenesten	812
Aktivitetstiltak for barn og unge med store behov	659
Økt bevilgning til kontrolltiltak smittevern	500
SUM	81 594

Tall i hele tusen kroner

I tillegg til justering av rammetilskuddet har lavere arbeidsgiveravgift, lønnsoppgjør og reduserte renteutgifter bidratt til at Moss kommune har fått dekket sine økte utgifter og reduserte inntekter tilknyttet korona i 2020.

I tillegg er rammetilskuddet justert med kr 6,3 mill. tilknyttet følgende forhold:

Andre kompensasjoner	Beløp
Endret modell for beregning av fastlegetilskudd	2 344
Utsatt overføring av skatteoppgjør til Skatteetaten	3 962
SUM	6 306

Tall i hele tusen kroner

Skatt og inntektsutjevning

Moss kommune mottok i 2020 kr 1 374 mill. i skatteinntekter, som er kr 10,8 mill. høyere enn budsjettet og kr 97 mill. i inntektsutjevning, som er kr 14,4 mill. lavere enn budsjettet. Totalt ble summen av skatt og inntektsutjevning kr 1 470 mill. som er kr 3,6 mill. mindre enn budsjettet. Opprinnelig var det budsjettet med inntekter fra skatt og inntektsutjevning tilsvarende kr 1 532 mill. Grunnet korona ble budsjett nedjustert med kr 58 mill. i løpet av året. Det endelige resultat viste at skatt- og inntektsutjevning ble kr 61 mill. lavere enn opprinnelig budsjettet. De reduserte skatteinntektene ansees imidlertid å være kompensert gjennom økt rammetilskudd tilknyttet korona.

	Regnskap				Rev. budsj. Oppr. budsj.	
	2017	2018	2019	2020	2020	2020
Skatt	1 236 874	1 317 884	1 377 561	1 373 858	1 363 024	1 421 024
Inntektsutjevning	122 086	105 491	104 360	96 602	111 008	111 008
Skatt og inntektsutjevning	1 358 960	1 423 375	1 481 921	1 470 460	1 474 032	1 532 032

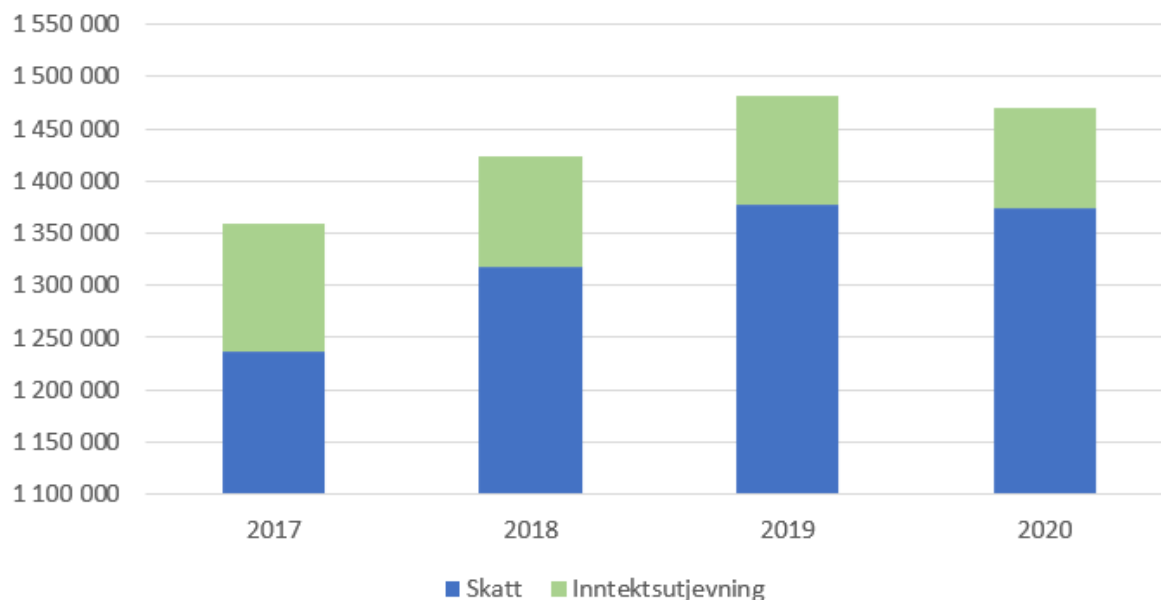
Endring i skatt og inntektsutjevning

4,7 % 4,1 % -0,8 %

Tall i hele tusen kroner

Inntektene fra skatt og inntektsutjevning gikk ned med kr 11 mill. fra 2019 til 2020, som tilsvarer en nominell reduksjon på 0,8 prosent fra 2019. De siste årene har imidlertid Moss kommune hatt en relativt god skattevekst. Inntektsutjevning har imidlertid samtidig gått noe ned. Noe som tyder på at Moss kommune de siste årene har hatt en skatteøkning som ligger noe over landsgjennomsnittet.

Skatt og inntektsutjevning

Skatteinntektene til Moss kommune i 2020 tilsvarer 88,6 prosent av landsgjennomsnittet, som er en liten forbedring fra 88,3 prosent i 2019. Moss kommune har grunnet korona hatt en skattenedgang fra 2019 på 0,3 prosent. Skattenedgangen for landet har imidlertid vært noe høyere enn for Moss, dvs. 0,7 prosent. Hvordan korona vil påvirke den framtidige økonomien og herav fremtidige skatteinntekter er fortsatt usikker.

Grunnet det lave inntektsnivået i forhold til landsgjennomsnittet, kompenseres Moss kommune med en inntektsutjevning, som er et omfordelingssystem mellom landets kommuner. Skatt, inkludert inntektsutjevning gir Moss kommune et inntektsnivå som tilsvarer 94,6 prosent av landsgjennomsnittet.

Eiendomsskatt

I forbindelse med etablering av ny kommune er det foretatt ny taksering i tilknytning til eiendomsskatt. Grunnet korona har klagesaksbehandlingen tilknyttet takseringsarbeidet blitt noe forsinket, så per 31.12.20 er fortsatt ikke alle klagesaker blitt behandlet. Det antas at alle klagesaker i tilknytning til ny-taksering vil være ferdig våren 2021.

I 2020 ble eiendomsskatteinntektene totalt kr 185 mill., som er kr 9,5 mill. høyere enn budsjettet. Herav utgjør kr 138 mill. skatt på boliger og fritidsboliger og kr 47 mill. skatt på annen eiendom.

Eiendomsskatten er skrevet ut med 2,8 promille og det er gitt fritak til 110 personer på til sammen ca. kr 0,5 mill.

Andre generelle statstilskudd

Integreringstilskudd

Moss kommune mottok i 2020 kr 52,3 mill. i integreringstilskudd for flyktninger bosatt de siste 5 årene, som er kr 6,7 mill. lavere enn opprinnelig budsjett og kr 1,7 mill. lavere enn revidert budsjett.

Integreringstilskuddet har sammenheng med årlig bosetting av flyktninger og familiegjenforeninger. På grunn av pandemi og innreisereguleringer til Norge, i store deler av 2020, kom det svært få flyktninger til landet. Av den grunn ble anmodningene fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet om bosetting i kommunene sterkt redusert i løpet av året, og det ble bosatt langt færre flyktninger enn planlagt og budsjettet for.

Moss kommune hadde vedtak om bosetting av 50 flyktninger i 2020, hvorav kun 25 ble søkt ut til kommunen og bosatt i løpet av året. I tillegg kom det 7 personer på familiegjenforening. Sterkt redusert bosetting ville normalt gitt større budsjettmessig avvik, men i 2020 ble avviket redusert pga et ekstra tilskudd relatert til pandemien, og fordi mange bosettinger ble gjennomført ved juletider i 2019, mens tilskuddet først ble inntektsført i 2020.

Totalt er det 387 flyktninger og familiegjenforente i perioden 2016-2020 som kommunen mottar tilskudd for.

Bosetting	2016	2017	2018	2019	2020
Antall personer	147	92	57	59	32

Integreringstilskuddet vil reduseres de nærmeste årene i tråd med at antallet i målgruppen reduseres. I 2021 vil Moss kommune motta integreringstilskudd for bosatte i perioden 2017-2021.

Vertskommunetilskudd

Moss kommune mottar årlig vertskommunetilskudd. Formålet med vertskommunetilskuddet er å kompensere kommuner som har ansvar for psykisk utviklingshemmede hjemmehørende i andre kommuner, med bakgrunn i ansvarsreformen som ble gjennomført tidlig på 1990-tallet. Moss kommune fikk i 2020 kompensasjon for totalt 17 personer, som tilsvarer en sum på kr 36,2 mill. og er iht. budsjett.

Rente- og avdragskompensasjon

Moss kommune mottar årlig tilskudd fra Husbanken i tilknytning til rentekompensasjonsordninger innenfor følgende ordninger:

- Skoler og svømmeanlegg (ordning avsluttet 2016)
- Omsorgsboliger og sykehjem (ordning avsluttet i 2004)
- Kirker og kirkeinventar

For 2020 mottok Moss kommune totalt kr 9,9 mill. i tilskudd, som er kr 2,1 mill. lavere enn budsjettet.

Reformstøtte - engangstilskudd

Reformstøtte er et engangstilskudd som ble utbetalt i det kommunesammenslåingen trådte i kraft, dvs. i 2020. Tilskuddet var differensiert etter innbyggertallet for den nye kommunen. Moss kommune mottok i 2020 kr 27,9 mill., som er iht. budsjett.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Rev. bud hiå. 2020	Regnskap hiå. 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Finansinntekter/-utgifter				
Renteinntekter og utbytte	-40 057	-45 308	5 251	-30 200
Gevinst finansielle instrumenter	0	-21	21	0
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	53 205	53 079	126	52 686
Avdrag på lån	83 774	83 738	36	83 774
Sum Finansinntekter/-utgifter	96 922	91 488	5 434	106 260

Renteinntekter og utbytte

Moss kommune har i 2020 hatt en bedre likviditet enn først antatt. Hovedårsakene til dette var mindreforbruk tilknyttet investeringer og et disposisjonsfond som ble kr 106 mill. bedre enn først antatt i 2. tertialrapport 2020. Bedret likviditet gav høyere renteinntekter enn budsjettet på kr 1,4 mill. I tillegg ble renteinntekter tilknyttet startlån kr 3,9 mill. bedre enn budsjettet. Totalt ble renteinntektene kr 5,2 mill. bedre enn budsjettet.

Moss kommune hadde budsjettet med et utbytte fra Østfold Energi på kr 6,2 mill. i 2020. Dette ble oppjustert til kr 10,4 mill. i 2. tertialrapport, da resultatet for Østfold energi i 2019 ble rekordhøyt og eierne fikk utbetalt et vesentlig høyere utbytte, totalt kr 10,4 mill.

Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter

Renteutgifter tilknyttet startlån ble ca. kr 0,9 mill. høyere enn budsjettet, samtidig ble renteutgifter tilknyttet lån til investeringer ca. kr 1,0 mill. lavere enn budsjettet. Totalt ble renteutgiftene omtrent som budsjettet.

Avdrag på lån

Avdrag på lån ble som budsjettet.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner - til disposisjon for tjenesteområdene

Beløp i 1000

	Rev. bud hiå. 2020	Regnskap hiå. 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Til bundne avsetninger	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	27 449	50 364	-22 915	6 513
Til bundne avsetninger	357	225	132	357
Bruk av ubundne avsetninger	-112 680	-30 726	-81 954	-60 424
Dekning av tidligere års merforbruk	9 790	9 795	-5	0
Netto avsetninger	-75 084	29 658	-104 742	-53 554
Overført til investering	10 240	10 240	0	0

Tabellen over viser sentrale fondsføringer. I tillegg er det regnskapsført og budsjettert fondsbruk- og avsetning for hvert kommunal- og stabsområde.

Til ubundne avsetninger og bruk av ubundne avsetninger (disposisjonsfond)

I 2. tertialrapport ble det meldt et behov for å bruke av disposisjonsfond tilsvarende kr 54,5 mill., pluss kr 1,5 mill. til taksering eiendomsskatt, dvs. totalt kr 56 mill. Det endelige resultat ble netto avsetning tilsvarende kr 50,4 mill. Altså ble resultat tilknyttet disposisjonsfond kr 106,4 mill. bedre enn prognose for 2. tertial.

Avsetninger til ubundne fond ble kr 22,9 mill. høyere enn budsjettert grunnet forbedret resultat. Bruk av ubundne fond som var budsjettert med kr 81,9 mill. pluss kr 1,5 mill. til taksering eiendomsskatt, totalt kr 83,4 mill., ble ikke hentet inn som følge av forbedret driftsresultat og derav gjennomføring av strykninger.

Avvik - totalt kr 106,4 mill. - er nærmere forklart under totaloversikt økonomi.

Til bundne avsetninger (øremerkede fond)

Avsetninger til øremerket fond tilknyttet selvkostfond ble noe lavere enn budsjettert, ca. kr 0,1 mill.

Overført til investering

I 2020 er det overført totalt kr 10,2 mill. til investering for å finansiere:

- Egenkapitaltilskudd til KLP kr 8,2 mill.
- Diverse investeringsprosjekter tilsvarende kr 2 mill.

Overføring fra drift til investering er iht. budsjett.

Kommunens tjenesteområder

Kommunedirektør med stab

Tjenesteområdebeskrivelse

Begrepet stabs- og støttefunksjoner brukes om fellesfunksjoner i en større organisasjon.

Stab defineres ofte som de funksjonene i en organisasjon som på vegne av – eller sammen med – ledelsen ivaretar oppgaver som styring, saksforberedelser, utvikling, planlegging, koordinering, analyse, rådgivning og rapportering.

Støttefunksjoner utøver støtte til ledelsen, til dels organisasjonens øvrige ansatte, folkevalgte og innbyggere i regi av blant annet kommunetorget.

Stabsområdene er inndelt i to stabsområder fra og med sommeren 2020 - herav;

- Stab organisasjon
- Stab innovasjon

I tillegg har kommunedirektør også ansvaret for enhet økonomi, byjubileet 2020 og eierstyring.

Stab samfunn og strategi opphørte juni 2020 og tjenestene innenfor dette området ble omorganisert til andre kommunal- og stabsområder. Enhet samfunn og strategi rapporterer i årsmeldingen under stabene for 2020.

Stab Innovasjon

Ansvarsområdene til stab innovasjon er innovasjon, digitalisering og porteføljestyring.

Innovasjonsstaben har ansvaret for å utvikle og forvalte strategier på de respektive områdene.

I tillegg har staben ansvaret for felles metodikk innenfor blant annet innovasjon, tjenstedesign, kontinuerlig forbedring og prosjektstyring. For å hente ut effekter av innovasjon og digitalisering kreves det gjennomføring av transformasjonsprosjekter.

Staben har rådgivere med kompetanse innenfor kommunens fagområder og utviklingsutvikling i tillegg til rådgivere innen områdene tjenstedesign, porteføljestyring og digitalisering.

Fremover blir det viktig å etablere og drifte interne nettverk av ressurspersoner innenfor relevante utviklingsområder.

Status tjenesteområdene

2020 har vært svært arbeidskrevende for alle fagområdene i stabene og har medført at stabene ikke har fått prioritert videre utvikling av de ulike tjenestene i like stor grad som planlagt. Året ga en rekke nye utfordringer og vi måtte finne nye løsninger for samhandling og ny arbeidsmetodikk for å løse kjerneoppgaver, men også oppgaver som ligger utenfor stabenes arbeids- og ansvarsområde til daglig. Prosesser som vi vanligvis ville gjennomført med fysisk deltagelse, har vært gjennomført digitalt. Selv om det til tider har vært utfordrende å ikke treffes, har den digitale møtearenaen også gitt oss verdifull innsikt knyttet til å effektivisere arbeidsprosesser og møtevirksomhet.

Kommunikasjon

Fra slutten av februar har kommunikasjonsarbeidet – inkludert informasjonsarbeidet ved kommunetorget – stort sett handlet om korona. Medietrykket har vært stort gjennom hele året og krevd dedikerte ressurser til mediehåndtering og kommunikasjonsrådgivning langt utover et normalår. I tillegg ser vi økt etterspørsel etter kommunikasjonsbistand generelt og bistand til å bistå i prosesser knyttet til innbyggerinvolvering.

Koronasituasjonen har gått på bekostning av fokus på overordnet strategisk arbeid, som vil få økt fokus i 2021.

I tillegg til korona og mediehåndtering har følgende blitt prioritert:

Implementering av nytt sak-arkiv system og utarbeidelse av nye rutiner for fagområdet. Det har blitt brukt mye ressurser på å rette opp i avvik avdekket i Arkivverkets tilsyn i 2017, samt i avvik påpekt i kommunerevisjonens forvaltningsrevisjon gjennomført årsskiftet 2019/2020. Arbeidet har gitt resultater og i oktober 2020 kunne administrasjonen rapportere tilbake til kommunestyret på at de fleste avvik og pålegg var fulgt opp. Forvaltningsrapportens 6 oppfølgingspunkter gis status ved avslutning i 2021.

- Videreutvikling av ny web og MinSide løsning basert på innsikt i brukernes atferdsmønster og behov, samt aktiv deltakelse i DVØ-samarbeidet på området digital innbyggerdialog.
- Etablering og opplæring av nye web-redaktører.
- Etablering av intern kommunikasjonskanal (Startsiden) og intern redaksjon
- Etablering og utvikling av kommunens førstelinje gjennom gradvis overføring av kompetanse og ansvar fra de ulike fagområdene i kommunen til kommunetorget.
- Utarbeidelse av rutiner og retningslinjer for politisk virksomhet, inkludert etablering av nye medvirkningsråd, i den nye kommunen, samt opplæring av folkevalgte.

Frikjøpte tillitsvalgte og hovedverneombud

Det har vært viktig å etablere felles møteplasser mellom tillitsvalgte, verneombud og ledere både i forhold til etablering av ny kommune og håndtering av koronapandemien. Arbeidet med samarbeidsformer og innhold må kontinuerlig utvikles.

Anskaffelser

Anskaffelsesstrategi er vedtatt i 2020. Forvaltningsrevisjonens oppfølgingspunkter om risikoområder anskaffelser ny kommune gis status ved avslutning i 2021.

Renhold

Renhold sitt fokus har vært å slå sammen et kommunalt foretak og en kommunal virksomhet, og følgende har vært prioritert:

- Utvikling av felles systemer og enhetlig praksis innen virksomhetens ansvarsområde. Lage sosiale møteplasser for ansatte og forberede å ta i bruk digitalisering i 2021.
- Påbegynt samarbeidsformer med brukerne.

Kommuneadvokaten

I de gamle kommunene var det ikke organisert med funksjonen kommuneadvokaten. Kommuneadvokaten har fokusert på å bygge fagmiljøet for å kunne dekke behovet til den nye kommunen for advokattjenester og juridisk rådgivning. I løpet av året har det blitt opprettet over 300 saker og bistått både kommuneledelsen, alle kommunalområdene og begge de kommunale foretakene. Store deler av de kostnadene som har vært til kjøp av ekstern bistand har vært knyttet til eldre saker fra de gamle kommunene.

HR

HR (personalområdet) sitt fokus i 2020 har vært å sikre nødvendig ivaretagelse av endringer som følge kommunesammenslåingen, og en god håndtering av koronautfordringene fra et HR-perspektiv til beste for ansatte og ledere - i en krevende tid.

Følgende arbeidsområder har vært prioritert:

- Arbeid med å fullføre kommunesammenslåingen innenfor personalområdet. Støtte opp under arbeidsgiverstrategien og bidra med felles systemer, prosedyrer, samt enhetlig praksis i personalpolitikken.
- Opplæring av ansatte og ledere innen blant annet Microsoft Office 365 (Teams) og kvalitetssystemet.
- Utvikling av digitale flater for informasjon og samhandling, herunder Startsidene for ansatte, Teams og Personelhåndboken
- Håndtering av koronapandemien som arbeidsgiver, f.eks.: etablering av bemanning til nye oppgaver som kommunen har fått som følge av koronahåndteringen, samt etablering av gode rutiner og tydelig informasjon internt for ansatte og ledere.
- Det jobbes kontinuerlig med å skape et godt holdningsarbeid og styrke avvikskultur som bidrag til et systematisk forbedringsarbeid fra kvalitetsutvalg og ut i organisasjonen. Det er etablert overordnet kvalitetsutvalg og kvalitetsutvalg på stabs- og kommunalområdene. Det er også etablert et personvern og informasjonssikkerhetsutvalg.
- Det er implementert et system for ansettelsesprosesser i ny kommune. Utlysning, søknadsbehandling og ansettelse skjer 100 prosent digitalt.
- Forvaltningsrevisjon om ansettelse konkluderte at anbefalinger fra tidligere revisjon var fulgt opp i stor grad og vurderte kommunens rutiner som tilfredsstillende.

IT

Gjennom 2020 har det vært prioritert å gjennomføre teknisk avslutning av kommunesammenslåingen, herunder terminering av gamle IKT-driftsmiljøer, opprydding og standardisering. Dette arbeidet har blitt forsinket som følge av koronasituasjonen, men arbeidet avsluttes i 2021.

Det har vært sikker og stabil drift gjennom 2020 på ny felles IKT-driftsplattform. Den nye plattformen justeres jevnlig for å ivareta gode tjenesteleveranser til brukerne.

Trusselbildet endres kontinuerlig, og det var også i 2020 økende ondsinnet aktivitet mot offentlig sektor. Innenfor IT-området er det kontinuerlig fokus på IKT-sikkerhet for alle deler av driftsmiljøet, og det ble særlig utfordrende da pandemien traff i mars og svært mange ansatte da flyttet til hjemmekontor. Det har vært jobbet målrettet for å ivareta at kommunen er tilstrekkelig sikret på alle områder.

Økonomi

Året 2020 har vært et både krevende, spennende og lærerikt år, med både avvikling/avslutning av fire selskaper, oppstart av ny kommune, samt korona. Nye systemer ble tatt i bruk og ledere og andre deltok på flere kurs, parallelt med at gamle kommuner/selskaper skulle avsluttes og ny kommune samtidig skulle driftes. Den økonomiske situasjonen fikk også stor oppmerksomhet våren 2020 og alle ressurser ble prioritert inn mot å bedre denne situasjonen. Korona - med utgifter som økte kraftig parallelt med inntektssvikt - gjorde det enda mer krevende å følge den økonomiske utviklingen. Det ble utfordrende å separere hva som var økte kostnader tilknyttet ordinære aktivitetsendringer og hva som skyldtes korona. I tillegg var det flere rapporteringer og prognoser som skulle sendes Statsforvalter i forbindelse med tildeling av ulike skjønnsmidler. Når 2020 nå er avsluttet så viser det seg at det store fokuset på den økonomiske situasjonen har hatt positiv effekt.

Den store organisatoriske endringen innenfor økonomi var at kemner ble overført Skatteetaten høsten 2020. Av tidligere kemner var det kun kommunal innfordring som ble igjen i Moss kommune.

I forbindelse med kommunesammenslåing fikk ca. 18 500 eiendommer/anlegg/hjemler ny verdivurdering. Kraftig verdivekst de siste 10 årene ga økninger på mange beregningsgrunnlag. I forbindelse med verdivurderingen var det behov for å rette Ca 1 500 registrerte faktafeil. I tillegg ble det registrert ca. 850 klager på verdiberegning. Saksbehandlingen tilknyttet klager ble sterkt preget av koronautsettelse. Vedtaksføre organer burde treffes fysisk da det ofte dreier seg om mye dokumentgjennomgang, nabolagsvurderinger, markedstilpasninger og helhetlige vurderinger som ikke kan tas digitalt. Det har derfor gjennom store deler av 2020 og inn i 2021 blitt arbeidet etter fullmakt fra utvalget med alternative, retts sikre løsninger i hver enkelt sak.

Samfunnsutvikling

2020 har vært et krevende år med tanke på samhandling i koronasituasjonen, spesielt med tanke på å iverksette tverrfaglige satsninger ut mot kommunesamfunnet. Det har vært fokus på å utvikle og ta i bruk digitale samarbeidsformer.

Følgende arbeidsoppgaver har blitt prioritert:

Planarbeid, herunder utarbeide planstrategi, ferdigstille klimaplan og kommunedelplan for levkår og livskvalitet og utarbeide regional næringsstrategi. Ferdigstille kommuneplanens arealdel og utarbeide planprogram for kommunedelplan for Høyda. Utarbeide kunnskapsgrunnlag, herunder oversiktsdokument over folkehelse og levkår: Mangfoldige Moss - slik har vi det.

Det har blitt arbeidet med tverrfaglig og tverrsektoriell samhandling gjennom bl.a. deltakelse i regionale samarbeid som Osloregionen, Klima Østfold, Østfoldhelse, bistått regionrådet med forberedelse av saker, og deltatt og ledet samarbeid som Miljøløftet og Byliv. Det ble initiert prosjekter for innbyggermedvirkning som f.eks. barnetråkk og folketråkk.

2020 ble et spesielt år for Miljøløftet Moss. Moss og Rygge kommuner ble sammenslått og Østfold fylkeskommune ble en del av storfylket Viken. Omorganiseringene hos partene førte til store utskiftninger i deltagelsen. Samarbeidsavtalen for Miljøløftet Moss ble justert som følge av nye parter og endret organisering. Pandemien har hatt store konsekvenser for arbeidet med prosjekter i Miljøløftet Moss. Dette har påvirket arbeidet både internt i organisasjonene, men også samarbeidet om prosjekter og tiltak i Miljøløfte Moss.

I 2020 har det vært arbeidet med å følge opp felles tiltaksplaner. Partene har samarbeidet om oppfølging av sykkelplan for Moss som har til formål å tilrettelegge for et helhetlig sykkelveinett. Videre har partene arbeidet med å følge opp tiltak i Mobilitetspakke for grønnere reiser, som ble vedtatt i 2019. Her kan nevnes arbeidet med prosjektet «veien til holdeplassen». I oppfølgingen av tiltaksplan for å avbøte trafikk situasjonen på riksvei 19, har partene blant annet jobbet med parkeringsstrategi for Moss.

I Bylivssamarbeidet er det jobbet mye med samarbeid om tiltak i forbindelse med byjubileet og stor satsning på utviklingen av Fleischerparken. Det er igangsatt et forprosjekt for utvikling av gågata. Høsten 2020 har Moss deltatt i arbeidet med en ny Nasjonal modell for sentrumssamarbeid.

Moss kommune er med i partnerskapet Østfoldhelse. Partnerskapet er fulgt opp ved blant annet rapportering på folkehelsearbeid, deltakelse i møter og koordinering av tilskuddene RØRE og Regionale folkehelsemidler. Skoler i Moss (inkl. tidligere Rygge) har i perioden 2017 - 2020 blitt tildelt over kr 3,8 mill. i RØRE-midler til tiltak innen fysisk aktivitet, kosthold, søvn og psykisk helse. Regionale

folkehelsemidler i Moss har over tid blitt tildelt til bl.a. nærmiljøskole-satsinger, Skattekammeret i Kirkens Bymisjon, folkehelsearbeid i Nye Moss og familiekoordinator i NAV.

Nærmiljøsatsing og stedsutvikling er sentrale områder i folkehelse- og samfunnsutvikling. Moss deltar i det nasjonale forskningsprosjektet «Et sted å være ung» i regi av Oslo Met (2019 – 2021) som forsker på utvikling av medvirkningsmetodikk blant barn og unge. Biblioteket i Moss deltar inn i prosjektet med «Fritt spillerom».

Stab innovasjon

I 2020 har mye av aktiviteten vært knyttet til tidsaktuelle utfordringsbilder på kommunalnivå og i kommunalavdelingene, og har i liten grad vært knyttet til strategisk arbeid mot overordnede satsningsområder. Oppgavene har i hovedsak bestått av planlegging og gjennomføring av prosjekt og prosesser, utvikle konsepter og ha ansvar for å gjennomføre de ulike aktivitetene samt holde fremdrift i endringsaktivitetene.

Året har vært et lærerikt år for implementering av nye måter å jobbe på. Med fokus på å utvikle konsepter for å løse komplekse utfordringer digitalt og i felleskap, har vi særlig lært oss å benytte nye arbeidsmetodikker og gjennom dette arbeidet fått verdifull innsikt om effektivisering av arbeidsprosesser. Selv om det har vært en utfordring å ikke kunne møte våre innbyggere med fysisk deltakelse og ha dialog, har vi hatt deres brukerbehov og fremtidsrettet fokus med i våre prosesser og prosjekter som har gitt oss god innsikt i hvordan vi kan bedre forstå våre brukere og ha deres behov i sentrum for tjenesteutvikling.

Stab innovasjon har hatt ansvaret for og deltatt i en rekke aktiviteter og prosjekter.

Eksempler: Prosessveiledning Prosjekt samhandling Rus og psykisk helse (ROP), prosess og prosessveiledning knyttet til organisasjonsutvikling av nytt kommunalområde 'kultur, oppvekst og aktivitet'. I forbindelse med utbrudd av covid-19 etablere rutiner for å håndtere rekruttering av eksternt personell med helsefaglig bakgrunn til å dekke økt bemanningsbehov, Prosjekt- og prosessledelse i prosess for sammenslåing av dag- og aktivitetssentrene, Utarbeidet konsept for digitale medvirkningsmøter og implementering av digitale medvirkningsverktøy, samt etablert samarbeid med Høgskolen i Østfold og veiledet praksisstudenter fra Innovasjon og ledelse fra Høgskolen i Østfold.

Byjubileet i 2020

Arbeidet med feiringen av byens 300 års-jubileum og Rygge kirkes 900 års-jubileum i 2020, samt markering av kommunesammenslåingen, har pågått siden 2018. Hovedprogrammet for jubileumsåret ble i november 2019 sendt ut til alle husstander i hele Mossregionen, og nyttårsaften ble starten på jubileumsåret 2020 markert med stor folkefest på Kirketorget med over 3000 deltakere.

I januar ble kommunesammenslåingen behørig markert med fakkeltog fra Rygge til Moss, middag for offisielle gjester og en godt besøkt utstilling av den autentiske gullsporen i Moss by- og industrimuseum. I januar åpnet det nye kulturhuset. Og så kom pandemien ...

Til tross for sterke begrensninger knyttet til smittevern, har man likevel klart å gjennomføre mange arrangementer og tiltak med betydning for kommunens innbyggere. Eksempler på dette er boken om Rygge kirke, ungdomsfilmen «Uten filter», åpningen en nyrestaurert Torderød gård, jubileumsstien fra Mossefossen til Nesparken, ny kulturscene i Nesparken, nytt badeanlegg ved Fleischer brygge, mange utstillinger og en rekke kunstinntallasjoner i det offentlige rom. Mye av dette er basert på gaver, bidrag og sponsorfinansiering fra private.

Prosjektet Moss2020 har arbeidet ut fra budsjettskissen som ble presentert for formannskapene og fellesnemnda i juni 2018. Prosjektet har i seg selv hatt en utgiftsramme, inkludert lønnsmidler, på ca. 25

millioner kroner for hele perioden. Noen av bidragene fra private er inkludert i dette beløpet. De kommunale investeringene i kulturhuset, Torderød gård, Jubileumstien, ny scene på Bygdetunet og turstien ved Trolldalsbekken kommer i tillegg. Det samme gjør verdien av private gaver på ca. 23 millioner kroner og verdien av andre offentlige bidrag på ca. 5 millioner.

Under Moss2020 ble det i 2018 opprettet en egen tilskuddsordning for alle som ønsker å bidra med arrangement eller tiltak under jubileet. I løpet av tildelingene i 2018 og 2019 ble i overkant av to millioner kroner fordelt til 44 lag, foreninger og enkeltpersoner. Halvparten av disse klarte å gjennomføre sine arrangement og tiltak i løpet av koronaåret, den andre halvparten vil fullføre sine jubileumsbidrag i løpet av 2021 og 2022.

Begrensningene som pandemien har ført med seg gjør at 6,8 millioner kroner av det samlede beløpet står igjen til utsatte arrangement og tiltak som vil bli realisert i 2021 og 2022. Eksempler på slike er: Folkefesten Morsalangs, Moss vannsportfestival og konserten med KORK, Sivertsen, Eggum og Sunde i Nesparken. I dette beløpet er det også satt av kr 1 mill. til administrasjon.

I tillegg til prosjektleder på heltid siden 1.1.2018 har ytterligere 1,5 stilling vært knyttet til arrangementer og markedsføring i hele 2020. Fra flere sektorer har ansatte i kommunene vært engasjert i jubileet på deler av sin tid. Oppgaver som krever kapasitet og kompetanse som ikke finnes internt er satt ut til eksterne rådgivere og fagmiljøer.

En viktig føring for byjubileet har hele tiden vært at det er lokalsamfunnet og innbyggerne som feirer og skal feires. Det har også vært uttalte mål at så mye som mulig skal ses på som investeringer i trivsel, tilhørighet, verdiskaping og folkehelse. Bærekraft har hele tiden vært en viktig ledetråd. Disse målsettingene har ikke minst vært viktige i koronaåret 2020, og vil ligge til grunn for gjennomføring av utsatte jubileumsarrangement og tiltak også i 2021 og 2022.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
100-Kommunedirektør	9 008	8 899	109	1,2 %	8 240
110-Stab samfunn og strategi	100 825	102 626	-1 801	-1,8 %	121 516
120-Stab organisasjon	131 786	125 050	6 735	5,1 %	157 802
130-Stab innovasjon	7 000	6 989	11	0,2 %	8 560
Sum	248 619	243 565	5 054	2,0 %	296 118

Kommentar til status økonomi

Det samlede resultatet for stabene viser et mindreforbruk på kr 5 mill. mot revidert budsjett.

I forbindelse med programmet "I balanse med et handlingsrom (IBMH)" og en usikker økonomisk situasjon, ble det gjennom året holdt igjen ansettelse til vakante stillinger og innleie av vikarer ved fravær.

I tillegg ble det holdt igjen på aktiviteter som følge av innsparinger i forbindelse med programmet IBMH og som følge av koronarestriksjoner. Planlagt folkehelseseminar og seminar for areal- og transport (miljøløftet) ble avlyst. Det har også vært færre fysiske møter og mindre oppgaver knyttet til vertskapsrollen som Bylab har hatt for andre kommuner og studenter.

Etter overføring av kemner til Skatteetaten mottok også Moss kommune fra Skatteetaten avsatte feriepengar, kr 0,8 mill., som egentlig var avsatt for utbetaling av feriepengar i 2021.

Virksomhet renhold har i forbindelse med korona omdisponert personell fra helt eller delvis nedstengte lokaler til lokaler med økt behov for renhold.

Samlet resulterte vakante stillinger, netto sykefraværerefusjoner, overføring fra Skatteetaten, samt lavere aktivitetsnivå til et mindreforbruk på kr 9,9 mill. i forhold til revidert budsjett.

I tillegg ble det et mindreforbruk knyttet til lærlinger på kr 1,9 mill. i forhold til revidert budsjett, som følge av mangel på kvalifiserte søkere til lærlingeplasser i kommunen.

I desember 2020 mottok også Moss kommune koronakompensasjon til lokalt næringsliv. Inntektene er regnskapsført rammetilskudd, mens tilskuddet på kr 5,3 mill. er utgiftsført stabene. I tillegg ble bruk av disposisjonsfond i forbindelse med taksering eiendomsskatt, kr 1,5 mill., strøket grunnet et langt bedre netto driftsresultat enn først antatt. Totalt gir dette et negativt avvik på kr 6,8 mill.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr
Bylab inventar og utstyr	1 921	1 920	1
Diverse IKT Nye Moss	4 841	3 636	1 205
Investering innovasjon	875	0	875
IT investeringer	3 280	1 600	1 680
Renholdsmaskiner	1 048	936	112
Sum	11 965	8 092	3 873

Bylab inventar og utstyr

Investeringsmidler til fysisk etablering av kommunetorget som ble ferdigstilt i 2020.

Diverse IKT Nye Moss

Investeringer under Diverse IKT Nye Moss har resultert i ny felles IKT-driftsplattform og tilhørende nettverk i tillegg til enhetlige PCer for alle ansatte. Samtlige ansatte er også etablert på Office 365, kommunens felles samhandlingsplattform. Det gjenstår fremdeles noe etterarbeid etter kommunesammenslåingen, og noe investeringsmidler er derfor foreslått videreført i 2021. Det har ikke vært rom for å ferdigstille alle prosjektene som planlagt i løpet av 2020. Midlene som ønskes rebudsjettert er blant annet for å ferdigstille implementering av MinSide og selvbetjeningsløsning på web. Samt ekstrakostnader i forbindelse med overgangen til nytt sak-arkiv og avvikling av gamle baser, i tillegg til å utvikle en digital veiledningstjeneste.

Investering innovasjon

Budsjettmidlene ble i 2. tertial omdisponert til digitalisering av renholdsavdelingen, midlene er meldt rebudsjettert til 2021. Det er hentet inn tilbud fra leverandør. Formålet med investeringen er å kunne kommunisere med renholderen på en enkel og effektiv måte, via Pad som renholdere vil bruke i sitt daglige arbeid. Planverk, HMS og arbeidsoppgaver samles på ett sted.

IT investeringer

Investeringer under Felles IT-investeringer har resultert i standardisering for trådløse nettverk og oppgraderinger av diverse IKT-utstyr. Det ble et lavere behov for kapasitetsjusteringer enn forventet i tillegg til noen forsinkelser grunnet korona som medførte underforbruk.

Renholdsmaskiner

Investeringsmidlene ble blant annet brukt til innkjøp av renholdsmaskiner til korona teststasjon på Rygge flyplass. Det ble anskaffet desinfiseringsroboter og i tillegg ble det gjort noe fornying av maskinparken ved utskifting av kombimaskiner og moppevaskere.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,49 %	5,42 %	6,90 %

Stab inklusive renhold har et sykefravær på 6,9 prosent i 2020.

Stabsområdene har et lavt sykefravær, mens renhold har et betydelig høyere sykefravær som ellers i renholdsbransjen.

Det har vært fokus på risikovurdering av arbeidsmiljø, samt risikovurdering knyttet til korona. Arbeid med gode smitteforebyggende rutiner i stabene, samt ivaretagelse av medarbeidere på hjemmekontor har vært prioritert. Det har i tillegg vært påbegynt arbeidet med etablering av HMS-mål og aktivitetsplaner for HMS.

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Arbeide for å innføre eget vikarbyrå i Moss kommune.	Ikke startet	Kommunalområde helse og mestring starter opp arbeidet med ambulerende ressursteam i 2021.
At den kommunale arbeidsstokken skal reflektere mangfoldet hos innbyggerne gjennom god rekruttering og et inkluderende arbeidsmiljø.	Iht. plan	I vedtatt arbeidsgiverstrategi for 2020-2024 er det uttrykt holdninger og med følgende tiltak: Benytte mangfoldserklæring ved utlysning av stillinger. I stillingsutlysninger fremgår det at mangfold er viktig for kommunen bl.a. å rekruttere kvalifiserte med etnisk bakgrunn. I rekrutteringssystemet kan søkere til stillinger oppgi etnisk bakgrunn. Opplæring i rekruttering for å sikre gode og riktige prosesser som leder til de kvalifiserte jobbkandidatene. Det er etablert HMS- og IA utvalg som blant annet skal jobbe med utvikling av et godt HMS- og IA-arbeid i Moss kommune.
Bekjempe arbeidslivskriminalitet og fortsette arbeidet med innføring av Oslomodellen med fokus på egen modell for nye Moss kommune.	Iht. plan	Kommunestyret har høsten 2020 vedtatt anskaffelsesstrategi med tiltak for Moss kommune og tilsluttet seg seriøsitetsskrav i bygge- og anleggskontrakter. Kommunen tar i bruk HMSREG.
Bruke innkjøpsordningen aktivt for å fremme klima- og miljøvennlige alternativer, og et organisert arbeidsliv med tariffavtaler. At offentlige tjenester skal utføres i kommunal regi, og motvirke konkurranseutsetting og EØS.	Iht. plan	Kommunens fokus på å innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger, er videreført i ny anskaffelsesstrategi for Moss kommune.

Årsregnskap og årsrapport 2020

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Etablere en ordning hvor ungdom mellom 16 og 18 år kan søke om sommerjobb i kommunens virksomheter.	Iht. plan	På hjemmesiden er det etablert muligheter for å søke på sommerjobb for ungdom under 18 år. Det har dog vært begrenset antall jobber som sommervikariater eller sommersesongarbeid i 2020 som kan utføres av barn under 18 år.
Jobbe for å få politihøgskolen eller en annen nasjonal utdannings- og forskningsinstitusjon til Moss.	Iht. plan	Det jobbes kontinuerlig med prosessen om å få politihøgskolen (PHS) til Moss. Høegh Eiendom på Verket bærer størstedelen av de løpende prosjektutgiftene (jfr. arkitekttegninger og innleid konsulent knyttet til løpende påvirkningsarbeid). Det ble i februar 2020 sendt søknad fra MNU til Moss kommune om prosjektbidrag på kr 300 000. Dette for at reduksjon i prosjektmidler fra Høegh Eiendom (i en krevende koronatid) ikke skal forsinke det løpende arbeidet med prosjektet. Søknaden, ble grunnet den økonomiske situasjonen, avslått. Høegh Eiendom har nylig engasjert arkitektfirma for å tegne ut ny skisse til PHS på Verket. Ved å beslutte å flytte Politihøgskolen til Moss i et nybygg kan regjeringen legge til rette for å sikre arbeidsplasser uten å investere i nye tiltak. Ved bruk av konkurransebygg som modell kan en privat investor bygge mot at Politihøgskolen inngår langtidsleie. Dette er et unikt prosjekt som et samlet Østfold står bak og som kan realiseres raskt, jfr. tiltak under koronakrisen.
Legge til rette for at statlige arbeidsplasser etableres i Moss.	Iht. plan	MNU har på oppdrag fra Partnerskapet i Østfold ledet prosjektet «Statlige arbeidsplasser til Østfold», jfr. MNUs årsberetning 2019. Prosjektet ble avsluttet i juni 2020 med sluttrapport til Partnerskapet for næringsutvikling i Østfold. Estimert over resultatene er spesielt gunstige for Mossregionen, da 644 av 794 arbeidsplasser estimert nyetablert, flyttet eller sikret gjelder Mossregionen. Strategier for videre satsning ivaretas gjennom arbeidet med strategisk næringsplan.
Moss kommune erkjenner natur- og klimakrise og slik legitimerer virkemiddelbruk og prioriteringer for å holde kommunen innenfor naturens tålegrenser.	Iht. plan	Moss kommune har vedtatt sitt første klimabudsjett, og det jobbes nå med gode indikatorer for rapportering på dette samtidig som vi videreutvikler klimabudsjettet til å bli mer omfattende. Klimabudsjettet setter konkrete tiltak inn i både en økonomisk og en økologisk ramme, slik at administrasjonen og politikerne ser hvilke tiltak som er kostnadseffektive for å bedre situasjonen rundt klima. I forbindelse med arbeidet med Naturmangfoldplan, som blir tatt opp i 2021, vil næringsinteresser med stor påvirkningskraft på naturmangfoldet (herunder bønder, havbruksinteresser, mv.) bli invitert til å medvirke, med mål om å skape et grønnere næringsliv. Moss kommune skal legge FNs bærekraftsmål og Parisavtalen til grunn for alle vedtak og beslutninger. Saker som legges frem for vedtak i utvalg og kommunestyret skal påpeke konsekvenser relatert til klimabudsjett og relevante bærekraftsmål.

Årsregnskap og årsrapport 2020

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Moss kommune skal legge FNs bærekraftsmål og Parisavtalen til grunn for alle vedtak og beslutninger. Saker som legges frem for vedtak i utvalg og kommunestyret skal påpeke konsekvenser relatert til klimabudsjett og relevante bærekraftsmål.	Iht. plan	Mal for politiske saker krever at dette er vurdert i tråd med vedtaket. Enhet for samfunnsutvikling har utarbeidet verktøy for hvordan saksbehandlere skal vurdere bærekraftsmålene. FNs bærekraftsmål og Parisavtalen er lagt til grunn for utarbeidelse av planstrategi, og planstrategien legger føringer for at kommunen skal prioritere planoppgaver som sikrer en økonomisk, sosial og miljømessig bærekraftig samfunnsutvikling i årene som kommer.
Moss kommunes eksterne møter og konferanser skal foregå på hoteller/lokaler med tariffavtale eller tilsvarende.	Forsinket	Kommunen har på grunn av koronapandemien ikke hatt behov for å bruke konferanser hoteller/lokaler i 2020. Tiltaket følges opp årlig i økonomiplanperioden 2020-2023 ved årlig kartlegging i form av anmodning om dokumentasjon fra potensielle lokale og regionale leverandører/utleiende. Kommunens samarbeidspartnere som tilbyr pakker for kurs og konferanser omfattes ikke av tiltaket.
Satse målrettet på fornybar næringsutvikling, som tar i bruk regionens bioøkonomiske ressurser og kompetansemiljøer, og gir grønne arbeidsplasser.	Iht. plan	Moss kommune har vedtatt ny ambisiøs klimaplan og oppfordrer næringslivet til å satse på klima og miljø. Industriaktørene og jordbrukere i Moss har vært invitert med på arbeidet med kommunedelplan for klima, og vi opplever at det er et driv i disse bransjene. Vi har ikke fått til like god kontakt med handelsstanden og logistikkbransjen, og bør fremover initiere noen gode samhandlingsarenaer for å inspirere, samarbeide og drive kompetanseheving. MNU gjennom Viken Teknologiklynge 4.0 fokuserer på verdiskaping basert på fremtidsrettet teknologi og bærekraftig produksjon, med redusert karbonavtrykk. Vi skal skape nye arbeidsplasser, inkludere studenter og nyskapende SMB-er i etablering av nye verdikjeder med fokus på samfunnsnyttige prosjekter som fremmer bærekraft som konkurransefortrinn, jfr. MNUs årsberetning 2019. MNU deltar i prosjekt, i samarbeid med ASKO og Moss Havn KS, for å gjøre nærtransport klimanøytral innen 2030. I tillegg deltar Moss havn KS, som kompetansepartner, i forprosjekt "Grønn og bærekraftig energiplanlegging i havner".
Styringsflertallet i Moss erkjenner utfordringene og det uoversiktlige bildet i forbindelse med kommunens økonomi. Vi er opptatt av at alle innbyggere skal ha et godt tjenestetilbud, uansett hvor de bor. Vi vil ved første budsjettrevisjon sikre kompenserende tiltak for å opprettholde tjenestetilbudet på ulike sektorer etter sammenslåingen, slik at man i minst mulig grad opplever redusert tjenestetilbud.	Ikke startet	Kommunedirektøren har ikke gjennom internkontrollen for 2020 avdekket vesentlige endringer i tjenestetilbudet som følge av kommunesammenslåingen.
Utarbeide en egen plan for opplevelsesnæringen i nye Moss kommune.	Iht. plan	Strategisk næringsplan for Mosseregionen er utarbeidet og inkluderer plan for opplevelsesnæringen i Moss og i Mosseregionen som en viktig del av planen. Strategisk næringsplan for Mosseregionen skal være et redskap for kommunene til å gi gode rammevilkår, være med på å bygge omdømme og understøtte det lokale næringslivet. Planen skal gjøre Mosseregionen til et enda bedre sted å bo, arbeide, utvikle- og etablere virksomhet i. Planen legger vekt på å utnytte lokale fortrinn, samt å utvikle samarbeid, struktur og kultur for en styrket næringsutvikling i Mosseregionen i årene som kommer. Planen ble behandlet i kommunestyrene i februar 2021 og er lagt ut på høring.

Årsregnskap og årsrapport 2020

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Utrede et prøveprosjekt på 6-timers arbeidsdag på en avdeling for å samle kompetanse og erfaring.	Ikke startet	Det har ikke vært mulig å prioritere utredningen på en avdeling, herunder økonomiske konsekvenser pga. koronasituasjonen. Generelt øker kostnader i bemanningsplan med ca. 20 % i forhold til behov for økt antall ansatte i arbeidsplan/turnus ved døgnkontinuerlig tjenester eller annen operativ daglig drift av brukere.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse - Adm, styring og fellesutgifter

	Moss 2019	Moss 2020	Sarpsborg	Horten	Asker	Kostragruppe 11
Prioritet						
Brutto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B) **)	6 278	4 911	4 714	3 938	6 562	5 239
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (100) Politisk styring **)	417	357	246	203	300	268
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (110) Kontroll og revisjon **)	54	61	72	65	28	63
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (120) Administrasjon **)	4 459	4 064	3 733	3 063	4 641	3 753
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (121) Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen **)	495	355	247	235	601	471
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (130) Administrasjonslokaler **)	498	374	378	306	768	476
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (180) Diverse fellesutgifter **)	37	31	61	21	1 260	107
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (285) Tjenester utenfor ordinært kommunalt arbeidsområde **)	128	97	240	55	6	146
Levekår						
Utgiftsbehov - Adm, styring og fellesutgifter	0,940	0,936	0,936	0,949	0,933	0,937
Kommunekasse						
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (120) Administrasjon (Kommunekasse) **)	4 294	3 720	3 622	2 898	4 560	3 528

**) Justert for utgiftsbehov

Administrasjon og styring defineres som kostra-funksjonene 100 politikk, 110 revisjon, 120 administrasjon, 121 felles eiendomsforvaltning og 130 administrasjonslokaler. I gjennomsnitt brukte kommunene 5684 kroner per innbygger på disse tjenestene i 2020. Kommuner på størrelse med Moss har ofte stordriftsfordeler og ligger dermed noe lavere enn landsgjennomsnittet. For Moss utgjorde dette 4911 kroner som også er en betydelig nedgang fra 2019 ved bygging av ny kommune. Moss ligger fortsatt noe over Sarpsborg, Horten og kostragruppe 11 men lavere enn Asker innenfor kostrafunksjon 120 administrasjon. Også innenfor politisk styring er Moss noe høyere.

Kommunalområde oppvekst og utdanning

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalområdet er organisert i fire enheter:

- enhet skole
- enhet barnehage
- enhet barnevern
- enhet barn, unge og familie.

Den viktigste målsettingen er å sikre at flest mulig skal gjennomføre og bestå videregående skole. Barnehage og skole er de viktigste arenaene for å nå målsettingen. God likeverdig kvalitet i barnehage og skole, hvor tidlig innsats blir praktisert er den viktigste strategien for å lykkes. Kvalitetssikring i barnehage og skole avhenger av kompetanse og kapasitet i møtet mellom de voksne, barnehagebarna og senere mellom lærer og elev. Nærledelse og systematisk oppbygging av profesjonsfellesskap i barnehage og skole er sentrale faktorer for å lykkes.

Enhet barn, unge og familie vil ha et særskilt ansvar for å koordinere den samlede innsatsen til barn, unge og deres foreldre som har behov for tilbud utover de universelle tilbudene i barnehage og skole. Enhet barnevern skal lykkes i sitt arbeid. Det innebærer å følge opp at tiltak til barn med store behov blir prioritert, og at tiltakene som settes inn har forventet effekt. Også i barneverntiltak skal målsettingen om å fullføre og bestå videregående skole stå sentralt.

Status tjenesteområdene

Etter kommunesammenslåingen har det vært arbeidet fokusert og godt med harmonisering av tjenestetilbudene, som har bidratt til å oppnå god og likeverdig kvalitet som er en målsetting for området. Det har vært et krevende år etter at pandemien traff i mars. Skoler, barnehager og flere andre viktige tjenester ble satt på pause fra nedstengningen til landet åpnet opp igjen medio mai.

Etter sommeren har alle tjenestene nært drevet så normalt som mulig, men har selvsagt vært begrensninger grunnet smittevern og variasjon mellom gult og rødt nivå i skoler og barnehager. Ansatte har strukket seg svært langt for å ivareta barn og unge.

Nedstengningen fra mars har bidratt til at kommunalområdet ikke har fått jobbet så tverrfaglig og koordinert som ønskelig, men etter sommeren har det vært et fokus på dette.

I august besluttet kommunedirektøren å redusere med ett kommuneområde ved å omorganisere kommunalområdene Oppvekst og utdanning og Kultur, aktivitet og inkludering. Det ble nedsatt en prosjektgruppe som utarbeidet et forslag til ny organisering som ble vedtatt i desember 2020. Det nye kommunalområdet Kultur, oppvekst og aktivitet skulle effektueres 1.1.2021.

Det er en god utvikling innenfor flere tjenesteområder, samtidig som det erkjennes at det er et godt stykke arbeid å gjøre for at barn og unge skal heves på folkehelsestatistikken. Det er for mange barn som lever i familier med lavinntekt, som sliter psykisk og det er for lav gjennomføring av videregående skole.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
200-Kommunalområde oppvekst og utdanning	1 638	1 721	-83	-5,1 %	1 719
201-Enhet barn, unge og familie	64 917	63 325	1 592	2,5 %	73 692
202-Enhet barnevern	91 729	90 683	1 046	1,1 %	88 015
203-Enhet barnehage	379 303	377 975	1 328	0,4 %	373 932
204-Enhet skole	501 425	498 410	3 016	0,6 %	521 885
Sum	1 039 012	1 032 114	6 898	0,7 %	1 059 243

Kommentar til status økonomi

Det samlede resultatet for området Oppvekst og utdanning viser et netto mindreforbruk på kr 6,9 mill. som utgjør et avvik på 0,7 % av den reviderte budsjettrammen på kr 1,04 mrd.

Det er budsjettjustert for ca. kr 20 mill gjennom året. Det ble kompensert for tapt foreldrebetaling i forbindelse med nedstengning av private og kommunale barnehager, skoler og SFO fra mars til mai da pandemien traff. I andre tertial ble det hovedsakelig nedjustert i forbindelse med innsparingprosjektet I Balanse Med et Handlingsrom (IBMH) og aktivitetsendringer.

Merutgifter til koronahåndteringen som vikarbruk, smittevern, utstyr og tilrettelegging har vært økonomisk håndterbare innenfor budsjettrammen på tjenesteområdene. Virksomhetene har lagt ned en betydelig innsats for å holde budsjettrammen og gjennomført innsparingstiltak i et økonomisk vanskelig driftsår for kommunen.

Mindreforbruket ved årets slutt vises spesielt på lønnspostene. Stillinger er i perioder holdt ledige, oppgaver er omfordelt, aktivitet er forskjøvet og i perioder stengt ned. På fastlønnsposter er mindreforbruket samlet sett på ca kr 12,7 mill. Lønnsoppgjøret for pedagoger - beregnet til ca kr 0,8 mill. - ble utbetalt først i 2021 grunnet brudd i forhandlingene i 2020.

Det har vært lange perioder med høyt fravær, vanskelig å få tak i nok vikarer og behovet har vært løst med interne rokkeringer av personell. Sykelønnsordningen har vært forsterket fra statens side for møte utfordringen i pandemi-tiden. Sykelønnsrefusjon fratrasket vikarutgifter viser en merinntekt på i overkant av kr 5 mill.

Merutgifter på kjøp av varer og tjenester, kommunale tilskudd til private skoler (friskoler) og barnehager og mindreinntekter på foreldrebetaling er dekket opp av mindreforbruk på lønnsrelaterte poster, refusjoner og øremerkede tilskudd.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr
Barnehage (IKT - nye Moss)	38	0	38
Barnevern (IKT - nye Moss)	426	251	175
Helsestasjon (IKT - nye Moss)	547	98	449
IKT-handlingsplan, skole	12 900	12 329	571
Ombygging K14 6.etg.barnevern	1 244	1 244	0
PPT (IKT - nye Moss)	113	141	-28
Visma flyt skole (IKT - nye Moss)	14	88	-74
Vognplasser og lavvo barnehage	188	0	188
Sum	15 468	14 150	1 318

Barnehage (IKT- Nye Moss)

Prosjekt IKT nye Moss på barnehageområdet ble ferdigstilt i 2019 og ubrukte midler i 2020 tilbakeføres.

Barnevern (IKT-Nye Moss)

Det har vært avsatt investeringsmidler til IKT for å finansiere sammenslåingen av fagsystemene i barneverntjenestene i Moss og Rygge, i tillegg til at det er tatt i bruk nye funksjoner som svar ut og digipost. Investeringen ble mindre enn antatt da utviklingen av fagsystemene har kommet kortere enn forventet, og igangsetting av prosjekt digibarnevern er skjøvet på i tid. Prosjektet avsluttes.

Helsestasjon (IKT-Nye Moss)

Helsestasjon (ikt -nye Moss) er en del av applikasjonsprosjektene etablert i 2019 for samkjøring til Nye Moss 2020. Midlene ble brukt til nytt fagsystem CGM innkjøpt og implementert i overgangen 2019-2020. Prosjektet er avsluttet.

IKT-handlingsplan, skole

Mindreforbruket skyldes at leverandørene ikke klarte å levere det antall maskiner skolene hadde behov for i 2020.

- Det ble kjøpt inn iPad til alle 1.trinnelever + til lærere i klasser som bruker iPad. Totalt = 690 iPader.
- Det ble kjøpt inn PCer til elever på 8.trinn + mellomtrinn. Totalt 860 PCer.
- Det ble kjøpt inn digitale skjermer til en del skoler. Det er et stort etterslep og mange utrangerte skjermer – Totalt 45 skjermer.
- Kompetansetiltak knyttet til investeringen– gitt grunnleggende opplæring i bruk av iPad til ca 40 lærere.

Ombygging K14 6. etg. Barnevern

Tilrettelegging av lokaler til bruk innenfor barnevernets behov i 6. etasje i Kirkegata 14 er ferdigstilt. Arbeidet er utført av MK-Eiendom og prosjektmidlene er overført dit etter avtale.

PPT (IKT- Nye Moss)

PPT (IKT. nye Moss) Det er etablert nytt fagsystem Visma flyt PPT innkjøpt og implementert i midten av 2020 som en del av applikasjonsprosjektet Nye Moss. IKT - PPT er avsluttet i 2020.

Visma flyt skole (IKT- Nye Moss)

Applikasjonsprosjektene ble iverksatt for å kunne harmonisere de gamle kommunene til Nye Moss. Visma flyt skole var en av disse prosjektene som ble videreført og avsluttet i løpet av 2020 med et merforbruk på i underkant av kr 74 000.

Implementeringen kom ikke helt på plass i 2020 da Korona-perioden gjorde at siste kurs i bruk av modulen for timeplan ikke ble gjennomført.

Vognplasser og lavvo barnehage

Investeringsprosjekt "Vognplasser og lavvo" i Gaupefaret barnehage ble startet i 2019. Bygging av Lavvo ble utført i 2019 og vognplasser er ferdigstilt av MK eiendom i år.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,47 %	6,71 %	9,18 %

2020 har vært et krevende år. Det har flere steder vært et høyere sykefravær enn normalt grunnet sykdom, karantene og isolasjon. Det har også vært et økt arbeidspress som også kan ha ført til økt sykefravær. Det har flere steder vært utfordrende å sette inn nok vikarer. Kommunen har ikke godt sammenligningsgrunnlag fra 2019, så det er vanskelig å påpeke den eksakte utviklingen fra tidligere år.

I store deler av 2020 har kontoransatte vært på hjemmekontor. Der det ikke har vært hjemmekontor har smittevern vært et sentralt tema. Det er gjort tilrettelegginger for ansatte i risikogruppen og det har vært tett dialog med tillitsvalgte og verneombud. Sykemeldte følges opp i henhold til IA-avtalen.

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Fortsette og utvide forsøket med leksefri skole og fortsette satsingen på gratis skolemat.	Forsinket	Kommunen inviterte 7.2.2018 skolene til å delta i et prøveprosjekt om leksefri skole. Dette kom som et initiativ fra UBM (Ungdommens bystyre Moss) og videre en invitasjon fra SOK (skole-, oppvekst- og kulturutvalget). De ba om at skoleledelsen involverte lærerne, elevrådet og FAU i spørsmålet om deltakelse i prosjektet. Forut for deltakelsen sendte Ramberg skole i tillegg ut en undersøkelse til samtlige foresatte. Resultatet ble 385 for og 188 mot prosjektet «leksefri». Responsen fra foresatte, elever og ansatte, førte til at Ramberg skole, som eneste skole, gikk med i prosjektet for skoleåret 2018/19. Etter evalueringen i mai 2019 vurderte skolen at de i skoleåret 2019/20 ikke skulle ha pålagt hjemmearbeid i tradisjonell forstand. Det ble imidlertid innført justeringer med bakgrunn i tilbakemeldinger fra elevene, foresatte og lærere, blant annet ukebrev og tilbakemeldinger og fremovermeldinger. Administrativ skoleeier orienterte det politiske utvalget om leksebevisste skoler høsten 2020. Skolene i Moss startet opp med gratis skolefrokost i 2020, men det har vært utfordrende å videreføre dette på alle skoler på grunn av koronasituasjonen.

Årsregnskap og årsrapport 2020

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Legge nærskoleprinsippet til grunn for grunnskolen i nye Moss. Skolebytte etter søknad skal være unntaket, ikke regelen.	Iht. plan	Saken var oppe i Kommunestyret i februar 2020. Skolekretsgrensene på Jeløya ble beholdt, selv om det er flere barn i Ramberg krets enn det er plass til på Ramberg skole. Dette betyr at mange 1. klassinger på Ramberg skole måtte begynne på en annen skole enn nærskolen. Dette løste seg i 2020 ved at 1. klassinger tilhørende Ramberg krets som søkte en annen skole på Jeløya fikk innvilget søknaden. Status på søknader om skolebytte for 2020 var som følger: 12 elever fikk innvilget sin søknad om overflytting fra Ramberg til Reier eller Refsnes. Kommunen mottok i alt 40 søknader om skolebytte. Av disse var 2 innvilgede søknader om utsatt skolestart. 26 innvilgede søknader, derav 8 med begrunnelse i søsken på en annen skole. 18 søknader ble innvilget ut fra en vurdering rundt barnets beste i den enkelte sak. 13 avslag med begrunnelse nærskoleprinsippet. 3 av disse ble klaget og sendt til Statsforvalteren for endelig avgjørelse. Ingen av klagen fikk medhold. Jeløy skole er holdt utenfor disse tallene.
Prioritere systematisk arbeid mot mobbing og utenforskap i skolene.	Iht. plan	Enhet skole har fokus på å bygge opp et godt læringsmiljø på alle skoler, følge med og avdekke mobbing, løse mobbesaker raskt og prioriterer dette arbeidet høyt. For å bygge et godt læringsmiljø benyttes pedagogisk analyse (Thomas Nordahl, 2018). Moss kommune har inngått en 3 års avtale med SePU, Høyskolen i Innlandet, hvor alle ledere, lærere og assistenter, lærer seg å bruke pedagogisk analyse. Pedagogisk analyse er et verktøy for å bygge et godt læringsmiljø for alle elevene i Moss Kommune. Det er to år igjen av den inngåtte avtalen. Skolene får direkte veiledning fra høyskolen i innlandet, og fra skoleeier. Skoleeier er tett på skolene med samarbeidsmøter en gang i måneden. Her følges skolens støttesystem opp (Meld. St. 6, 2019-2020), og skoleeier gir støtte og hjelp ved andre lokale behov.
Styrke samarbeidet mellom skolen og kulturskolen for å fremme kreative, praktiske og estetiske fag i skolen.	Iht. plan	Kommunen har fokus på å styrke samarbeidet mellom skolen og kulturskolen for å fremme kreative, praktiske og estetiske fag. For å få til et godt samarbeid jobber kommunen med prosjektet "Kreativt Partnerskap". Prosjektet har vart i 4 år fra 2016-2020 og vil fortsette i 2021 for å styrke samarbeidet ytterligere. Metoden som brukes fremmer kreative evner gjennom bruk av kunst og kultur for å nå faglige og sosiale mål. Metoden fremmer tverrfaglighet og dybdelæring og tar utgangspunkt i valgt tema. Flere fag blir dekket i dette prosjektet, som ender med en forestilling, eller fremvisning som elevene har. Skolene, kulturskole og skoleeier har et tett samarbeid under hele perioden for å sikre at faglige mål oppfylles. Alle prosjekter evalueres etter endt prosjektperiode.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse - Grunnskole

	Moss 2019	Moss 2020	Sarpsborg	Horten	Asker	Kostragruppe 11
Prioritet						
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år (B) **)	108 669,7	109 748,4	112 068,4	119 900,9	109 226,9	110 922,4
Produktivitet						
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn (B)	13,6	13,0	12,9	13,1	13,6	13,4
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev (B)	99 356,9	94 790,0	96 733,9	98 346,5	93 010,0	95 777,7
Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. Bruker (B)	34 984	34 480	33 743	25 935	31 044	32 256
Dekningsgrad						
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (B)	4,8 %	4,1 %	6,4 %	6,4 %	7,0 %	7,9 %
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring (B)	11,0 %	10,4 %	6,6 %	4,4 %	4,7 %	5,2 %
Andel elever i kommunens grunnskoler, av kommunens innbyggere 6-15 år (B)	91,2 %	91,3 %	95,1 %	97,1 %	93,0 %	93,8 %
Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående opplæring (B)	98,4 %	97,4 %	98,1 %	98,5 %	98,1 %	98,3 %
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO (B)	59,4 %	57,5 %	48,1 %	67,5 %	65,1 %	54,8 %
Kvalitet						
Elevunders. 10. trinn - Mobbing på skolen (prosent)		2,9 %	6,0 %	6,0 %	4,4 %	
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)		43,2	41,7	43,3	43,7	42,8
Økonomi						
Brukerbetaling for kommunale tjenester (215) Skolefritidstilbud	31 099	26 817	24 006	15 831	79 263	311 086
Levekår						
Utgiftsbehov - Grunnskole	0,954	0,954	0,983	0,940	1,118	0,995
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Antall deltakere i voksenopplæring	106	110	94	54	402	2 626
Antall elever i kommunale grunnskoler	5 293	5 262	6 618	3 056	11 970	63 048
Kommunens egenfinansiering av SFO	15 071	16 697	19 759	5 565	23 192	146 761

**) Justert for utgiftsbehov

Helhetsbildet i de utvalgte kostra-indikatorer viser at grunnskolesektoren i Nye Moss kommune ligger lavere enn kommuner det er naturlig å sammenligne seg med. Siden utgiftsbehovet er justert, betyr dette at de faktiske utgiftene er enda lavere. Til tross for lav ressursbruk er det verdt å merke seg at antall elever pr. lærer er lavt.

Andel elever som har spesialundervisning er langt lavere enn sammenlignbare kommuner. Moss ligger på det nivået statlige myndigheter anbefaler bør være normen.

Moss kommune har flere elever som får særskilt norskopplæring enn de fleste andre kommuner. Dette kan skyldes at Moss har mange elever i denne målgruppen, men det legges i tillegg stor vekt på å få gitt disse elevene den kunnskapen som skal til for å klare seg i samfunnet.

Andelen av elever som dropper ut mellom grunnskole og videregående opplæring er noe høyere enn gjennomsnittet. Det er et av satsningsområdene skolesektoren har fokus på.

Det er verdt å merke seg at elevundersøkelsen vedr. mobbing i skolen viser et betydelig lavere nivå enn sammenligningskommunene i 2020.

Et av de viktigste tallene i Kostra er grunnskolepoengene. Dette viser resultatet av 10 års skolegang. Det er gledelig å se at elevene i Moss kommune går ut av grunnskolen med resultater som ikke ligger tilbake sammenlignet med andre kommuner.

Kostra-analyse - Barnevern

	Moss 2019	Moss 2020	Sarpsborg	Horten	Asker	Kostragruppe 11
Prioritet						
Netto driftsutgifter per innbygger 0-22 år, barnevernstjenesten **)		8 644	8 596	7 384	7 371	7 995
Produktivitet						
Andel meldinger med behandlingstid innen 7 dager		99,9 %	99,4 %	100,0 %	99,8 %	99,7 %
Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (funksjon 244)		16,9	21,2	19,7	14,1	18,2
Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn (0-22 år) med tiltak (B)	214 520	246 375	176 548	191 207	249 175	215 851
Netto driftsutgifter til saksbehandling (funksjon 244) per barn med tiltak	7 034	7 198	5 167	4 694	7 434	6 654
Dekningsgrad						
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-22 år (B)	4,2 %	3,7 %	5,6 %	4,1 %	3,0 %	3,8 %
Andel barn med barnevernstiltak pr 31.12 ift. innbyggere 0-17 år		3,1 %	5,3 %	3,3 %	2,3 %	3,0 %
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år (B)	5,3 %	4,8 %	6,4 %	5,9 %	3,4 %	4,8 %
Kvalitet						
Stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år (B)	4,9	5,0	5,5	5,7	4,5	5,2
Levekår						
Utgiftsbehov - Barnevern	1,073	1,048	1,139	1,041	1,025	1,023
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
0-17 år Barn med barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet per 31.12	210	197	463	92	361	2 227
0-17 år Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet per 31.12	105	109	162	84	135	1 168
Antall henlagte meldinger i barnevernet	220	485	635	100	145	3 122
Meldinger i alt	647	904	1 305	626	1 342	10 116
Undersøkelser i alt	558	496	820	356	784	5 956

**) Justert for utgiftsbehov

KOSTRA-tallene indikerer at Moss kommune har en samlet prioritering/netto driftsutgift som ligger noe over KOSTRA-gruppe 11.

Netto driftsutgifter pr barn som er plassert av barnevernet ligger over gjennomsnittet blant utvalgte og sammenlignbare kommuner i kostragruppe 11. Dette gjelder primært utgifter til fosterhjem og kjøp av institusjonsplasser. Det har vært nødvendig å kjøpe kostbare private fosterhjem og institusjonsplasser med høy kompetanse til noen få omsorgskrevende barn. Tiltakene gir store økonomiske utslag.

Det har vært en stor prosess med omlegging og forbedringer innenfor organisering av og saksbehandling/bruk av fagprogram i barneverntjenesten etter sammenslåing til ny kommune. Det kan bety at årets Kostra-indikatorer ikke speiler tjenestens korrekte nivå.

Indikatoren for stillinger med fagutdanning innen barnevernsområdet ligger i underkant av sammenlignbare kommuner.

Kostra-analyse - Barnehage

	Moss 2019	Moss 2020	Sarpsborg	Horten	Asker	Kostragruppe 11
Prioritet						
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager (B) **)	170 916,9	174 262,7	160 745,7	176 365,4	160 627,8	165 394,9
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage (B) **)	9 036	9 183	8 618	8 879	8 768	8 856
Produktivitet						
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i kommunale barnehager (B)	5,8	5,9	5,7	5,7	5,7	5,8
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i private barnehager (B)	5,7	5,7	5,9	5,9	5,6	5,8
Dekningsgrad						
0-6 år 41 timer eller mer barn i barnehage (antall)	2 177	2 157	2 739	1 179	4 943	26 696
0-6 år Kommune Alle oppholdskategorier Barn i barnehage (antall)	809	783	742	737	1 866	12 083
0-6 år Privat Alle oppholdskategorier Barn i barnehage (antall)	1 403	1 406	2 009	463	3 123	14 965
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år (B)	81,5 %	81,8 %	78,0 %	85,6 %	84,5 %	84,9 %
Andel barn 1-5 år med barnehageplass (B)	90,6 %	91,4 %	89,6 %	93,3 %	92,4 %	92,5 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år (B)	95,8 %	97,0 %	96,5 %	97,5 %	97,3 %	97,1 %
Kvalitet						
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m2) (B)	5,2	5,5	5,2	5,8	5,6	5,6
Levekår						
Utgiftsbehov - Barnehage	0,875	0,879	0,944	0,883	1,077	0,962
**) Justert for utgiftsbehov						

Barnehagedekningen i kommunen er på nivå med sammenlignbare kommuner. 81,6 % av barn i aldersgruppen 1-2 år går i barnehage. I aldersgruppen 1-5 år har 97 % barnehageplass. Det er flere private barnehageplasser enn kommunale, og det er for tiden ledige plasser i områder der det er et synkende barnetall og det arbeides løpende med å tilpasse antall barnehageplasser og bemanning til behovet.

Dette er en medvirkende årsak til at netto driftsutgifter i barnehagesektoren ligger noe over kommunene det er naturlig å sammenligne seg med.

Enhet barn, unge og familie

Tjenesteområdebeskrivelse

Enheten barn, unge og familie har ansvar for å ivareta tidlig innsats, koordinering og samhandling av tverrfaglige, forebyggende tjenester.

Enheten består av:

- helsetjenesten for barn og unge. Virksomheten vil favne bredt universelt, fra svangerskapsomsorgen, via helsestasjon, skolehelsetjeneste for barne- ungdom- og videregående skoler og ungdomshelsestasjon, smittevern og ergo- og fysioterapeutttjenester.
- Avdeling familieteam skal avklare familiers behov for bistand i sårbare vanskelige livssituasjoner. Sammen med den enkelte familie vurdere hvilken hjelp som er hensiktsmessig for å sette familien i stand til å mestre sin livssituasjon. Avdelingen skal ha en dør inn, og være kommunens kjente kontaktpunkt for familier som av ulike årsaker er i behov for hjelp og støtte.
- Avdeling helhetlig utredning og veiledning skal utføre helhetlig tverrfaglige utredninger for barn og unge, med særskilte og vedvarende behov. Sakkyndig utredning i henhold til opplærings- og barnehageloven. Individuell utredning og bistand med utfordringer innen psykisk helse.

Enheten ble etter en omorganisering og sammenslåing av kommunalområdene; oppvekst og utdanning (OU), og kultur, aktivitet og mestring (KAI) besluttet nedlagt. Deler av enheten ble omgjort til en virksomhet- forebyggende helse, mens PPT ble besluttet overført til enhet skole.

Status tjenesteområdene

Enheten har arbeidet målrettet gjennom prosess- innovasjons-arbeid for å sikre måloppnåelse i henhold til vedtatt organisering, både internt i enheten, og i et tett samarbeid med de andre enhetene i Oppvekst og utdanning. Hensikten er å sikre tidlig innsats og samhandling på tvers.

Konkretisering av kjerneoppgaver i den enkelte avdeling, basert på brukerperspektivet, eksisterende behov og riktig bruk av tilgjengelige ressurser har vært utgangspunkt for utviklingsarbeidet i enheten.

- **sikre riktig kompetanse på rett sted til rett tid**
Organiseringen var ment tilrettelagt for å lykkes i dette arbeidet, og vi erfarer både styrker og svakheter ved denne.
- **gi hjelp som hjelper, til rett tid, og sikre at hjelpen har ønsket effekt**
Innenfor Oppvekst og utdanning er det gjennomført prosjektarbeid for å samhandle på tvers av avdelinger og enheter. Dette er "on going" prosess som ikke kan avsluttes.
- **sikre tidlig innsats**
Dette er hovedfokus i alle våre tjenester.
- **sikre samhandling på tvers av enheter og kommunalområder**
- Prosjektarbeid og konkretisering av kjerneoppgaver er gjennomført ihht oppsatt plan

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	64 917	63 325	1 592	2,5 %	73 692

Kommentar til status økonomi

Enheten melder et positivt avvik på omlag kr. 1,6 mill ved årsslutt.

Mindreforbruket på lønn skyldes ledige stillinger som ble holdt ubesatte i virksomhet helsetjenesten for barn og unge. Innsparingen på kr. 2,3 mill. er en del av prosjektet "I balanse med et handlingsrom" og gjelder kun i 2020. Enheten har videre hatt en innsparing på lønn avsatt til stilling tilknyttet koordinering av den tverrfaglige innsatsen (BTI-koordinator) på kr 0,15 mill.

Avdeling familieteam hadde et mindreforbruk knyttet til forbruk drift. Dette har sin årsak i sterkt redusert utadrettet aktivitet i åpne barnehager og gruppetilbud pga koronapandemien på omlag kr 0,2 mill.

Avdeling helhetlig utredning og veiledning (PPT) har hatt en økning i sykelønnsrefusjoner på kr. 0,75 mill. Videre meldes et mindreforbruk til kurs og kompetansehevende tiltak inneværende år på kr 0,3 mill.

I tillegg var det ved årsslutt avsatt kr. 1 mill til bundne fond, tilskuddsmidler fra staten til styrkning av helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Det er også avsatt kr. 750 000 for å møte et evt overtredelsesgebyr vedr. melding om avvik i Moss kommune fra Datatilsynet datert 9.12.2020. Dette gjelder brudd på personopplysningssikkerheten.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,76 %	6,19 %	7,95 %

Enheten har et samlet sykefravær i 2020 på 7,95 prosent. Det har gjennom året vært flere langtidssykemeldte ansatte i enheten.

Sett i sammenheng med en pågående pandemi, er fraværsprosenten på et akseptabelt nivå . De sykemeldte følges opp iht. IA-avtalen.

Enhet barnevern

Tjenesteområdebeskrivelse

Barneverntjenesten yter hjelpetiltak for barn i og utenfor familien. Formålet er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Barnevernloven gjelder i utgangspunktet for barn under 18 år, men om barnet samtykker kan tiltak opprettholdes eller erstattes av andre tiltak etter barnevernloven inntil barnet har fylt 25 år.

I tillegg utfører barneverntjenesten følgende oppgaver:

- Fremmer saker for fylkesnemnda (omsorgsovertakelse)
- Frivillige plasseringer
- Vakttelefonordning i samarbeid med Råde og Våler kommuner

Barneverntjenesten består av 5 ulike avdelinger:

- Mottaksavdeling
- Avdeling tiltak og undersøkelser 1 og 2
- Omsorgsavdeling
- Ressursavdeling

Status tjenesteområdene

Kommunesammenslåingen og omorganisering av enhet barnevern har vært krevende, og det er jobbet mye med å samkjøre tjenesten og få en felles faglig plattform for barnevernets kjerneoppgaver. Kvalitetsarbeidet mht prosedyrer og system for kontinuerlig forbedring av tjenesten har kommet langt, men vil fortsatt ha høy prioritet i året som kommer.

Pandemien har vært en ekstra utfordring med krav til smittevern og usikkerhet knyttet til å skulle ivareta de sårbare barna under hele perioden. Krav til hjemmekontor samtidig som barn og familier skal følges opp, har gjort arbeidet mer uoversiktlig og krevende enn normalt.

Barneverntjenesten oppnår høy måloppnåelse for alle lovpålagte indikatorer, og får stadig bedre oversikt over viktige styringsdata og nøkkeltall for den sammenslåtte tjenesten.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	91 729	90 683	1 046	1,1 %	88 015

Kommentar til status økonomi

Resultatet for 2020 viser et mindreforbruk på i overkant av kr. 1 mill. sett mot revidert budsjettramme. Dette gir et avvik på 1,1 prosent.

Barneverntjenestene i de gamle kommunene hadde et høyt merforbruk i 2019 før etableringen av Nye Moss. Omstillingsarbeid ble iverksatt ved inngangen til 2020, og det har vært jobbet med å redusere kostnader og effektivisere arbeidet i tjenesten for å overholde budsjettrammen. Fra august 2020 var det åpenbart at budsjettrammen ikke ville holde, og det ble justert opp med kr. 3,7 mill. til kr. 91,7 mill. Barneverntjenesten endte i 2020 med et netto mindreforbruk på kr 1,1 mill.

Det var noe ulik praksis i de gamle kommunene for godtgjøring av fosterhjem. Det er arbeidet med å harmonisere dette, og i større grad benytte den veiledende satsen for godtgjøring som er utarbeidet av KS. Det er utfordrende siden kommunen er avhengig av å tilby vilkår slik at tjenesten får rekruttert de fosterhjemmene som trengs til barn med krevende omsorgsbehov.

Det ble et merforbruk på kr. 4,4 mill. til egenandeler for tiltak i regi av Bufetat, og til kjøp av tiltak fra private leverandører. Dette er de sterkeste tiltakene barneverntjenesten kan sette inn
- institusjonsplasseringer og privatkjøpte fosterhjem med høy kompetanse og mye oppfølging. Det gjelder en mindre gruppe barn, men tiltakene gir store økonomiske utslag.

Det endelige årsresultatet ble hjulpet av at sykelønnsrefusjonen ble kr. 2,5 mill. høyere enn budsjettet. I tillegg var det mindreforbruk på fastlønn, fordi en psykologstilling ble holdt vakant deler av året som et ledd i innsparingsprosjektet IBMH. Det var også mindre bruk av støttekontakter og færre kjøp enn budsjettet. Dette har i noen grad sammenheng med pandemien som generelt har medført lavere aktivitet. Tjenesten hadde også økte refusjoner.

Barneverntjenesten har i 2020 hatt kostnader til advokatbistand i saker hvor kommuneadvokatene ikke har hatt kapasitet til å bistå, eller i saker som har pågått over tid hvor andre advokater har vært benyttet og kjenner sakene.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,67 %	9,88 %	11,55 %

Sykefraværet i barneverntjenesten har vært på 11,55 prosent i 2020. Sykefraværet har steget utover året og det har vært et høyt langtidsfravær. Det er kjent at sykefraværet for mange skyldes forhold i tjenesten, og det har derfor vært gjennomført en stor HMS-undersøkelse. HMS undersøkelsen ble fremlagt i siste kvartal og peker på en rekke forhold og uklarheten i tjenestens organisering og arbeidsmiljø.

HMS undersøkelsen følges opp med ulike tiltak som utarbeides i samarbeid med de ansatte og medbestemmelsesmøter, og sykefraværet er allerede på vei ned i starten på 2021.

Enhet barnehage

Tjenesteområdebeskrivelse

Barnehagetilbudet i Moss kommune består av 12 kommunale barnehager, 1 privat familiebarnehage og 24 ordinære private barnehager. Det går 2178 barn i barnehagene i Moss.

Enhet barnehage har tre funksjonsområder:

- Barnehagemyndighet
- Barnehageeier
- Pedagogisk veiledning og kvalitet

med følgende oppgaver:

- ivareta de lovpålagte oppgavene knyttet til barnehageeierrollen og barnehagemyndighetsrollen
- sikre et godt samarbeid med de private aktørene
- sikre likeverdige tjenester uavhengig av bosted, personlig økonomi, etnisk bakgrunn, og den enkeltes livssituasjon
- sikre god kvalitet i barnehagene uavhengig av eierform

Status tjenesteområdene

Tilsyn etter barnehageloven

På grunn av koronasituasjonen er omfanget av tilsyn redusert i 2020. Barnehagemyndigheten har gjennomført dokumenttilsyn på barnehagenes vedtekter og årsplaner 2019/2020. Det er gjennomført temabasert tilsyn i 6 barnehager, tema i tilsynet var «tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne».

Styrket tilbud til førskolebarn

I 2020 har 63 barn mottatt spesialpedagogisk hjelp, etter Lov om barnehager §19 a. Tjenesten ytes av spesialpedagoger ansatt ved avd. Pedagogisk veiledning og kvalitet. Det gis også tilskudd til tilrettelegging av barnehagetilbudet for barn med nedsatt funksjonsevne, det er fattet enkeltvedtak om tilrettelegging for 65 barn i barnehageåret 2020/2021. Det går 572 minoritetsspråklige barn i barnehager i Moss. Moss kommune mottar tilskudd for å styrke språkforståelsen hos minoritetsspråklige barn. Midlene fordeles forholdsvis til barnehagene, for iverksetting av tiltak lokalt.

Redusert foreldrebetaling

I 2015 ble det innført en statlig moderasjonsordning hvor ingen skal betale mer enn 6 % av familiens inntekt for en barnehageplass. Reduksjon er basert på konkrete søknader og det er enkeltvedtak pr barn. Det er i 2020 innvilget moderasjon for 453 barn, noe som utgjør 20,8 % av barna totalt sett. Det er kommunen som er ansvarlig for ordningen, og reduksjoner som ytes i private barnehager refunderes i sin helhet av kommunen.

Kompetanse

Pedagogisk veiledning og kvalitet (PVK) leder og koordinerer kompetanseheving for private og kommunale barnehager. PVK gir veiledning av nyutdannede pedagoger, over tre år, der det siste året er rettet inn mot samarbeid med barnevernstjenesten. Formålet er å styrke barnehagens arbeid med å fange opp og iverksette tiltak rundt barn i risiko. PVK gir også opplæring i språk-kartleggingsverktøyet

TRAS til alle ansatte. Alle barnehager er invitert inn i satsingen SIMM- sammen for inkluderende miljø. Utviklingsarbeidet er et samarbeid med Høyskolen Innlandet. 12 kommunale og 8 private barnehager deltar. Ordningen har i 2020 vært finansiert av øremerkede fondsmidler fra gamle Moss kommune.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	379 303	377 975	1 328	0,4 %	373 932

Kommentar til status økonomi

Årsresultatet viser et netto mindreforbruk kr. 1,33 mill.

Nedgang i barnetallet, og dermed ledige barnehageplasser i de kommunale barnehagene, førte til reduserte inntekter, og det har vært behov for å tilpasse bemanningen tilsvarende gjennom året.

Merinntekter, hovedsakelig på sykelønnsrefusjoner kompenserer for redusert inntekt, kostnader knyttet til korona og økte tilskudd til private barnehager.

Mindreutgifter på fastlønnsposter skyldes hovedsakelig utsatt lønnsoppgjør og stillinger som er holdt vakante i perioder i løpet av året.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	3,80 %	8,58 %	12,37 %

Sykefraværet i barnehagene har vært stabilt på 12-13 prosent i perioden 2015-2020. Fraværet er omlag 12,4 prosent i 2020. Det er stor variasjon i fravær i vinterhalvåret og sommerhalvåret.

Det var planlagt iverksettelse av systematiske tiltak (KS-bransjeprogam) med nærvær. Dette arbeidet ble utsatt til 2021 på grunn pandemien. HMS-arbeidet har vært preget av korona, og smittevern. Det har vært tett dialog med vernetjenesten og tillitsvalgte for å sikre trygge arbeidsforhold i en ny og vanskelig situasjon. Ledelsen arbeider for å fremme bruk av avviksregistrering for et kontinuerlig forbedringsarbeid.

Enhet skole

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet skole forvalter skoleeieransvaret i Moss og er organisert med 17 skoler samt en skoleeieravdeling. Det er 11 barneskoler 1. - 7.trinn, 3 skoler med 1.-10. trinn, to ungdomsskoler og en spesialscole. Moss har 4 friskoler (privatskoler) - Rudolf Steinerskolen, Torderød skole, Buen skole og Children International School Moss (CIS). Skoleeieravdelingen har ansvaret for administrasjon, forvaltning, pedagogisk veiledning samt kvalitets- og forbedringsarbeidet.

Enhet skole har ansvaret for:

- en effektiv drift av skolene innenfor gitte lovfestede og kommunale føringer som sørger for et godt og likeverdig tilbud til kommunens elever
- at alle elever møter et inkluderende og helsefremmende læringsmiljø med kompetente pedagoger som fører til at elevene får tatt ut sitt læringspotensial
- å ivareta tidlig innsats og sikre sømløse overganger mellom barnehage, skole og videregående skole og se hele lærings- og oppvekstløpet under ett
- å sikre god kvalitet i samhandling og samarbeid med andre instanser.

Status tjenesteområdene

Utvikling, satsinger og utfordringer for skole i 2020

Utvikling og viktige satsinger

Harmonisering og utvikling av kommunens tjenester for å unngå store ulikheter både faglig og sosialt, har vært et hovedfokus i 2020. Den viktigste målsettingen er å sikre at alle elever skal få mulighet til å gjennomføre og bestå videregående skole. Skole er, sammen med barnehage, de viktigste arenaene for å nå målsettingen. Det viktigste for å lykkes blir da god og likeverdig kvalitet i skolen med fokus på praktisering av tidlig innsats. Kvalitetssikring i skolen avhenger av kompetanse og kapasitet i møtet mellom lærer og elev. Nærledelse og systematisk oppbygging av profesjonsfellesskap i skolen er hovedfokus i arbeidet med å bygge felles kultur i den nye mosseskolen.

Skoleeieravdelingen har tett kontakt med skolene med faste møter med alle skolenes interne støttesystem/ressursteam. I disse møtene informeres det blant annet om de sårbare elevene og hvordan skolen arbeider med dem. Der det er behov, gis det veiledning. Det veiledes rundt elever som har ulike utfordringer, og det gis mer generell faglig veiledning til skolene.

Kompetanseheving og videreutdanning

Moss kommune har hatt et målrettet fokus på kompetansehevingstiltak i skolesektoren i 2020 for å sikre alle elever et inkluderende og godt læringsmiljø. I 2020 startet 32 lærere på videreutdanningsstudier innenfor den statlige desentraliserte kompetanseordningen, og det var 6 avdelingsledere som fullførte rektorskolen.

Skolene har i løpet av året etablert og utviklet sitt interne støttesystem slik at de er enda bedre i stand til å ivareta elevenes behov for inkluderende og tilrettelagt undervisning. I samarbeid med Høyskolen i Østfold (HiOF) har 41 lærere og ledere fått etterutdanning i «hvordan skape et inkluderende læringsfellesskap i leseopplæringen med fokus på verktøy for spesialundervisning og særskilt norskopplæring for minoritetsspråklige elever». 12 lærere har gjennomført sertifiseringsopplæring i LOGOS for å styrke skolenes kompetanse på leseopplæringen og på lese- og skrivevansker.

Skoleeier arrangerer månedlige skoleledersamlinger med faglige tema for å sikre utviklingen av felles kultur og et samlet kompetanseløft for alle skolene. I tillegg har Skoleeieravdelingen gjennomført en kursrekke for nyutdannede lærere samt skreddersydde veiledningsoppdrag og kursopplegg etter behov og ønsker fra skolene.

Prosjekt SIMM (Sammen og Inkluderende læring i Moss – for skole og barnehage)

Gjennom læringsmiljøprosjektet (SIMM) arbeider skolene med pedagogisk analyse og fagfornyelsen som ble innført høsten 2020. Hovedmålet er å øke det sosiale og faglige læringsutbyttet for alle barn gjennom:

1. Profesjonelle læringsfellesskap som sikrer faglig og sosial læring for alle barn og elever, og stimulerer den enkeltes motivasjon, lærelyst og tro på egen mestring.
2. Læringsfellesskap som fremmer opplevd tilhørighet, trygghet og trivsel, og som reduserer krenkelser og mobbing.

Gjennom satsingen på SIMM i samarbeid med forskningsmiljøet til Thomas Nordahl ved Høyskolen i Innlandet (HiNN), har alle ansatte i skole og SFO fått felles kompetanseheving.

Elevloser

Alle ungdomsskolene i Moss deltar i et treårig prosjekt med elevloser. Elevlosene er en del av det lokale støttesystemet og skolemiljøarbeidet på hver sin ungdomsskole, og de jobber aktivt med enkeltungdommer og generelt i elevmiljøet. Målet er at de skal bidra til å forebygge, oppdage samt å følge opp elever i forhold til bekymringsfullt fravær, utenforskap og på denne måten bidra til å forhindre frafall i videregående skole. Prosjektet er delvis finansiert via Bufdir.

Nye læreplaner og ny overordnet del

Alle skolene har jobbet med implementeringen av fagfornyelsen gjennom prosjektet SIMM. I SIMM har skolene jobbet modulbasert hvor modulene var tilrettelagt for lærere, ledere og andre pedagogiske medarbeidere i skole og SFO. Dette har bidratt med verdifull innsikt og felles forståelse, språk og verktøy for hvordan man legger til rette for læring hos hver enkelt elev. På denne måten har skolene fått hjelp til å implementere, konkretisere og forstå hovedessensen av fagfornyelsen i Kunnskapsløftet.

IKT i skolene

2020 har vært et år med en bratt læringskurve innen bruk av digitale hjelpemidler. Skolene i Moss ble rustet opp til en-til-en på alle skolene, i tillegg til at Skooler og Teams var etablerte digitale samarbeids- og kommunikasjonsplattformer mellom elever og lærere og mellom ansatte.

Resultater

Indikator og nøkkeltall	Moss kommune	Viken	Nasjonalt
Nasjonale prøver 5. trinn (alle fag)	49,3	50,3	50
Nasjonale prøver 8. trinn (alle fag)	49,3	50	50
Nasjonale prøver 9. trinn	53,5	53,5	53,5
Grunnskolepoeng gjennomsnitt	43,5	43,3	43,1

Skoleeier har oversikt over gjennomførte kartleggingsundersøkelser og nasjonale prøver, og følger med på at skolene følger opp sine resultater. Eksamen for 10.trinn ble avlyst nasjonalt i 2020. Mosseskolene skårer rett under fylkes- og nasjonalnivå på nasjonale prøver på 5. og 8.trinn det første året i ny kommune. Det er positivt å se at på 9.trinn ligger resultatene jevn med Viken og nasjonalt nivå. I

grunnskolepoeng kommer elevene i Moss bedre ut enn på fylkes- og nasjonalt nivå. Disse resultatene stemmer godt med kunnskapen om den sosioøkonomiske profilen til Moss.

Utfordringer i 2020

Korona

Pandemien har krevd mye arbeid i alle ledd og har tatt mye tid og kapasitet fra annet arbeid i skolesektoren i 2020. Dette har medført at det ikke var mulig å gjennomføre alt som var planlagt. De fleste av møteplasser mellom voksne på tvers av skolene har vært gjennomført digitalt etter nedstengningen i mars. Skolene var godt rustet digitalt da pandemien var et faktum i mars. Det var kun noen få skoler som måtte få tilført flere digitale enheter (PC/Ipad) til elever og ansatte for å kunne gjennomføre undervisningen hjemme/på hjemmekontor. Elevsamtaler, utviklingssamtaler med foresatte, personalmøter og kurs har vært gjennomført digitalt i stor grad. Det har vært utfordrende å sikre gode, tilrettelagte undervisningsopplegg for alle elevene under stadige skifter av restriksjonsnivå mellom grønt/gult/rødt/stenging, ofte med svært kort varsel gjennom året. Elever, trinn og ansatte har vært ut og inn av karantene og sykefraværet har i perioder vært uvanlig høyt. Skolene har hatt stor belastning i så måte.

Bemanning

Det er knyttet utfordringer til å oppfylle lærernormen innenfor rammen. For å oppfylle lærernormen på alle skolene og samtidig balansere budsjettet er det nødvendig å tilpasse bemanningen ved å redusere antallet ansatte uten lærerutdanning i skolen.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	501 425	498 410	3 016	0,6 %	521 885

Kommentar til status økonomi

Resultatet for 2020 ble et mindreforbruk på ca. kr 3,0 mill. Dette utgjør et avvik på 0,6 % målt mot revidert budsjett.

Skolene har jevnt over klart seg godt, mens det er et merforbruk på skoleeierfunksjonen. Budsjettarbeidet for 2020 var komplisert. To kommuner ble slått sammen, og det var ikke enkelt å beregne hva dette ville medføre av økonomiske utfordringer. Det er spesielt på to områder budsjettet ikke var i samsvar med regnskapet. Begge disse ligger under avdeling skoleeierfunksjon.

1. Lisenser – IT programvare. Ved sammenslåingen påløp det store utgifter ved at fagsystemer ble slått sammen. Ny programvare ble også kjøpt inn og implementert.
2. Elever fra og i andre skoler og kommuner. Moss kommune må betale for elever som oppholder seg i andre kommuner (barnevernsplasseringer). Moss får tilsvarende refusjon for elever fra andre kommuner som går på skole i Moss.

Moss kommune betaler også for spesialpedagogiske tiltak for elever fra Moss som går på friskoler (private skoler), ofte kr 0,5 – 1 mill. pr. barn for et år. Det skal ikke mange nye elever til, før det samlet utgjør store beløp. Til sammen medførte dette et merforbruk på nesten kr 9 mill. på skoleeierfunksjonen. Avvikene ble identifisert i løpet av første halvår. Etter rammestyringsprinsippet fikk

skolene beskjed om å holde igjen på utgifter for at budsjetttramma skulle kunne oppnås. En meget god budsjettdisiplin hos virksomhetslederne gjorde at dette lyktes.

To forhold som gjorde seg gjeldene i desember slik at det til slutt ble et lite mindreforbuk:

1. Lønnsoppgjøret for lærere ble ikke ferdigforhandlet tidsnok til å komme med på desember lønn. Dette utgjør i størrelsesorden kr 6-800 000.
2. Østfold kollektivtrafikk trakk i desember tilbake regninger på ca kr 1 mill. fordi skoleskyss ikke ble utført i den perioden skolene var stengt i mars og april.

Til sammen utgjør dette ca. kr 2 mill. Uten dette ville mindreforbruket på området skole og utdanning vært på ca. kr 1 mill., dvs. 0,2 % av budsjettet.

Kostra-tallene viser at skolesektoren i Moss kommune drives økonomisk mer effektivt enn kommuner det er naturlig å sammenligne seg med.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,16 %	5,92 %	8,08 %

Fraværet i 2020 er noe høyere enn i et normalår. Dette skyldes koronasituasjonen.

I 2020 har det vært en spesiell situasjon. Utenom oppgaver der det har vært tvingende nødvendig å være fysisk til stede, eksempel undervisning, har det i lange perioder vært lagt til rette for at ansatte har kunnet jobbe hjemmefra.

Kommunalområde helse og mestring

Tjenesteområdebeskrivelse

Tjenestene som ytes innen kommunalområde helse og mestring er fortrinnsvis hjemlet i Helse- og omsorgstjenesteloven av 24.6.2011. Loven er en pliktlov som pålegger kommunen å sørge for nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester til alle som trenger det. Andre sentrale lover er Pasient og brukerrettighetsloven og Helsepersonelloven, begge av 2.7.1999. Kommunalområdet har ca. 1230 årsverk og er organisert i fire enheter:

- enhet hjemmetjenester
- enhet sykehjem og omsorgsboliger
- enhet helsehus
- enhet samhandling

Tjenestene som ytes fra hjemmetjenesten omfatter hjemmesykepleie, praktisk bistand, psykisk helse- og rustjenester og miljøarbeid. I tillegg til ordinære hjemmetjenester ytes det tjenester i samlokaliserte boliger for personer med utviklingshemming og personer med rus- og/eller psykiske lidelser.

Enhet sykehjem og omsorgsboliger drifter 3 sykehjem og 6 samlokaliserte omsorgsboliger i tillegg til storkjøkken og aktivitetssentra.

Enhet helsehus består av Peer Gynt helsehus, sykehjemslegene, fysio- og ergoterapi, ulike spesialiserte team, Sørtun avlastning og legevakten.

Enhet samhandling fatter vedtak på tjenester og har ansvaret for kjøp av tjenester som BPA (brukerstyrt personlig assistanse), avlastning i hjemmet og enkelte heldøgns plasser.

Status tjenesteområdene

Inngangen til 2020 var i helse og mestring preget av en blanding mellom engasjement og entusiasme for starten av den nye kommunen, og usikkerhet og uro rundt alle endringer som fulgte med. Organisasjonen rakk ikke å sette seg før all oppmerksomhet måtte rettes mot koronapandemien.

Korona

Alle enhetene innen helse og mestring mobiliserte fra første stund. Enhet helsehus fikk driftsansvar for både koronalegevakt, testsenter og etter hvert smittesporingen, mens enhet samhandling tok seg av bemanningskontoret. Hjemmetjenesten og sykehjem forberedte seg på å ta imot koronasmittede pasienter. I februar ble det igangsatt opplæring av ansatte i bruk av smittevernustyr og det ble bestilt inn senger, oksygen og pulsoksymetere. I begynnelsen av pandemien var det mangel på test- og smittevernustyr, og det var store utfordringer med å klare og etablere de ulike tiltakene hvor behovene økte og endret seg fra dag til dag. Mye usikkerhet i befolkningen gjorde at telefonpågangen var så stor at det ikke var mulig å besvare alt, og det ble løpende omdisponert personell for å bemanne legevaktstjenesten og smittesporingen.

Kommuneoverlegene har gjennom hele året måtte vie all sin tid til pandemien og dette har vært gjort på en kunnskapsbasert og stødig måte. Store deler av året har det bare vært én kommuneoverlege til å styre det smittevern faglige arbeidet. Oppgaven har vært utfordrende parallelt med at medietrykket har vært stort.

Kommunen har vært hardt rammet og det har vært flere smittede brukere og ansatte. På våren var det et omfattende smitteutbrudd ved Orkerød sykehjem hvor 5 beboere døde. På sensommeren og høsten ble en omsorgsbolig rammet og 3 beboere døde. Helsehuset har løpende hatt 1-4 koronapasienter innlagt og også der har det vært et dødsfall. Belastningen på brukere, beboere, pårørende og ansatte har vært stor gjennom året, men utbrudd har gang på gang blitt slått tilbake gjennom en felles innsats.

Ansatte har lagt ned en stor innsats for å ivareta beboere og brukere som har hatt en vanskelig tid, og pårørende har blitt ivaretatt så langt det har latt seg gjøre. Lederne har fulgt opp ansatte som på ulike måter har vært berørt, enten ved å selv være smittet eller ved å stå i en vanskelig arbeidssituasjon.

Brukere og pårørendeinvolvering

I en tid med besøksrestriksjoner og mye hjemmekontor har samarbeidet med brukere og pårørende i noen tilfeller måttet løses på andre måte enn ved fysiske treff. Ved sykehjemmene har man økt hyppigheten på telefonisk kontakt og man har søkt å finne løsninger for hvordan beboerne har kunnet møte sine pårørende på en smittevernsfaglig trygg måte. Enkelte brukere har fått sitt tilbud via videomøter, dette både fra fastleger og fra ulike kommunale tjenester.

I løpet av året har det vært avholdt videomøter i enkelte etablerte brukerråd. I tråd med kommunestyrets verbalvedtak av desember 2019 har det gjennom året vært jobbet med en plan for etablering av brukerråd i alle virksomhetene.

Etikk

På våren ble det opprettet en etisk komité i helse og mestring. Daglig møter helsepersonell etiske utfordringer og dilemmaer som det kan være vanskelig å stå i. Etisk komité skal kunne gi råd i slike dilemmaer og ellers være pådriver for at det skal praktiseres systematisk refleksjon ute i avdelingene. Mange avdelinger gjennomfører etiske refleksjoner på jevnlig basis og målet er at dette skal være en etablert praksis i alle virksomheter.

Kvalitetsutvikling

I løpet av året har arbeidet med et strukturert kvalitetsutviklingsarbeid kommet på plass. Det er etablert kvalitetsutvalg i alle enheter og et overordnet på kommunalområdet. Kvalitetsutvalgene behandler blant annet prosedyrer, avvik, kompetanseplaner, kriterier, risikovurderinger mv. Kvalitetsutvalgene består av ledere og det er i tillegg etablert kvalitetsnettverk hvor fagpersoner jobber sammen og kommer med tilrådninger til utvalgene.

Velferdsteknologi

Prosjektperioden for velferdsteknologiprojektet gikk ut ved årsskiftet. Fremdriften i prosjektet var forsinket og ble ytterligere hemmet av pandemien. Underveis har det likevel blitt utplassert en rekke medisindispensere og etterspørselen er økende. Arbeidet som er gjort i prosjektet vil bli videreført i 2021 hvor det rigges et helt nytt prosjekt i kommunen.

Heltidskultur

Prosjekt heltidskultur ble igangsatt i gamle Moss kommune og ble videreført frem til høsten 2020. I prosjektet ble det iverksatt turnuser med langvakter i enkelte avdelinger. Prosjektet gav viktige innspill til hvordan arbeidet med heltidskultur bør videreføres i kommunen og det er under utarbeidelse en samlet strategi for det videre arbeidet.

Statistikk og styringsdata

Hjemmetjenesten har sammen med helse og omsorgsforvaltningen jobbet med en ressursstyringsmodell som bidra til en mer riktig fordeling av ressurser mellom avdelingene. Arbeidet har gitt økt kompetanse til lederne som selv har bidratt aktivt inn i utviklingen av modellen.

Parallelt har helse og omsorgsforvaltningen etablert et system for jevnlig rapportering av styringsdata på ulike tjenesteområder. Tilsvarene er gjort for tjenester som ytes fra helsehuset. Styringsdataene skal benyttes intern for analyse av tjenesteutviklingen, og dataene fremlegges også politisk fagutvalg ved hvert tertial.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
300-Kommunalområde helse og mestring	4 150	5 306	-1 156	-27,8 %	2 287
301-Enhet helsehus	166 768	168 689	-1 921	-1,2 %	124 779
302-Enhet samhandling	47 517	43 040	4 477	9,4 %	59 536
303-Enhet sykehjem og omsorgsboliger	383 293	379 732	3 561	0,9 %	368 459
304-Enhet hjemmetjenester	477 890	464 463	13 427	2,8 %	473 409
Sum	1 079 618	1 061 230	18 389	1,7 %	1 028 469

Kommentar til status økonomi

Kommunalområde helse og mestring viste et samlet mindreforbruk på kr 18,4 mill. mot revidert budsjett i 2020.

Gjennom året fikk kommunalområdet tilført kr 88,6 mill. på bakgrunn av meldte merutgifter. Det meste var utgifter relatert til koronapandemien. Dette omfattet både etableringen av korona-legevakt, testsenter og smittesporing, men også merutgifter som virksomhetene hadde til smittevernutstyr og vikarer i en tid med ekstra mye fravær som følge av blant annet karantenebestemmelsene.

Andre merutgifter som ble tilført budsjettet var manglende kompensasjon for lønnsoppgjør i 2019, nye tjenestekjøp som måtte gjøres gjennom året, ekstra ressurskrevende brukere, etablering av barneboliger og innsparingskrav som ikke ble effektuert på grunn av at innsatsen rundt pandemien måtte prioriteres.

Gjennom 2020 har det vært utfordrende å angi årsprognose. Avdelingene og virksomhetene var nyetablerte og de færreste lederne hadde erfaringer med egne budsjetter. Parallelt gjorde koronautgiftene situasjonen uoversiktlig og uforutsigbar, noe som medførte at tidligere angitt prognose viste et forbruk høyere enn det som ble det endelige resultatet.

Virksomhetene har lagt ned en betydelig innsats i å holde utgiftene nede. Et viktig tiltak er innleieinstruks hvor det fremkommer når det skal være anledning til å leie inn vikarer og eventuelt måtte benytte overtid. Der det har vært mulig av hensyn til tjenesten til brukerne, har også stillinger blitt holdt ledig. Det er gjennomført lederopplæring rundt tema turnusplanlegging og budsjettstyring og det har vært jobbet med nye bemanningsplaner i alle avdelingene.

En del av mindreforbruket skyldtes også at flere tjenester måtte redusere sin aktivitet på grunn av pandemien. Dette skjedde både gjennom våren og på nytt utover høsten. Dagsenter og aktivitetssenter har vært stengt eller hatt redusert drift i perioder, tjenester har vært nedjustert på grunn av omdisponering av personell og brukere har sagt fra seg oppdrag med den konsekvens at bemanningsbehovet til tider har vært lavere. Tilsvarende har BPA brukere (brukerstyrt personlig assistanse) unnlatt å bruke alle tildelte timer slik at kommunen har fått tilbakeført midler.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investeringsprosjekt	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr
Investeringer Helse og Mestring	8 216	7 190	1 026
Sum	8 216	7 190	1 026

Investeringer Helse og Mestring

Investeringsprosjektet gjelder utskifting og oppgradering av nødvendig inventar og utstyr innenfor hele helse og mestring. Det var også opprinnelig avsatt midler til anskaffelse av et sykesignalanlegg, men dette arbeidet ble utsatt til 2021.

Mindreforbruket i 2020 skyldes at det i flere tilfeller ble forlenget leveringstid på bestilt inventar og utstyr på grunn av korona-pandemien.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	3,63 %	9,59 %	13,22 %

Helse og mestring hadde et samlet sykefravær på 13,2 prosent for 2020.

Det høyeste fraværet var i første halvår hvor pandemien rammet hardt, både på grunn av smitteutbrudd i sykehjem, men også på bakgrunn av de generelle bestemmelsene om karantene og oppfordring om å holde seg hjemme ved minste tegn på sykdom. Fraværet var høyest i enhet hjemmetjenester og enhet sykehjem og omsorgsboliger hvor det meste av pleieaktivitetene pågikk.

Gjennom sommermånedene var smitten i samfunnet lav og sykefraværsprosenten gikk ned, hvorpå den igjen steg i takt med økt smitte gjennom høsten. Uavhengig av pandemien er sykefraværet høyt og det jobbes kontinuerlig med tiltak for å få ned fraværet.

Tilrettelegging på arbeidsplassen, fremming av trivsel og samhold, oppfølging av sykmeldte arbeidstakere, kompetanseutvikling, personalmøter, kvalitetsutvalg og samarbeid med tillitsvalgte er alle tiltak som gjøres for å forebygge slitasje og skape helsefremmende arbeidsplasser.

Da pandemien var på vei ble det igangsatt opplæring av ansatte rundt blant annet av- og påkledning av smittevernsutstyr. Dette har blitt gjort gjentatte ganger gjennom året. Bruk av e-læring innen smittevernsfeltet, men også andre fagområder, har vært benyttet i en tid hvor få kunne samles til kurs og opplæring.

Risiko- og sårbarhetsanalyser er gjennomført løpende og ut fra disse er det utarbeidet tiltakskort for å sikre riktig praksis og at ansatte skal ha en trygghet i håndteringen av smittevernarbeidet.

I 2020 ble det utarbeidet handlingsplaner for det psykososiale arbeidsmiljøet i alle avdelinger. Planene er laget for å sikre at lederne holder fokus på ansattes behov for opplevelse av autonomi, mestring og sosial tilhørighet.

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Arbeide for fulle stillinger og gjennomføre et tillitsløft innen helse/omsorg ved bla. utvidet trepartssamarbeid, mer heltid og mindre rapportering som ikke er lovpålagt.	Forsinket	Prosjekt «Heltidskultur» som opprinnelig startet i gamle Moss kommune, har pågått i enkelte avdelinger frem til september 2020. Det ble gjennomført en evaluering av prosjektet og sluttrapporten ble lagt frem for Administrasjonsutvalget i november 2020. Prosjektet skal ledsages av en strategisk plan for videre arbeid med heltidskultur, hvor trepartssamarbeidet er sentralt og flere avdelinger innen kommunalområdet involveres. Planen er under utarbeidelse men er noe forsinket på grunn av pandemien. Planen legges frem for behandling i løpet av våren 2021.
At helse- og omsorgstjenester skal drives av det offentlige eller av ideelle organisasjoner.	Forsinket	De fleste helse- og omsorgstjenestene i kommunen drives av det offentlige. Unntaket er BPA (brukerstyrt personlig assistanse) og enkelte tjenestekjøp. Sak om overføring av arbeidsgiveransvaret for BPA-ordningen ble behandlet politisk høsten 2020, med vedtak om at saken stilles i bero i 2021 og at den ikke tas opp til ny behandling før eventuelle lovforslag/forskrift er vedtatt. Kommunen kjøper noen tjenester fra private der hvor kommunen ikke har institusjoner, boliger eller kompetanse til å kunne ivareta brukeren. Det vil bli jobbet videre med hva som skal til for at disse tjenestene skal kunne drives av kommunen på litt lengre sikt.
Etablere brukerråd som samarbeidsutvalg (SU) i kommunale institusjoner, slik at brukere, pårørende og ansatte sikres dialog og involvering.	Iht. plan	Det har gjennom 2020 vært jobbet med å etablere brukerråd i både institusjoner og øvrige virksomheter innen helse og mestrings. Dette er et arbeid under utvikling, der man jobber for å videreutvikler eksisterende brukerråd, oppretter nye, samt teste ut ulike former for organisering av disse. Det er forskjellige behov og muligheter i virksomhetene så det har vist seg viktig å tilpasse formen til det som legger best til rette for et godt samarbeid mellom brukere, pårørende og ansatte. Noen institusjoner har et overordnet brukerråd, andre har medvirksomheten på avdelingsnivå via faste møter. Som en pilot forsøkes det også å etablere brukerråd i hjemmesykepleien i Rygge. På grunn av pandemien har det vært noe begrenset møteaktivitet i de rådene som har kommet i gang.
Fortsette arbeidet for en meningsfull hverdag for eldre gjennom tiltak som f.eks. sertifiseringsordning for "livsgledehjem", "Spisevenn", "Generasjon M", "Inn på tunet gårder" og seniorfestivalen.	Iht. plan	Kommunen har ulike tiltak for at eldre skal oppleve en meningsfull hverdag. I arbeidet med «Leve hele livet»-reformen har det vært foretatt en kartlegging av hva kommunen har i drift av ulike aktivitetstiltak. Listen over aktiviteter er lang og her kan nevnes: Satsning på kulturelle innslag i institusjoner, Generasjon M, Velkommen til bords, Matpakketurer, Temakafé, Televindu, Den kulturelle spaserstokken m.fl. Pandemien har gjort at mange av disse tiltakene har blitt satt på vent store deler av 2020.
Tilrettelegge for folkehelsefremmende tiltak som bruk av naturen for mosjon og rekreasjon, kurs og felles aktiviteter, og fortsatt utlån av gratis sports- og aktivitetsutstyr.	Iht. plan	Frisklivssentralen rakk så vidt å komme i gang da korona-pandemien kom. Under pandemien har frisklivssentralen sendt ut flere treningsvideoer på kommunens facebookside. Skattekammeret er i drift og utvikling, flyttet til nye større lokaler i sentrum. Løkkis er en lavterskel møteplass der aktivitet og fellesskap er i fokus. Frivilligsentralene har fokus på utvikling av ulike gruppetilbud.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse - Pleie og omsorg

	Moss 2019	Moss 2020	Sarpsborg	Horten	Asker	Kostragruppe 11
Prioritet						
Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)	33,9 %	33,9 %	42,3 %	43,5 %	34,2 %	41,9 %
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Pleie og omsorg (B) **)	18 724	19 365	20 881	17 220	20 939	20 128
Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)	61,5 %	62,3 %	53,3 %	50,2 %	59,5 %	52,5 %
Produktivitet						
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner) (B)	269 319	265 848	308 536	301 191	317 018	289 925
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass (B)	1 322 170	1 376 280	1 294 311	1 358 333	1 388 325	1 380 357
Dekningsgrad						
Andel av alle brukere som har omfattende bistandsbehov (B)	22,1 %	22,1 %	31,7 %	35,1 %	31,0 %	30,3 %
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Langtidsopphold (B)	81,1 %	79,7 %	86,2 %	98,1 %	81,4 %	87,1 %
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 0-66 år (B)	16,1 %	16,5 %	19,4 %	17,0 %	20,1 %	17,2 %
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon		7,7 %	11,0 %	9,4 %	9,6 %	10,4 %
Andel plasser i brukertilpasset enerom m/ eget bad/wc (B)	93,3 %	93,6 %	60,5 %	93,9 %	110,2 %	82,4 %
Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens (B)	51,6 %	50,4 %	19,2 %	28,3 %	26,1 %	27,2 %
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over (B)	11,8 %	11,6 %	17,5 %	14,0 %	13,4 %	15,8 %
Kvalitet						
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helsefagutdanning (prosent)		73,1 %	83,6 %	76,1 %	72,7 %	78,6 %
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner		100,0 %	92,8 %	100,0 %	100,0 %	98,0 %
Helsefagarbeider Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)		55,20	67,98	47,23	50,56	48,40
Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)		0,86	0,80	0,57	0,50	0,69
Sykepleier uten spesialitet/videreutdanning Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)		40,46	53,85	51,18	35,35	47,12
Sykepleiere med spes./vd. utd. Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)		6,86	5,92	6,50	7,63	7,84
Vernepleier Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)		21,40	30,02	13,51	16,68	18,11
Økonomi						
Brukerbetaling i institusjon i forhold til korrigerte brutto driftsutgifter (B)	11,2	10,8	11,4	12,1	16,3	11,6
Levekår						
Utgiftsbehov - Pleie og omsorg	1,049	1,055	1,055	1,071	0,909	1,013

**) Justert for utgiftsbehov

KOSTRA-tallene indikerer at Moss har en lav samlet prioritering/ressursbruk av pleie og omsorgstjenestene sett opp KOSTRA-gruppe 11. Tallene viser videre at Moss kommune har en hjemmetjenesteorientert profil, dvs. prioriterer hjemmetjenesten høyere enn sammenlignbare kommuner og KOSTRA-gruppe 11. Kommunen kan vise til lavere brutto driftsutgifter pr mottaker av hjemmetjenester enn både sammenlignbare kommuner og KOSTRA-gruppe 11.

Tilgjengeligheten i institusjon må vurderes sammen med tilgjengeligheten i hjemmetjenester. I Moss har man både lav tilgjengelighet og bruksrate i institusjon, noe som henger sammen med den hjemmetjenestebaserte profilen. Den lave dekningsgraden vil normalt sett vise at kommunen har noe høyere kostnader pr plass. Dette viser for eksempel en sammenligning mot Sarpsborg som har langt flere institusjonsplasser enn Moss. Moss kommune ligger likevel under KOSTRA-gruppe 11. Dette kan skyldes noe ledighet i plasser i perioder gjennom 2020 grunnet pandemien.

Moss komme har fortsatt for høy andel ufaglærte og ligger lavt innenfor enkelte utdanningsfelt sammenlignet med en del andre kommuner, men tallene for de siste årene viser at utviklingen går i riktig retning. Det søkes årlig om kompetansemidler og legges til rette for å øke faglig kompetanse på alle nivå.

Kostra-analyse - Kommnehelse

	Moss 2019	Moss 2020	Sarpsborg	Horten	Asker	Kostragruppe 11
Prioritet						
Netto driftsutgifter per innbygger (232) forebygg. helsestasjons- og skolehelsetjeneste (B) **)	837	1 062	657	850	784	705
Netto driftsutgifter per innbygger (233) annet forebyggende helsearbeid (B) **)	30	245	246	278	431	447
Netto driftsutgifter per innbygger (241) diagnose behandling re-/habilitering (B) **)	1 819	1 848	1 911	1 965	2 195	2 063
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommnehelse (B) **)	2 686	3 155	2 814	3 093	3 409	3 216
Dekningsgrad						
Årsverk av fysioterapeuter pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241 (B)	6,8	6,8	6,4	4,5	7,3	7,2
Årsverk av helsesøstre pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. Funksjon 232		105,9	77,7	102,1	19,0	94,8
Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241 (B)	9,4	9,2	9,4	8,9	7,7	9,6
Kvalitet						
Hjemmebesøk av jordmor innen tre døgn etter hjemkomst Barn (antall)	349	228	264	100	402	2 854
Levekår						
Utgiftsbehov - Kommnehelse	0,961	0,956	0,960	0,967	0,943	0,960
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Antall førstegangs hjemmebesøk til nyfødt	431	316	515	218	805	4 515
Fødte i løpet av året (antall)	408	400	523	203	828	4 986
Andre nøkkeltall						
Gjennomsnittlig listelengde (B)	1 128,5	1 131,6	1 112,2	1 218,9	1 209,4	1 128,5
**) Justert for utgiftsbehov						

Samlet sett viser netto driftsutgifter pr innbygger at kommunen prioriterer helsetjenesten høyere enn sammenlignbare kommuner og KOSTRA-gruppe 11. Ressursbruken innenfor de ulike KOSTRA-funksjonene viser en høy prioritering av funksjon 232 helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Funksjon

233 har hatt en kraftig vekst i 2020. Dette skyldes hovedsakelig pandemien, da utgifter til testing, sporing og vaksinasjon utgiftsføres på denne KOSTRA-funksjonen.

Moss har over flere år kunnet vise til gode lege- og fysioterapidekning. Tallene viser at det er en stabil fysioterapidekning, men noe lavere legedekning siste året. Dette henger trolig sammen med utfordringen som er meldt innenfor legetjenesten i forhold til rekruttering av nye fastleger. Årsverk av helsesøstre er høyt i forhold til KOSTRA-gruppe 11 og sammenlignbare kommuner.

Andel nyfødte med hjemmebesøk er redusert i 2020 og kan henge sammen med periodevis omdisponering av personell knyttet til pandemien. Listelengden for fastleger er marginalt høyere enn KOSTRA-gruppe 11.

Enhet helsehus

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet helsehus skal være kommunens kompetansesenter hvor kommunen har samlokalisert sine spesialiserte helsetjenester. Spesialiserte fagmiljøer blir kommunes spydspiss for helsefremming og kunnskapsbygging for både innbyggere og medarbeidere i kommunen. Helsehuset skal bygge kompetanse internt i enheten og i øvrige enheter i kommunalrådene for å utvikle framtidens helsetjenester. Enheten er organisert for å levere tjenester som ligger midt mellom tradisjonell primærhelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste.

Enhet helsehus består av tjenestene heldøgns omsorgsplasser, fysioterapi, ergoterapi, hverdagsrehabilitering i hjemmet, kreftkoordinator, sykehjemslegetjenesten, hukommelsesteam, avlastningsinstitusjon, frisklivssentral, Rask psykisk helse og interkommunal akutt døgnenhet (KAD) og legevakt. Midlertidige tjenester som korona legevakt, korona døgnplasser, testsenter og smittesporing er også organisert i enhet Helsehus.

Enheten er lokalisert på tre ulike steder:

- Peer Gynt helsehus - 53 heldøgns omsorgsplasser, inkludert ti interkommunale KAD plasser og legevakt. Fysioterapi, ergoterapi og sykehjemsleger.
- Sørtun avlastning - avlastning for barn, unge og voksne.
- Bredsand- tverrfaglige spesialiserte team.

Side mars 2020 har Enhet helsehus også driftet korona legevakt og korona døgnplasser. Fra 15.september drifter enheten også teststasjonen på Rygge lufthavn.

Status tjenesteområdene

Korona beredskap

Enheten har i stor grad vært preget og påvirket av pandemien og konsekvensene av den. I tillegg til ordinær drift som påvirkes av pandemi, har enheten etablert ulike tiltak knyttet til beredskap.

Etter kun få dagers planlegging ble koronalegevakten etablert 9. mars 2021 på Solli skole som et interkommunalt samarbeid med Moss som vertskommune. Formålet med å etablere koronalegevakten var å unngå overbelastning og smitte inn på fastlegekontorene og den ordinære legevakten. Etter få dagers drift på dagtid ble åpningstiden utvidet til døgn drift på grunn av stor pågang som følge av økende bekymring og engstelse i samfunnet. Fra medio april 2020 ble koronalegevakten flyttet til Peer Gynt helsehus da det var behov for fysisk nærhet til den ordinære legevakten. I samme periode ble det

etablert korona døgnplasser på Peer Gynt helsehus hvor også kommunene fra det interkommunale samarbeidet kunne kjøpe plasser. Etableringen av korona døgnplasser kom bl.a. som en følge av spesialisthelsetjenestens oppfordring og deres beredskap knyttet til sykehusinnleggelser og raske utskrivelser. Peer Gynt helsehus forberedte og rigget til å kunne ivareta vel 30 koronasøke pasienter. I praksis har det stort sett vært 1-5 pasienter inneliggende til enhver tid.

Fra september 2020 ble testing og enkel koronaveiledning på telefon tatt ut av koronalegevakten. Det ble etablert en egen avdeling på Rygge sivile flyplass for å ivareta testing i stor skala for kun innbyggere i Moss kommune. Samtidig ble organisering og administrering av smittesporing lagt til samme avdeling.

Alle koronatiltakene i enhet Helsehus er skalert opp og ned etter utviklingen av pandemien.

Frisklivssentral

Saken om etablering av Frisklivssentral i nye Moss kommune (19/13368) ble behandlet og vedtatt i Fellesnemnda for Moss og Rygge i mars 2019. Det ble videre utarbeidet en prosjektbeskrivelse, og tilskudd fra Fylkesmannen ble innvilget. Frisklivskoordinator ble ansatt i fast stilling med tiltredelsesdato 29. januar 2020.

Det ble tidlig utarbeidet en fremdriftsplan for etableringen der planen var at Frisklivssentralen skulle starte opp sitt tilbud i mai 2020. Oppstart ble utsatt på grunn av korona-situasjonen. I juni 2020 ble det åpnet opp for henvendelser og henvisninger, og i slutten av august ga kommuneoverlegen klarsignal til å starte opp tilbud.

Det har på grunn av korona-situasjonen vært krevende å planlegge og gjennomføre tilbud. Det har vært begrensninger i antall som kan delta i tilbudet, og det har vært utfordrende å drive markedsføring av tilbudene i en så usikker tid. I tillegg har oppmøte i tilbudet vært preget av strenge regler i forhold til smittevern. Det er allikevel gjennomført deler av det som var planlagt. Det er gjennomført kurs innen de områdene som var planlagt ved oppstart; Fysisk aktivitet, Bra Mat, Tobakkslutt og Sov Godt. Siden oppstart av kursene har 40 innbyggere i Moss kommune vært påmeldt.

Kompetanse

Enheten hadde som mål å jobbe med rett kompetanse, kompetansedeling og å være fremtidsrettet, med fokus på gode arbeidsprosesser gjennom kompetanseutvikling og kompetanseoverføring, søkelys på forebyggende helsearbeid gjennom rehabilitering, hverdagsrehabilitering i hjemmet, folkeopplysning og drift av frisklivssentral.

Å sikre rett kompetanse har vært viktig knyttet til Covid-19 slik at alle ansatte har hatt nok og nødvendig kunnskap for å stå i arbeidet med pandemien. Avdeling testsenter og smittesporing består av medarbeidere fra hele kommunen og har således hatt en stor kompetanseutvikling og kompetansedeling. Det har i tillegg vært jobbet mye med arbeidsprosesser og arbeidsflyt for å sikre gode og effektive forløp i beredskapsarbeidet.

Enheten har utarbeidet rutiner for å sikre gode arbeidsprosesser for alle tjenestene. En del arbeid gjenstår, da særlig i forhold til samhandling og overføring mellom nivåer i helsetjenesten og på tvers av nivåer internt i kommunen. Dette arbeidet vil fortsette i 2021.

Belegg og kapasitet

Generelt har enheten i perioder hatt noe lavere belegg som en følge av koronapandemien. Både Peer Gynt helsehus og Sørtun avlastning opplevde ledig kapasitet første halvår. Legevakten har hatt færre fysiske legekonsultasjoner men flere telefonhenvendelser. Ergoterapi, fysioterapi og rehabilitering i hjemmet har hatt noe færre brukere som følge av restriksjoner, begrensninger og brukere som ikke har ønsket tjenester i redsel for å bli smittet. De samme tjenestene, samt hukommelsestapet og Rask Psykisk helse, har hatt mange omdisponerte ansatte til korona tiltak, så kapasiteten til disse tjenestene har også vært redusert.

Tjenesteutvikling

Enheten har i 2020 forberedt og rekruttert til etablering av døgnåpen legevakt og planlagt midlertidige løsninger for administrasjon og ledelse av legevakt. Tjenestene kreftkoordinator, Rask psykisk helse og hukommelsesteamet har tilpasset og videreutviklet tilbudene til også å kunne gis til sårbare pasientgrupper i en pandemi. Sengepostene på Peer Gynt helsehus er omorganisert fra to avdelinger til tre, med dertil ny ledelse. Enheten har etablert fagnettverk for fagkoordinatorerne og vedtatt en felles fagutviklingsplan.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	166 768	168 689	-1 921	-1,2 %	124 779

Kommentar til status økonomi

Enhet helsehus viste et samlet merforbruk på kr 1,9 mill. mot revidert budsjett i 2020. Avviket skyldtes i hovedsak utgifter som følge av korona pandemien.

Gjennom året fikk enheten tilført kr 18,8 mill. for å dekke meldte merutgifter som i hovedsak var koronarelatert.

Enhet helsehus hadde i hele 2020 stor belastning som følge av koronarelatert beredskap. I startfasen av pandemien ble virksomhet Peer Gynt helsehus ansvarlig for et sentralt smittevernlager for kommunen. I mars ble det etablert koronalegevakt som et interkommunalt samarbeid med Våler, Råde og Vestby kommuner. På sensommeren ble koronalegevakten delt i en avdeling for interkommunal koronalegevakt og en nyopprettet avdeling for testsenter og smittesporing, sistnevnte kun for Moss kommune.

Driften av korona tiltakene var uforutsigbare og beredskapsnivået var variert gjennom året etter hvert som pandemien utviklet seg. Dette gjorde prognosearbeidet utfordrende.

Enheten holdt også noen stillinger vakante gjennom året, som en del av innsparingstiltakene. I tillegg medførte lavt aktivitetsnivå i deler av virksomheten at man kunne omdisponere medarbeidere til korona tiltak.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,83 %	6,94 %	9,77 %

Enhet helsehus hadde et samlet sykefravær på 9,77 prosent for 2020.

Generelt er fraværet i enhet helsehus preget av koronapandemien, da særlig korttidsfraværet. Det har vært lav terskel for å holde seg hjemme. En del ansatte har vært definert som nærkontakter som følge av smitteutbrudd på Peer Gynt Helsehus og en del har vært i karantene som følge av andre årsaker.

Det er gjennomført faste avdelingsmøter, noen fagdager, kvalitetsutvalg og medbestemmelsesmøter gjennom året, hvor relevante saker knyttet til HMS tas opp. Det er gjennomgående få avvik knyttet til HMS innenfor enheten.

Det er i 2020 utarbeidet handlingsplan for det psykososiale arbeidsmiljøet. Planene er utarbeidet i samarbeid med lokale tillitsvalgte og verneombud, og de er gjort godt kjent på avdelingen. Det ble ikke identifisert store risiko-områder i dette arbeidet. Oppfølging av tiltaksplanen er lagt til avdelingslederne som har denne som tema på faste møter med de ansatte.

Det har i 2020 vært mye fokus på HMS med koronapandemien som bakteppe. Det er gjennomført risikovurderinger knyttet til korona og HMS, utarbeidet psykososial handlingsplan og gjennomført HMS vernerunder.

Ledelse og administrative stillinger har i stor grad hatt hjemmekontor i 2020. Tilpasninger for godt arbeidsmiljø på hjemmekontor er gjort ved innkjøp av nødvendig utstyr.

Arbeidsbelastningen og påkjenningen som følge av koronapandemien som nye tiltak og omdisponeringer, i tillegg til uforutsigbar drift av korona beredskapen, har for mange vært en belastning. Mange har kjent på usikkerhet og uforutsigbarhet. Smittevernsrestriksjonene har påvirket og til dels hemmet mange av tjenestene innenfor enheten, noe som har påvirket arbeidsmiljøet.

Det er gjennomført HMS opplæring som smittevern, vaksinerings, Covid-19 o.l. som e-læring for alle med pasientnært arbeid. I tillegg har det vært praktisk opplæring og undervisning gjennom hele året med samme temaer. Sykefraværsoppfølging fra avdelingslederne er et kontinuerlig arbeid.

Enhet samhandling

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet samhandling er helse og mestrings kontaktpunkt ut mot interne enheter, andre kommunalområder og andre samarbeidspartnere i kommunen, helseforetak og statlige myndigheter. Helsefremmende arbeid og enkelte særfunksjoner som gjelder hele kommunen organiseres i denne enheten.

Enheten består av:

- virksomhet helse og omsorgsforvaltning
- forsknings- og utviklingsavdeling (FOU- avdeling)

Virksomhet helse og omsorgsforvaltning saksbehandler søknader, kartlegger behov og fatter vedtak på alt av helse- og omsorgstjenester. Virksomheten består av to avdelinger; en avdeling for eldre og en avdeling for barn, voksne og koordinerende enhet. Det er lagt føringer for at virksomheten i stor grad skal arbeide tett med de utøvende virksomhetene for å oppnå korrekt behovsdekning, økonomisk ressurseffektiv drift og reell brukermedvirkning.

Forsknings- og utviklingsavdelingen er opprettet for å møte morgendagens utfordringer med tanke på oppgaveoverføring fra spesialisthelsetjenesten, demografi og en økning i komplekse helsetilstander. Gjennom fokus på forskning og kontinuerlig utvikling av tjenestene tar Moss kommune sitt lovpålagte medvirkningsansvar for forskning og legger til rette for et godt samarbeid med forsknings-, og utviklingsmiljøer ved både spesialisthelsetjenesten og utdanningsinstitusjoner. Stortingsmeldinger og offentlige utredninger påpeker betydningen av å styrke og øke forskning i kommunale helse – og omsorgstjenester.

Avdelingen skal også sikre ivaretagelse av oppgaver innen miljørettet helsevern og sikre en god organisering og utvikling av legetjenesten i kommunen.

Status tjenesteområdene

Tjenesteomfang

Antall brukere i tjenestene er forholdsvis stabilt med små naturlige variasjoner. I 2020 har det vært en økning i antall innbyggere som har hatt behov for og som har rett til å få tjenesten organisert som brukerstyrt personlig assistanse (BPA) sammenlignet med 2019. Det har også vært nødvendig for Moss kommune å inngå avtale om tjenestekjøp for flere brukere enn i 2019. Utgifter til tjenestekjøp har derfor økt fra 2019 til 2020. Det er naturlig at dette vil variere noe fra år til år avhengig av enkeltbrukeres behov for tjenester fra Moss kommune.

Moss kommune har hatt betydelig færre overliggerdøgn for utskrivningsklare pasienter i 2020 sammenlignet med Rygge og Moss i 2019. Man vet ikke med sikkerhet hva dette skyldes, men situasjonen har vært den samme i nabokommunene. Helse og omsorgsforvaltningen erfarer at kommunesammenslåingen med effektiv utnyttelse av alle institusjonsplassene i hele kommunen, og med et godt samarbeid mellom institusjonene og hjemmetjenestene, har gitt god fleksibilitet og kapasitet til å ta imot de aller fleste pasientene når de er meldt utskrivningsklare til kommunen.

FOU

Forsknings- og utviklingsavdelingen (FOU) har utviklet systemer for fagutvikling, kommunikasjon og tjenesteutvikling i kommunalområde Helse og mestring. Det er utarbeidet månedlige nyhetsbrev for ansatte med artikler om relevant forskning og fagutvikling. Nyhetsbrevet presenterer også ansatte og deres arbeidsområder. Det er jobbet med å utvikle en plan for rekruttering, opplæring og kompetanseutvikling. Avdelingen har bidratt i kommunens arbeid med håndtering av korona pandemien. FOU er en aktiv samarbeidspart knyttet til forskning og utvikling, og deltar i flere forsknings- og utviklingsprosjekter. Det er etablert et kvalitetsnettverk bestående av representanter fra enhetene i helse og mestring. FOU jobber også for å benytte og utvikle digitale verktøy, innovasjon og velferdsteknologi. Avdelingen ivaretar kommunens arbeid innen miljørettet helsevern og samfunnsmedisin. FOU samarbeider med mange instanser utenfor kommunen, som Sykehuset Østfold, utdanningsinstitusjoner og Kommunesektorens organisasjon (KS).

FOU har medvirket i arbeidet med å utvikle et prosjektmandat for kvalitetsreformen for eldre «Leve hele livet». Det er kartlagt hva vi har og gjør i Moss, sett opp mot reformens innsatsområder.

Styringssystem

Enhet samhandling har gjennom 2020 utarbeidet et økonomisk styringssystem for å få god oversikt og styring av kostnadene til både egne tjenester og tjenester levert av private leverandører. Arbeidet er noe forsinket og er planlagt ferdigstilt i løpet 2021. Styringssystemet vil se ressursbehov i egne tjenester i kommunen og utgifter til tjenestekjøp samlet for å oppnå en helhetlig styring av kostnadene, basert på et tett samarbeid mellom helse og omsorgsforvaltningen og de utøvende virksomhetene.

Miljørettet helsevern

Miljørettet helsevern har i 2020 vært involvert i smittevernarbeidet i forbindelse med covid-19 pandemi. Det ble utført tilsyn ved flere steder grunnet mistanke om manglende oppfylling av smittevernkrav. Miljørettet helsevern har bidratt i arbeidet for Korona veiledning og tilsyn- gruppe i Moss kommune hvor det ble gitt veiledning og besvart spørsmålene fra både innbyggere og virksomheter vedrørende gjeldende smittevernregler og krav i Covid-19 forskriften.

Det ble utført tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern ved 12 campingplasser i Mosseregionen hvor det ble revidert internkontrollsystem med hovedvekt på hygiene og smittevern (covid-19 forskrift), legionellaforebygging og drikkevann.

Det har vært stor pågang av publikumshenvendelser gjennom året mest på grunn av støy/byggestøy. Det er gitt innspill til innsendte planer, reguleringsplaner og detaljreguleringer, og det er behandlet klagesaker fra innbyggere som omhandlet støy, støv, dyrehold, lukt, boforhold m.m. Miljørettet helsevern har i tillegg deltatt i møter med Bane Nor i forhold til tunnel/jernbaneutbygging.

Legetjenesten

Moss kommune har i flere år hatt relativt få fastleger med ledig plass på pasientlistene, slik at befolkningens reelle valgmulighet har vært begrenset. Samtidig har flere av fastlegene på sin side gitt uttrykk for høyt arbeidspress og ønske om flere kolleger som de kan dele arbeidet med. Som svar på dette, har Moss kommune valgt å opprette to nye fastlegehjemler, etter at to legesenter har søkt om hver sin hjemmel. Kommunen har imidlertid opplevd rekrutteringssvikt til ledige fastlegehjemler, blant annet fordi:

- Færre vil bli fastleger pga. stor arbeidsmengde og svekket inntjening
- Yngre leger kvier seg for å betale inntil 1,5 mill. kr. for å overta en fastlegepraksis
- Yngre leger ønsker å være ansatt mens de er under spesialisering som spesialister vil de få betydelig høyere inntjening

Moss kommune vurderer langsiktige løsninger, slik som å etablere fastlønnede utdanningsstillinger for fastleger (ALIS). Rekrutteringssvikten må ses i en større sammenheng, og inngå i en revidert plan for kommunens allmennlegetjeneste. Moss kommune hadde igangsatt revideringen av sin plan da pandemien traff oss og satte arbeidet på pause. Så snart situasjonen tillater det, vil dette arbeidet bli gjenopptatt.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	47 517	43 040	4 477	9,4 %	59 536

Kommentar til status økonomi

Enhet samhandling viste et samlet mindreforbruk på 4,5 mill.kroner mot revidert budsjett i 2020. Avviket skyldtes i hovedsak ubenyttede timer knyttet til eksterne tjenestekjøp og færre overliggerdøgn i sykehus.

Gjennom året fikk enheten tilført kr 13,9 mill.kroner tilknyttet meldte merutgifter på nye tjenestekjøp for flere brukere. Dette omfattet nye BPA-ordninger, kjøp av avlastningstjenester og kjøp av heldøgntjenester.

På grunn av koronapandemien ble det for flere brukere med BPA-ordninger utfordrende å benytte seg av tildelte timer gjennom året. Derfor ble det en langt høyere tilbakebetaling enn ventet fra eksterne leverandører ved årets slutt. I tillegg ble det også et lavere antall overliggerdøgn enn budsjettet for 2020, slik at man samlet sett landet på et positivt avvik mot det reviderte budsjettet.

Det ble gjennom året varslet en risiko knyttet til refusjon for særlig ressurskrevende brukere, da man allerede i 2019 hadde en svikt i denne inntekten. Det ble likevel ikke rapportert særskilt på dette avviket da man forventet positive avvik innenfor andre tjenester, reduksjon i aktivitet på flere områder tilknyttet korona, stillinger som i perioder var vakante, og andre kortsiktige innsparingstiltak.

Isolert sett har en jevn økning i innslagspunktet utover lønns- og prisvekst ført til at stadig færre brukere når innslagspunktet for særlig ressurskrevende brukere, som for 2020 var på 1,43 mill.kroner. Eventuelle positive avvik innenfor tjenestekjøp og andre tjenesteområder må framover sees opp mot mindreinntekter innenfor denne ordningen.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,19 %	3,48 %	4,68 %

Enhet samhandling hadde et samlet sykefravær på 4,68 prosent for 2020.

Fraværet har vært relativt stabilt, men svakt synkende mot slutten av året. Fraværet er ikke rapportert som direkte arbeidsrelatert.

Det er gjennomført faste stabsmøter, kvalitetsutvalg og medbestemmelsesmøter gjennom året hvor relevante saker knyttet til HMS er tatt opp. Det har vært gjennomgående få avvik knyttet til HMS innenfor enheten.

Det er i 2020 utarbeidet handlingsplan for det psykososiale arbeidsmiljøet. Det ble ikke identifisert store risikoområder i dette arbeidet. Tiltak i handlingsplanen er gjennomført ved behov.

Ved behov er det gjort tilpasninger og tilrettelegginger på arbeidsplassen for at ansatte skal kunne være i arbeid og bedriftshelsetjenesten har gjennomført arbeidsplassvurderinger. Det har også vært innleie av vikar ved kjent langtidsfravær innenfor helse og omsorgsforvaltningen.

Det har gjennom 2020 vært omfattende bruk av hjemmekontor innenfor hele enheten grunnet korona. Det har vært fokus på å tilrettelegge med PC-utstyr og skjermer, slik at den enkelte skal ha best mulig arbeidsforhold ved bruk av hjemmekontor

Enhet sykehjem og omsorgsboliger

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet sykehjem og omsorgsboliger omfatter blant annet: sykehjem, omsorgsboliger, aktivitetstjeneste og sentralkjøkken, herunder:

- Ekholt og Melløs sykehjem – 133 heldøgns omsorgsplasser for somatisk syke og personer med demens.
- Orkerød sykehjem – for personer med demenslidelser med 88 heldøgns omsorgs- og utredningsplasser.
- Omsorgsboliger Syd som består av 109 boenheter fordelt på: Melløs-, Ekholt- og Eskelundstunet omsorgsboliger, samt Moss- og Rygge storkjøkken. Storkjøkkenene tilbereder mat til både institusjon og hjemmeboende.
- Omsorgsboliger nord som består av 105 boenheter fordelt på: Skoggata-, Eddaveien- og Rosnes omsorgsboliger. I tillegg er også avdeling aktivitetssenter organisert i denne virksomheten. Avdeling aktivitetssenter består av Skogbrynet og Eskelundstunet som er dagaktivitetsplasser for personer med demens og Melløs dagsenter for eldre.

Status tjenesteområdene

Med bakgrunn i bygging av ny kommune og flere nyansatte ledere var det behov for å styrke kompetanse, sikre lik forståelse og praksis. Det ble gjennomført kurs i "Lov og avtaleverk, Bemanningsplanlegging og turnus", to halvdagssamlinger med opplæring på satsingsområder innenfor enheten i tillegg til kurs i kommunens regi.

Ledere fra enheten har deltatt i et kommuneovergripende prosjekt "Jobb Vinner" i regi av KS, med fokus på å bli en attraktiv arbeidsplass spesielt rettet mot sykepleiere.

Et av satsingsområdene har vært å etablere gode samhandlingsarenaer for pårørende og frivillige. På grunn av pandemien har ikke virksomhetene lyktes godt med dette. Det har vært mye begrensninger av besøk på grunn av smittefare. Likevel er det virksomheter som har gjennomført brukerråd og sendt ut månedlige infobrev.

Enhetens mål om å skape gode matopplevelser for den enkelte er ikke realisert fullt ut. Pandemien har lagt begrensninger på utviklingsarbeidet. Avdeling Mat og service har lyktes med å etablere likt tilbud til hjemmeboende i Rygge og Moss. Alle hjemmeboende i kommunen får hjemkjørt middager etter "Kok-kjøp" metoden.

Det ble ansatt ny leder for mat og kjøkken som tiltrådte stillingen i august. Ny leder er godt i gang med harmoniseringsprosess i mat og service.

Enheten er så vidt i gang med velferdsteknologiske løsninger. Det er avdelinger som har innført LMP - håndholdte mobile enheter (life mobile pleie). Fordeler ved LMP er at ansatte har tilgang til nødvendig informasjon om bruker. LMP bidrar til å øke sikkerhet og kvalitet på tjenesten.

Det ble startet et arbeid med å harmonisere bemanningsplaner og "pleiefaktor" i virksomhetene. Arbeidet kom godt i gang men vil fortsatt være fokus over tid.

Enhet sykehjem og omsorgsboliger ble tidlig hardt rammet av Korona utbrudd på Orkerød sykehjem. Enheten var ikke godt nok forberedt på utbruddet. De ble iverksatt massiv kompetanseheving og flytting av ressurser. Etterhvert kom kompetanse og rutiner på plass og ved nye utbrudd har virksomheten raskt fått situasjonen under kontroll.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	383 293	379 732	3 561	0,9 %	368 459

Kommentar til status økonomi

Enhet sykehjem og omsorgsboliger viste et samlet mindreforbruk på kr 3,5 mill.kroner mot revidert budsjett i 2020. Avviket skyldtes effekter av igangsatte innsparingstiltak som innleieinstrukser, avvikling av administrative funksjoner samt reduksjon av ekstern innleie. I tillegg var aktivitetssentrene helt eller delvis nedstengt på grunn av koronapandemien.

Gjennom året fikk enheten tilført kr 28,7 mill.kroner. I overkant av 14 mill.kroner var merutgifter til korona og ikke effektuerte kutt, herav i hovedsak bemanning og økte utgifter tilknyttet medisinsk forbruksmateriell. Videre ble enheten i 1. tertial tilført manglende kompensasjon for lønnsoppgjøret i 2019 på kr 7,6 mill.kroner. Resterende avvik var i hovedsak tilknyttet enkelttiltak rundt ekstra ressurskrevende brukere og inntektssvikt tilknyttet avdeling mat og service.

Enhet sykehjem og omsorgsboliger ble tidlig berørt av pandemien, og sentralt innførte karanteneregler fikk store utslag på fraværet. På det meste var det registrert over 150 ansatte som fraværende på samme dag, og i mars opplevde man et omfattende koronautbrudd ved Orkerød sykehjem. Senere på året opplevde man også koronautbrudd ved flere av omsorgsboligene.

Koronapandemien ble en indirekte årsak til at enheten ikke klarte å effektivisere kutt fra økonomiplan tilknyttet effektivisering av bemanningsplaner og økt bruk av velferdsteknologi. I tillegg medførte koronapandemien lavere inntekter for både kantiner og cateringvirksomhet.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	4,23 %	9,81 %	14,05 %

Enhet sykehjem og omsorgsboliger hadde et samlet sykefravær på 14,05 prosent for 2020.

Fraværet har vært svært høyt, men svakt synkende mot slutten av året. Det er ulike årsaker til fraværet. Fraværet toppet seg i mars og april da Orkerød sykehjem ble rammet av korona. I desember ble det et omfattende utbrudd i omsorgsboliger nord, som gir tydelig utslag i økt sykefravær. Det har vært mange ansatte som har vært smittet av korona. Det har vært mye fravær på grunn av luftveissymptomer og andre symptomer hvor ansatte har vært hjemme til utelukkelse av koronasmitte.

Det er gjennomført faste stabsmøter, kvalitetsutvalg og medbestemmelsesmøter gjennom året hvor relevante saker knyttet til HMS tas opp. Det er 220 avvik knyttet til HMS innenfor enheten. Det jobbes systematisk med avvik og lederne følger opp ansatte i tråd med IA retningslinjer.

Allerede tidlig i mars var det utarbeidet tiltakskort for håndtering av pandemien for enheten. Det har vært gjennomført opplæring på smittevern av alle ansatte som jobber pasientnært. Opplæringen har vært gjennom e-læringskurs og praktisk opplæring i avdelingene. Virksomhetene har lånt ut smittevern ressurspersoner til virksomheter som har hatt behov for å trygge medarbeidere og styrke kompetansen. Det ble også opprettet en smittevernoverlege stilling for sykehjem som følge av behov under pandemien. Smittevernoverlegen bidro med målrettede tiltak og trygging av ledere og ansatte.

Ansatte som var mulig smitekilde inn i tjenestene ble fulgt opp med samtaler og tilbud om debriefing. I avdelinger hvor det var store utbrudd ble det med jevne mellomrom gjennomført debriefing for ansatte. Som følge av utbruddet på Orkerød sykehjem ble det gjennomført internrevisjon for å kartlegge styrker og forbedringsområder på tjeneste og også arbeidsmiljø.

Det er i 2020 utarbeidet handlingsplan for det psykososiale arbeidsmiljøet. Tiltak i handlingsplanen er gjennomført ved behov.

Enhet hjemmetjenester

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet hjemmetjenester er organisert med fire virksomheter som er tverrfaglig sammensatt og inndelt i geografiske områder.

Disse er:

- Virksomhet Rygge med base i gamle Rygge rådhus
- Virksomhet sentrum med base på Solgård skog
- Virksomhet Jeløy med base på Jeløya
- Virksomhet nord med base på Solgård skog

Under hver av virksomhetene er samlokaliserte boliger for funksjonshemmede og hjemmesykepleie organisert. Noen av virksomhetene har i tillegg avdelinger som dekker bruker behov innenfor alle områder slik som praktisk bistand/hjemmehjelp, ambulant natttjeneste, rus- og psykiatritjenester og samlokaliserte boliger til personer innen rus- og psykisk helse.

Organiseringen skal bidra til at alle brukerne får et helhetlig og kontinuerlig tilbud uavhengig av hva som er hovedårsaken til deres behov. En samling av fagområdene skal sikre tverrfaglig samarbeid og samhandling på tvers av avdelinger og virksomheter.

Virksomheten samarbeider med interne og eksterne aktører for å kunne gi samordnede og helhetlige tjenester. Fokus er mestring i hverdagen, tilrettelegging og egeninnsats, med formål om at brukerne skal kunne bo lengst mulig i eget hjem.

Status tjenesteområdene

Etter oppstarten i ny kommune var fokusområdet å jobbe videre med utviklingen av organisasjonen og enheten. Så kom pandemien som resulterte i at beredskapsplaner og tiltakskort ble en viktig oppgave. Hjemmetjenesten erfarer å ha lyktes godt med arbeidet knyttet til korona, og at medarbeidere har bidratt på en god måte for å ivareta brukere og smittevern i 2020.

Hjemmetjenesten var tidlig forberedt på å skulle yte tjenester til koronasmittede brukere. Det ble gitt opplæring til ansatte og en rekke tiltakskort ble utarbeidet. Det ble etablert et eget korona-team som skulle jobbe hos smittede pasienter for å unngå at smitte ble overført til andre. Det var stor ro i ansattegruppen noe som forhåpentligvis også virket positivt inn på brukerne. Gjennom året har det vært få brukere som har vært smittet men enheten har likevel hatt store utfordringer som følge av mye fravær relatert til karantene blant de ansatte.

Til tross for at arbeidet med pandemien har vært krevende så har enheten også arbeidet godt med andre prioriterte områder. Ett eksempel er utarbeidelse av rutiner og prosesser for samhandling i ny organisasjon for å sikre helhetlige og koordinerte tjenester. Det har vært stort fokus på brukers selvbestemmelse og hjelp til egenmestring.

Enheten har også deltatt i forprosjektet i rus og psykisk helse med sykehuset og andre nærliggende kommuner. Dette prosjektet har resultert i et samhandlingsprosjekt ROP/FACT team med sykehuset og kommunene Vestby og Våler. Her er det søkt og innvilget tilskuddsmidler.

I 2020 etablerte enheten også 2 barneboliger. Enheten hadde liten erfaring i etablering av slike tiltak men har gradvis fått styrket kompetansen på dette området. Arbeidet med bygging av 8 leiligheter samlokalisert i Carlsminde vei er også et utviklingsprosjekt som hjemmetjenesten har deltatt aktivt i.

Enhet hjemmetjenester har gjennom 2020 sett en generell endring i vedtak og oppdrag. Avlastning i hjemmet, flere brukere som trenger ambulante tjenester og komplekse koordinator oppdrag er eksempler på dette.

Enheten har også lyktes i å opprettholde samarbeidsmøter som medbestemmelsesmøter med de tillitsvalgte, kvalitetsutvalg og interne møter i avdelingene. Dette har vært viktig gjennom dette spesielle året.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	477 890	464 463	13 427	2,8 %	473 409

Kommentar til status økonomi

Enhet hjemmetjenester viste et samlet mindreforbruk på 13,4 mill.kroner mot revidert budsjett i 2020. Gjennom året fikk enheten tilført kr 35,0 mill.kroner. Av dette var ca. 14 mill.kroner knyttet til ikke-kompensert lønnsoppgjør fra 2019 og merutgifter tilknyttet pandemien. Resterende var knyttet til enkelttiltak rundt brukere, hvorav deler av dette var underbudsjettet fra gamle kommuner.

På tross av negative prognoser gjennom året endte enheten på et positivt resultat. Deler av dette skyldtes forsinket oppstart av enkelttiltak rundt ressurskrevende brukere og lavere aktivitet på flere området grunnen pandemien. Prognostiseringen var komplisert som følge manglende erfaring med budsjettene i ny kommune, parallelt med uforutsigbarheten som følge av pandemien.

Enhet hjemmetjenester er den største sammenslåtte enheten innenfor helse og mestring. Ulike kulturer har måttet tilpasses hverandre, nye avdelinger er etablert, og ledere og kollegaer har brukt tid på å bli kjent. Det ble gjennom året utarbeidet nye realistiske, men nøkterne bemanningsplaner. Revurderinger av vedtak og justering av omfang på tjenestene hadde stort fokus, hvorav både brukers behov og harmonisering på tvers av tidligere kommunegrenser var vært viktige parametere. Tjenesteproduksjonen endret seg også under pandemien. Egenmestring hos brukere, innsats fra nettverk og familie, ringetilsyn der det var faglig forsvarlig og en generell dugnadsånd i samfunnet medførte samlet sett mindre kostnader i 2020.

Utvikling av samarbeid og samhandling på tvers av avdelinger og virksomheter bidro til bedre utnyttelse av ressursene i enheten, og var en viktig faktor for at man samlet sett kunne vise til et langt bedre resultat enn ventet i 2020

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	3,77 %	11,13 %	14,90 %

Enhet hjemmetjenester hadde et samlet sykefravær på 14,90 prosent for 2020.

Enheden har hatt et sykefravær som er ganske likt i de ulike virksomhetene. I enheten er det over 600 årsverk fordelt på ca. 1000 ansatte. De fleste avdelingene drifter turnusordninger. I enkelte avdelinger har ansatte en relativ høy gjennomsnittsalder. Det er rimelig å anta at turnusarbeid med både psykisk og fysisk arbeid over lang tid vil medføre slitasje. Noe uro i sammenslåingen og oppstarten av ny organisering parallelt med en pandemi, er trolig også medvirkende årsaker til sykefraværet.

Det jobbes kontinuerlig med sykefravær og oppfølging i henhold til de rutinene Moss kommune har. Tilstedeværelse av ledere har stort fokus, og også vurderinger i forhold til lederspenn og nærhet til medarbeidere er fokus områder i 2021. Månedsbrev fra enheten med nyheter og presentasjoner av både medarbeidere og avdelinger er viktig for å jobbe med tilhørighet.

Fokus på medbestemmelsesmøter, kvalitetsutvalg og informasjonsflyten anses som viktig tiltak. Enhet hjemmetjenester jobber også med turnusordninger hvor det avsettes tid til personalmøter og fagdager. Dette vil også være samlande og ha fokus på nærvær.

Det er gjennomgående få avvik knyttet til HMS innenfor enheten. Det er i 2020 utarbeidet handlingsplaner for det psykososiale arbeidsmiljøet. Det ble ikke identifisert store risikoområder i dette arbeidet. Tiltak i handlingsplanen er et kontinuerlig arbeid det er fokus på i alle avdelinger.

Kommunalområde kultur, aktivitet og inkludering

Tjenesteområdebeskrivelse

Kultur, aktivitet og inkludering er et nytt kommunalområde i Moss kommune. Kommunalområdet består av 4 enheter:

- kultur
- NAV
- bolig, integrering og krisesenter
- idrett, aktivitet og frivillighet

Organiseringen skal fremme helhet og tverrsektoriell tenkning. I etableringen av kommunalområdet ble det lagt betydelig vekt på intensjonsavtalen for den nye kommunen. Området har som overordnet målsetting at den nye kommunen skal tilby felleskap for alle, og muligheter for den enkelte. Best mulig levekår og reduserte sosiale forskjeller i befolkningen er hovedprioriteringer for dette området.

Status tjenesteområdene

Etter kommunesammenslåingen var det store planer for kommunalområdet. Året begynte blant annet med åpning av nytt kulturhus 01.01.2020. Dessverre ble gleden kortvarig da pandemien traff i mars og Norge stengte ned. Flere av tjenestene innen kultur og idrett har vært nedstengt i perioder gjennom året. Tross mye smitte i kommunen har det vært utvist stor kreativitet for å gi tilbud innenfor smittevernreglene. Arbeidsledigheten var ved inngangen til 2020 3,2%. I mars 2020 økte denne til 15,7% og var på sitt høyeste i april med 16,3%. Økningen skyldtes pandemien som medførte nedstegning av arbeidsplasser og bedrifter. Det har vært et krevende år for NAV med doble porteføljer for nyregistrerte arbeidssøkere/permitterte arbeidssøkere. Det ble i 2020 bare bosatt 25 flyktninger av den vedtatte kvoten på 50 grunnet korona-pandemien.

I august besluttet kommunedirektøren å redusere med ett kommuneområde ved å omorganisere kommunalområdene 'oppvekst og utdanning' og 'kultur, aktivitet og inkludering'. Det ble nedsatt en prosjektgruppe som utarbeidet et forslag til ny organisering. Ny organisering ble vedtatt i desember 2020 og nytt kommunalrådet «Kultur, oppvekst og aktivitet» skulle effektueres fra 01.01.21.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enheter	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
400-Kommunalområde kultur, aktivitet og inkludering	23 540	23 317	223	0,9 %	24 200
401-Enheter idrett, aktivitet og frivillighet	94 647	95 543	-896	-0,9 %	101 150
402-Enheter bolig, integrering og krisesenter	55 555	46 934	8 621	15,5 %	62 715
403-Enheter kultur	34 919	33 600	1 319	3,8 %	35 290
404-Enheter NAV	145 581	137 994	7 586	5,2 %	139 734
Sum	354 241	337 388	16 853	4,8 %	363 089

Kommentar til status økonomi

Kommunalområder kultur, aktivitet og inkludering viste et positivt avvik på kr 16,9 mill. mot revidert budsjett per 31.12.2020.

Året 2020 har på grunn av korona-pandemien vært krevende for kommunalområdet og har ført til mindre forutsigbar drift og økonomistyring. Tidvis nedstengning og restriksjoner innenfor flere områder og tjenester har ført til økonomisk uforutsigbarhet, både på inntekts- og utgiftssiden.

Flere områder innenfor enhet idrett, aktivitet og frivillighet har i 2020 hatt lavere aktivitet enn normalt. Dette har ført til noe inntektssvikt, men også store utgiftsreduksjoner. Noen negative effekter mot slutten av året førte til et lite negativt avvik mot revidert budsjett.

Kulturområdet har vært preget av store inntektstap, spesielt ved Moss kulturhus. Lavere aktivitet og innstramminger har imidlertid ført til store utgiftsreduksjoner, noe som gjorde at enheten holdt seg innenfor de økonomiske rammene i 2020.

Bolig, integrering og krisesenter viste et stort positivt avvik mot revidert budsjett (kr 8,6 mill.). Hovedårsaken til dette var lavere bosetting av flyktninger enn antatt på grunn av pandemien. Dette var vanskelig å forutse da det ikke kom endelige avklaringer vedrørende omfanget av bosettinger før mot slutten av året. Dette medførte positive avvik for flere tjenester innenfor enheten.

Året 2020 ble preget av stor usikkerhet i arbeidsmarkedet, noe som igjen førte til usikkerhet rundt behovet for sosialhjelp. Prognosene viste seg imidlertid å stemme godt, og de totale utbetalingene av sosialhjelp endte nært budsjett. Hovedårsakene til det positive avviket til NAV var lavere antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet og høyere sykelønnsrefusjoner enn budsjettet. Året ble preget av stor arbeidsmengde og høyt arbeidspress for NAVs ansatte. Dette førte igjen til begrensede muligheter til å følge opp den enkelte bruker ut i arbeid.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr
Aktivitetspark Fleicherparken	408	445	-37
Booking (IKT - nye Moss)	375	48	327
Digisos	495	586	-91
Flygel kulturhuset	1 250	1 250	0
Kunstgressbane Melløs	25 000	19 255	5 745
Kunstprosjekt, Fleicher brygge	5 000	3 788	1 212
Maskiner og digitalisering	500	0	500
Ny bil NAV	349	349	0
Nytt biblioteksystem	563	0	563
Oppgradering idrettsanlegg	500	217	283
Riving av Ekholt klubbhus	0	0	0
Socio (IKT nye Moss)	225	225	0
Sum	34 665	26 163	8 501

Aktivitetspark Fleicherparken

I forbindelse med byjubileet 2020 mottok Moss kommune en gave fra Moss idrettsråd som var knyttet til etablering av treningsapparater for allmennheten i Fleicherparken. Prosjektet ble ferdigstilt i 2020. Det er søkt og godkjent spillemidler til prosjektet som vil bli utbetalt ved et senere tidspunkt.

Booking (IKT - nye Moss)

Nytt bookingsystem ble innkjøpt i 2020. Systemet prøves nå ut i avdeling idrett og vil etterhvert gjøres tilgjengelig for flere avdelinger og virksomheter i kommunen. Systemet vil sikre en oversikt over lokaler og utstyr som er tilgjengelig for utlån og leie, og vil således gi både økt effektivitet og sikre likebehandling. Kostandene ble langt lavere enn først antatt.

Digisos

Det ble i 2020 investert i nye tekniske løsninger (Digisos) som blant annet ga innbyggerne mulighet til å søke om økonomisk sosialhjelp elektronisk via nav.no. De som søker elektronisk kan følge status i egen sak og lese vedtaket når det er klart. Løsningen gir NAV muligheten til å sende ut vedtak og brev elektronisk til innbyggerne via Svar-ut. De nye tekniske løsningene har vært svært nyttig spesielt nå under pandemien. Investeringen var på kr 0,6 mill. mot ett budsjett på kr 0,5 mill.

Flygel kulturhuset

Moss kulturhus søkte midler til nytt flygel og fikk tildelt kr 1,0 mill. fra Sparebankstiftelsen DNB. Flygelet, som ble levert av Steinway piano gallery - Oslo er plassert på kulturhusets hovedscene, Parkteatret.

Kunstgressbane Melløs

Arbeidet med rehabilitering av kunstgressbanen på Melløs har pågått i 2020 og vil avsluttes i 2021.

Kunstprosjekt, Fleicher brygge

Jubileumskomiteen Moss2020 har søkt Sparebankstiftelsen DNB om en jubileumsgave til byens 300-årsjubileum. Søknaden ble innvilget med kr 5 mill. til et kunstprosjekt til glede for byens befolkning. Det er gjennomført en kunstkonkurranse som arkitektene Rintala-Eggertsson vant med prosjektet stupe/utsiktstårn og badehus/badstue. Prosjektet har blitt oppført i Fleicherparken i 2020. Prosjektet ble noe forsinket og endelig ferdigstillelse vil skje i 2021.

Maskiner og digitalisering

Det er bestilt ny gressklipper som på grunn av pandemien ikke har levering før i 2021. Investeringen rebudsjetteres til 2021.

Ny bil NAV

NAV investerte i en ny bil i 2020 til tiltaket MED (Motivasjon, endring, deltakelse). Investeringen var ihht budsjett.

Nytt biblioteksystem

Rygge og Moss hadde tidligere to ulike biblioteksystemer, men for å få en optimal arbeidssituasjon i ny kommune var det nødvendig å anskaffe ett felles system. Anbudsrunde for nytt biblioteksystem, inkludert ny hjemmeside, ble igangsatt i 2020, i samarbeid med Fredrikstad, Hvaler og Indre Østfold. Prosjektet har blitt forsinket og forventet oppstart og leveranse vil være i 2021.

Oppgradering idrettsanlegg

Det har vært gjennomført oppgradering av gjerder på Melløs stadion, resterende midler rebudsjetteres til 2021 og benyttes til lysanlegg på Bellevue.

Socio (IKT nye Moss)

For å understøtte kommunesammenslåingen i 2020, ble det i 2019 etablert et IT-program. Arbeidet med å slå sammen IT-applikasjoner fra gamle Moss og Rygge ble gjennomført.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,95 %	7,03 %	8,98 %

2020 har vært et krevende år. Det har flere steder vært et høyere sykefravær enn normalt grunnet sykdom, karantene og isolasjon. Det har også, særlig i NAV, vært et økt arbeidspress. Enkelte steder har det også vært utfordrende å sette inn nok vikarer. Vi har ikke godt sammenlikningsgrunnlag fra 2019 så det er vanskelig å påpeke den eksakte utviklingen fra tidligere år.

Kontoransatte har i store deler av 2020 utført arbeidet sitt på hjemmekontor. Ved behov har ansatte hentet/fått tilkjørt utstyr de trenger (pc, stol osv.). Der fysisk arbeid har det vært nødvendig har det vært gjennomført risikovurderinger. Det er gjort tilrettelegginger for ansatte i risikogrupper. Sikring av godt smittevern har vært et sentralt tema i medbestemmelsesmøter, og det er systematisk fulgt opp. Sykefraværet er fulgt opp i henhold til IA avtalen.

Verbalvedtak

Status

Statusbeskrivelse

Oppdrag

Bosette flyktninger minimum i tråd med IMDi sine anmodninger. Nye Moss skal fortsatt være en foregangskommune på integrering.

Forsinket

Vedtak om bosetting av flyktninger er i tråd med IMDi sine anmodninger både for 2020 og 2021. På grunn av pandemien ble bosettingsbehovet likevel vesentlig redusert i 2020 fordi flyktninger ikke ankom landet verken som overføringsflyktninger (kvoteflyktninger) eller asylsøkere. Kommunen fikk revidert anmodning i løpet av 2020, og selv etter denne revisjonen ble ankomsttallene lavere enn antatt. Totalt ble det bosatt 25 flyktninger av den vedtatte kvoten på 50. Alle flyktninger som ble søkt ut til Moss kommune ble bosatt i løpet av året. Det var hele tiden usikkerhet knyttet til når og om det ville bli søkt ut flere. Av de 25 bosatte flyktningene var 2 enslige mindreårige. I tillegg til dette kom 7 personer på familiegjenforening i 2020.

Det foreligger så langt ikke oversikt over kommunenes resultater av integreringsarbeidet i 2020. 39 deltakere avsluttet sitt introduksjonsprogram i 2020 i Moss, og av dem avsluttet 62% i arbeid eller utdanning på vgs-nivå eller høyere. 2020 var et vanskelig år med hensyn til resultater da det på grunn av pandemien oppsto forsinkelser i kvalifiseringsarbeidet. Grunnet restriksjoner var det vesentlig vanskeligere å få til utplasseringer i praksis og annen utadrettet virksomhet for å finne arbeid.

Etablere en ny og forsterket boligsosial plan for Moss kommune i løpet av perioden

Iht. plan

Handlingsplanen for det boligsosiale arbeidet i kommunen utgår i 2022. Arbeidet med rullering skal derfor iverksettes i løpet av økonomiplanperioden. Det har vært et mål å starte arbeidet med evaluering høsten 2020, men på grunn av pandemien og forbud mot fysiske møter ble årsmøtet med Husbanken som skulle være et startpunkt for dette utsatt til 2021. Det har likevel ikke medført vesentlig forsinkelse i arbeidet med å etablere en ny og forsterket plan i løpet av perioden frem til 2022.

Årsregnskap og årsrapport 2020

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Fortsette å støtte frivillig arbeid og aktiviteter. Sikre rimelige og gode trenings- og øvingslokaler for korps, lag og foreninger i nye Moss kommune.	Iht. plan	Aktivitetsstøtten til lag og foreninger er videreført. Det har blitt kjøpt inn og utviklet et bookingsystem som vil gjøre lokaler og arenaer mer tilgjengelige for booking. Biblioteket har sammen med ungdommene videreutviklet "Fritt spillerom" og etablert et samarbeid med lag og foreninger. Biblioteket og Moss frivilligsentral har samarbeidet om «Boken kommer» og Språkkafe. Dette gir et tilbud til de som ikke selv kan komme til biblioteket. I tillegg er det etablert et samarbeid med Tekna Moss om diverse arrangement for barn og unge. Moss historielag gir et fast tilbud om hjelp til slektsforskning. Biblioteket gir tilbud om gratis lån av møterom med fasiliteter til eksterne, blant annet lag og foreninger. Jeløy skolekorps har fått mulighet til å øve i nye Hoppern skole. Kulturskolen har i samarbeid med Mossregionens musikkråd og Norges Musikkorps Forbund startet et prosjekt rettet mot korpse i Mossregionen. Prosjektet er finansiert av Sparebankstiftelsen. Hovedmålet er å bidra til økt rekruttering for korpse. Prosjektet har imidlertid avdekket andre behov som er viktig å få på plass før man setter fokuset inn på rekruttering. Korpsmusikanter i Moss har behov for gode lærerkrefter, og kulturskolens lærere kan bidra med den kompetansen. Det jobbes for at flere korps kan bruke kulturskolen som samarbeidspartner i opplæring. Dette må sees i sammenheng med kulturskolens kapasitet, de økonomiske konsekvensene ved å utvide stillinger, samt korpseenes mulighet for økonomiske bidrag til dette.

Årsregnskap og årsrapport 2020

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Utvikle tiltak som retter seg mot å utjevne sosiale forskjeller i Nye Moss, med særlig fokus på å bekjempe barnefattigdom. Blant annet ved at barnetrygden holdes utenfor ved utmåling av sosialstønad.	Iht. plan	Det har blitt etablert muligheter for deltidsarbeid for 24 ungdom på tre ulike sykehjem gjennom prosjektet Generasjon M. Kulturskolen har gitt 4 gratis plasser til elever, de resterende 6 gratisplassene er ikke delt ut i høstsemesteret. Kulturskolen opplevde frafall av elever på grunn av koronapandemien. Utarbeidelse av retningslinjer for tildeling av gratisplasser i samarbeid med NAV ble utsatt og skal være på plass for skoleåret 2021/22. Søskensmoderasjon og flerfagsrabatt har blitt innført. Kommunedelplan for Den Lokale Kulturelle Skolesekken har blitt politisk vedtatt. Det gis nå et tilbud i den lokale sekken til alle trinn på skolene i hele kommunen. Det har vært lavere aktivitet enn normalt i den Kulturelle velkomstpakka på grunn av strenge restriksjoner og nedstengning av samfunnet. Det har blitt gjennomført noe ballaktivitet på Bytårnet skole i regi av Moss fotballklubb. Elever ved Moss Voks fikk teaterbilletter til seg og sine familier, både til familieforestilling i Nesparken i juli og Brageteatrets forestilling «Psykt blod» på Moss kulturhus i februar. Dagens praksis er at barnetrygden holdes utenfor inntekstberegningen ved utmåling av økonomisk sosialhjelp. Tiltaket er innført i kommunen for å redusere barnefattigdom. Dette betyr at familiene har høyere inntekter til disposisjon og bestemmer selv over hvordan pengene benyttes. Samtidig betyr det at enkelte utgifter til barna må forventes å dekkes av barnetrygden. Det er opprettet et eget familieteam ved NAV- kontoret bestående av seks familiekontakter i tillegg til familiekoordinator. Arbeidet til familieteamet har vært å øke familienes deltakelse i arbeid, aktivitet og fritid, stabilisere boligforhold og bedre den økonomiske situasjonen. Målet er å forebygge sosial arv og gi bedre folkehelse på sikt og øke bevisstheten rundt barne- og familieperspektivet i kontoret. Fra juni 2020 har NAV-kontoret hatt egen ansvarlig for kvalifiseringsprogrammet (KVP) og KVP-kontakter i alle tverrfaglige avdelinger. Målet med programmet er at den enkelte innbygger skal få den oppfølgingen den trenger for å komme i arbeid eller aktivitet. Programmet kan inneholde aktiviteter som støtter opp under og forbereder overgangen til arbeidslivet og tid til nødvendig helsehjelp. I 2020 var det 11 KVP-deltakere som gikk over i deltids- eller heltidsarbeid. Arbeidet med kvalifiseringsprogrammet (KVP) har vært preget av pandemien og omorganisering i forbindelse med overgang til ny kommune.

Årsregnskap og årsrapport 2020

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Videreføre og styrke dagens fritidstilbud til ungdom og involvere ungdommen i utviklingen av nye tilbud.	Iht. plan	Det er søkt om midler og arbeidet med utvikling av et ungdomsklubbtilbud på Halmstad har startet opp. Dette arbeidet har blitt noe begrenset på grunn av pandemien . Prosjektet "Fritt spillerom" har blitt videreutviklet. Prosjektet er et brukerstyrt tilbud for ungdom 13-19 år der bibliotekene etableres som en sosial og kreativ møteplass som fremmer læring, deling og felleskap. Prosjektperioden er 2019-2021. Det er i tidligere år mottatt prosjektmidler på kr 1 085 000 (Nasjonalbiblioteket og Sparebankstiftelsen DNB). I 2020 mottok prosjektet kr 94 000 av Viken fylkeskommune. Det søkes fortløpende midler til fortsatt drift og utvikling av prosjektet.
Videreføre og videreutvikle opplevelseskortet og kontingentkassa, som sikrer at alle barn får mulighet til å delta i fritidsaktiviteter. Arbeide for å bli en forsøkskommune for fritidskortet.	Iht. plan	Opplevelseskortet har blitt videreført i nye Moss kommune. Det ble delt ut 250 opplevelseskort våren 2020. Da store deler av vårhalvåret var preget av nedstengning av samfunnet, ble det gitt muligheter for å bruke disse kortene også på høsten. Det ble i tillegg delt ut 400 opplevelseskort for høsten 2020. Streng restriksjoner og lange perioder med nedstengning førte likevel til lavere aktivitet enn for normalt. Det ble i februar sendt søknad om å bli pilotkommune for fritidskortet. Søknaden ble avslått. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) mottok 193 søknader og det totale søknadsbeløpet var langt høyere enn tilgjengelige midler. Det ble gitt tilskudd til 12 kommuner.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostra-analyse - Sosiale tjenester

	Moss 2019	Moss 2020	Sarpsborg	Horten	Asker	Kostragruppe 11
Prioritet						
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Sosiale tjenester (B) **)	3 086	2 879	2 788	3 192	2 616	2 869
Netto driftsutgifter til kommunale sysselsettingstiltak pr. innbygger 20-66 år (B) **)	212	98	158	251	532	298
Netto driftsutgifter til råd, veiledning og sos.forebyggend arb. pr. innb. 20-66 år (B) **)	1 767	1 758	1 281	1 214	1 603	1 327
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år (B) **)	5 778	5 347	5 031	6 295	5 405	5 444
Netto driftsutgifter til tilbud til pers. med rusprobl. pr. innbyggere 20-66 år (B) **)	466	412	445	408	660	481
Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr innbygger 20-66 år (B) **)	2 353	2 330	2 201	3 269	1 201	2 238
Produktivitet						
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker (B)	55 574	56 126	68 178	64 499	48 175	56 756
Dekningsgrad						
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (B)	41,3 %	35,8 %	52,1 %	47,0 %	26,4 %	44,4 %
Andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år, av innbyggerne (19)-24 år (B)	7,3 %	7,6 %	6,4 %	9,2 %	2,9 %	6,5 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år (B) **)	4,3 %	4,4 %	3,3 %	5,1 %	2,6 %	4,1 %
Levekår						
Utgiftsbehov - Sosiale tjenester	1,186	1,176	1,327	1,215	0,844	1,055
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Mottakere av introduksjonsstønad	151	127	95	68	248	1 409
Mottakere av kvalifiseringsstønad	84	60	147	29	157	1 004
Sosialhjelpsmottakere	1 582	1 592	1 565	1 066	1 283	14 919
Sosialhjelpsmottakere med andre inntekter som hovedinntektskilde	274	319	222	178	250	2 350
Sosialhjelpsmottakere med deltid som arbeidssituasjon	161	164	115	90	146	1 269
Sosialhjelpsmottakere med stønad i 10 mnd eller mer	452	404	400	357	250	3 828
Sosialhjelpsmottakere under 25 år med vilkår etter sosialtjenesteloven	150	145	219	73	95	996

**) Justert for utgiftsbehov

KOSTRA-tallene viser at Moss kommune ligger på omtrent samme nivå som KOSTRA-gruppe 11, både i forhold til netto driftsutgifter per alle innbyggere og per innbyggere i aldersgruppa 20-66 år. Det er imidlertid noe variasjon mellom de ulike tjenestene.

Moss kommune har en lavere andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde, altså en høyere andel sosialhjelpsmottakere med annen inntekt som hovedinntektskilde og sosialhjelp som tilleggskompensasjon.

Moss kommune ligger noe over KOSTRA-gruppe 11 i forhold til andel sosialhjelpsmottakere totalt og herav også andel sosialhjelpsmottakere i aldersgruppa 18-24 år.

Forøvrig ser man en nedgang i forhold til mottakere av introduksjonsstønad som skyldes en nedgang i bosetting av flyktninger og en nedgang i mottakere av kvalifiseringsstønad som blant annet skyldes økt arbeidspress i NAV grunnet korona.

Kostranalyse - Kultur og idrett

	Moss 2019	Moss 2020	Sarpsborg	Horten	Asker	Kostragruppe 11
Prioritet						
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner (B)	2 281	2 079	2 031	2 130	2 867	2 235
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger 6-18 år (B)	640	558	1 091	967	759	863
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger (B)	261	254	209	365	305	299
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per innbygger (B) **)	558	468	604	268	878	549
Netto driftsutgifter til kommunale kulturbygg per innbygger (B) **)	431	387	478	224	361	296
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år (B)	1 547	1 592	1 150	1 654	2 248	1 952
Netto driftsutgifter til muséer per innbygger (B) **)	135	140	53	5	66	77
Produktivitet						
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker (B)	24 610	26 989	21 471	30 500	22 968	18 932
Dekningsgrad						
Andel elever (brukere) i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole, av antall barn i al (B)	7,6 %	6,9 %	6,5 %	5,3 %	10,7 %	10,5 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Alle typer arrangement (antall)	180	94	114	212	346	2 564
Antall elever fra kommunen i musikk- og kulturskoler	464	407	481	205	1 532	8 890
Besøk i folkebibliotek, totalt antall besøk	195 618	135 589	88 265	112 316	268 127	1 541 839
Bokutlån, totalt bokutlån fra folkebibliotek	102 894	69 263	76 033	56 262	181 917	1 029 246
Brukerbetaling for kommunale tjenester (383) Musikk- og kulturskoler	2 228	1 894	2 278	706	6 346	29 360
Deltakere på alle arrangementer (antall)	12 647	3 094	2 583	4 544	7 143	54 124
Utlån alle fysiske medier fra folkebibliotek	128 942	82 963	93 279	64 894	214 804	1 202 127

**) Justert for utgiftsbehov

KOSTRA-tallene viser at Moss kommune ligger noe lavere enn kostragruppe 11 i forhold til netto driftsutgifter til kultursektoren per innbygger. Det er også relativt store variasjoner mellom de ulike tjenestene innenfor kultursektoren. Korona har i stor grad påvirket aktiviteter innenfor denne sektoren i 2020 - herav har det også vært store variasjoner mellom kommuner avhengig av smittetrykket i de ulike kommunene. Sammenlignet med 2019 lå Moss kommune omtrent på samme nivå som kostragruppe 11. I forhold til tallene under grunnlagsdata ser man at det i 2020 har vært en relativt stor nedgang fra 2019 til 2020. Noe som i stor grad relaterer seg til korona.

Moss kommune har en relativt lav andel av elever i musikk- og kulturskoler i forhold til antall elever i grunnskolealder totalt og herav også lave netto driftsutgifter for musikk- og kulturskoler per innbygger

6-15 år. Driftsutgifter per bruker ligger imidlertid over kostragruppe 11. Altså bruker Moss kommune mindre penger til denne tjenesten totalt i forhold til barn i grunnskolealder, men mer per elev.

Kostra-analyse - Kommunale boliger

	Moss 2019	Moss 2020	Sarpsborg	Horten	Asker	Kostragruppe 11
Prioritet						
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunale boliger (B)	167	462	867	203	11	128
Dekningsgrad						
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (B)	22	22	19	19	16	21
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Antall kommunale boliger tilgjengelige for rullestolbrukere	522	473	745	221	885	6 160
Bor romslig, mange rom og kvm Antall personer	42 679	43 300	50 215	23 922	81 180	
Bor trang, få rom og kvm Antall personer	4 645	4 535	5 346	2 875	6 830	
Kommunalt eide boliger	809	813	629	97	1 217	7 828
Andre nøkkeltall						
Antall søknader per 1000 innbyggere (B)	8,2	8,0	5,4	8,2	5,2	7,0

KOSTRA-tallene viser at Moss kommune har høye netto driftsutgifter per innbygger til kommunale boliger i forhold til kostragruppe 11. Herav ligger Moss kommune omtrent på samme nivå som kostragruppe 11 i forhold til bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig, men høyt i forhold til drifts- og vedlikeholdsutgifter kommunalt disponerte boliger. Moss kommune har samtidig også en noe høyere andel boliger til disposisjon, som vil kunne forklare noe av merutgiftene innenfor dette området.

Det gjøres her oppmerksom på at det kan være feil i tallene for netto driftsutgifter i 2019 grunnet konserneliminering.

Kostra-analyse - Kirke

	Moss 2019	Moss 2020	Sarpsborg	Horten	Asker	Kostragruppe 11
Prioritet						
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kirke (B) **)	621	675	588	537	469	663
Dekningsgrad						
Døpte i prosent av antall fødte (B)	47,6 %	35,0 %	43,4 %	37,0 %	43,5 %	45,2 %
Konfirmerte i prosent av 15-åringene (B)	44,3 %	34,6 %	52,1 %	35,6 %	41,0 %	47,6 %
Medlem og tilhørige i Dnk i prosent av antall innbyggere (B)	63,7 %	62,5 %	65,9 %	65,1 %	63,5 %	68,0 %
Medlemmer i tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke i prosent av antall innbyggere		16,6 %	16,8 %	14,7 %	13,3 %	13,6 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Antall fødte i løpet av året	408	400	523	203	828	4 986
Døpte	194	140	227	75	360	2 255

**) Justert for utgiftsbehov

KOSTRA-tallene viser at Moss kommune ligger omtrent på samme nivå som kostragruppe 11 i forhold til netto driftsutgifter per innbygger til kirke, herav også til andre religiøse formål.

Moss kommune har imidlertid en lavere andel døpte, konfirmerte og medlemmer tilknyttet Den norske kirke. Medlemmer tilknyttet andre tros- og livssamfunn ligger imidlertid godt over kostragruppe 1.

Enhet idrett, aktivitet og frivillighet

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet idrett, aktivitet og frivillighet består av en stab med fellesfunksjoner og fire avdelinger; avdeling samskaping, avdeling idrett og fysisk aktivitet, avdeling UNG og avdeling arbeid og fritid. Enheten har et mangfold av oppgaver som i stor grad omhandler møteplasser, aktivitet og deltagelse.

Enheten omfatter blant annet:

- samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT)
- saksbehandling og oppfølging av salg- og skjenkesaker, samarbeid og oppfølging av kirken
- oppfølging og koordinering av idrettsområdet. Saksbehandling av søknader om spillemidler og tildeling av treningstider
- drift av idrettsanleggene, baner og haller. Koordinere "Aktiv på dagtid"
- drift av frivilligsentral på Bredsand, oppfølging av avtaler for drift av ulike tilbud blant annet Seniorsenter, Home-Start, Eldreliv, og frivilligsentral i sentrum
- pårørende koordinator, frivillighetskoordinator og fritidskoordinator knyttet til tilbud etter skoletid
- fritids- og aktivitetstilbud til unge, blant annet ungdomsklubber og ferieklubb
- aktivitets-, arbeids- og fritidstilbud til mennesker med nedsatt funksjonsevne
- organisering og drift av aktivitetskontakter (støttekontakter), oppfølging av VTA- plasser (varig tilrettelagt arbeid)
- planarbeid, blant annet frivillighetsplan, idrettsplan, plan for pårørendearbeid.

Status tjenesteområdene

Arbeidet i enheten har i 2020 vært betydelig påvirket av pandemien, og flere av aktivitetstilbudene har i perioder vært helt eller delvis stengt.

Moss kommune har på tross av det utviklet flere nye tilbud med bakgrunn i ny organisering og aktivt søkt prosjektmidler for utvikling av tilbud.

Frivillighet, deltagelse og aktivitet

I forbindelse med etablering av ny kommune ble det i 2020 inngått rammeavtaler for drift av Moss Frivilligsentral, Seniorsenter (Velferdssentralen) og Eldreliv. Avtalene har blitt iverksatt med drifter Moss og Omegn Kvinneråd. Home-Start Familiekontakten har blitt slått sammen til Home-Start Familiekontakten Moss, Råde og Våler og er overdratt til Kirken Bymisjon Moss som ny drifter. I tillegg drifter Kirkens Bymisjon prosjektet "Home-Start +" på vegne av Moss kommune. Formålet med prosjektet er å utvikle et tilbud til eldre barn og ungdom enn den opprinnelige målgruppen til Home-Start som er barn under skolepliktig alder. Prosjektet er finansiert av midler fra barne- ungdoms- og familiedirektoratet.

Moss kommune sin Frivillighetskoordinator og pårørendekoordinator har etablert seg på kontorer på Frivillighetens hus. Moss og Rygge Frivilligsentral har etablert et samarbeid på flere områder og har utviklet flere nye tilbud i løpet av pandemien. Rygge Frivilligsentral har søkt prosjektmidler og utviklet et aktivitetstilbud i nærmiljøene rettet mot hjemmeboende eldre.

Frivillighetens dag 5. desember ble markert med en digital bildekavalkade på kommunens nett- og Facebook-side. I tillegg ble ildsjelkalender gjennomført med utdeling av 24 utmerkelser til de som har gjort en ekstra innsats innen frivilligheten. Frivillighetsforum har hatt to ordinære møter i 2020, og flere møter i forbindelse med utarbeidelse av ny frivillighetsstrategi.

Enheten har gjennomført kartlegging av behov og ressurser hos frivillige lag og foreninger som en del av innspillsprosessen til ny frivillighetsstrategi. Kartleggingen er gjort i samarbeid med Frivillighet Norge. Arbeidet vil fortsette i 2021 og vil danne grunnlaget for kommunens nye strategi for frivillighet.

Lag og foreninger som er hjemmehørende i Moss kommune og som driver kultur- og idrettsaktiviteter for barn og unge i kommunen kan søke om økonomisk støtte gjennom tilskuddsordningen drifts- og aktivitetsstøtte. Formålet med tilskuddsordningen er å støtte frivillige kultur- og idretsorganisasjoner i Moss kommune som har aktiviteter for barn og ungdom i alderen 6-19 år.

Det ble mottatt 40 søknader fra lag og foreninger innen idrett og 17 søknader fra kultur/aktivitet.

57 lag og foreninger ble tildelt totalt kr 2,029 mill. i drifts- og aktivitetsstøtte i 2020:

Type støtte	Beløp
Aktivitetsstøtte	877 000
Driftsstøtte	850 000
Særsilt støtte til inkludering	303 000
Fordeling:	
Område	Beløp
Idrett	1 597 000
Øvrige	432 000

Barn og unge:

Moss kommune har i løpet av året utviklet og vedtatt ny handlingsplan for SLT 2020-2024 (samordning av lokale, forebyggende tiltak mot rus- og kriminalitet) og etablert et nytt SLT-nettverk.

Det har vært fokus på å koordinere kontakten mellom styrende, koordinerende og utøvende nivå i SLT-nettverket. Det har resultert i konkret samarbeid på tvers av etater, for eksempel samarbeidet mellom skolene, Konfliktrådet og politiet der skole har fått hjelp til konflikthåndtering og fått bedret skolemiljøet.

Enheten har gjennomført en trygghetsvandring på Øreåsen sammen med deltakere fra politiet, ansatte fra planavdelingen, folkehelsekoordinator og frivilligheten. Trygghetsvandring handler om å skape trygghet i det offentlige rom og å forebygge kriminalitet ved å vise hvilke konkrete tiltak som kan gjøres i nærmiljøet slik at stedet skal oppleves som trygt å ferdes i.

Arbeidet med det rusforebyggende, foreldrerettede programmet "Utsett" har i løpet av året blitt digitalisert. Skolene, helsesykepleiere og politiet samarbeider om tiltaket for foreldre på ungdomsskolene og dette skoleåret er opplegget filmet slik at foreldrene kan se det hjemme og snakke med sine barn om rus.

Moss kommune har sendt høringssvar til regjeringens rusreform og SLT-nettverket har fulgt utviklingen på området tett, spesielt med tanke på oppfølging av ungdom og rus.

Aktiviteter for barn og unge

Moss kommune har seks fritidsklubber og har i 2020 startet med etablering av et nytt tilbud på Halmstad skole. Ungdomskubbene har vært fysisk stengt i lengre perioder, men har både gitt et digitalt tilbud, vært ute i miljøet og arrangert aktiviteter ute. Det har blitt investert i mobiltelefoner, elektriske sparkesykler og dunjakker slik at de ansatte kan komme seg rundt og være ute. For å ivareta behovet for åpne møteplasser og et godt smittevern har det blitt etablert ungdomskafe/ møteplass på Allaktivitetshuset (gamle cafeen).

Ferieklubben har gitt alternativt tilbud i feriene, det samme har Løkkis og Skattekammeret i henhold til aktiviteter og tilbud for unge.

UKM (ungdommens kulturmønstring) ble gjennomført lokalt i begynnelsen av mars, med over 100 deltagere på og bak scenen. Fylkesfestivalen var planlagt og legges til Moss, sammen med en større Ufest festival i mai, men dette ble avlyst på grunn av pandemien.

Enheten har i samarbeid med skolehelsetjenesten samt andre aktører med ungdom som målgruppe startet en målrettet digital satsing på Instagram og Snap; Ung i Moss (UIM). Kanalen har fått stor oppmerksomhet blant ungdom. Flere ungdommer og ungdomsforeninger har hatt takeovers, og informasjon blir gitt fra ungdom til ungdom.

I løpet av året har prosjektet Generasjon M gitt 24 ungdommer deltidsarbeid på lokale sykehjem, arbeidet fortsetter i 2021.

Moss kommune organiserer to tilskuddsordninger på vegne av barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir);

Disse søkte Bufdir - Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge 2020

	Søknadssum	Innvilget
Kirkens Bymisjon i Østfold - Skattekammeret	595 000	570 000
Moss Røde Kors – Inkluderende møteplass på Nøkkeland skole	612 000	612 000
Moss kommune – ferieklubben	200 000	200 000
Moss kommune – Fritid i Rygge	500 000	400 000

Følgende søknader ble avslått:

- Moss kommune – Halmstad skole «Sammen alle sammen»
- Kirkens bymisjon i Østfold «ferieturer for barn i økonomisk vanskeligstilte familier»
- Frie Filmere – Moss sommerfilmskole
- Trivselsleder AS – TL-klubben

Disse søkte Bufdir - Støtte til barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn 2020

	Søknadssum	Innvilget
Kirkens Bymisjon i Østfold – Løkkis i Moss	800 000	750 000

Prosjekt arbeid, aktivitet og fritid.

Formålet med prosjekt arbeid aktivitet og fritid har vært å utvikle en fremtidsrettet dag- og aktivitetstjeneste for mennesker med nedsatt funksjonsevne samt aktivitetskontakttjenesten (støttekontakter) i Moss kommune. Prosjektet har hatt fokus på kartlegging av behov, gi økt kvalitet, et mer tilrettelagt og fleksibelt tilbud for å kunne dekke fremtidens behov. Det har blitt søkt og innvilget innovasjonstilskudd for kompetanseheving knyttet til aktivitetskontakttjenesten. Deler av dette arbeidet er utsatt på grunn av pandemien, men planlegges gjennomført høsten 2021. I prosjektets sluttrapport ble det fremmet forslag om utvikling av et fremtidsrettet dag -og aktivitetstilbud. Dette innebærer en sammenslåing av de tre dagsentrene vi har i dag (Melløs, Lyngrabben og Løvstad), og å utvikle et tilbud på ettermiddag og noe helg. Prosjektet ble startet høsten 2019 og avsluttet desember 2020, arbeidet med prosjektets anbefalinger vil fortsette inn i 2021.

Idrett og fysisk aktivitet

Første driftsår med egen idrettsavdeling har blitt brukt til å kartlegge hvordan de to tidligere kommunene administrerte og forvaltet idrettsfeltet og oppstart av arbeidet med å iverksette harmoniseringer. Arbeidet pågår fortløpende.

I kommunens økonomiplan ble det bevilget midler til rehabilitering av kunstgressbanen på Melløs. Arbeidet ble igangsatt sommeren 2020 og ferdigstilles vinteren 2021. Det har gjennom året vært knyttet en del utfordringer til kunstgressbanen på Bellevue. Undervarmeanlegget og flomlysanlegget har ikke fungert som forutsatt, og MKEiendom har videreført saken med leverandør av anlegget.

Arbeidet med den kommunale planen for idrett og fysisk aktivitet ble igangsatt i 2020. Det er gjennomført en innspillsprosess som grunnlag for videre behovsvurderinger. Planarbeidet er forsinket grunnet koronasituasjonen.

Spillemidler 2020:

Det ble sendt inn fem søknader om statlige spillemidler fra Moss kommune i 2020. Tre av søknadene ble helt eller delvis innvilget. De øvrige søknadene vil sendes inn på nytt i 2021.

MKEiendom - Idrettshall på Hoppern (gjentatt søknad)

MKEiendom - Ryggehallen svømmebasseng (gjentatt søknad)

Ekholt BK - Klubb-/møtelokaler med garderober og lager

Moss Roklubb - Klubb-/båthus

Moss kommune - Aktivitetspark i Fleischerparken (nærmiljøanlegg)

Den norske kirke og andre trossamfunn

Kommunens tilskuddsansvar er hjemlet i kirkeloven og tilskuddet gis som en rammebevilgning til Moss kirkelige fellesråd.

Kommunens tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke er hjemlet i lov om trossamfunn og lov om livssynssamfunn. Tilskuddet fastsettes ut fra budsjetterte utgifter til Den norske kirke i Moss.

Det ble utbetalt totalt kr 30,0 mill. i tilskudd til den Norske kirke og kr 3,4 mill. til andre trossamfunn i 2020.

Kommunal gravferd

Enheten ivaretar ansvaret for kommunal gravferd. Ny rammeavtale med Saga begravelsesbyrå ble iverksatt i løpet av året for å ivareta oppgaven på vegne av kommunen. Offentlig gravferd gis i de tilfeller hvor den døde ikke har etterlatte eller de etterlatte ikke ønsker å ta ansvar for gravferden. Oppgaven er hjemlet i Gravferdsloven. I Moss kommune ble det i 2020 gjennomført 8 kommunale gravferder.

Salg og skjenk

Enheten har i løpet av 2020 utarbeidet og vedtatt nye alkoholpolitiske retningslinjer. Det har blitt iverksatt ny rammeavtale for kontroll og tilsynsmyndighet med Avarn Security AS.

Utvalget for kultur, aktivitet og inkludering har behandlet 82 saker, 48 skjenk og 34 salg, som omhandler ny bevillingsperiode 2020-2024. Det har blitt etablert 12 nye skjenkesteder og innvilget 3 nye salgsbevillinger i løpet av året.

Kommunen har foretatt kontroller av butikker, restauranter, barer og puber for å se om alkoholsalget er forsvarlig og samsvar med regelverket. Det har i løpet av 2020 blitt tildelt tre prikker.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	94 647	95 543	-896	-0,9 %	101 150

Kommentar til status økonomi

Enhet idrett, aktivitet og frivillighet viste et negativt avvik mot revidert budsjett på kr 0,9 mill. per 31.12.2020.

Det negative avviket skyldtes blant annet høyere utbetaling til trossamfunn grunnet økning i antall medlemmer (kr 0,5 mill.). I tillegg ble det etablert nye VTA -plasser (varig tilrettelagt arbeid) i løpet av 2020. Det ga økte utgifter på kr 0,7 mill. i forhold til budsjett.

Enheten opplevde også inntektssvikt innenfor enkelte områder. Grunnet feilbudsjettering ble inntekter tilknyttet frivilligsentraler kr 0,8 mill. lavere enn antatt. I tillegg ble inntektene innenfor salgs- og skjenkebevilgning kr 0,4 mill. lavere enn budsjettet.

Korona-pandemien førte til lavere aktivitet og tidvis nedstengning ved flere av enhetens tjenester våren 2020. Dette bidro til lavere utgifter ved flere avdelinger, spesielt innenfor aktivitetskontakttjenesten, ferieklubben, idrettshallene og aktivitetssentrene. Dette bidro til å redusere det negative avviket.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,51 %	7,67 %	10,18 %

Sykefraværet i enhet idrett, aktivitet og frivillighet har variert gjennom året, og endte i 2020 på 10,18 prosent. Det høye egenmeldte fraværet våren 2020 skyldtes pandemien. Fraværet varierte mye fra

avdeling til avdeling, og var høyest i avdelingen der det er turnusarbeid. Langtidsfraværet skyldtes i stor grad egen helse og er ikke arbeidsrelatert.

Sykefraværet følges opp i enhetens medbestemmelsesmøter. Sykefravær er fulgt opp med oppfølgingsplaner, tilrettelegging og dialogsamtaler for den enkelte.

Enhet bolig, integrering og krisesenter

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet bolig, integrering og krisesenter er delt inn i fem avdelinger som har ansvar for hvert sitt fagområde: Boligsosial avdeling, voksenopplæring, flyktningtjeneste, avdeling for enslige mindreårige flyktninger og krisesenter.

Enheten omfatter blant annet:

- boligsosialt arbeid, herunder planer og utvikling på området
- tildeling av kommunalt disponerte boliger, saksbehandling, depositumsgaranti
- saksbehandling av Husbankens økonomiske virkemidler (startlån, etablering, tilpasning, utredning, prosjektering og bostøtte)
- "Housing first" og bo-oppfølging
- opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven
- grunnskoleopplæring for voksne og realkompetansevurdering på grunnskolens område
- kombinasjonsklasser på Malakoff vgs. i samarbeid med Østfold fylkeskommune
- obligatoriske prøver for oppholdstillatelse og statsborgerskap
- logopedi for voksne
- integreringsarbeid, herunder planer og utvikling på området
- bosetting, råd og veiledning av flyktninger, introduksjonsprogram og tolketjeneste
- saksbehandling etter introduksjonsloven
- bosetting, botilbud og oppfølging av enslige mindreårige flyktninger
- krisesentertjenester, herunder botilbud, dagsamtaler, regionens kompetansesenter om vold i nære relasjoner, utviklingsarbeid og planer på område.

Status tjenesteområdene

Status og utfordringer:

Voksenopplæring

I 2020 har Moss Voksenopplæring gitt opplæringstilbud til 457 elever, derav 87 etter enkeltvedtak om grunnskole (forberedende voksenopplæring) og 1 etter enkeltvedtak om spesialundervisning for voksne. I juni 2020 ble det utstedt vitnemål til 32 elever etter forsøkslæreplaner i modulisert opplæring. I tråd med intensjonene med forsøkslæreplanene skal Moss Voksenopplæring gjennomføre eksamener 2 ganger i skoleåret, i høst- og vårhalvår.

Skolen organiserte i 2020 kurs i 50 timer samfunnskunnskap på norsk, engelsk, vietnamesisk, swahili og arabisk.

I 2020 er det gjennomført 575 norskprøver, 147 prøver i samfunnskunnskap og 165 statsborgerprøver. Moss Voksenopplæring har ansvar for saksbehandling av søknader om fritak fra obligatorisk opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Så langt i 2020 er 108 søknader tatt til behandling.

Moss Voksenopplæring gjennomfører realkompetansevurdering på grunnskolens nivå etter bestilling fra Viken fylkeskommune og privatpersoner. I 2020 er det mottatt bestillinger på vurdering av 6 kandidater.

I 2020 har 43 personer fått tilbud fra logoped og 2 personer har fått tilbud hos synspedagog.

Avdeling voksenopplæring har 23 årsverk: lærere, logoped/synspedagog, rådgiver, merkantil og ledelse.

Pandemi: Behovet for mer intensiv opplæring i digitale ferdigheter og bruk av digitale verktøy for spor 1 deltagere har vært fremtredende i 2020. Det samme gjelder behovet for investeringer i utlånspc-er til elever og oppgradering av skolens IT-utstyr.

Flyktningtjeneste

Totalt avsluttet 39 deltakere sitt introduksjonsprogram i 2020. 62% av dem som avsluttet introduksjonsprogrammet gjorde det i arbeid eller i utdanning over grunnskole. 2 personer startet på høyskole eller universitet, 15 startet i vgs og 7 personer var i arbeid.

Til tross for pandemien gjennomførte 14 deltakere i introduksjonsprogrammet kurs i foreldreveiledning. Flere oppsatte kurs måtte skyves på som følge av smittevernrestriksjoner i løpet av perioden de var oppsatt.

Det er de siste årene bosatt flere familier som overføringsflyktninger enn tidligere. Det er mer ressurskrevende med oppfølging av dem, da familiene ikke har noe kjennskap til norske forhold før bosetting. Dette er i motsetning til familier som har fått oppfølging på norske mottak i forkant av bosettingen i kommunen. Flyktningtjenesten bruker mer tid på miljøarbeid i disse familiene nå enn tidligere. Det har i 2020 blitt satt i gang forsterkede tiltak i åtte familier totalt.

Boligsosialt arbeid

Det ble utbetalt 83 startlån i 2020. Dette utgjorde kr 145 mill. av startlånsrammen på kr 210 mill., i tillegg ble det utbetalt kr 4,9 mill. i tilskudd til etablering og kr 1,8 mill. i tilskudd til tilpasning. På grunn av sykdom var kapasiteten til behandling av saker redusert i noen måneder våren 2020. Lånerammen på kr 210 mill. skal brukes i perioden mars 2020 tom mars 2021.

Det ble gjort vedtak i 208 boligsaker hvorav 69 var nye, det vil si at søkerne ikke bodde i kommunal bolig fra før. Det øvrige er fornyelser eller bytte til annen, mer egnet bolig.

1396 husstander i Moss mottok bostøtte i 2020. Det ble utbetalt kr 33,7 mill. i bostøtte.

Krisesenter

Antall brukere av krisesenteret har hatt en svak økning de siste årene. I løpet av 2020 bodde 44 voksne kvinner på krisesenteret. Antall døgn med beboere på krisesenteret gikk ned med nesten 20% fra 2019 til 2020, noe vi antar kan ha sammenheng med nedstengningen av samfunnet. Det bodde 28 barn på krisesenteret i 2020 i til sammen 1534 døgn. Det vil si at gjennomsnittlig botid for barn var 55 dager.

Når det gjelder dagbrukere så har krisesenteret hatt 176 dagbrukermøter og 113 veiledningssamtaler på telefon.

Krisesenteret har et koordinerende oppfølgingsansvar for Handlingsplan mot vold i nære relasjoner i Mossregionen (2015-2019) som nå er forlenget til våren 2021 når nasjonal handlingsplan foreligger.

Prosjektet TryggEst hadde siste prosjektår 2020, men videreføres ut juni 21 med restmidler da aktiviteten ble redusert på grunn av pandemien. Antallet henvendelser i TryggEst falt.

Det har vært drevet minimalt forebyggende arbeid i skolene i 2020. Dette skyldes i hovedsak nedstengning og redusert mulighet for å kunne komme inn i skolene.

Botiltak for enslige mindreårige

Avdelingen følger opp 29 enslige mindreårige flyktninger i alderen 4 til 22 år. 6 barn bor i fosterhjem, 12 ungdommer bor i botiltak og de øvrige bor på hybler. Alle har barnevernvedtak om oppfølging og tiltaksplaner i henhold til dette.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	55 555	46 934	8 621	15,5 %	62 715

Kommentar til status økonomi

Enhet bolig, integrering og krisesenter viste et positivt avvik mot revidert budsjett på kr 8,6 mill. per 31.12.2020.

Det har vært et utfordrende år for enheten. Følgene av pandemien har vært store og det har vært vanskelig å forutsi bosetting, elevtall og generell aktivitet. Dette har ført til utfordrende og lite forutsigbar drift og økonomistyring.

Voksenopplæringen viste et positivt avvik på kr 2,6 mill. Dette skyldtes færre elever og færre avviklede prøver i 2020 grunnet innreiserestriksjoner samt restriksjoner i forhold til aktivitet. Som følge av redusert elevtall ble 1,5 stillinger holdt vakante samt at hjemmeskole generelt førte til lavere driftskostnader. I tillegg til reduserte utgifter ble det mottatt et ekstraordinært korona-tilskudd fra regjeringen samt at inntekter vedrørende salg av kurs lå over budsjett.

Flyktingetjenesten viste et positivt avvik på kr 3,6 mill. Det ble i 2020 bare bosatt 25 av den vedtatte kvoten på 50 flyktninger grunnet korona-pandemien. Det var i løpet av året vanskelig å forutse den økonomiske utviklingen da det ikke var noen avklaringer vedrørende omfanget av bosettinger før mot slutten av året. Den reduserte bosettingen resulterte i færre deltakere i introduksjonsprogrammet, som igjen førte til lavere lønnsutgifter. I tillegg ble en stilling holdt vakant.

Botiltak for enslige mindreårige flyktninger (EMF) viste et positivt avvik på kr 1,4 mill. Dette skyldtes hovedsakelig høyere tilskudd enn budsjettert samt vakante stillinger.

Krisesenteret viste et positivt avvik på kr 0,7 mill. Selv om krisesenteret hadde tilbud til voldsutsatte gjennom hele året, førte pandemien til redusert aktivitet i form av sosiale tilbud til beboere. I tillegg har det vært reduserte driftsutgifter - spesielt innen kurs, reiser og opplæring for ansatte.

Boligsosial avdeling viste et positivt avvik på kr 0,5 mill. Dette skyldtes hovedsakelig sykepengerefusjoner knyttet til langtidsfravær hvor det ikke ble satt inn vikar.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,59 %	6,19 %	8,79 %

Sykefraværet i enhet bolig, integrering og krisesenter har vært stabilt rundt 9 prosent hele året, og endte i 2020 på 8,79 prosent. Fraværet varierer mye fra avdeling til avdeling, men er høyest i de to avdelingene med turnusarbeid. Det er likevel ikke rapportert at sykefraværet har sammenheng med forhold på arbeidsplassen, og i stor grad er det enkeltpersoners langtidsfravær som bidrar til tallene.

Pandemien har bidratt til noe forhøyet fravær i året som har gått, både hva gjelder sykdom og forebyggende tiltak for å unngå sykdom.

Sykefravær er fulgt opp løpende med oppfølgingsplaner, tilrettelegging og dialogsamtaler for den enkelte. Sykefraværet følges opp månedlig i medbestemmelsesmøter, og det er gjennomført en vernerunde på det psykososiale arbeidsmiljøet hvor det kom inn forslag til tiltak å jobbe med i alle avdelinger for å opprettholde et sunt og godt arbeidsmiljø.

Enhet kultur

Tjenesteområdebeskrivelse

Kulturenheten tilrettelegger kulturaktiviteter slik at Moss skal være en spennende, inkluderende og mangfoldig kulturkommune for alle, uavhengig av interesse, alder eller bakgrunn. Målet er å knytte Moss og Rygge sammen slik at alle innbyggerne føler tilhørighet til den nye kommunen. Deltakelse i kulturaktivitet gir gode opplevelser og danner grunnlag for utvikling av kunnskap, kreativitet, mestring og læring.

Kulturenheten består av kulturadministrasjon, kulturhuset, kulturskolen og biblioteket.

Kulturadministrasjonen planlegger, utvikler og koordinerer tjenesteyting og forvaltningsoppgaver som:

- kommunedelplaner
- formidling kulturminner
- Den kulturelle skolesekken
- Den kulturelle spaserstokken
- kunst i offentlige rom
- kulturarrangementer

Moss kulturskole er forankret i opplæringslovens § 13-6.

- tilbud innen musikk, dans, drama og visuelle kunsthøgskole til barn og unge
- kompetanse til frivillige organisasjoner og skoler
- musikalgruppa "Applaus", fordypningstilbud for elever

Mossebibliotekene er lovfestet gjennom Lov om folkebibliotek og er en møteplass for kultur, informasjon, kunnskap og litteratur.

Moss Kulturhus består av Parkteatret og Samfunnshuset og kafe/kantina. Moss Kulturhus skal være byens fremste kulturleverandør, et lokomotiv i kulturlivet og et naturlig samlingspunkt for de store begivenhetene.

Status tjenesteområdene

Kultur har blitt hardt rammet av korona-pandemien: både kommunens tilbud, lag og foreninger og det profesjonelle kulturlivet.

Kulturhuset

Kulturhuset hadde som målsetning å gjøre kulturhuset kjent i befolkningen og skape entusiasme rundt det nye huset. På grunn av pandemien ble det kun 4 måneder i drift, og også de med begrenset publikumsbesøk og begrenset tilgang på artister. Huset åpnet 4. januar 2020 med en åpningsforestilling som var en egenproduksjon med lokale skuespillere, musikere, regissør og skribent. Kulturhuset har etablert en hjemmeside og den digitale scenen mkplay.no. Det har blitt etablert avtaler med Det Norske Blåseensemble og Det Norske kammerorkester. Kulturhuset har utviklet et samarbeid med andre arrangører i Moss gjennom Kryssover jazzfestival. I 2020 ble det solgt 12 946 billetter hvorav 954 var barnebilletter.

Mosebibliotekene

I 2020 ble Moss bibliotek og Rygge bibliotek etablert som én felles organisasjon under Mossebibliotekene. For å fremme samhandling og sikre etablering av gode bibliotekstjenester ble det etablert 4 ulike fagteam på tvers av bibliotekene innenfor områdene: arrangementer, barn og unge, system og medier. I tillegg er økonomi, administrasjon og rutiner i størst mulig grad samkjørt.

På grunn av pandemien har begge bibliotekene vært stengt i 3 måneder, deretter var det redusert åpningstid ut året. I tillegg var vesentlige deler av bibliotekstjenestene mot publikum stengt, som meråpent bibliotek, bruk av bibliotekenes PCer og mulighet for kopiering, utskrifter og scanning.

Fysiske arrangementer som var planlagt har ikke blitt gjennomført, men det ble utviklet flere digitale arrangementer. Som et resultat av dette har bibliotekene fått økt kompetanse til å formidle digitalt og det har blitt investert i utstyr til digital formidling.

Biblioteket har jobbet videre med sitt medvirkningsprogram "Fritt Spillerom" sammen med lokale ungdommer.

Det har vært en nedgang i besøkende på 30 % i 2020. Utlån har hatt en nedgang på 34% i samme periode. For arrangementer har det vært 39% nedgang og antall publikummere har hatt en nedgang på 25% i 2020.

Kulturskolen

Kulturskolens elevtall har gått noe ned gjennom 2020. Et større antall elever har valgt å melde seg ut gjennom året. Flere kulturskoler i nærliggende kommuner og regioner har samme erfaringer og dette må relateres til pandemien. Ved årsslutt utgjorde elevtallet 470 elever, mens antallet elevplasser (en elev kan delta i flere fag) var på 540.

Det har blitt innført tre rabattordninger ved kulturskolen i løpet av 2020:

- Søskenmoderasjon (20 %)
- Flerfagsrabatt (20 %)
- 10 gratis elevplasser for økonomisk vanskeligstilte familier

Under flere perioder har kulturskolen blitt rammet av lockdown på grunn av pandemien. Samtlige elever har da mottatt digital undervisning. Dette har fungert fint for elever med en-til-en undervisning, men har vært noe mer utfordrende for elever som deltar i gruppeundervisning.

På grunn av koronapandemien har det ikke blitt gjennomført større arrangementer på kulturskolen i 2020. Både «West Side Story» (APPLAUS), «Kulturskolens Festforestilling», arrangementer planlagt for Moss by sitt 300 års jubileum, Nocturne og «Kulturskolens Julekonsert» ble avlyst. I november spilte kulturskolen inn 24 musikkinnslag som utgjorde Moss kommunes og kulturskolens digitale julekalender. Kalenderen ble publisert på kommunens Facebook-side og ble sett av flere tusen mennesker.

Kulturskolen har blitt med i et utviklingsprogram "Norsk kulturskoleråds veiledningsordning" for å utvikle og fornye kulturskolen.

Øvrige fokusområder

I løpet av 2020 har det blitt utviklet og vedtatt en ny lokal kulturell skolesekk (DKS). I den lokale DKS får alle trinn minst ett tilbud. Enheten har etablert et tverrfaglig kunstteam som består av ansatte på tvers av enhetene i kommunen i tillegg til eksterne bidragsyterne. Kunstteamets formål er å gi vurderinger rundt det å ta imot kunstgaver, samt prioritere restaurering av kunst i kommunal eiendom.

I samarbeid med lag og organisasjoner er det blitt utarbeidet en historisk vandrerute i Larkollen. 11 historiske skilt og 10 krakker fra Røeds i nord til Neset i sør er og vil bli satt opp. I samarbeid med lag og foreninger har kulturkontoret arrangert kulturminnedagene med til sammen 8 arrangementer. Det har blitt etablert et samarbeid med NAV om skjøtsel av eldre kulturminner og pilegrimsveien. Det er utarbeidet et nytt informasjonsskilt om Munch i Moss som er satt opp ved kunstgalleriet Moss sentrum og ved Galleri F15.

Gjennom året har det vært lavere aktivitet enn normalt i den Kulturelle velkomstpakka på grunn av strenge restriksjoner og nedstengning av samfunnet. Det har i regi av Moss fotball klubb blitt gjennomført noe ballaktivitet på Bytårnet. Elever ved Moss Voks har fått teaterbilletter til seg og sine familier, både til familieforestilling i Nesparken i juli og Brageteatrets forestilling «Psykt blod» på Moss kulturhus i februar.

Det ble delt ut 250 opplevelseskort våren 2020. Da store deler av vårhalvåret var preget av nedstengning av samfunnet, ble vårkortene også mulig å bruke på høsten. Det ble i tillegg delt ut 400 opplevelseskort for høsten 2020. Strenge restriksjoner og lange perioder med nedstengning førte likevel til lavere aktivitet enn for et normalår med Opplevelseskortet.

For den kulturelle Spaserstokken ble tilbudet redusert på grunn av strenge restriksjoner og nedstengning av samfunnet. Det har blitt gjennomført 2 utendørs konsertserier på sykehjemmene og omsorgsboligene i kommunen; en turné i juni og en i september.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	34 919	33 600	1 319	3,8 %	35 290

Kommentar til status økonomi

Enhet kultur viste et positivt avvik mot revidert budsjett på kr. 1,3 mill per 31.12.2020.

2020 har vært et krevende år for enheten preget av stor usikkerhet. Spesielt har korona-situasjonen vært utfordrende for Moss kulturhus der avlyste arrangementer har ført til store inntektstap. Inntektene har også vært noe lavere enn forventet ved bibliotekene og kulturskolen gjennom året. Blant annet har flere elever enn vanlig meldt seg ut av kulturskolen, noe som antas å være en effekt av korona-pandemien.

Korona-situasjonen har ført til lavere aktivitet innenfor hele kulturområdet. Ubesatte stillinger, innstramninger samt lavere utgifter ved ikke-gjennomførte arrangementer har ført til betydelige innsparinger på utgiftssiden. Lavere aktivitet har også ført til lavere utgifter ved ulike tiltak innenfor området, som for eksempel velkomstpakka, opplevelseskortet og seniorfestivalen.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,18 %	3,97 %	5,14 %

Enhet kultur hadde i 2020 lavt korttidsfravær, noe som i hovedsak skyldes koronatiltakene som gjør at folk blir mindre syke (hjemmekontor og smittevern). Litt høyere langtidsfravær, ingen av disse er arbeidsrelatert.

Langtidssykefravær har blitt fulgt opp, og tiltak har blitt satt i gang der det var mulig å gjennomføre. Utplassering av medarbeidere som ikke kunne gjennomføre fysisk arbeid til korona teststasjon med kontorarbeid, har vist seg å være vellykket.

Enhet NAV

Tjenesteområdebeskrivelse

NAV Moss er et partnerskap mellom Moss kommune og Arbeids- og velferdsetaten region Øst-Viken. Kontoret er organisert i 8 ulike avdelinger hvorav 6 av disse er tverrfaglige oppfølgingsavdelinger. En av oppfølgingsavdelingene er dedikert unge, dvs. aldersgruppen 18-29 år. De øvrige avdelingene har oppfølging av innbyggere fra og med 30 år.

Mål og hensikt med den tverrfaglige organiseringen av oppfølgingsarbeidet er at det er innbyggeren som skal stå i sentrum for oppgaveløsningen i kontoret. Det betyr at uavhengig av hvilken tjeneste innbyggeren har behov for fra NAV, så skal denne gis i den avdelingen innbyggeren tilhører.

I tillegg til oppfølgingsavdelingene har NAV to kontorovergripende avdelinger;

Inkluderingsavdeling med jobbspesialister og metodeveiledere arbeider etter en metode kalt «Supported Employment». I tillegg har avdelingen egne markedskontakter som jobber ut mot arbeidsmarkedet.

Utviklingsavdeling som har som sin hovedfunksjon å støtte opp under drift og utviklingsarbeid i kontoret, organisasjonsutvikling og fagutvikling.

Kontorets lederteam består av 8 avdelingsledere som har fag, økonomi og personalansvar for sine avdelinger og fagområder.

Sentrale oppgaver for NAV er å veilede folk tilbake til arbeid, følge opp de som har helseutfordringer og bistå de som har behov for økonomisk støtte.

NAV Moss består av kommunale og statlige tjenester som har følgende formål:

- flere i arbeid og aktivitet, og færre på stønad
- bedre brukermøter
- et velfungerende bo- og arbeidsmarked
- rett tjeneste og stønad til rett tid
- en helhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning

Lokale mål som ligger til grunn i arbeidet er:

- å forebygge og redusere utenforskap fra arbeidslivet og lokalsamfunnet
- å redusere barnefattigdom/ voksne med foreldrefattigdom
- å øke gjennomføring og redusere frafall i videregående skole
- tett oppfølging av ungdom som står utenfor arbeidslivet
- å øke sysselsettingsgraden i samarbeid med næringslivet
- forpliktende samarbeid på tvers av sektorer/enheter i Moss kommune
- videreutvikle samarbeidet med fastlegene og spesialisthelsetjenesten
- bidra til integrering og inkludering gjennom tidlig arbeidsrettet oppfølging av nyankomne flyktninger

Status tjenesteområdene

Arbeidsledige

Arbeidsledigheten var ved inngangen til 2020 3,2%. I mars 2020 økte denne til 15,7% og var på sitt høyeste i april med 16,3%. I desember 2020 gikk ledigheten ned til 7,6%. Dette viser store variasjoner i ledigheten i løpet av året.

Økningen skyldtes koronasituasjon med smitteverntiltak som medførte nedstegning av arbeidsplasser og bedrifter. NAV opplevde en dobling av porteføljene for nyregistrerte arbeidssøkere/permitterte arbeidssøkere som skulle følges opp av medarbeidere ved kontoret.

En dreining av egne ressurser ble iverksatt i mars/april for å etablere et eget innsatsteam. Innsatsteamet jobbet direkte opp mot nyregistrerte arbeidssøkere med informasjon og veiledning knyttet til rettigheter og muligheter for å komme tilbake til arbeid.

Tilgjengelighet og digitale løsninger

De digitale løsningene har både for egne ansatte og innbyggerne vært svært viktige i 2020. Selvbetjeningsløsningene på dittnav.no har vært til hjelp for mange innbyggere i koronaperioden. NAV har erfart at elektroniske kommunikasjonskanaler fungerer bra for enkelte men at det kan være utfordrende for andre brukergrupper, spesielt fremmedspråklige. Mottaket har i hele 2020 vært åpent men inngang har vært kontrollert av et rullerende beredskaps team for innbyggere som har vært i behov for å komme til NAV- kontoret. Mange ansatte har holdt tjenesteproduksjonen oppe via hjemmekontor med aktiv bruk av telefon og digitale løsninger. Behovet for mobilt teknisk utstyr for å kunne nyttiggjøre seg de tekniske løsningene har derfor i 2020 vært stort.

Sosialhjelp

Til tross for store utfordringer i 2020, så gikk utbetalingene til økonomisk sosialhjelp ned i forhold til året før med kr 1 mill., dette utgjør 1,3% nedgang. Det var forventet at kommunesammenslåingen og organiseringen med tverrfaglig samarbeid skulle gi gevinstrealiseringer i form av at flere kom i arbeid eller fikk avklart andre ytelser. Om denne nedgangen er en konsekvens av endret organiseringen eller andre årsaker er vanskelig å si. For å redusere barnefattigdom i kommunen har barnetrygden blitt holdt utenfor ved beregning av økonomisk sosialhjelp.

Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp har vært forholdsvis stabilt i forhold til 2019-nivå. Likevel ser NAV en stor økning i antall nyregistrerte mottakere av økonomisk sosialhjelp i 2020. Dette viser at det har vært flere som har vært i behov av økonomisk sosialhjelp samtidig er det like mange som har kommet seg tilbake i arbeid og/eller mottar andre offentlige ytelser. Antall som mottok sosialhjelp i mer enn 5 måneder gikk ned med 31 personer. Gjennomsnittlig antall måneder med utbetaling av økonomisk sosialhjelp har gått ned med 0,3 måned.

Midlertidig bolig

Det har i 2020 vært økende bruk av midlertidig botilbud med tilhørende økte kostnader. Det ble totalt utbetalt kr 3,7 mill. til bruk av midlertidig bolig, dvs. en økning på kr 2 mill fra fjoråret.

Kvalifiseringsprogrammet (KVP)

Arbeidet med kvalifiseringsprogrammet (KVP) har vært preget av pandemien og omorganisering i forbindelse med overgang til ny kommune. Fra juni 2020 har NAV-kontoret hatt egen KVP-ansvarlig og KVP-kontakter i alle tverrfaglige avdelinger. Arbeidet med å opparbeide rutiner og bedre kunnskapen om KVP er godt i gang. I 2020 var det 11 KVP-deltakere som gikk over i deltids- eller heltidsarbeid.

Gjeldsrådgivning/økonomisk rådgivning

I løpet av 2020 har to stillinger som jobber med gjeldsrådgivning/økonomisk rådgivning fulgt opp 360 saker, hvorav 50 var tyngre gjeldssaker som ble henvist Namsmannen for offentlig gjeldsordning.

Tjenesten har i løpet av 2020 vært viktig for å forebygge at personer som har havnet i økonomisk uføre blir avhengig av økonomisk hjelp fra NAV. I tillegg er det avgjørende for den enkeltes livskvalitet og mulighet for å beholde/ komme i arbeid.

Forvaltning

Til sammen har ca.180 personer fått hjelp til forvaltning av personlig økonomi fra NAV- kontoret. NAV-kontoret har fire veiledere på dette fagområdet.

Inntektssikring

Kontoret har egne veiledere som jobber med inntektssikring for brukere som ikke skal ha arbeidsrettet oppfølging, men som trenger fast supplering til ytelsen de mottar eller engangshjelp ved store utgifter. De fleste av disse brukerne mottar uføretrygd. Totalt fikk ca.170 brukere denne oppfølgingen i 2020.

Familieteam

Det er opprettet et eget familieteam ved kontoret bestående av seks familiekontakter i tillegg til familiekoordinator. Arbeidet til familieteamet har vært å øke familienes deltakelse i arbeid, aktivitet og fritid, stabilisere boligforhold og bedre den økonomiske situasjonen. Målet er å forebygge sosial arv og gi bedre folkehelse på sikt og øke bevisstheten rundt barne- og familieperspektivet i kontoret.

Oppfølging av ungdom

Oppfølging av unge har en høy prioritet i NAV-kontoret, med mål om at veilederne skal være tett på de unge i oppfølgingsarbeidet. Med store brukergrupper har dette ikke vært like lett å få til i løpet av 2020. Unge trenger mye råd, veiledning og støtte på veien mot selvstendighet.

NAV har 2 veiledere stasjonert ute i videregående skolene. NAV-veileder utfører en viktig jobb inn i det forebyggende arbeidet for å forhindre drop-out.

MED

MED (Motivere- Endre- Delta) er et internt tiltak som ligger under tverrfaglig avdeling ung. Fra og med 2020 retter tiltaket seg til gruppen unge under 30 år. Det tilbys grupper og individuell oppfølging ut mot arbeidsgivere med tilhørende arbeidstrening. Det har i løpet av året vært gjennomført organisatoriske endringer i tiltaket på bakgrunn av økt arbeidsledighet. 3 stillinger ble flyttet fra MED til Inkluderingsavdelingen og omgjort til jobbspesialiststillinger.

Markedsteam

Markedsteamet har i forbindelse med korona hatt flere oppdrag enn tidligere i forbindelse med permitteringer og oppsigelser, i tillegg til mange rekrutteringsoppdrag. NAV skal være en naturlig samarbeidspartner til det lokale næringslivet, både ved opp- og nedbemanning. Det har av den grunn i 2020 blitt utviklet et tettere samarbeid i markedsteamene i hele bo- og arbeidsregionen (Mosseregionen, Indre Østfold og Nordre Follo). Teamet har i 2020 arrangert elektronisk jobbmesse og bistått veilederne ved å finne egnet arbeid til arbeidssøkere.

Utvidet oppfølging (jobbspesialister)

Tiltaket Utvidet oppfølging har bidratt til at personer med sammensatte utfordringer er kommet i lønnet arbeid, etter metoden Supported Employment (SE). Jobbspesialistene ledet av 2 metodeveildere har arbeidet tett med arbeidssøkere og arbeidsgivere gjennom hele året. Til tross for korona og høy arbeidsledighet kan teamet i 2020 vise til gode resultater med 71 jobbstartere hvorav 25 ble avsluttet til arbeid og 3 avsluttet til utdanning.

Prosjekt: Individuell jobbstøtte (IPS jobbspesialister)

Individuell jobbstøtte har i 2020 arbeidet etter en forpliktende samarbeidsmodell mellom NAV, spesialist- og kommunehelsetjenesten. Dette er gjennomført for å hjelpe mennesker med moderate til alvorlige psykiske helseproblemer og/eller rusmiddelproblemer ut i ordinært arbeidsliv. IPS jobbspesialist er en del av deltakernes behandlingsteam. Moss kommune som prosjekteier har i 2020 mottatt kr 1,5 mill. i implementeringstilskudd fra Helsedirektoratet, hvor Råde, Våler og Vestby en del av samarbeidet.

Prosjekt: Miljøvaktmesterne

Miljøvaktmesterne har gitt praktisk bistand i og utenfor hjemmet til brukere innenfor målgruppen rus/psykiatri, flyktninger og barnefamilier. Som følge av strenge restriksjoner i forbindelse med korona har oppfølging i hjemmet vært minimal og det er vært forsøkt å finne andre alternative måter å utføre oppfølgingen. På bakgrunn av økt arbeidsledighet og økt trykk på NAV-kontoret har Miljøvaktmestere bistått inn i beredskapsgruppen i kontoret.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	145 581	137 994	7 586	5,2 %	139 734

Kommentar til status økonomi

Enhet NAV viste et positivt avvik mot revidert budsjett på kr 7,6 mill. per 31.12.2020.

Ved nedstengning av landet i mars 2020 var det knyttet stor usikkerhet til arbeidsmarkedet og mange ble permittert. Prognosen for sosialhjelpsutbetalingene så ut til å stige, og det ble derfor tilført kr 7,9 mill. til sosialhjelpsbudsjettet per 1. tertial. Usikkerheten rundt behovet for sosialhjelp har i hele 2020 vært stor. Prognosene viste seg imidlertid å stemme godt, og det ble i 2020 utbetalt kr 86,6 mill. i sosialhjelp mot et budsjett på kr 87 mill.

Direkte korona relaterte utgifter i 2020 var på kr 1,8 mill. for NAV. Dette var fordelt på kr 1,4 mill. i økonomisk sosialhjelp og kr. 0,4 mill. i øvrige utgifter. Det antas imidlertid at man ikke klarer å identifisere alle utgifter som en konsekvens av pandemien innenfor sosialhjelp.

Det positive avviket i 2020 skyldtes hovedsakelig:

Antall deltagere i kvalifiseringsprogrammet gjennom året var lavere enn budsjettet, noe som ga et positivt avvik på kr 3,7 mill. i forhold til budsjett. NAV har hatt begrensede muligheter til å følge opp den enkelte bruker ut i arbeid grunnet arbeidsmarkedssituasjonen og stor arbeidsmengde.

NAV har hatt et høyt arbeidspress og høyt sykefravær gjennom 2020. Dette har resultert i sykelønnsrefusjoner på kr 2,3 mill. over budsjett. Det har i tillegg vært utfordrende å rekruttere inn vikarer raskt nok.

Refusjoner fra statlige overlappende ytelser ble kr 1 mill. høyere enn budsjettet. Dette skyldtes at flere langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp fikk avklaring mot andre statlige ytelser.

Generelt sett var det reduserte driftsutgifter på grunn av korona situasjonen. Dette gjaldt spesielt opplæring, kurs og forbruksmateriell.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,27 %	9,22 %	10,49 %

Sykefravær periode	Totalt (stat + kommune)	Kommune	Stat
Inngang 2020 (januar)	14,4%	12,9%	16,6%
Utgang 2020 (desember)	10,2%	8,9%	11,9%
Gjennomsnitt 2020	11,0%	10,9%	11,2%

NAV Moss hadde ved inngangen til 2020 et gjennomsnittlig sykefravær på 14,4 prosent totalt. Dette inkluderer fravær i begge styringslinjer med medarbeidere fra stat og kommune. Gjennomsnittlig sykefravær NAV Moss 2020 var 11,0 prosent.

NAV medarbeidere har i hele 2020 stått i et enormt arbeidspress på grunn av økt arbeidsmengde.

Nærværarbeidet er satt i system og det er gjennomført fagsamling i relasjonskompetanse. Det er iverksatt nærværsfremmende tiltak pr avdeling med forankring og praktisering av verdier og hverdagsregler. Aktiv bruk av bistand fra bedriftshelsetjenesten i enkeltsaker og tema i månedlig HMS forum. Tettere virksomhetsoppfølging med oppfølging av status, utfordringer og prioriteringer på det enkelte fagområdet er noen av tiltakene.

Kommunalområde plan, miljø og teknikk

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalområdet har myndighets- og forvaltningsoppgaver innenfor drikkevannsforsyning, avløpshåndtering, renovasjon, vei- og trafikkanlegg, parkering, parker- og grøntanlegg, miljø samt matrikkel, kart, plan- og byggesak. Fra sommeren 2020 er også ansvaret for overordnet planlegging tillagt kommunalområdet. Tjenesteområdene har viktige grensesnitt mot MOVAR.

Kommunalområdet er organisert med følgende enheter:

- Plan, bygg og geodata
- Kommunalteknikk
- Miljø og landskap
- Samfunnsutvikling (fra juni 2020)

Status tjenesteområdene

En stor del av tjenestene er konjunkturbasert. Det betyr at høy aktivitet i byggenæringen krever mye ressurser fra kommunalområdet. Dette gjelder særlig innenfor plan og byggesaksområdet, men også på vann- og avløpstjenesten. I Moss er det mange store områder som er under utbygging, eller planlegges utbygd, og problemstillingene er kompliserte og sammensatte. Dette gjelder særlig de sentrumsnære områdene og det er derfor viktig å få presentert konsekvensene av nye planlagte prosjekt så godt som mulig. En løype for å lage egenproduserte 3D-modeller og med det bedre kunne synliggjøre nye byggeprosjekter var ett av verktøyene kommunen tok i bruk i 2020.

Samferdselsutfordringene i kommunen, og da særlig i sentrum, krever at kommunen tenker langsiktig og har fokus på gode transportårer. Det er viktig at den grønne mobiliteten gis bedre vilkår og kommunalområdet har stort fokus på dette.

Kommunen har relativt godtfungerende infrastruktur på vann og avløp. For å vedlikeholde dette og sørge for at dette er i stand til å håndtere flere innbyggere og klimautfordringene, må innsatsen på dette området intensiveres. Det er stort behov for å ta i bruk mer moderne løsninger for å utnytte kapasitet og ressurser bedre, og kommunalområdet må derfor fornye arbeidsmetodikken i løpet av de nærmeste årene. Her må fokuset vris mer fra løpende reparasjoner til overvåkning, forebygging og vedlikehold.

Kommunen har et rikt og mangfoldig natur og friluftsliv. De senere årene, og særlig i år, ser vi at naturen brukes mye mer og av mange flere enn tidligere. Dette krever at kommunen øker innsatsen på tilrettelegging for gode naturopplevelser på flere måter. Behovet for vedlikehold er også her økt mer enn det kommunen har ressurser til å ivareta.

Klimaendringene bidrar til at vi nå har flere og andre utfordringer enn vi hadde bare for noen år siden. Store nedbørsmengder på kort tid, lange perioder med varme og tørke samt nye arter som etablerer seg i naturen vår, gir store utfordringer med skjøtsel og vedlikehold av kommunens arealer.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
500-Kommunalområde plan, miljø og teknikk	2 639	2 443	196	7,4 %	2 208
501-Enhet plan, byggesak og geodata	13 800	8 807	4 993	36,2 %	10 817
502-Enhet kommunalteknikk	48 004	39 195	8 809	18,4 %	44 574
503-Enhet miljø og landskap	51 201	50 657	544	1,1 %	53 083
Sum	115 644	101 102	14 542	12,6 %	110 683

Kommentar til status økonomi

Kommunalområdet melder om et mindreforbruk på kr 14,5 mill. i 2020.

Den største enkeltforklaringen på mindreforbruket er innenfor tjenesteområdet vei, totalt ca. kr 7 mill. Avviket skyldes i all hovedsak redusert kapasitet på gjennomføring av planlagte tiltak. I tillegg ble det tidlig på året besluttet å holde igjen midler på grunn av utfordrende økonomi i Moss kommune. Etterslepet som da oppsto og forsinkelser pga. korona-situasjonen medførte at flere tiltak ble utsatt.

På avløp ble det et positivt avvik på ca. kr 3,3 mill. pga. et akkumulert underskudd fra tidligere år i Rygge kommune. Dette medførte tilsvarende mindreamsetning til selvkostfond i 2020 og derav et positivt avvik.

Innenfor landbruksforvaltningen er det et mindreforbruk, som er knyttet til forsinket fremdrift pga. koronarestriksjoner, samt at planlagte innkjøp ble utsatt på grunn av kommunens økonomiske situasjon.

Forøvrig er det mindreforbruk tilknyttet ledighold av stillinger som følge av den økonomiske situasjonen og utgifter til reguleringsarbeidet for området Tigerplassen, kr 1,0 mill., som er forskjøvet til 2021.

Sammendrag status investeringer

Investeringer	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr
Veiprosjekt Varnaveien	500	502	-2
Nye parkeringsautomater	1 000	32	968
Vanntiltak	12 597	13 697	-1 100
Avløpstiltak	28 908	24 258	4 650
VA-anlegg Strandgata - SMS 5	8 000	0	8000
Gangvei og sykkeltiltak	10 000	3 654	6 347
Sundbryggene/Fleischer-parken	5 320	2 251	3 069
Sundbryggene, pilarer og dekke	1 600	1 636	-36
Gatelys	24 125	23 046	1 079
Rådhustrappa	1 250	983	267
Abelsgate	300	0	300
TS/FTU - tiltak	3 000	1 853	1 147
Diverse veiprosjekter	7 006	316	6 690
Trolldalsbekken	7 575	8 501	-926
Jubileumsaksen	6 483	4 856	1 627
Belysning Mossefossen	3 300	1 884	1 416
Toaletter kirketorget og skateparken	1 500	1 500	0
Rammebevilgning, biler, maskiner og utstyr	7 100	7 520	-420
Justeringsavtaler	0	32 592	-32 592
Sum	129 564	129 080	484

Veiprosjekt Varnaveien

Veiprosjektet i Varnaveien var i hovedsak ferdigstilt i 2019, men noen kostnader for etterarbeid samt overføringer for grunn ble gjennomført i 2020.

Nye parkeringsautomater

Det er behov for utskifting/fornyelse av parkeringsautomater grunnet nye EU-krav i forhold til teknisk standard for mottak av bankkort på alle automater. Prosjektet ble lagt ut på anbud sent på høsten i 2020, og kontrakt inngås først i 2021. Bevilgningen er derfor rebudsjettert til 2021.

Vanntiltak og avløpstiltak

Dette er en rammebevilgning som fordeles utover de forskjellige prosjektene kommunen gjennomfører, om det er rene tiltak knyttet til drikkevann eller en fordeling med avløp på prosjekter som omhandler begge deler.

Tiltak i 2020 er blant annet:

- Slutføring av vann- og avløpsprosjektet i Kirkegrenda
- Slutføring av vann- og avløpsprosjektet på Framnes
- Nye vann og avløpsledninger i Richard Olsens vei
- Nye vann- og avløpsledninger i Kamboveien
- Avløpsløsninger på Verket i forbindelse med utbyggingen
- Ny pumpestasjon for avløp på Thorbjørnsrød
- Prosjektering av tiltak som skal gjennomføres i 2021.

VA-anlegg Strandgata SMS 5

Dette er kommunens andel av utførte arbeider i Strandgata. Avsatte midler skal utbetales som et bidrag inn i prosjektet til Bane NOR SF etter overtagelse av anlegget. Anlegget er pr. 31.12.2020 ikke overtatt og midlene overføres til 2021.

Gangvei og sykkeltiltak

Sykkelplanen ble vedtatt i 2019. Hovedruter på sykkel er hovedtema og flere strekninger er påbegynt.

For 2020 var det avsatt kr. 10 mill for gjennomføring av diverse tiltak og traseer. Følgende tiltak ble påstartet:

- Strekningen Hoppern/Ole O. Lians gate gjennom Torderød til Harald Hårfagres gate.
- Strekningen Høyenhald gate – Fritjof Nansens gate/RV 19.

Disse fullføres i 2021 og det er benyttet kr. 2,8 mill i 2020 på disse to tiltakene.

Sundbryggene/Fleischer-parken

Det er gitt en bevilgning til reparasjon av setningsskadene langs bryggekannten samt opprusting av Fleischer-parken. Arbeidet er delt inn i flere faser og første fase ble gjennomført i 2020 ved at det er reetablert belysning langs bryggekannten og etablert plattinger og plantebed langs blokkene. Arbeidene med oppgradering av parken fortsetter i 2021 med montering av benker og avfallsbeholdere på plattingene langs blokkene og i møbleringsstripa langs brygga samt planting av stauder i plantefeltene. Videre vil det bli etablert et toalett/dusjanlegg og det vil komme på plass sykkelstativ i parken når toalettbygget er ferdig. Ubrukte budsjettmidler ved utgangen av 2020 er derfor rebudsjettert til 2021.

Sundbryggene pilarer og dekke

Prosjektet med pilarene startet opp i 2019 og ble fullført i 2020. Betongpilarer langs bryggekannten ved søndre del av Sundbryggene mot Tollboden er utbedret.

Gatelys

Hovedplan gatelys for Moss kommune og felles veilysnorm for Rygge og Moss kommuner ble ferdigstilt i 2017/2018. Dette skulle danne en del av grunnlaget for konkurranseutsettingen av et stort og nødvendig rehabiliteringsarbeid for gatelysanlegget i Moss kommune. Dette for å møte pålegget om målte anlegg fra NVE og for å ta igjen et stort vedlikeholdsetterslep på gatelysanlegget i Moss kommune.

Prosjektet hadde høy gjennomføringsevne i 2020 og det ble i 2. tertialrapport økt ramme for prosjektet med kr. 10 mill. Mindreforbruk rebudsjetteres i 2021.

Rådhustrappa

I 2019 ble det vedtatt å gjennomføre tiltak på Rådhustrappa. Tiltakene ble gjennomført i 2020 med en budsjettamme på kr. 1,25 mill. Ny trapp er støpt med varmekabler og nytt rekkverk. Prosjektet er avsluttet.

Abels gate

Det er flere områder langs denne veien som har behov for oppgraderinger for å bedre sikkerheten. Enkelte deler av strekningen må oppgraderes for å kunne gjennomføre nødvendig vedlikehold, spesielt vintervedlikehold. Ubenyttet midler rebudsjetteres i 2021.

Fylkes Trafikksikkerhets Utvalg / Trafikksikkerhetstiltak

Det er i 2020 gjennomført enkelte trafikksikkerhetstiltak. Enkelte av tiltakene har også fått tilskudd fra fylket på deler av kostnad med frist for gjennomføring. I 2020 er det gjennomført følgende:

- Viggo Hansteens allé - Ferdigstilt
- Stasjonsveien - Ferdigstilt
- Nordahl Griegs gt. – Påbegynt, fortsetter i 2021.

Veitiltak

Rammebevilgning for diverse veitiltak samt for enkelte prosjekter. Det ble i 2020 ikke gjennomført noen større veitiltak på investering. Deler av mindreforbruket er bundet opp i bl.a. VA- og veiprojekt i Carlbergveien som settes i gang i 2021 og vil derfor rebudsjetteres.

Trolldalsbekken

Det er bevilget kr 16 mill. til opprusting av Trolldalsbekken som et forskjønnende element i utvikling av nordre bydel der en tilrettelegger for rekreasjon med turstier og opparbeidelse av lokale friområder. Det tas også sikte på å tilrettelegge bekken for sjørret ved etablering av et nytt naturbasert renseanlegg for å rense sigevann fra den nedlagte avfallsfyllinga i Trolldalen. Prosjektet pågår over flere år og består av flere delstrekk. Delstrekket lengst nord fra Kambo Marina til Møllebakken ble ferdigstilt våren 2020, mens delstrekket «Juvet» åpnet i oktober. Det er ved utgangen av 2020 uavklart mht videre arbeider med delstrekket mellom Juvet og Møllebakken da dette strekket er avhengig av avtaler med private grunneiere. Videre arbeider med dette strekket vil kreve ny bevilgning.

Jubileumsaksen

Det ble i årsbudsjettet for 2019 i gamle Moss kommune bevilget kr 11,5 mill. til gjennomføring av en turveiforbindelse mellom Skateparken ved Myra og Mossefossen. Dette har blitt en godt tilrettelagt turvei med flere rasteplasser mellom Rabben ved fjorden, langs elven og opp til Nesparken i Vansjø. Arbeidet har fulgt tidsplanen og ble ferdigstilt i mai/juni 2020.

Belysning Mossefossen

I forbindelse med byjubiléet mottok kommunen en gave fra Sparebank 1 Østfold Akershus til lyssetting av Mossefossen. Første fase av prosjektet med belysning av selve fossen ble ferdigstilt sensommeren 2020 med åpning i september. Neste steg er å få på plass belysning av miljøet rundt Mossefossen. Dette arbeidet vil bli utført i 2021.

Toaletter kirketorget og skateparken

Det ble i 2019 bevilget kr 1,5 mill. til etablering av offentlige toaletter på Kirketorget og ved Skateparken v/Myra i regi av JCDecaux. Kommunen har en langsiktig tjenstekonsesjonskontrakt med JCDecaux, og toalettene ble etablert basert på vilkårene i kontrakten. Toalettene ble levert og montert sent på høsten 2019, men investeringskostnaden til JCDecaux ble ikke fakturert og utbetalt før i 2020.

Rammebevilgning biler, maskiner og utstyr

Det er anskaffet følgende utstyr i 2020:

- Asfaltcontainer tilhengermontert, og pickup til å trekke denne.
- Beltedumper
- Lastebil m/krokløft, og dumperkasse (erstatning for havarert traktor)
- Beltegraver 8-tonn (erstatning for stjålet gravemaskin)
- Arbeidsbrakker, behovet ble fremskyndet grunnet behovet for å separere arbeidslagene grunnet smittevern.

- Levetidsforlengelse stor feiebil, denne selges neste år.
- Liten feiebil, grunnet økt fokus på svevestøv og flere kilometer vei pga kommunesammenslåing.
- Gravemaskin 7t hjuldrevet, med henger. Til veivedlikehold og park.
- Maskiner verksted, grunnet pålegg fra Arbeidstilsynet.
- Inngått kontrakt av kjøp av feiebil. Levering i 2021

Justeringsavtaler

Moss kommune har i 2021 overtatt 3 anlegg for drift og vedlikehold etter ferdigstillelse av private utbyggere hvor det er inngått avtale om overføring av justeringsrett for merverdiavgift. Dette gjelder:

- Verket Moss AS
- Sponvika Eiendom AS
- Skolt Næringspark, Moss AS

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,35 %	2,69 %	4,04 %

Kommunalområdet PMT hadde et samlet sykefravær på 4,04 prosent i 2020. Fraværet varierte mye gjennom året, og skyldes i stor grad enkeltpersoners langtidsfravær.

På virksomhet utførelse har arbeidsrelaterte ulykker bidratt til noe av fraværet, mens det for kommunalområdet for øvrig ikke er rapportert at sykefraværet har sammenheng med forhold på arbeidsplassen.

Sykefraværet er fulgt opp månedlig i medbestemmelsesmøter for kommunalavdelingen og individuelt med tilrettelegging og dialogsamtaler med den enkelte ansatte.

I tillegg er alle avvik og skader meldt inn gjennomgått av lederne og oversikten gjennomgått i medbestemmelsesmøtene både på kommunalområdenivå og for virksomhet utførelse.

Enhetene har gjennomført samlinger for ansatte og HMS er fast tema i alle personalgruppene. Det er utarbeidet plan for HMS-arbeidet høsten 2020 og denne vil bli fulgt opp i 2021.

Direktøren har faste månedlige dialogmøter med vernetjenesten.

Det har i 2020 vært stort fokus på det psykososiale arbeidsmiljøet. Mange ansatte har i lange perioder i løpet av året hatt hjemmekontor. Tilpasninger for et godt ergonomisk arbeidsmiljø på hjemmekontor er tilstrebet ved at ansatte har tatt med seg utstyr hjem, og det er gjort innkjøp av nødvendig utstyr der det har vært påkrevd. Det er gjennomført risikovurderinger knyttet til konsekvenser av pandemien, og det har

Verbalvedtak

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Arbeide for en KAF-ordning (Karbonavgift til fordeling), som eksempelvis kø-prising eller at andel fra p-avgift går til subsidiering av månedskort på buss.	Ikke startet	Arbeidet med en KAF-ordning ble ikke startet opp i 2020. Kommunen har pr i dag ingen virkemidler som er egnet for å etablere KAF-ordning.
Begynne arbeidet med å vedta Markagrensen og sikre varig vern av Mosseskogen, Nordre Jeløy og lindeskogen på Kambo, samt kulturlandskapet i Rygge.	Iht. plan	Kommunen kan ikke sikre varig vern gjennom arealplanlegging etter plan- og bygningsloven, og mulighetene for varig vern må utredes etter annet lovverk og i samarbeid med grunneiere. I forslag til kommuneplanens arealdel er det foreslått å sette en langsiktig utbyggingsgrense som er retningsgivende fram mot 2050. Det er planlagt igangsatt arbeid med rullering av naturmangfoldsplan. Denne vil gi et godt kunnskapsgrunnlag for å kunne sikre langsiktig og god forvaltning av naturverdiene i Moss.
Bevare strandsonen, fjerne ulovlige stengsler og ikke tillate bygging i 100-meterbeltet.	Forsinket	Det drives kontinuerlig ulovlighetsoppfølging, og forhold i strandsonen er prioritert. Man har likevel ikke hatt ressurser eller kapasitet til økt innsats på området. Dette bør organiseres som prosjekt og vil være et samarbeid mellom flere avdelinger. Det undersøkes om evt. muligheter til å søke om tilskuddsmidler.
Føre en samferdselspolitikk som minimum oppfyller klimaforliket og nullvekstmålet, både for lokal- og gjennomgangstrafikk. Lokal trafikkvekst skal tas med kollektiv, sykkel og gange. Miljøloftets tiltaksplaner gjennomføres så raskt som midler stilles til rådighet.	Iht. plan	Det har i 2020 blitt jobbet med prosjektet «Veien til bussholdeplassen» som skal gjøre veien til bussholdeplassen mer attraktiv for å få flere til å ta buss. Det har også vært jobbet med økt antall sykkelparkeringer i sentrum. Flere stativer er kjøpt inn og satt ut i 2020, og flere vil bli montert i 2021. Følgende hovedruter for sykkel er påbegynt i 2020 og vil bli ferdigstilt i 2021: • Strekningen Hoppern/Ole O. Lians gate gjennom Torderød til Harald Hårfagres gate • Strekningen Høyenhall gate – Fritjof Nansens gate/RV 19 Planlegging av følgende strekninger ble påbegynt med mål om oppstart i 2021. • Carlbergveien – Høydaveien • Bråtengata

Årsregnskap og årsrapport 2020

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Gi prioritet til gående, syklende og kollektiv ved omkjøring og alternative ruter knyttet til store byggeprosjekter.	Iht. plan	Gående, syklende og kollektivreisende skal prioriteres og hensyntas ved større byggeprosjekt som medfører endring i infrastruktur for nevnte grupper. Dette gjøres ved å etablere midlertidige trafiksikre løsninger i påvente av permanent infrastruktur. Midlertidige løsninger kan bli stående i lang tid, og det jobbes derfor aktivt for å skape så gode løsninger som mulig gitt omstendighetene.
Omdisponert dyrka mark (uregulert) tilbakeføres til LNF-formål i kommuneplan for nye Moss.	Iht. plan	Det er omdisponert ca. 145 daa dyrket mark fra utbyggingsformål til LNF-formål i forslag til kommuneplanens arealdel. Potensialet for ytterligere vern, gjennom bruk omgjøring fra utbyggingsformål til LNF-formål i kommuneplanens arealdel, er kartlagt og legges fram samtidig med 2. gangsbehandling av kommuneplanens arealdel. Potensialet for ytterligere vern, gjennom bruk omgjøring fra utbyggingsformål til LNF-formål i kommuneplanens arealdel, er kartlagt og legges fram samtidig med 2. gangsbehandling av kommuneplanens arealdel.
Sette innbygger foran utbygger, og ta i bruk virkemidler for å sikre politisk styring av utbyggingstakt ut fra kommunale tilbud/behov.	Iht. plan	Fokus på dette i plansaker og samfunnsplanlegging. Har startet opp fast møteserie for planarbeid hvor alle kommunalavdelingene er invitert. Målsetningen med dette er at de øvrige kommunalavdelingene kommer med innspill tidligere i planprosessen. På kommunalavdeling PMT er det økt fokus på infrastruktur og utbyggingsavtaler. Det er utviklet et konsept for digital medvirkning som er gjennomført på ett større utbyggingsprosjekt. Dette vil kunne benyttes i senere tilfeller for å styrke medvirkningen fra innbyggere. Det er utarbeidet et boligbyggeprogram som viser mulig utbyggingspotensial og utbyggingstakt i en 12-års periode. Ved en gjennomgang av utbyggingspotensialet i kommuneplanen er det vurdert at det er tilstrekkelig kapasitet i barnehager og skole i planperioden. Det er ikke foreslått rekkefølgekrav for å styre utbyggingstakten.
Sikre biologisk mangfold i beplantning i offentlig regi, herunder bidra til gode forhold for nytteinsekter.	Iht. plan	I nye parkområder plantes det planter som er bra for pollinerende insekter. Utplanting av sommerblomster har stort fokus på pollinerende insekter. Det settes også blomsterløk som krokus for å tilfredsstille de tidlige humlene. Ved utplanting av nye trær og busker sørger vi for et mangfold i arter, samt med fokus på pollinerende insekter. Det plantes også erstatningstrær. Dersom kommunen må fjerne et tre, planter vi to nye i kommunen, på et sted det er behov for trær. Der det er naturlig ønsker vi en naturlig innvandring av steds egne planter fra omgivelsene. Dette gir et naturlig preg og et biomangfold, og artene klarer seg godt i området. Det er sådd to nye blomsterenger, en på Ørejordet og en på Ekholt. Jobber også for å fjerne fremmede arter på kommunale arealer, for å bevare biomangfold på sikt. Det er fjernet fremmede arter som strandkarse, kanadagullris, tromsøpalme m.m. på Jeløya og rynkerose på Engholmstranda.

Oppdrag	Status	Statusbeskrivelse
Sikre varig vern av matjord innenfor kommunens grenser.	Iht. plan	Hensynet til vern av matjord har vært vektlagt ved utarbeidelse av forslag til kommuneplanens arealdel. Området som er avsatt til hensynssone kulturlandskap er utvidet for å fange opp et større helhetlig jordbrukslandskap. Kommuneplanen er uegnet for å sikre varig vern, men det er utarbeidet en langsiktig utbyggingsgrense som er retningsgivende fram mot 2050.? Store arealer omdisponert dyrka mark (uregulert) vil bli tilbakeført til LNF-formål i kommuneplan for nye Moss.?
Vurdere bildelingsordning i nye Moss	Forsinket	Moss kommune har en opsjon på en bildelingsordning. Denne kan løses inn når kommunen er klar for dette. En bildelingsordning vil gi mer fleksibilitet i bilparken og tilby innbyggerne et alternativ til å eie egen bil. Dette kan føre til reduserte klimagassutslipp hvis ordningen blir populær. Kommunen er i gang med en prosess som ser på ladekapasitet på potensielle utplasseringspunkt og eventuell utbedring. Leverandøren kan levere biler på kort tid dersom vi ønsker å løse inn opsjonen. Når opsjonen eventuelt skal løses inn eller fremmes politisk er ikke avklart ennå.

KOSTRA Nøkkeltall

Kostranalyse - Plan, kulturminner, natur og nærmiljø

	Moss 2019	Moss 2020	Sarpsborg	Horten	Asker	Kostragruppe 11
Prioritet						
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Plan, kulturminner, natur og nærmiljø (B) **)	687	655	787	881	902	641
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging per innbygger (B) **)	238	233	430	382	433	308
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger (B) **)	75	86	51	44	180	82
Netto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger (B) **)	215	162	63	194	368	105
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger (B)	181	214	249	311	185	218
Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger (B) **)	234	252	279	269	95	217
Produktivitet						
Behandlede byggesøknader i alt (antall)	594	494	827	322	1 269	6 839
Behandlede dispensasjonssøknader (antall)	81	141	36	38	478	1 502
Behandlede søknader om opprettelse av grunneiendom (antall)	71	12	124	33	163	928
Behandlede søknader om eierseksjonering (antall)	40	41	55	7	71	372
Mottatte byggesøknader (antall)	657	664	988	384	1 504	8 302
Mottatte dispensasjonssøknader (antall)	70	182	51	41	485	1 535
Mottatte søknader om eierseksjonering (antall)	43	41	57	11	108	420
Mottatte søknader om opprettelse av grunneiendom (antall)	72	23	121	36	155	1 051

Årsregnskap og årsrapport 2020

Grunnlagsdata (Nivå 3)

Byggesaksgebyr for oppføring av enebolig (kr)	26 160	22 700	24 800	43 400	27 064
Gebyr for opprettelse av grunneiendom (kr)	28 377	29 700	24 575	27 900	25 450
Gebyr for privat forslag til reguleringsplan (kr)	146 000	179 850	150 000	427 800	175 596
Reguleringsplaner vedtatt i alt (antall)	13	8	15	11	115

**) Justert for utgiftsbehov

KOSTRA-tallene viser at Moss kommune samlet ligger omtrent på samme nivå som KOSTRA-gruppe 11 i forhold til netto driftsutgifter per innbygger. Det varierer imidlertid noe mellom de ulike tjenestene. Tallene viser også at Moss kommune har gebyr på omtrent samme nivå som KOSTRA-gruppe 11, da med unntak av gebyr for privat forslag til reguleringsplan, hvor Moss kommune ligger vesentlig lavere.

Kostra-analyse - Vann, avløp og renovasjon

	Moss 2019	Moss 2020	Sarpsborg	Horten	Asker	Kostragruppe 11
Prioritet						
Avløpsnett/innsamling av avløpsvann korrigerte brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)		687	868	1 089	996	964
Avløpsrensing korrigerte brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)		632	559	483	402	509
Distribusjon av vann korrigerte brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)		382	727	820	919	824
Produksjon av vann korrigerte brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)		512	505	135	261	293
Tømming av slamavskillere, septiktanker o.l korrigerte brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)		49	29	15	56	25
Produktivitet						
Avløp - Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	3 755	4 137	4 140	4 544	3 776	3 977
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (kr)		3 130	2 260	2 116	3 319	2 686
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	4 500	2 459	2 695	2 326	2 698	2 794
Dekningsgrad						
Andel av total vannleveranse til industri (prosent)		15,5 %	17,4 %	6,5 %	2,0 %	
Vann - Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning (B)	93,5 %	92,6 %	95,3 %	95,1 %	89,9 %	88,4 %
Vann - Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent) (B)	25,6 %	29,1 %	26,9 %	24,0 %	27,6 %	30,4 %
Kvalitet						
Husholdningsavfall per innbygger, tonn	0,98	0,45	0,39	0,59	0,45	4,56
Vann - Estimert gjennomsnittlig husholdningsforbruk per tilknyttet innbygger (l/pers/døgn)		143	132	149	160	
Vann - Estimert vannlekkasje per meter ledning per år (m3/m/år) (B)	3,9	4,7	4,1	3,8	4,0	4,4
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Antall innbyggertimer med avbrudd i den kommunale vannforsyningen, ikke-planlagt	1 557	7 206	8 280	8 463	22 820	

KOSTRA-tallene viser at Moss kommune samlet ligger lavere enn KOSTRA-gruppe 11 i forhold til brutto driftsutgifter per innbygger. Det varierer imidlertid noe mellom de ulike tjenestene.

Forøvrig er Moss kommune omtrent på samme nivå som KOSTRA-gruppe 11.

Kostra-analyse - Brann og ulykkesvern

	Moss 2019	Moss 2020	Sarpsborg	Horten	Asker	Kostragruppe 11
Prioritet						
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (338) Forebygging av branner og andre ulykker **)	236	235	249	206	108	199
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger (339) Beredskap mot branner og andre ulykker **)	753	932	746	634	635	983
Kvalitet						
Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret +1)	387	370	436	351	253	344

**) Justert for utgiftsbehov

KOSTRA-tallene viser at Moss kommune ligger omtrent på samme nivå som KOSTRA-gruppe 11 i forhold til brutto driftsutgifter per innbygger. Årsgebyr for feiing og tilsyn ligger noe høyere enn KOSTRA-gruppe 11.

Kostra-analyse - Samferdsel

	Moss 2019	Moss 2020	Sarpsborg	Horten	Asker	Kostragruppe 11
Prioritet						
Antall km tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvaret for pr. 10 000 innb		13	9	5	3	10
Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbyggere, komm. veier og gater		963	751	1 854	1 808	1 016
Netto driftsutgifter i kr pr. innbyggere, komm. vei er og gater (B)	797	786	864	563	1 200	1 022
Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per km (kr)		156 739	155 411	113 978	292 064	182 437
Produktivitet						
Brutto driftsutgifter i kr til gatebelysn. pr. km komm. vei (B)	33 142	17 391	25 190	13 088	8 438	24 468
Dekningsgrad						
Andel km tilrettelagt for syklende i prosent av alle kommunale veier (prosent)		25,7 %	16,0 %	9,6 %	7,2 %	17,2 %
Andel kommunale veier og gater med belysning i prosent av alle kommunale veier (prosent)		92,4 %	77,7 %	100,0 %	82,1 %	74,5 %
Antall parkeringsplasser skiltet for forflytningshemmede pr. 10 000 innb (B)	12	12	9	16	3	10
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Antall km tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvaret for	63	64	51	13	28	536

KOSTRA-tallene viser at Moss kommune har lavere netto driftsutgifter, både per innbygger og per kilometer vei, sett opp mot KOSTRA-gruppe 11.

Moss kommune ligger samtidig over KOSTRA-gruppe 11 i forhold til vei tilrettelagt for syklende og kommunale veier og gater med belysning. Antall parkeringsplasser skiltet for forflytningshemmede ligger også noe over KOSTRA-gruppe 11.

Enhet plan, byggesak og geodata

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet plan, byggesak og geodata består av tre avdelinger med ansvar for:

- **Avdeling plan** har ansvar for områderegeringsplaner og detaljreguleringsplaner og har et nært samarbeid med avdeling for samfunnsutvikling som har ansvar for overordnet planlegging og kommuneplan. Planarbeid koordinerer mange hensyn og fagområder i kommunalavdelingen og andre kommunalområder.
- **Byggesak** har ansvar for byggesaksbehandling, delesaker, oppfølging av ulovlighetssaker og tilsyn. Byggesaksbehandlingen skal sikre at bygg og omgivelser fremstår med de kvalitetene som var tenkt under planleggingen. Formålet med tilsyn er i første rekke å påse at tiltak i kommunen oppføres med god kvalitet i samsvar med bestemmelsene gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven.
- **Geodata** forvalter og utvikler kommunens kartdata, ivaretar kommunens rolle som lokal matrikelmyndighet, har ansvar for seksjoneringsarbeid og leverer meglertjenester. Geodata leverer GIS-tjenester i form av temadata og analyser, både internt i kommunen og eksternt til innbyggere og utbyggere. I tillegg er samarbeid med andre fagfelt et viktig satsningsområde med tanke på å forbedre og effektivisere kommunens tjenester. Avdelingen er en viktig bidragsyter i tilrettelegging for digitalisering.

Status tjenesteområdene

Plan

I løpet av året ble det vedtatt 8 detaljreguleringsplaner som i hovedsak omfatter boligprosjekter, i tillegg til testcelle for flymotorer på Rygge flyplass, utvidelse av Mossehallen, samt Kirkealleen ved Rygge kirke. Totalt er det 27 planer som er i prosess. Det er mye boligprosjekter og sentrumsprosjekter, i tillegg til noen samferdselsprosjekter. For å bedre tverrfaglig involvering i planprosesser har man i 2020 startet opp internt planforum hvor flere fagavdelinger får informasjon og kommer med innspill på planer som er under arbeid.

Måleindikatorer –Plan	2020
Antall vedtatte reguleringsplaner	8
Varsel om planoppstart	8
Planer i prosess	27

Byggesak

Avdelingen har hatt svært stor saksmengde i 2020. Det har vært mange nye byggesaker og endel større prosjekter. I tillegg tok begge kommuner med seg et stort etterslep av saker inn i den nye kommunen. I løpet av året har man fått økt bemanningen med både faste stillinger og vikariater.

I forbindelse med kommunesammenslåingen har man tatt i bruk en helt ny modul for byggesaksbehandling som er knyttet opp mot kommunens sak- og arkivsystem. Systemet bidrar blant annet til lik saksbehandling, effektiv saksbehandlingen, og at man lettere kan rapportere på saker, antall behandlinger og saksbehandlingstid.

Byggesaksavdelingen har jobbet videre med å effektivisere saksbehandling og øke kvaliteten på vedtakene. Det er i 2020 behandlet i underkant av 500 saker. Mange større saker og stort fokus på veiledning av brukere, sammen med få ressurser i forhold til antall saker, har medført noe høyere gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2020 sammenliknet med de gamle kommunene. Arbeidet med kvalitet i sakene har medført at Fylkesmannen har opprettholdt kommunens vedtak i de fleste klagesakene (se tabell nedenfor).

I siste halvdel av 2020 startet man med ulovlighetsstrategi og denne ble vedtatt politisk. Samtidig med dette tok man tak i etterslepet på ulovlighetssaker som har ligget fra tidligere år og startet et systematisk arbeid for å redusere restanser på meldte ulovligheter. Ulovlighetsoppfølging tar mye tid, og man forventer ikke at man ser resultater av dette arbeidet før i slutten av 2021.

Måleindikatorer –Byggesak	2020
Antall søknader behandlet	494
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (12-ukersfrist)	56
Antall behandlede klager på byggesaker	14
Vedtak som ikke ble opprettholdt av fylkesmannen	4
Tilsyn	21

Geodata

I 2020 har Geodataavdelingen levert fagstøtte på tvers av avdelinger med kursing og demonstrasjon av kartløsninger både hos MK-eiendom og kommunetorget. Det har også blitt holdt samarbeidsmøte/kartløsningskurs/demonstrasjon for kommunalteknikk utførelse på Solgård skog som har ført til nytt samarbeid på flere områder. Samarbeidet med enhet samfunnsutvikling har også blitt videreført med bla. fortsatt støtte i kommuneplanarbeidet samt kartfaglig rådgiving. Geodata har gjennom 2020 jobbet med over 50 ulike gis-prosjekter av ulike slag. Disse prosjektene bidrar til innovasjon og nye løsninger for enheten og andre områder.

Matrikkelen er Norges offisielle eiendomsregister og benyttes i mange ulike sammenhenger. Registeret inneholder informasjon om eiendomsgrenser, areal, bygninger, boliger og adresser. Nøyaktig og kontinuerlig føring av matrikkelen er viktig for at andre skal kunne gjennomføre sine oppgaver.

Endringer av eiendomsgrenser blir i hovedsak utført i etterkant av en oppmålingsforretning. I 2020 ble det gjennomført ca. 70 oppmålingsforretninger, registrert ca. 900 bygninger og tildelt adresser på alle nye bygninger som krever adresse. Lovpålagte frister iht. matrikkelloven ble overholdt i alle oppmålingssaker for 2020.

Det har vært 41 seksjoneringsaker i 2020. I flere av sakene har det vært arbeidskrevende å innhente nødvendige dokumenter som Kartverket krever for å tinglyse seksjoneringssakene, spesielt ved reseksjonering.

I 2020 besvarte Moss kommune forespørsler fra meglere i 1 389 saker. Forespørslene kommer på bakgrunn av eiendomsomsetninger hvor det er krav om innhenting av diverse informasjon fra kommunale arkiv. Noen av produktene er nå automatisert.

Geodata har oppgaven med å forvalte og tilgjengeliggjøre kartdataene som benyttes av kommunen, innbyggerne, utbyggerne og andre som har behov for kartdata i Moss kommune. I 2020 utførte avdelingen egeninnsats på forvaltning og drift av kartdata verdsatt til ca. kr. 570.000, -. I tillegg kommer forvaltning av plandata.

Måleindikatorer –Geodata	2020
Oppmålingsforretninger	71
Seksjoneringssaker	41
Meglerhenvendelser	1 389

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	13 800	8 807	4 993	36,2 %	10 817

Kommentar til status økonomi

Mindreforbruket på området er på ca. kr 5 mill. sett opp mot revidert budsjett 2020. Avviket skyldes høyere inntekter, lavere lønnskostnader og mindre kjøp av tjenester enn budsjettet.

Planarbeidet og tilhørende tjenestekjøp i forbindelse med området Tigerplassen, kr 1,0 mill., er forskjøvet til 2021.

I 2020 har det også vært et mindreforbruk i forhold til budsjetterte lønnskostnader på alle avdelinger, og spesielt på byggesak. Grunnen til dette har vært flere permisjoner, noen lengre sykefravær samt vakante stillinger deler av året.

Inntektene på avdelingene er i stor grad basert på selvkostprinsippet og vil variere med aktiviteten i byggemarkedet. Byggesak har hatt mange store saker som har blitt fakturert og inntektsført i 2020. Flere av disse sakene vil generere saksbehandling og oppfølging i 2021. Det har også vært noe utsettelse av tilsyn og ulovlighetsoppfølging i påvente av flere ressurser. Overskudd på selvkost tilknyttet byggesak er avsatt til fond.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,57 %	2,70 %	4,28 %

Fraværet varierer gjennom året og omfatter noen lengre sykemeldinger. Det er ikke rapportert at sykefraværet har sammenheng med forhold på arbeidsplassen.

Alle avdelingene har hatt fokus på best mulig arbeidsmiljø gjennom året. I perioder med lavere smittetrykk har man tilrettelagt for at alle har kunnet ha deler av arbeidsuka på kontoret. Avdelingsledere har fulgt opp langtidsfravær og hatt fokus på tilrettelegging og arbeidsmiljø i forbindelse med hjemmekontor.

Enhet kommunalteknikk

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet kommunalteknikk består av avdelingene:

- Vei, vann og avløp
- Prosjekter og utvikling
- Virksomhet Utførelse

Virksomhet utførelse er lokalisert på Solgaard skog og består av avdelingene:

- Drift vei, vann, avløp og VVS
- Anlegg og prosjekter
- Park og friluft
- Vansjø- og Skjærgårdstjenesten
- Bygg og vedlikehold
- Biler og maskiner

Enhetens arbeidsoppgaver omfatter blant annet:

- ivaretagelse av kommunens rolle som eier, myndighetsutøver og utvikler av kommunal infrastruktur for vei, vann og avløp (VVA) - det offentlige vannforsyningssystemet, avløpshåndteringen og vei- og gatelyssystemet
- utvikling og oppfølging av utbygginger, hovedplaner, byggesaker samt veiledning av utbyggere og private, behandling av søknader og tilskudd, kartverk, fagsystemer, prosesskontroll, anskaffelser, samt generell saksbehandling
- prosjektledelse for VVA-prosjekter og andre prosjekter
- innovativt arbeid, utvikling og digitalisering av tjenestene innen vei, vann og avløp, samt andre relevante områder
- drift, vedlikehold og nyanlegg innen vei, VA, park/friluft, skjærgården og Vansjø
- utførelse av nyanlegg innen vei, VA og grøntanlegg/parkområder
- bygg- og vedlikeholdsarbeider etter avtale med MKEiendom
- drift av egen bil- og maskinpark, eget verksted og koordinering av hele kommunens bilpark

Status tjenesteområdene

Vei og veivedlikehold

Kommunen ruller årlig asfaltprogrammet og gjennomførte asfaltering etter oppsatt plan i 2020. Det som ikke ble gjennomført videreføres i nytt program for 2021.

Mye av kommunens veinett er dårlig og det utføres daglig reparasjoner av hull og andre akutte feil og mangler. I 2020 gikk kommunen til innkjøp av egen asfalthenger. Denne benyttes til mindre asfaltreparasjoner. Dette har økt servicegraden av hull-lapping betydelig da driftsavdelingen kan utføre vedlikeholdet selv.

Måleindikatorer – Vei og gatelys	2020
Kommunale veier med fast dekke (asfalt)	255 km
Kommunale veier tilrettelagt for syklende	64 km
Asfaltert vei i rapporteringsåret	1,85 km

Vintervedlikeholdet er ressurskrevende både menneskelige og økonomisk for å holde veier, fortauer og gangveier fremkommelige. Vintervedlikeholdet gjennomføres ved brøyting og salting av hovedtraseene. Veiene, fortauene og gangstiene, som ikke betegnes som hovedtraseer, blir strødd og brøytet etter angitte kriterier.

Fra sesong 2020/21 ble kommunen delt inn i nye soner. Nye kontrakter ble inngått med eksterne og ny vaktordning for vintervedlikeholdet etablert.

Kundekontakt er en vesentlig del av organiseringen innen veidrift, dette kan være blant annet mottak av klager, innmelding av feil, førstehåndsvurdering av tiltak og lignende. I 2020 ble "Meld inn feil" tatt i bruk, noe som betyr raskere innmelding av feil fra innbyggerne. Se nærmere beskrivelse av ordningen under enhet Miljø og landskap. Av akutte hendelser på vei er overvann etter nedbør noe som merkes med stor pågang med tette sluk, manglende sluk og dårlig kapasitet på deler av ledningsnett.

Kommunen har en trafiksikkerhetsplan med en rullerende, dynamisk tiltaksliste. Tiltak som er utført og rapportert til Fylkets trafiksikkerhetsutvalg for 2020.

- Stasjonsveien, Halmstad: Tilrettelagt overgang, intensivbelysning, innsnevring kryss
- Viggo Hansteens Allé, Melløs: Fortau, bedre skille mellom parkering og fortau
- Nordahl Griegs Gate, Melløs: Gang- og sykkelvei
- Gartnerveien/Janitzhagen, Høyda: Gangvei, fortau, fartshumper, vegetasjonsrydding
- Bredsand, Ekholt: Utbedring av snarvei m. belysning
- Bredsandkroken, Ekholt: Belysning

I løpet av året har kommunen mottatt ca 1200 feilmeldinger på gatelys via kommunens gatelysystem. Feilene er i hovedsak knyttet til gamle armaturer, kabler, jordfeil, dårlige master og tenningskap. Arbeidet med oppgraderingen av kommunens veibelysningsanlegg pågår for fullt. Status pr 31.12.2020:

- Gamle Rygge (sone A-E) er ferdigstilt og overtatt.
- Jeløy (sone F og G) er 90 % ferdigstilt (klar til overtagelse).
- Oppgraderingen av det øvrige anlegget sone N (sentrum syd), P (Krapfoss), K (Moss nord), L (sentrum og Mosseskogen) og Q (Øst for E6) fortsetter videre i henhold til hovedplan for gatelys.
- Armaturskift var prioritert i 2020

Vann og avløp

Moss kommune jobber kontinuerlig med å sikre drikkevannskvaliteten i kommunen og som en del av internkontrollen tas det ut ukentlige vannprøver til analyse av drikkevannet. I 2020 ble det tatt ut 262 prøver av drikkevannet totalt. Det ble registrert 5 tilfeller der vannprøven inneholdt bakterier over grenseverdi i drikkevannsforskriften. Verdiene kom tilbake innenfor grenseverdiene ved konfirmasjonsprøve, så ingen langvarige overskridelser. Resultatene samlet viser at kommunen leverer drikkevann med god kvalitet etter drikkevannsforskriften. Mattilsynet gjennomførte tilsyn på kommunalt vannledningsnett med tema høydebasseng i 2020.

Lekkasjen fra vannledningsnett er beregnet til 29 % av andel mottatt vann fra Movar IKS. Den nasjonale målsetningen for lekkasje er satt til 25 % innen 2020. Moss vil fortsette arbeidet for å redusere lekkasje fra vannledningsnett i årene fremover.

Benchmarking-prosjektet Bedre VANN som er et verktøy for å måle og vurdere tilstand og kostnader for de kommunale vann- og avløpstjenestene videreføres. Rapporten for 2020 foreligger først sommeren 2021.

Måleindikatorer - Drikkevannsnett	2020
Gjennomsnittlig vannforbruk per person per døgn	135 L
Vannlekkasjer på kommunalt nett	19 stk

Kommunale vannmålere i private husstander og andre bygg skal byttes ut til moderne elektroniske målere tilrettelagt for fjernavlesing. Det er i 2020 byttet ca 600 vannmålere private hjem. Dette er vesentlig færre enn forventet noe som skyldes den pågående pandemien.

Det kommunale avløpsanlegget i Moss fungerer generelt godt og er inndelt i to soner, avløpsnett som transporteres til Fuglevik RA og Kambo RA. Det jobbes systematisk etter planer for å nå målsetningen om 100 % separert avløpsnett i kommunen innen 2030. Å separere gjør at avløpsnett er mer robust for fremtidige overvannsbelastninger og at dette ikke belaster renseanleggene med rensing av regnvann som både er kostbart og stjeler kapasitet.

Det er etablert overvåkingsprogram for resipienter som kan påvirkes av kommunalt avløpsnett både i ferskvann og i sjøvann. Det tas ut prøver av friluftsbad i både ferskvann og saltvann hver 14. dag i badesesongen fra mai til september. Det tas også ut prøver av bekker og andre ferskvannsresipienter 6 ganger pr. år. For 2020 var det kun bekker i gamle Moss kommune som var en del av dette programmet, men for 2021 dekker programmet hele den nye kommunen. Det er også startet et arbeid for å etablere overordnet prøvetakingsprogram som skal dekke det totale behovet kommunalområdet har for dokumentasjon av status og tilstand i kommunens vannforekomster.

Bekkene i gamle Moss viser å ha kvalitet som varierer fra moderat til svært dårlig. I henhold til EUs Vanddirektiv skal alle kommunens resipienter, deriblant bekker, ha oppnådd godkjent økologisk status innen 2021, dette er nå utsatt til 2027. Resultatene for 2020 viser at deler av Patterødbekken, Ørebekken og Trolldalsbekken kan sies å være påvirket av avløp, på grunn av jevnlig funn av tarmbakterier i prøvepunktene.

Overvåkingen av friluftsbad i nærheten av kommunens pumpestasjoner viste ved tre tilfeller at badevannet inneholdt tarmbakterier over grenseverdi. Alle tre tilfellene var kortvarige, og normal god kvalitet ble igjen dokumentert etter en eller to dager.

I oktober 2020 gjennomførte Statsforvalteren inspeksjon av kommunalt avløpsnett på bakgrunn av gitte utslippstillatelser. Det ble gitt 5 avvik og 1 anmerkning som kommunen jobber med å lukke etter godkjent handlingsplan. Det er i 2020 ferdigstilt flere prosjekter:

- Tronvikalleen, ca 700m ny vannledning. Påbegynt i 2019.
- Kirkegrenda VA – ca 2km nye vann- og avløpsledninger. Påbegynt i 2019.
- Framnes syd-trinn 2 – ca. 600m med nye vann- og avløpsledninger, samt separering. Påbegynt i 2019.
- Pumpestasjon PA 254 Thorbjørnsrød – ny pumpestasjon ved utbygging på Thorbjørnsrød, erstatter gamle pumpestasjon på Sydsbogen.
- Dyreveien overvann – lagt 160m ny overvannsledning i boligområde
- Richard Olsen vei – ca. 300m med nye vann- og avløpsledninger, separering

- Det er startet opp prosjekt for utskifting og separering av VA-ledninger i Arne Garborgs vei, Orkerødgata og Kamboveien, samt gjennomført prosjektering av større og mindre prosjekter med oppstart i 2021.

Av eksterne prosjekter, så er det ferdigstilt og overtatt ca 500m med vei, vann- og avløpsledninger i Vestre Vanemsvei, nye avløpsledninger, ledninger og veiinfrastruktur på Gatu og fortau i Osloveien. I tillegg kommer arbeidet med utbyggere på prosjekter som kommer eller er under bygging, som Sjøhagen brygge, Kilsbakken og Verket.

Utbyggingen av jernbanen vil berøre både vei, vann og avløp. Jernbaneutbyggingen forutsetter nært samarbeid mellom kommunen og Bane NOR i arbeidet med omlegginger på offentlig infrastruktur.

Park, grønt og friluftsliv

En lang og snørrik vinter førte til prioritering av oppgaver knyttet til brøyting og strøing. Det var flere kraftige vårstormer med mange oppdrag knyttet til trefall og rydding/sikring av veier, turstier og strender.

Bekjempelse av svartelistede arter som f.eks. Tromsøpalme, Parkslire, Rosa rugosa, Canada gullris har stort fokus. Som følge av korona pandemien har det vært en vesentlig økt bruk av kommunenes friluftsarealer gjennom året. Dette er positivt og har vært viktig under pandemien samtidig som det har medført merarbeid mht. renovasjon, ettersyn av friluftstoiletter og generelt arbeid på strender og friluftsområder.

Skjærgårdstjenesten er et samarbeid mellom Moss, Rygge, Råde og Vestby. Tjenesten har håndplukket marint søppel i Skjærgårdstjenestens driftsområde. Mye av dette er landbasert søppel som det er vanskelig å komme til med bil for å hente. Tjenesten har også bidratt med renoveringsarbeider på Gullholmen og Elverøy, samt total renovering av toalett på Sletter. I 2020 var det 2 store utslipp i havet; plastpellets og parafinvoks. Skjærgårdstjenesten har vært en aktiv bidragsyter til oppsamlingen.

Bygg og vedlikehold

Oppdragene på fagområdet er stort sett rettet mot MKEiendom og Moss Kommune. Oppdragene er allsidige, alt fra vedlikehold av bygninger til flytteoppdrag. På de fleste større oppdrag og forespørsler leverer avdelingen inn anbud på lik linje med private aktører overfor MKEiendom. Avdelingen utfører også oppdrag for Moss Havn.

Det er utført omfattende snekkerarbeider i prosjektet langs Trolldalsbekken, langs Jubileumsaksen og turstien fra Mossefossen til Nesparken.

Biler og maskiner

Ansvar for drift og anskaffelse av maskiner og kjøretøy i kommunen er samlet sentralt i egen avdeling begrunnet i økt kompetanse, både innen drift, men spesielt innen anskaffelse og avhending av kjøretøy. Avdelingen skal være en pådriver til en mer miljøvennlig bilpark og optimalisere ressursutnyttelsen både økonomisk og i et miljøperspektiv. Kommunen har i dag en bilpark på 230 biler, med hovedtyngden i helsesektoren. Avdelingen har i 2020 anskaffet 73 biler, med en elbilandel på 93 %. Elbilandelen på lette kjøretøy er på 55 %. Elektrifisering av tynge kjøretøy og anleggsmaskiner er noe mer utfordrende grunnet markedets tilbudsside. Kommunen har deltatt i anskaffelsesprosess for bildelingsordning i samarbeid med Indre Østfold kommune. Denne ligger som en opsjon som per 2020 ikke er aktivert.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	48 004	39 195	8 809	18,4 %	44 574

Kommentar til status økonomi

Mindreforbruket på området er på ca. kr 8,8 mill. sett opp mot revidert budsjett 2020.

Aktiviteten både innenfor forvaltning og drift er holdt på et lavt nivå i 2020 grunnet den økonomiske situasjonen til Moss kommune.

Det meste av mindreforbruket innenfor kommunalteknikk gjelder tjenesteområdet vei, totalt kr 7 mill. Avviket skyldes i all hovedsak redusert kapasitet på gjennomføring av planlagte tiltak. I tillegg ble det tidlig på året besluttet å holde igjen midler grunnet utfordrende økonomi i Moss kommune. Etterslepet som da oppsto og forsinkelser pga. korona-situasjonen medførte at flere tiltak ble utsatt.

Innenfor tjenesteområdet bilforvaltning ble det et merforbruk. Avdeling bil, maskin og utstyr skal betjene hele kommunen og det vil i 2021 gjennomføres en evaluering av hvordan bestillinger og utgiftsdekning mot øvrige kommunalområder forbedres. Dette vil styrke økonomistyringen på dette området.

Innenfor avløp ble det et positivt avvik på ca. kr 3,3 mill. pga. et akkumulert underskudd fra tidligere år i Rygge kommune. Dette medførte tilsvarende mindreamsøtning til selvkostfond i 2020 og derav et positivt avvik. Samtidig gjensto det et positivt fond fra de to tidligere kommunene tilknyttet vann, som skulle vært brukt opp i 2015. Over-/underskudd innenfor selvkostområdene skal brukes opp/dekkes inn senest i det femte året etter at over-/underskudd oppsto. Grunnet positivt resultat for vann i 2020, ble ikke overskudd fra 2015 brukt opp. Overskudd fra 2015 og 2016 må derfor brukes opp senest i løpet av 2021.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,22 %	2,55 %	3,77 %

Sykefraværet har vært relativt stabilt over de tre første kvartalene. Noe høyere i 4. kvartal. Arbeidsrelaterte ulykker har bidratt til noe av langtidssykefraværet i kvartal 4. Ellers er hovedparten ikke arbeidsrelatert sykefravær.

Det har blitt rapportert 13 HMS avvik og skader. 3 av de er skader på ansatte hvorav to har vært definerte som alvorlige.

- HMS har vært tema på personalmøter under året.
- Medbestemmelsesmøter har blitt gjennomført i virksomhet utførelse og på overordnet nivå for kommunalområdet.
- HMS på hjemmekontor er fulgt opp i avdelingene med innkjøp av noe utstyr som f eks skjermer.
- Meldte avvik har blitt fulgt opp i Risk.
- De fleste avdelinger har utført Risikoanalyser.

- Spesielle risikoanalyser har blitt gjennomført med fokus på korona.
- Diverse tilpasninger i drift med innkjøp av utstyr mm.
- Noen arbeidsrelaterte ulykker har ført til flere tiltak har blitt gjennomførte.

Enhet miljø og landskap

Tjenesteområdebeskrivelse

Enhet miljø og landskap består av:

Stab har ansvar for juridiske vurderinger og samordning av oppgaver på tvers av fagområder innenfor hele kommunalområdet plan, miljø og teknikk. Dette inkluderer bla utforming og forhandling av utbyggingsavtaler og justeringsavtaler.

- Avdeling natur, klima og bymiljø har et bredt spekter av oppgaver med hovedfokus på en bærekraftig forvaltning av natur og miljø. Dette innebærer bla energi- og klimaplanlegging, naturforvaltning og forurensning og utarbeidelse og oppfølging av kommunens klimabudsjett. Videre har avdelingen ansvaret for planlegging, utvikling og forvaltning av kommunens torg, byrom, parker, gatetrær, badestrender, friområder, lekeplasser, turstier, statlige friluftsområder og verneområder. Forvaltning av kommunens renovasjonsordning, parkeringsarealer og ivaretagelse av parkeringsbestemmelsene på offentlig veg- og gategrunn samt overordnet og enhetlig sykkel- og mobilitetsplanlegging er andre store og viktige ansvarsområder.
- Avdeling landbruk ivaretar fagområdene jordbruk, skogbruk og viltforvaltning i Moss og Råde kommuner gjennom et administrativt vertskommunesamarbeid. Dette innebærer bla tilskuddsforvaltning til jordbruksproduksjon og miljøtiltak i landbruket, kontrolloppgaver knyttet til tilskuddsordningene innen jordbruk og skogbruk, forvaltning av kommuneskogene i Moss og Råde og oppfølging og kontroll av skogforyngelse som klimatiltak samt ledelse og koordinering av ettersøktstjenesten for skadet vilt.

Status tjenesteområdene

Tverrfaglige samordningsoppgaver

Det er i 2020 etablert og tatt i bruk en ny kommunikasjonskanal mellom innbyggere og kommunens administrasjon, "Meld ifra". Tjenesten er tilgjengelig på kommunens nettsider og innbyggere kan på en enkel måte gi kommunen meldinger om feil og mangler. Mer enn 400 meldinger ble tatt imot og behandlet av kommunen. Tjenesten er et bidrag for å fremme innbyggerdialog og gir kommunen en bedre oversikt over feil og mangler når de oppstår.

Det har vært mye fokus på struktur på rapporteringer til overordnede myndigheter, deltakelse og bidrag under tilsyn og bidra til å lukke avvik fra tilsynene. Videre har det vært stort fokus på gjennomføring av ROS-analyser for kommunalområdet, utvikling og oppfølging av tjenestekvalitet, HMS-rutiner, utarbeidelse av prosedyrer og oppfølging av avvik.

Utbyggingsavtaler

Flere utbyggingsavtaler er fremforhandlet og inngått i 2020. Dette gjelder Glassverket II, Verket BK1A og BK2A samt Nore/Vanem. Forøvrig har det vært oppfølging av tidligere inngåtte utbyggingsavtaler som har preget 2020. Behovet for utbyggingsavtaler vurderes fortløpende i forbindelse med utarbeidelsen av reguleringsplaner. Moss kommune benytter en mal som er basert på kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder. Denne søker å ivareta alle forhold som det kan være behov for å inngå avtale om. I tillegg har kommunen et prinsippvedtak om at kommunen kan avhjelpe utbygger med mva gjennom justeringsavtaler. Moss kommune deltar også i et prosjekt ledet av Standard Norge.

Her vurderes det om og på hvilken måte utbyggingsavtaler kan forhandles og inngås gjennom en standard som baseres på Standard Norges plattform. Dette er et arbeid som fortsatt pågår. Norsk Standard har til hensikt å klargjøre et produkt som kan sendes på høring etter sommeren 2021.

Andre avtaler

Det har gjennom året også vært jobbet med andre avtaler om bla bekkerensing, avtaler om grunnerverv, avtale om overtakelse av privat ledning, grunneieravtaler og privatrettslig avtale vedr. parkeringsarealer. Det har gjennom året vært en pågående dialog mellom kommunen og fylkeskommune vedr. de utfordringene som ligger i reguleringsplaner mht. tiltak på Tigerplassen. Dette vil være en dialog som vil pågå videre inn i 2021.

Videre har det vært jobbet med å få vedtatt en rekke forskrifter for den nye kommunen, og det har vært avgitt flere høringssvar som er politisk behandlet. Dette er høringer knyttet til overvann, hummerreservater, skogbruk og el-sparkesykler.

Brann og feiing

Tjenesten utføres av Mossregionens Interkommunale Brann- og Feiervesen, men det er kommunen som treffer vedtak om gebyrfastsettelse. Denne skal være basert på prinsippet om at kostnadene forbundet med å levere tjenesten skal dekkes fullt og helt av kommunens innbyggere ved innkreving av gebyr for boligtilsyn og feiing.

I tråd med Kommunal- og moderniseringsdepartementets retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14), skal eventuelle over- og underskudd føres til fond og balansere innenfor 3-5 år. En eventuell netto merinntekt ett år skal avsettes til fond og tilbakebetales til innbyggerne ved å sette gebyret noe lavere påfølgende år, mens eventuelle netto merkostnader skal hentes inn ved å øke gebyret de påfølgende år.

Gebyret for boligtilsyn og feiing ble satt for lavt i 2020 i forhold til kostnadene knyttet til drift av tjenesten. I henhold til retningslinjene for selvkosttjenester må gebyret derfor må øke i 2021 for å dekke inn det fremførbare underskuddet. Når det gjelder brannberedskap ble det i 2020 overført et tjenestebidrag til MOVAR/MIB på kr 42,6 mill. i tråd med vedtatt kostnadsfordeling for eierkommunene.

Renovasjon

Moss kommune forvalter husholdningsrenovasjon inkludert fritidsrenovasjon, mens MOVAR f.o.m. 2020 har ansvaret for forvaltningen av næringsrenovasjon. Kommunen har lovpålagt kildesortering. Papp/papir, glass/metall og plast skal sorteres ut fra restavfallet. Kundene har stor valgfrihet til å bestemme størrelsen av avfallsbeholderne selv avhengig av behovet.

Det ble i 2020 budsjettert med bruk av fond på kr 3,3 mill. knyttet til etablering av ny renseløsning for sigevannet fra den gamle fyllingen på Kambo. Etterkalkylen for 2020 viser et underskudd på tjenesten på kr 4,3 mill. og renovasjonsfondet er ved utgangen av 2020 på kr 3,4 mill. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år, men midlene er planlagt benyttet i sin helhet allerede i 2021.

Det ble i 2020 gjort et omfattende arbeid med å kartlegge fritidsrenovasjonen i gamle Rygge kommune slik at ordningen skal harmonisere med den ordningen man allerede hadde i gamle Moss kommune. Dette har bidratt til at eiere av fritidsboliger gis større mulighet til å kildesortere også når de er på hytta.

I samarbeid med MOVAR ble det i 2020 jobbet med forslag til ny lokal forskrift for husholdningsrenovasjon og ny renovasjonsteknisk avfallsveileder. Forskriften kommer til politisk behandling våren 2021.

Måleindikatorer – husholdningsrenovasjon	2020
Restavfall i tonn	9 663
Glass/metall i tonn	966
Papp og papir i tonn	1 946
Plastemballasje i tonn	401
Kildesorteringsprosent	25,5

Måleindikatorer – Levert på MOVARs gjenvinningsstasjoner	2020
Husholdningsavfall - materialgjenvinning i %	37
Næringsavfall - materialgjenvinning i %	42
Totalt - materialgjenvinning i %	38
Farlig avfall - totalt - i tonn	254
EE-avfall - i tonn	328
Levert til ombruk - i tonn	15

Parkering

Restriksjoner knyttet til pandemien har medført lavere parkeringsinntekter enn budsjettet i 2020. En stadig økende andel av elbiler som parkerer gratis har også ført til at inntektene gradvis reduseres. Kommunen har i tillegg mistet flere parkeringsplasser som kommunen tidligere år har driftet for private grunneiere som en konsekvens av at det er gratis parkering for elbiler på kommunale plasser. Kommunen drifter nå kun parkeringsarealet utenfor Statens Hus i tillegg til parkeringsplass for Moss Havn og Peer Gynts helsehus.

Økt andel elektriske tjenestebiler medfører behov for flere parkeringsplasser tilrettelagt med lading utenfor rådhuset og Kirkegata 14. Flere ladestasjoner ble bestilt i 2020 og vil bli etablert i 2021.

Kommunen har gjennom 2020 samarbeidet med Miljøløftet Moss om utarbeidelse av en parkeringsstrategi med en tilhørende handlingsplan som skal til politisk behandling i 2021. Strategien skal følge opp kommunens overordnede mål om nullvekst i intern personbiltrafikk og økt byliv. Fokusområder er blant annet utnyttelse av eksisterende parkeringsplasser i sentrum, flytting av langtidsparkering fra bykjernen til utkanten av sentrumsområdet, betaling for elbiler, pendlerparkering og boligsoneparkering.

Moss kommune har mange gamle parkeringsautomater som har behov for en oppgradering for å tilfredsstille nasjonale krav til betalingssystemer. Arbeidet med et anbud ble startet opp i 2020. Kontrakt med leverandør av nye automater og utskifting av automater vil skje i 2021.

Det har i 2020 blitt utarbeidet nye rutiner i forhold til saksbehandling av HC-kort i samhandling med KommuneTorget. Det er også opprettet en HC-nemnd. Dette er et rådgivende organ hvor også kommuneoverlegen samt leder av rådet for personer med funksjonsnedsettelse deltar. Kommunen mottok i 2020 syv klager på avslag i HC saker.

Måleindikatorer – Parkering	2020
Kommunale ladestasjoner for allment bruk	56
Kommunale parkeringsplasser med betaling	934
HC-plasser	47
Ilagte parkeringsgebyrer	660
Ilagte kontrollsanksjoner	984
Antall klager på kontrollsanksjoner (bøter)	148

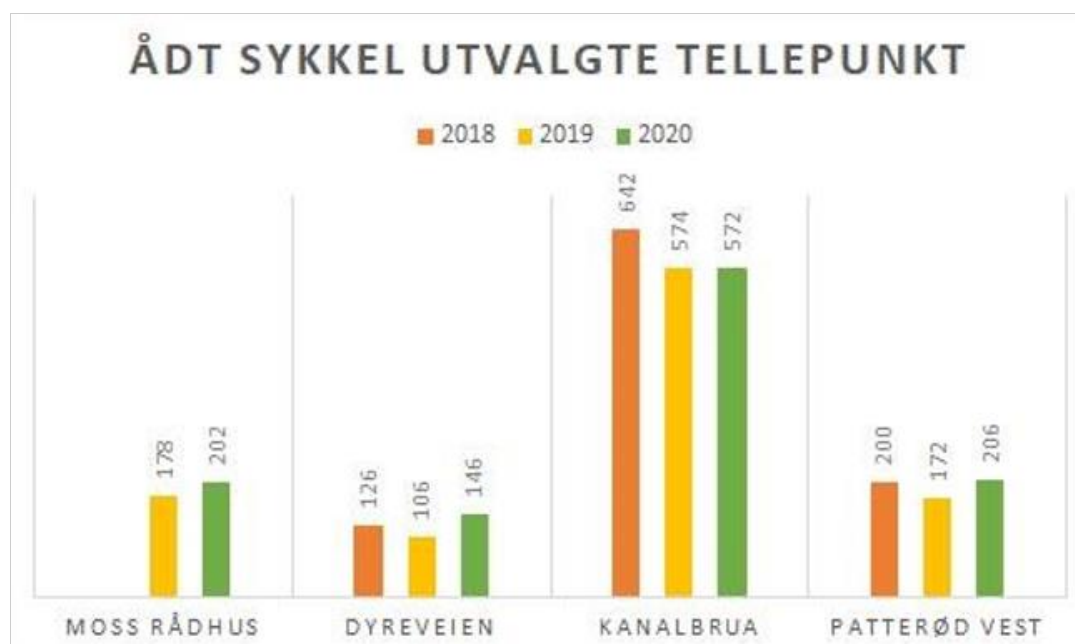
Planlegging og tilrettelegging for gange og sykkel

Moss kommune jobber kontinuerlig med tilrettelegging for syklister gjennom å følge opp sykkelplanen ved å få på plass hovedruter for sykkel og bedre sykkelparkering.

Sykkelandelen i Moss kommune er i en positiv utvikling og målet om 8 % sykkelandel innen 2023 er innen rekkevidde. Sykkelandelen er i dag på ca. 6 % (7 % i ukedager). For å følge opp målet er det viktig å fortsette arbeidet med tilrettelegging for syklister og gjennomføre reisevaneundersøkelser for å måle resultatet. Sykkelregistrering isolert sett i en gate sier ikke noe om sykkelandelen i kommunen da registreringen kun fanger opp syklister på den spesifikke strekningen. Sykkelandel finner man når det tar hensyn til alle trafikantergrupper; fotgjengere, syklister, bilister og kollektivreisende. Sykkeltellinger er derimot veldig viktig for å følge utviklingen i hvordan tiltak påvirker reisevaner. Tellinger gir mer detaljert informasjon enn reisevaneundersøkelser som kan sammenlignes med for eksempel temperaturvariasjoner. Ved områder som skal tilrettelegges for syklister er det viktig å måle både før og etter tiltak for å kunne se hvordan tiltaket påvirker reisevaner og hvilke tilretteleggingstiltak som gir størst suksessfaktor. Dette kan variere stort avhengig av geografiske forutsetninger, men prinsippet er det samme. Lokale sykkelregistreringer gir derfor viktige nøkkeltall i forbindelse med tilrettelegging for sykkel.

Det er nedsatt en arbeidsgruppe som jobber med forslag til gåstrategi for Moss kommune. Tilrettelegging og prioritering for gående er viktig for å nå satte klimamål og økt fysisk aktivitet vil samtidig bedre folkehelsen betraktelig.

ÅDT (årsdøgntrafikk) sykkel Moss – utvalgte tellepunkter (toveistrafikk sykkeltrafikk):

Kilde: SVV trafikkdata

Park og bymiljø

Moss kommune jobber kontinuerlig med utvikling av kommunens torg, parker, byrom og lekeplasser for å stimulere til økt bruk av disse arealene. Arbeidet skjer på tvers av fagområder og i samarbeid med blant annet «Byliv Moss» og Moss I Sentrum. Det jobbes også for at sentrumsområdene skal være mest mulig attraktivt å bevege seg i og på gateplan for syklende og gående. På grunn av pandemien og nedstengning av samfunnet deler av året har det vært en nedgang i bevegelser i 2020 målt mot 2019.

Det er allikevel en positiv trend ved at byens befolkning har gått mye på tur, og flere folk bor i sentrum. Det er en stor økning av bevegelser på byens nye gangbro mellom Verket og Møllebyen.

Antall fotgjengere i Moss sentrum (passeringer per dag)	2019	2020
Møllerbrua	329	754
Ibsensgate	1 446	1 220
Storgata 2	844	508
Dronningensgate 1	2 336	909
Dronningensgate 24	2 923	2 506

Kommunen leier ut gågata og andre offentlige veiareal og plasser til foreninger og kommersielle aktører. Kommunen leier også ut arealer i parker og grøntanlegg. Kommunen har et samarbeid med Moss i Sentrum som har ansvaret for utleie av gågata, Kirkeparken, Kirketorget og Øvre torg. På grunn av pandemien har det vært færre arrangement enn vanlig, og alle de større arrangementene ble avlyst. Det ble igangsatt et arbeid med retningslinjer for serveringsvogner, salgsboder, uteservering mv. som legges frem for politisk behandling våren 2021.

Mange av kommunens trær er av meget høy alder og kan ved sterk vind representere en sikkerhetsrisiko. Dette gjelder spesielt kommunens bytrær. Det er viktig å ta vare på de trærne som er friske, og i en del tilfeller er det vanskelig å fastslå med sikkerhet om trær utgjør en sikkerhetsrisiko da det er mange faktorer som påvirker treets totale tilstand. Trær er levende organismer og i løpet av forholdsvis kort tid kan det skje forandringer på grunn av sykdommer /skader på rotsystem m.m som kan medføre at treet på forholdsvis kort tid kan utgjøre en sikkerhetsrisiko. Kommunen har også i 2020 mottatt mange henvendelser knyttet til felling av trær, også friske trær, fordi de står i veien for andre viktige prosjekter. Fjerning av trær og vegetasjon som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko vurderes og prioriteres. Vegetasjonsrydding i enkelte grøntarealer har også blitt utført, men etterslepet av slike oppgaver er stort – spesielt i gamle Rygge kommune.

Torderødparken har i 2020 blitt rehabilitert med blant annet ny grusgang gjennom alléen og fått en generell heving av standard. Videre har lekeplassen på Malakoftoppen blitt rehabilitert og utvidet med nye husker og klatrestativ.

For omtale av arbeidene med prosjektene "Jubileumstien fra Nesparken til Mossefossen", "Belysning av Mossefossen" samt "Bryggekanalen/Fleisherparken" henvises til avsnittet om investeringer for kommunalavdeling plan, miljø og teknikk.

Friluft og verneområder

Det har vært et stort press på kommunens friområder i 2020, og det har derfor også vært mange henvendelser knyttet til forvaltningen av disse, og spesielt landskapsvernområdet på Søndre Jeløy. En av utfordringene for friområdene sommeren 2020 var mangel på toaletter. Et arbeid med å etablere flere toaletter og rehabilitere gamle toaletter ble igangsatt i 2020, og vil bli ferdigstilt i 2021. Det ble blant annet etablert to nye toaletter på Kvernøyene, og her vil det også komme tre gapahuker på sikt.

Å få bukt med fremmede arter er en stor utfordring, som krever mange arbeidstimer og et systematisk arbeid. Problematikken er tilstede både når det gjelder forvaltning av naturområder og ved anleggsplasser og massedeponering. Arbeidet med å begrense spredning av fremmede arter er viktig for å bevare naturmangfoldet i kommunen.

Viken fylkeskommune innvilget i 2020 midler til opprusting av Engholmstranda. Her har det blitt satt ut benker og det er drevet bekjempelse mot rynkerose mm. Dette er et pågående arbeid som vil strekke seg over noen år. Rynkerosebeltet vil bli erstattet av f eks marehalm eller andre stedegne arter som fungerer som sandfangere. Videre er det bestilt sykkelstativ som blir satt ut våren 2021.

Bygget på Elverhøy i Vansjø ble kjøpt av Moss Kommune i 2015, og arbeidene med totalrenovering fortsatte i 2020. Elverhøy blir en kystledhytte som skal leies ut av Oslofjordens Friluftsråd. Lokale skoleklasser vil ha fortrinnsrett til bruk av eiendommen.

På gamle Gullholmen Fyr ble båthuset Naustet totalrenovert og også dette bygget skal leies ut som kystledhytte av Oslofjordens Friluftsråd. Noe vedlikehold på de andre byggene ble også foretatt, slik at de blir ferdigstilt til utleiesesongen 2021. Videre er det satt ut ti nye benker på kommunens friområder, og det er 30 til på lager som vil bli satt ut i løpet av 2021.

Verneområder

Moss kommune har forvaltningsansvar for 26 verneområder. Gjennom Statsforvalteren mottar kommunen midler til diverse tiltak. Mye av arbeidet er fokusert mot å fjerne og bekjempe tilstedeværelsen av fremmede arter. Det er også arbeider med å kartlegge disse artene. Det fristilles også stadig eiketrær i landskapsvernområdene, da disse tilfører verdi til landskapet. I 2020 er det tillegg ryddet i skjermsoner og beskjæring av alleene i Søndre Jeløy landskapsvernområdet er igangsatt.

Miljøvern

Enheten har ansvar for kommunens oppfølging av forurensningsforskriften og beredskapsarbeid knyttet til akutt forurensning. Marin forsøpling er en stor utfordring i Moss, som har en så lang kystlinje. I 2020 kom det to store utslipp som fikk følger for Moss; et utslipp av plastpellets på vestkysten av Danmark kom inn på våre strender, og litt seinere kom det mengder med parafinvoks, med ukjent kilde. Mye tid og ressurser er brukt for å fjerne mest mulig av denne forurensningen. Generelt kommer det inn mye marint avfall særlig på kommunens sørvendte strender, og det var en utfordring å tilfredsstille kriteriene til å få Blått Flagget på Sjøbadet også i 2020.

Måleindikatorer – Friområder	2020
Strandrydding, kg levert på Solgård*	19 500
(*strandrydding levert av MK, parafinvoks, pellets, levert av frivillige)	

Det er gjort et stort stykke arbeid i utviklingen av turveien langs Trolldalsbekken, samt å følge opp vannforskriften om god økologisk kvalitet i bekken. Det er dessverre ulike forurensningskilder til bekken som fortsatt er aktive, noe kommunen må jobbe videre med i 2021. Rensdammen i nedkant av den gamle fyllinga er rehabilitert, og det er etablert et nytt våtmarksområde nedstrøms for å redusere forurensningen derfra på best mulig måte.

Moss kommune jobber kontinuerlig for å få oversikt over mulig grunnforurensning i kommunen og har i dette arbeidet blant annet vedtatt en lokal forskrift som gir kommunen myndighet til å kreve at alle nedgravde oljetanker, uansett størrelse og som er tatt ut av drift, skal graves opp og fjernes. Den lokale forskriften trer i kraft 01.06.21. Moss kommune vil gå ut med informasjon til alle innbyggere om dette. Per 31.12.20 så har vi følgende tall på hvor mange tanker som er nedgravd, tatt ut av bruk og fjernet:

Oljetanker	Antall
Antall registrerte nedgravde totalt	1 889
Antall registrerte nedgravde tatt ut av bruk	212
Antall registrerte nedgravde, tatt ut av bruk og fjernet	188
Antall registrerte nedgravde tanker konvertert til biodiesel	9

Som en del av grunnforurensingsarbeidet godkjenner, eller underkjenner, kommunen tiltaksplaner for håndtering av forurenset grunn i forbindelse med grave- og byggearbeider. Det er forankret i forskrift at alle gravearbeider som skal utføres i et område hvor det er mistanke om grunnforurensning skal følge en tiltaksplan. Tiltakshaver plikter å utarbeide en slik tiltaksplan og gravearbeider kan ikke starte før kommunen har godkjent tiltaksplanen.

Måleindikatorer – Miljø	2020
Tiltaksplaner forurenset grunn	8

Luftkvalitet

For å overholde nasjonale krav til god nok luftkvalitet og for å jobbe for bedre lokal luftkvalitet måler Moss kommune den lokale luftkvaliteten på Kransen målestasjon. Det er også vedtatt lokal forskrift som gjør at kommunen kan fakturere ut gebyr for å føre tilsyn med at det ikke fyres med fossilt brensel. Fyring med fossilt brensel øker konsentrasjonen av små partikler i lufta (PM_{2,5}). Det er opprettet en rutine for å føre tilsyn med at det ikke fyres med fossilt brensel og det antas at arbeidet med å føre tilsyn starter opp i 2021.

Den lokale luftkvaliteten i Moss er, siden luftmålingene startet, påvist som god og Moss kommune har ikke hatt behov for å innføre ekstra tiltak for å bedre den lokale luftkvaliteten. I tabellen nedenfor vises resultater av luftmålinger de siste to årene:

Forurensningskomponent	Midlingstid	Grenseverdi	Maks tillatte overskridelser	2019	2020
Svevestøv (PM ₁₀)	1 døgn	50 ug/m ³	30 ganger per år	15	7
Svevestøv (PM ₁₀)	Kalenderår	25 ug/m ³		15,05	13,79
Svevestøv (PM _{2,5})	Kalenderår	15 ug/m ³		8,25	7,03
NO ₂	1 døgn	200 ug/m ³	18 ganger per år	0	0
NO ₂	Kalenderår	40 ug/m ³		21,33	20,04

Moss kommune har i perioden 2017 - 2020 gitt inntil kr 5 000,- i tilskudd per husstand som ønsket å bytte ut den gamle ovnen sin til en rentbrennende ovn. I 2020 ble det gitt tilskudd til 41 husstander som et tiltak for å bedre lokal luftkvalitet. Gjennomføringen av tilskuddsordningen har hatt til hensikt å redusere partikkelutslippene ved å flytte vedforbruk fra ovner med høy utslippsfaktor (ikke rentbrennende) over til nye rentbrennende ovner med lavere utslippsfaktorer. Tilskuddet er ikke videreført i økonomiplanen for 2021-2024.

Indre Mossesund

Sjøbunnen (sedimentene) i indre Mossesundet er påvist sterkt forurenset og Moss kommune ønsker å rydde opp miljøgiftene i sedimentene. Dette er tid- og kostnadskrevende arbeid. Moss kommune har søkt Miljødirektoratet om kr.1 mill. i midler til å starte arbeide med denne oppryddingen. Det er kommet signaler fra Miljødirektoratet at midler vil bli innvilget.

Klima

Å få på plass et velfungerende klimabudsjett med gode, relevante og gjennomførbare klimatiltak, som ivaretar alle deler av Moss, både samfunnet og kommunale virksomheter krever en bred forankring. I et år hvor håndteringen av pandemien har vært høyt på dagsorden i kommunen, har forankringsarbeidet knyttet til klimatiltak, altså institusjonaliseringen, vært utfordrende. Klimabudsjettarbeidet tas imidlertid med som en viktig del av utviklingen av en ny miljøledelse i Moss kommune.

Klimatilpasning er et område som er viktig og stadig blir viktigere. Arbeidet må systematiseres i større grad, og er et tverrfaglig arbeid innenfor kommunalavdeling plan, miljø og teknikk. Det er allerede utfordringer knyttet til klimaendringer i forbindelse med drift av kommunale arealer. Flere trær går over ende pga vind, økt nedbør og økt vind gir større slitasje på anlegg og en overvannsproblematikk som fører til økt forurensning og andre materielle skader.

Klimaendringene fører til endring i våre økosystemer, og blant annet er Oslofjorden i stor grad berørt. Økt avrenning fra jordbruk, natur og bebygde områder, samt varmere vann gir en annen sammensetning av arter.

Totale klimautslipp i Moss	2016	2017	2018	2019
Direkteutslipp i tonn CO ₂ *	235 548	226 128	219 850	211 123

*Kilde: Miljødirektoratet. Tall for 2020 er pt. ikke publisert

Landbruksforvaltning

Tilskuddsforvaltning og kontroll er en av hovedoppgavene til kommunenes landbruksforvaltning. Moss kommune har 86 aktive driftsenheter med i overkant av 30.000 dekar i alt. Samlet statlig produksjonstilskudd i jordbruket utgjorde 17,3 mill. kr for 2020. 9 av driftsenhetene har økologisk drift på i alt 2.814 dekar jordbruksareal.

Kulturlandskapstiltak og miljøtiltak for å hindre erosjon og avrenning er sentrale satsingsområder. Mange av oppgavene koordineres gjennom vannområdene «Morsa» og «Glomma sør» hvor landbruksforvaltningen deltar aktivt i samarbeid med nabokommunene i begge vannområder.

Det er behandlet 68 søknader om miljøtiltak, jordbruksdrenering og utbedring av hydrotekniske anlegg i kommunen i 2020. I alt er det innvilget kr. 3,8 mil. i offentlig tilskudd.

I 2020 ble forvaltningsansvaret for «Utvalgte kulturlandskap i Rygge» overført til kommunen fra Statsforvalteren. Det ble gjennom denne ordningen innvilget statlige tilskudd på kr. 1,15 mill. til 7 ulike søknader om tiltak.

Det er behandlet 43 saker etter lovverket innenfor landbruksområdet i 2020, de fleste på delegert fullmakt.

Måleindikatorer – landbruksforvaltning	2020
Omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord etter jordloven § 9:	
Antall søknader innvilget	1
Herunder antall dekar omdisponert	1
Innvilgede søknader om deling av eiendom etter jordloven § 12	2

Skogbruk

Kommunen arbeider for å utvikle et effektivt og miljøvennlig skogbruk. Årlig avsetning til skogfond i vårt distrikt er på ca. kr. 1 mill. Midlene tilbakeføres til skogen gjennom bl.a. skogskjøtsel. Det er stadig stor pågang og behov for rådgivning rundt skogskjøtsel. Kommunen har i 2020 i likhet med tidligere år foretatt foryngelseskontroll samt kartlegging av barkebillebestanden. Her er det gjort noe oppfølging av

foryngelsesplikten, og det er stort fokus på planting og ungskogpleie for å etterleve målene med tanke på skogproduksjon og klimagevinst. I 2020 gjorde følgende av tørkesommeren 2018 seg gjeldende for alvor. Store arealer med gran har fått tørkeskader med påfølgende billeangrep. Det ble avvirket store volum i 2020 for å begrense skadene; 32.000 kbm i alt. Det er plantet ut 27.000 nye skogplanter.

Kommuneskogene i Moss er på 1950 daa. I forvaltningen av kommuneskogen og bynære skogsområder skal det tas hensyn til mange brukergrupper, og det er stort engasjement som har vært spesielt merkbart i 2020.

Måleindikatorer – skogbruk (privat og kommunal)	2020
Avvirkning (m3)	31 892
Planting (antall)	26 885
Ungskogpleie (daa)	375

Viltforvaltning

Tildeling av fellingstillatelser for elg og rådyr, samt koordinering av ettersøkstjenesten for skadet vilt er blant de viktigste oppgavene for kommunens viltforvaltning. Vilt-og fiskehensyn skal ivaretas i forhold til utbyggingsinteresser, skogbruk og friluftsliv. I 2020 er det tatt i bruk en ny applikasjon som viderekobler politiet eller melder direkte til tilgjengelig personell for ettersøk av skadet vilt i Moss og Råde. Det er utfordrende å drifte en effektiv og human ettersøkstjeneste for vilt i bynære områder, og det mottas ca. 300 vilthendelser i året.

I 2020 ble det gitt fellingstillatelse på 270 rådyr i Moss og felt 157. For elg var det 16 fellingstillatelser, hvorav 7 dyr ble felt.

Gåsebestanden i distriktet har økt merkbart de senere år, og det er utarbeidet forvaltningsplaner for alle distriktets kommuner. De store gåsebestandene skaper store utfordringer for lokale grunneiere, og det har vært sett på hvilke tiltak som kan iverksettes og organiseres for å dempe konflikten. Kommunen veileder grunneiere og overvåker problematikken aktivt og er involvert i utarbeidelse av nye planer.

Det er generelt stor pågang av henvendelser om vilt som gjør skade på jord- og skogbruksareal i distriktet, og det legges ned mye arbeid i veiledning, saksbehandling og oppfølging av dette. Det er spesielt elg, rådyr, bever, grevling og fugler generelt som det knytter seg utfordringer til i så vel landbruket som i de bynære områdene.

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	51 201	50 657	544	1,1 %	53 083

Kommentar til status økonomi

Mindreforbruket for området er på ca. kr 0,5 mill. sett mot revidert budsjett. Dette gir et avvik på 1,1 %. Avviket skyldes et mindreforbruk innenfor landbruksforvaltningen, og er knyttet til oppgaver som er forskjøvet i tid pga koronarestriksjoner samt planlagte innkjøp som ikke er gjennomført pga kommunens utfordrende økonomiske situasjon.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,68 %	3,10 %	4,78 %

Enhet miljø og landskap hadde et samlet sykefravær på 4,78 prosent i 2020. Fraværet varierer mye gjennom året og skyldes i stor grad enkeltpersoners langtidsfravær. Det er ikke rapportert at sykefraværet har sammenheng med forhold på arbeidsplassen.

Sykefraværet følges opp månedlig i medbestemmelsesmøtet for kommunalavdelingen og individuelt med tilrettelegging og dialogsamtaler med den enkelte ansatte.

Det er gjennom året gjennomført faste samlinger for alle ansatte ved enheten én gang per måned hvor relevante saker knyttet til HMS er tatt opp. Det har i 2020 vært stort fokus på det psykososiale arbeidsmiljøet. De fleste ansatte i enheten har i lange perioder i løpet av året hatt hjemmekontor. Tilpasninger for et godt ergonomisk arbeidsmiljø på hjemmekontor er gjort ved at ansatte har tatt med seg utstyr hjem, og det er gjort innkjøp av nødvendig utstyr der det har vært nødvendig. Det ble gjennomført risikovurderinger knyttet til konsekvenser av pandemien og det har blitt gitt nødvendig opplæring i bruk av teams som samhandlingsverktøy for alle ansatte. Det er ingen avvik knyttet til HMS innenfor enheten i 2020.

Fellesposter drift

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
890-Fellesposter drift	-34 545	-26 907	-7 637	22,1 %	156 163
891-MKEiendom KF	221 152	221 014	138	0,1 %	0
892-Lønn og pensjon	7 109	-3 337	10 447	146,9 %	0
893-Omstilling og effektivisering	-296	0	-296	100,0 %	0
Sum	193 421	190 769	2 651	1,4 %	156 163

Kommentar til status økonomi

Fellesposter drift omhandler i all hovedsak følgende forhold i 2020:

- Indirekte kostnader selvkostområdene
- Oppryddinger ift. de gamle selskapene Moss kommune, Rygge kommune og Moss drift og anlegg KF
- Overføringer til MKEiendom KF
- Lønn og pensjon, herav premieavvik, periodisering av variabel lønn (2020 kontra 2021), samt diverse korona-tiltak som lavere arbeidsgiveravgift, lønnsoppgjør o.l.

De enkelte postene er nærmere beskrevet under de ulike kapitlene

Fellesposter drift

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	-34 545	-26 907	-7 637	22,1 %	156 163

Kommentar til status økonomi

Totalt viser fellesposter drift et negativt avvik på kr 7,6 mill., hvorav de største avvikene skyldes mindreinntekter på kr 3,5 mill. tilknyttet selvkostområdene og merutgifter kr 4,7 mill. i tapsføringer. Forøvrig er det flere mindre avvik som til sammen gir et positivt avvik på kr 0,6 mill.

Indirekte kostnader:

I opprinnelig budsjett 2020 ble det budsjettert med kr 39,9 mill. i indirekte kostnader, samt kalkulatoriske renter og avskrivninger tilknyttet selvkostområdene. I 2. tertialrapport ble denne nedjustert med kr 3,4 mill. grunnet lavere rente på lån. Regnskapet ble til slutt kr 3,5 mill. lavere enn revidert budsjett - herav fordelt med kr 2,8 mill. i indirekte kostnader og kr 0,7 mill. i kalkulatoriske kostnader. Lavere indirekte kostnader betyr at en større andel av gebyrene ble avsatt til budne selvkostfond.

Tapsføringer

I 2020 har det blitt ryddet opp i en del gamle restanser fra tidligere Moss kommune, Rygge kommune og Moss drift og anlegg. Totalt er det i den sammenheng tapsført kr 6,7 mill., mens det var budsjettet med kr 2,0 mill. Tapsføringene var uerholdelige, dvs. det var ingen ting å hente.

MKEiendom KF

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	221 152	221 014	138	0,1 %	0

Kommentar til status økonomi

I 2020 har overføringer til MKEiendom KF blitt budsjettet og regnskapsført samlet under dette området - herav overføringer i forhold til:

- Husleie for egne eiendommer og framleieavtaler
- Energi
- Vaktmestertjenester
- Drift- og forvaltning av rådhuset
- Tomgangsleie o.l.
- Avdragskompensasjon
- Forsikringer
- Annet

For 2020 ble det et avvik i forhold til budsjettet på kr 0,1 mill.

Lønn og pensjon

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	7 109	-3 337	10 447	146,9 %	0

Kommentar til status økonomi

Totalt viser lønn og pensjon et positivt avvik på kr 10,4 mill., hvorav de største avvikene er premieavvik og premiefond kr 12,6 mill., feriepenger av sykepenges kr 4,1 mill. og periodisering variabel lønn med et negativt avvik på kr 6,3 mill.

Pensjon generelt

Fellesnemnda for nye Moss kommune vedtok i sak 043/18 at KLP skulle velges som pensjonsleverandør fra 01.01.20, noe som medførte at Moss kommunale pensjonskasse samtidig skulle avvikles. I forbindelse med budsjettarbeidet for nye Moss kommune, visste man lite eller ingen ting om hva dette ville bety for de totale pensjonskostnadene i 2020. Grunnet usikkerheten ble det derfor budsjettet med en pensjonskostnad som lå noe over antatte pensjonskostnader for 2019.

Prognose for pensjonskostnader 2020, tilknyttet KLP ble først kjent i august. Den viste at de totale pensjonskostnadene ble langt lavere enn først antatt. Det var flere årsaker til det, ikke bare endret pensjonskasse. I desember 2020 ble det også kjent at pensjonskostnadene for Statens pensjonskasse ville bli relativt mye lavere enn tidligere mottatt prognose fra pensjonskassen. Totalt ble pensjonskostnadene kr 76 mill. lavere enn opprinnelig budsjettet.

Nedenfor følger en kort forklaring vedrørende de ulike pensjonselementene.

Premieavvik og premiefond

Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2020 (regulert)	Avvik 2020
Årets premieavvik	-2 338	13 626	15 964
Amortisering av tidligere premieavvik	67 469	64 157	-3 313
Pensjon	112	0	-112
Premiefond	-70 745	-70 673	71
SUM	-5 501	7 109	12 611

I forbindelse med endret pensjonskasse ble Moss kommune orientert om at kommunen hadde et opparbeidet premiefond på kr 357 mill. Dette før endelig flytteoppgjør var klart. Flytteoppgjøret - gjennomført i mars 2021 - har medført en ytterligere økning av premiefond på kr 131 mill. For å redusere fremtidige pensjonskostnader ble det derfor besluttet å bruke av premiefond i 2020 og i økonomiplanperioden 2021-2024.

I 2020 ble det brukt kr 62 mill. av premiefond. I tillegg kommer 14,1 prosent arbeidsgiveravgift, dvs. at det totalt er inntektsført kr 70,7 mill. tilknyttet premiefond. Premiefond kan kun brukes til å redusere årlige pensjonskostnader. Moss kommune har gjort dette gjennom å redusere årlige premieavviksinntekter og derav også fremtidige amortiseringskostnader. Det betyr at amortisering av skyldig premieavvik (driftskostnader) reduseres betraktelig i årene som kommer.

Moss kommune ble også senhøsten orientert om at de vil bli tilført et vesentlig beløp til premiefond i 2021. Årsaken til dette er blant annet at avsetningskravet til fremtidig alderspensjon er redusert. Endringene i reglene for offentlig tjenstepensjon er hovedårsaken til at det er frigjort betydelige midler fra oppsparte pensjonsreserver (premiereserver).

Ved å bruke av premiefond antas det at akkumulert skyldig premieavvik vil kunne være kr 0 i ca. 2025.

Opprydding fra 2019

I forbindelse med årsoppgjøret for 2020 og endelig avslutning av de gamle kommunene, ble det oppdaget at det ikke var inntektsført feriepenger av sykepengen i gamle Moss kommune. Nye Moss kommune fikk i den sammenheng en merinntekt på kr 4,1 mill. i 2020, som i utgangspunktet skulle vært inntektsført i 2019.

Variabel lønn - periodisering

I forbindelse med årsavslutningen periodiseres variable lønnskostnader til riktig år, fra januar 2021 til desember 2020. Normalt er det små variasjoner fra år til år, men for 2020 ble denne høyere enn normalt grunnet blant annet korona. Totalt ble de variable kostnadene kr 6,3 mill. høyere enn antatt.

Omstilling og effektivisering

Status økonomi

Beløp i 1000

Enhet	Rev. bud. 2020	Regnskap 2020	Avvik i kr	Avvik i %	Oppr. bud. 2020
Sum	-296	0	-296	100,0 %	0

Kommentar til status økonomi

Opprinnelig ble det her budsjettet med effektiviserings- og omstillingsbehov tilsvarende kr 25 mill. Gjennom året har dette området i tillegg omhandlet korona-tiltakene, lavere arbeidsgiveravgift og lavere lønns- og prisvekst. Disse tiltakene ble først budsjettet sentralt og deretter fordelt stabs- og kommunalområdene når det var kjent hvordan dette reelt ville bli for de ulike områdene. Nedenfor gis det en kort redegjørelse for dette. I tillegg er korona kommentert særskilt under sentrale kapitler og økonomiske rammebetingelser.

Effektivisering- og omstilling:

I opprinnelig budsjettet for 2020 ble det lagt inn et mål om å spare kr 25 mill. tilknyttet diverse effektiviserings- og omstillingstiltak. Grunnet korona har det ikke vært kapasitet til å jobbe med tiltak for å hente inn vedvarende innsparinger allerede fra 2020. Innsparingskravet ble derfor budsjettregulert i første- og andre tertialrapport og til slutt satt til kr 0. Det ble imidlertid iverksatt flere tiltak i 2020 - innenfor kommunal- og stabsområdene - for å spare penger kortsiktig. I tillegg ble det gjennom "I balanse med et handlingsrom" identifisert flere tiltak som ville gi vedvarende innsparinger. Samlet viser det seg at Moss kommune har klart å hente inn langt høyere besparelser i 2020 enn først antatt, hovedsakelig gjennom å holde stillinger vakante, netto vikarinnleie (sykepengerefusjoner kontra vikarutleie) og innkjøp. Se her kommentarer innenfor de ulike tjenesteområdene.

Korona

I tillegg til diverse overføringer - herav gjennom rammetilskudd og skjønnsmidler - bidro også følgende tiltak til å bedre økonomien i 2020:

- Redusert arbeidsgiveravgift for 3 termin fra 14,1 prosent til 10,1 prosent, totalt kr 15,5 mill.
- Redusert lønns- og prisvekst (deflator), totalt kr 25 mill.

Se forøvrig kommentarer under økonomiske rammebetingelser og korona.

Årsregnskap

§5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020
Rammetilskudd	-1 411 919	-1 393 476	-1 363 406
Innteks- og formuesskatt	-1 373 858	-1 363 024	-1 421 024
Eiendomsskatt	-185 231	-175 985	-175 985
Andre generelle driftsinntekter	-126 545	-130 148	-106 056
Sum generelle driftsinntekter	-3 097 554	-3 062 633	-3 066 471
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	2 932 493	3 034 593	3 019 517
Avskrivninger	57 737	0	0
Sum netto driftsutgifter	2 990 231	3 034 593	3 019 517
Brutto driftsresultat	-107 323	-28 040	-46 954
Renteinntekter	-34 954	-29 700	-24 000
Utbytter	-10 358	-10 357	-6 200
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-17	0	0
Renteutgifter	53 132	53 205	52 686
Avdrag på lån	83 738	83 774	83 774
Netto finansutgifter	91 540	96 922	106 260
Motpost avskrivninger	-57 737	0	0
Netto driftsresultat	-73 521	68 883	59 306
Disponering eller dekning av netto driftsresultat			
Overføring til investering	10 240	10 240	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	33 848	-2 182	-5 394
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	19 638	-86 731	-53 911
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	9 795	9 790	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	73 521	-68 883	-59 305
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	1

§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020
Kommunedirektør med stab	243 565	248 619	296 118
Kommunalområde oppvekst og utdanning	1 032 114	1 039 012	1 059 243
Kommunalområde helse og mestring	1 061 230	1 079 618	1 028 469
Kommunalområde kultur, aktivitet og inkludering	337 388	354 241	363 089
Kommunalområde plan, miljø og teknikk	101 102	115 644	110 683
Fellesposter drift	248 507	193 421	156 163
Overføringer og finans	0	0	0
Sum bevilgninger drift, netto	3 023 905	3 030 555	3 013 766
Herav:			
Avskrivninger	57 737	0	0
Netto renteutgifter og -inntekter	51	0	0
Overføring til investering	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	33 623	-2 539	-5 751
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	0	-1 500	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	2 932 493	3 034 593	3 019 517

§5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020
Investeringer i varige driftsmidler	184 675	199 877	407 346
Tilskudd til andres investeringer	1 684	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	20 976	20 400	68 000
Utlån av egne midler	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	40 000
Sum investeringsutgifter	207 336	220 277	515 346
Kompensasjon for merverdiavgift	-20 504	-25 394	-48 249
Tilskudd fra andre	-40 953	-9 400	-253 897
Salg av varige driftsmidler	-258	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-35	0	0
Bruk av lån	-135 759	-175 277	-481 200
Sum investeringsinntekter	-197 509	-210 071	-783 346
Videreutlån	145 776	210 000	210 000
Bruk av lån til videreutlån	-160 137	-210 000	0
Avdrag på lån til videreutlån	87 009	65 000	25 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-69 804	-65 000	-65 000
Netto utgifter videreutlån	2 844	0	170 000
Overføring fra drift	-10 240	-10 240	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-2 465	0	100 000
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-900	-900	-2 000
Dekning av tidligere års udekket beløp	934	934	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-12 671	-10 206	98 000
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020
Kommunedirektør med stab	8 092	11 965	5 575
Kommunalområde oppvekst og utdanning	14 150	15 468	32 000
Kommunalområde helse og mestring	7 190	8 216	75 885
Kommunalområde kultur, aktivitet og inkludering	26 163	34 665	46 844
Kommunalområde plan, miljø og teknikk	129 080	129 564	123 000
Fellesposter drift	0	0	124 042
Investeringer i varige driftsmidler	184 675	199 877	407 346

Del 2 Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020
Justeringskrav vann, avløp og vei	1 066	0	0
Verket Moss AS, justering	323	0	0
Sponvika Eiendom AS, justering	61	0	0
Skolt Næringspark Moss AS, justering	235	0	0
Tilskudd til andres investeringer	1 684	0	0

Del 3 Investeringer i aksjer og andeler

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020
Sjøsidan Moss AS	0	0	2 000
KLP egenkapitaltilskudd	20 401	20 400	66 000
Østfold Energi (aksjer fra Østfold Fylkeskommune)	575	0	0
Rygge Mølle og handelsforretning AS	1	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	20 976	20 400	68 000

Del 4 Utlån

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020
Utlån av egne midler	0	0	0
Sum del 1-4	207 336	220 277	475 346

§5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift (3)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020
Rammetilskudd	-1 411 919	-1 393 476	-1 363 406
Inntekts- og formuesskatt	-1 373 858	-1 363 024	-1 421 024
Eiendomsskatt	-185 231	-175 985	-175 985
Andre skatteinntekter	-21	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-148 947	-157 293	-133 234
Overføringer og tilskudd fra andre	-538 342	-399 951	-368 068
Brukerbetalinger	-103 241	-113 273	-120 365
Salgs- og leieinntekter	-252 867	-245 446	-271 636
Sum driftsinntekter	-4 014 427	-3 848 447	-3 853 718
Lønnsutgifter	1 947 368	1 929 836	1 894 308
Sosiale utgifter	487 510	526 222	594 504
Kjøp av varer og tjenester	1 137 279	1 134 562	1 105 688
Overføringer og tilskudd til andre	277 209	229 789	212 263
Avskrivninger	57 737	0	0
Sum driftsutgifter	3 907 104	3 820 408	3 806 764
Brutto driftsresultat	-107 323	-28 040	-46 954
Renteinntekter	-34 954	-29 700	-24 000
Utbytter	-10 358	-10 357	-6 200
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-17	0	0
Renteutgifter	53 132	53 205	52 686
Avdrag på lån	83 738	83 774	83 774
Netto finansutgifter	91 540	96 922	106 260
Motpost avskrivninger	-57 737	0	0
Netto driftsresultat	-73 521	68 883	59 306
Disponering eller dekning av netto driftsresultat			
Overføring til investering	10 240	10 240	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	33 848	-2 182	-5 394
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	19 638	-86 731	-53 911
Dekning av tidligere års merforbruk	9 795	9 790	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	73 521	-68 883	-59 305
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	1

§ 5-9 Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Driftsregnskapet:

1.	Netto driftsresultat	-	73 520 828
	Budsjettdisposisjoner:		
	Art 15300, inndekning av tidligere års merforbruk (MDA)		9 794 888
	Art 154000, avsetning til ubundne fond		27 449 304
	Art 157000, overføring til investering		10 240 000
	Art 193000, bruk av tidligere års mindreforbruk (MK)	-	30 726 496
	Art 194000, bruk av ubundne fond	-	83 454 000
	Art 155000, avsetning til bundne fond		49 525 369
	Art 195000, bruk av bundne fond	-	15 677 158
2.	Sum budsjettdisposisjoner	-	32 848 093
3.	Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	-	106 368 920
7.	Strykning av bruk av disposisjonsfond		83 454 000
8.	Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	-	22 914 920
12.	Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond		22 914 920
13.	Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		-

Investeringsregnskapet:

1.	Sum investeringsutg., investeringsinnt. og netto utg. videreutlån		148 430 562
	Budsjettdisposisjoner:		
	Art 353000, dekning av tidligere års merforbruk (MDA)		933 922
	Art 394000, bruk av ubundne fond	-	900 000
	Art 391000, bruk av lån	-	175 276 840
	Art 397000, overføring fra driftsregnskapet	-	10 240 000
	Art 355000, avsetning til bundne fond		379 042
	Art 395000, bruk av bundne fond	-	2 844 162
2.	Sum budsjettdisposisjoner	-	187 948 038
3.	Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	-	39 517 475
6.	Strykning av bruk av lån		39 517 475
8.	Udisponert beløp etter strykninger		-
10.	Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		-

Balanse

	Note	Regnskap 2020	Regnskap 2019
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		6 450 301 455	7 036 934 321
I. Varige driftsmidler	19	1 254 063 141	2 075 943 152
1. Faste eiendommer og anlegg		1 111 872 434	1 949 029 052
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		142 190 707	126 914 100
II. Finansielle anleggsmidler		1 146 018 600	1 049 450 466
1. Aksjer og andeler	4	177 339 614	156 416 126
2. Obligasjoner		-	-
3. Utlån	24	968 678 986	893 034 341
III. Immaterielle eiendeler		-	-
IV. Pensjonsmidler	2	4 050 219 714	3 911 540 703
B. Omløpsmidler			
I. Bankinnskudd og kontanter	1	749 367 748	671 018 896
II. Finansielle omløpsmidler		1 146 770	1 359 223
1. Aksjer og andeler	4	1 146 770	1 359 223
2. Obligasjoner		-	-
3. Sertifikater		-	-
4. Derivater		-	-
III. Kortsiktige fordringer		478 371 121	560 646 638
1. Kundefordringer		264 730 453	280 246 718
2. Andre kortsiktige fordringer		-	-
3. Premieavvik	2	213 640 668	280 399 920
Sum eiendeler		7 679 187 093	8 269 959 079
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		209 950 023	719 862 855
I. Egenkapital drift		365 909 433	302 143 301
1. Disposisjonsfond	7	274 066 700	223 702 475
2. Bundne driftsfond	7	91 842 733	57 504 522
3. Merforbruk i driftsregnskapet		-	9 790 192
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet		-	30 726 496

Årsregnskap og årsrapport 2020

II. Egenkapital investering		32 831 295	35 262 493
1. Ubundet investeringsfond	7	3 125 000	4 025 000
2. Bundne investeringsfond	7	29 706 295	32 171 415
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		- -	933 922

III. Annen egenkapital	-	188 790 705	382 457 061
1. Kapitalkonto	6 -	216 418 221	354 829 545
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	1	36 446 362	36 446 362
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	1 -	8 818 846 -	8 818 846

D. Langsiktig gjeld		6 898 996 954	6 859 052 778
I. Lån		2 628 574 486	2 448 095 158
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	17	2 628 574 486	2 448 095 158
2. Obligasjonslån		-	-
3. Sertifikatlån		-	-

II. Pensjonsforpliktelse	2	4 270 422 468	4 410 957 620
--------------------------	---	---------------	---------------

E. Kortsiktig gjeld		570 240 116	691 043 446
I. Kortsiktig gjeld	1	570 240 116	691 043 446
1. Leverandørgjeld		220 410 170	-
2. Likviditetslån		-	-
3. Derivater		-	-
4. Annen kortsiktig gjeld		347 956 536	686 549 755
5. Premieavvik	2	1 873 411	4 493 691

Sum egenkapital og gjeld		7 679 187 093	8 269 959 079
---------------------------------	--	----------------------	----------------------

F. Memoriakonti		-	-
I. Ubrukte lånemidler	1 -	232 518 641 -	177 189 365
II. Andre memoriakonti	-	11 785 991 -	11 785 991
III. Motkonto for memoriakontiene	-	244 304 633 -	188 975 356

Note 1- Arbeidskapital

	Regnskap 2020
Arbeidskapital 01.01.2020	541 981 311
Endring i løpet av året:	116 664 211
Arbeidskapital 31.12.2020	658 645 522
Forklaring alt. 1:	
Inntekter drift (KOSTRA-art 600 - 929)	4 059 759 642
Utgifter drift (KOSTRA-art 010 - 529)	3 986 238 814
Sum netto driftsresultat	73 520 828
Inntekter investering (KOSTRA-art 600 - 929)	427 449 616
Utgifter investering (KOSTRA-art 010 - 529)	440 120 813
Netto utgifter investering	- 12 671 198
Anskaffelse minus anvendelse	60 849 630
Endring ubrukte lånemidler	55 329 277
Endring av regnskapsprinsipp	-
ENDRING I ARBEIDSKAPITAL	116 178 907
Forklaring alt. 2:	
OMLØPSMIDLER	
Endring betalingsmidler	78 348 852
Endring ihendehaverobl og sertifikater	-
Endring kortsiktige fordringer	- 15 516 266
Endring premieavvik	- 66 759 252
Endring aksjer og andeler	- 212 453
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)	- 4 139 119
KORTSIKTIG GJELD	
Endring kortsiktig gjeld (B)	120 803 330
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)	116 664 211
Differanse på beregningmetoder for endring av arbeidskapital:	- 485 304
Forklaring:	
Overføring av 2 fond fra Kriesenteret	- 490 000
Underskudd inndeckket for Kriesenteret	4 696
	- 485 304

Note 2 - Pensjon

Pensjonsforpliktelser

Oversikten nedenfor viser beløpsstørrelsene i de 2 kollektive pensjonsordningene som de ansatte i Moss kommune er medlem i. Dette er Kommunal Landspensjonskasse (KLP, for ansatte og sykepleiere) og Statens pensjonskasse (SPK, for lærere). Forholdsvis andel for MKEiendom KF er trukket ut, og rapporteres i deres eget årsregnskap. Alle ansatte som tidligere var medlemmer av Moss kommunale pensjonskasse ble overført til KLP fra 01.01.2020. Alle rettigheter for ansatte, pensjonsmidler og forpliktelser m.m. er videreført i KLP.

Årets netto pensjonskostnad spesifisert (§ 5-12 nr. c)	KLP	SPK	Totalt
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	164 802 323	31 234 028	196 036 351
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	127 688 072	16 807 795	144 495 867
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	- 137 595 126 -	14 887 987 -	152 483 113
Netto pensjonskostnad:	154 895 269	33 153 836	188 049 105

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og beregnet akkumulert premieavvik (§ 5-12 nr. c)

	KLP	SPK	Totalt
Pensjonsmidler pr. 31.12	3 593 047 372	457 172 342	4 050 219 714
Brutto påløpt pensjonsforpliktelser pr. 31.12	3 714 733 318	528 264 544	4 242 997 862
Netto forpliktelse pr. 31.12	- 123 408 555 -	71 092 202 -	194 500 757
Arbeidsgiveravgift av netto forpliktelse pr. 31.12.	- 17 400 606 -	10 024 000 -	27 424 606
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	187 211 230 -	1 610 771	185 600 459
Arbeidsgiveravgift av premieavvik pr. 31.12	26 429 438 -	262 640	26 166 798

Beregningsforutsetninger (§ 5-12 nr. c):

Økonomiske forutsetninger.	KLP	SPK
Årlig avkastning (i %)	4,00 %	3,50 %
Diskonteringsrente (risiko fri rente i %)	3,50 %	3,50 %
Årlig lønnsvekst (i %)	2,48 %	2,48 %
Årlig G-regulering (i %)	0,02	0,02
Årlig pensjonsregulering (i %)	0,02	
Forholdstallet fra KRD	1,00	1,00
Moss kommune og tilhørende selskaper har valgt 7 års amortiseringstid.		

Spesifikasjon av estimataavvik, planendring og tariffendring (§ 5-12 nr. c):

	KLP	SPK	Totalt
Endret forpliktelse - Planendring	76 229 841	-	76 229 841
Endret forpliktelse - Ny dødlighetstariff	-	-	-
Endret forpliktelse - Øvrige endringer	101 200 435	-	101 200 435
Endringer forpliktelse - Totalt	177 430 276	-	177 430 276

Note 2.1 Fordringsføring av premieavvik og bruk av premiefond

Premieavvik og amortisering:

Det akkumulerte premieavviket på kr 185 600 459 og tilhørende arbeidsgiveravgift på kr 26 166 798 er satt opp som kortsiktig fordring og regnskapsført som inntekt i driftsregnskapet over mange år. Fordringen har ingen reell verdi. Pensjonsstørrelsene i regnskapet er kun av regnskapsmessig karakter. Dette gjøres for å synliggjøre pensjonskostnader/pensjonsforpliktelser og for å få en jevn belastning av pensjonskostnadene i regnskapene over tid.

Det er i 2020 inntektsført premieavvik på kr 2 338 072 samt amortisert (utgiftsført) kr 67 469 1670. Nettoeffekten i driftsregnskapet er kr 65 131 095.

Bruk av premiefond:

Pensjonsområdet har vært spesielt utfordrende å budsjettere, samt prognostisere gjennom 2020.

Overgangen til KLP for alle som tidligere var medlem i Moss kommunale pensjonskasse har gått greit teknisk, men det har vært meget vanskelig å få klarhet i hva det reelle pensjonskostandene ville bli for året, da det ikke har foreligget samlende rapporter/prognoser før helt på slutten av året.

Som en konsekvens av avviklingen av Moss kommunale pensjonskasse er store beløp blitt omgjort til premiefond. Hvor mye dette endelig utgjør, avklares først når Moss kommunale pensjonskasse er endelig oppgjort.

For å redusere årets prognostiserte premieavvik ble det i dialog med KLP avklart å bruke av premiefondet for å få ned premieavviket for KLP til rundt null. Dette har ingen direkte resultateffekt i 2020, for årets premieavvik ble tilsvarende redusert. Men vil gjøre at amortiseringskostnadene i årene fremover blir lavere enn budsjettert i handlingsplan. I tillegg gir det en god likviditetsmessig effekt. Bruk av premiefond for 2020 ble kr 62 002 275 + arbeidsgiveravgift kr 8 742 321, totalt kr 70 744 596.

Note 3 - Fordringer og gjeld

Fordringer og gjeld til kommunale foretak og andre selskap m.m.

Pr. 31.12.20	Fordringer	Gjeld	Kortsiktig	Langsiktig
Moss kommunale eiendomsselskap KF	0	-135 435 887	-135 435 887	0
Moss havnevesen KF	0	0	0	0
Moss kirkelig fellesråd	14 954 367	0	14 954 367	0
Sum	14 954 367	-135 435 887	-120 481 520	0

Note 4 - Aksjer og andeler

Aksjer og andeler i selskaper som er ført opp som anleggsmidler er på totalt kr 177 339 614.

Moss kommune:	Antall aksjer/andeler	Eierandel	Verdi pr. 31.12.2020
Aksjer og andeler under finansielle anleggsmidler:			
Bibliotekssentralen SA			8 700
Galleri F-15 AS	54 x 1 000	31,80 %	540 000
Rygge Tomteselskap			50 000
Krapfoss Industrier AS (KIAS AS)	224 x 1 000	33,40 %	224 000
Østfold Energi AS	5575 x 1 000	7,96 %	5 575 000
Personalpartner AS (Masvo AS)	43 x 2 000	78,20 %	86 000
Mossregionens næringsutvikling AS	37 x 1 000	25,40 %	37 000
The American College of Norway	413 x 2 000		826 000
Inspira		0,99 %	7 085
Radio Øst AL			250
Moss/Rygge Bomveiselskap AS			10 000
Moss Vekst			5 000
Radio Moss			2 500
Rygge Mølle og Handelsforretning AS	87 x 10	0,13 %	870
Egenkapitaltilskudd KLP			59 924 631
Egenkapitaltilskudd MKP			110 000 000
Vansjø boligbyggerlag (Kjærnesneshagen BRL)			10 250
Andeler Viken Skog BA			32 328
Sum:			177 339 614
Markedsbaserte finansielle omløpsmidler:			
KLP-rentefond			1 146 770
Sum:			1 146 770

Det er innbetalt egenkapitaltilskudd til KLP for 2020 på kr 20 400 518. Aksjeposter eller andeler som Moss og Rygge kommuner hadde i samme selskap er slått sammen.

Østfold fylkeskommune (Viken fylkeskommune fra 01.01.2020) inngikk avtale mellom kommunene i Østfold om overføring av 3 500 aksjer i Østfold Energi AS. Moss kommune overtar 575 aksjer a kr 1 000. Moss kommune vil da totalt ha 5 575 aksjer. Eierandelen økes til 7,96% og anleggsmiddelets verdi blir da på kr 5 575 000.

Andeler i Studiesenteret (kr 30 000), Moss Mediatjeneste AS (kr 100), Stiftelsen Østfold forskning (kr 6 000) og Mossespelet AS (kr 44.800) er nedskrevet da de er avviklet eller nedlagt de siste årene. Det er ikke utbetalt noe oppgjør til Rygge eller Moss kommune for dette.

Note 5 - Garantier

Moss kommunes garantiansvar

Långiver:	Opprinnelig lån/garanti:	Innvilg. år:	Garanti- ansvar pr. 31.12.20	Garanti- ansvar utløper:	MK's andel:
Den Norske Stats Husbank					
Høienhald Borettslag	24 210 000	1991	1 790 661	2022	MK 100%
Melløs andelslag BA	9 900 000	2002	5 234 726	2021	MK 100%
Nye Refsnes barnehage BA	7 722 000	2003	3 798 604	2033	MK 100%
Andersrød barnehage	4 550 000	2003	2 386 434	2033	MK 100%
Med hjemmel i sosiallovgivningen	827 500		135 375	2023	MK 100%
			<u>13 345 800</u>		
Kommunalbanken					
Verket barnehage	7 500 000	1998	2 054 310	2029	MK 100%
Ekholt foreldre barnehage	6 990 000	1999	1 513 840	2027	MK 100%
Smedhusåsen Barnehage BA	6 050 000	1999	1 743 320	2029	MK 100%
MOVAR			130 600 000		MK 64%
Moss kirkelig fellesråd	11 500 000	2007	2 837 480	2027	MK 100%
Moss kirkelig fellesråd	1 000 000	2011	50 000	2021	MK 100%
Moss kirkelig fellesråd	10 833 333	2012	7 844 840	2041	MK 100%
Moss kirkelig fellesråd	11 066 667	2013	7 984 500	2042	MK 100%
Moss kirkelig fellesråd	5 015 000	2017	4 505 000	2047	MK 100%
Moss kirkelig fellesråd	25 140 000	2018	23 255 380	2048	MK 100%
Moss kirkelig fellesråd	13 100 000	2019	12 445 320	2049	MK 100%
			<u>194 833 990</u>		
KLP/Kommunekreditt					
MOVAR (KLP kommunekreditt)			55 300 000		MK 64%
MOVAR (Komm.landspensjonskasse)			32 000 000		MK 64%
Moss kirkelig fellesråd	5 000 000	2005	1 187 500	2025	MK 100%
Moss kirkelig fellesråd	24 842 933	2016	21 474 397	2046	MK 100%
Moss kirkelig fellesråd	8 978 000	2020	8 978 000	2050	MK 100%
			<u>118 939 897</u>		
Sparebank 1, Moss					
Ishall i Moss AS	7 000 000	2014	5 429 238	2034	MK 100%
Rundhuset i Nesparken	350 000	2014	175 331	2024	MK 100%
			<u>5 604 569</u>		
Sum:			<u>332 724 255</u>		

Garantiansvar overfor MOVAR IKS er ført opp med Moss Kommunes andel av den totale gjelden i henhold til eieravtalen. Samlet gjeld i MOVAR kr. 340,5 mill., Moss kommunes andel kr. 217,9 mill. Total låneramme for MOVAR samlet er kr. 1.200,0 mill. Vedtatt av alle deltakerkommunene i 2016. Alle garantiene gitt av Moss kommune er selvskyldnergaranti.

Note 6 - Kapitalkonto

Debetposter i året:

Avskrivning av fast eiendom og maskiner og transportmidler	57 737 417
Salg av eiendom	-
Nedskrivning overført MKEiendom KF	931 127 960
Nedskrivning salg i Rygge kommune fra 2017	17 604 576
Nedskrivning aktivert for mye i MK 2019	84 999
Salg av aksjer/andeler	-
Div. nedskrivninger, aksjer/andeler	52 900
Avdrag på startlån	69 803 505
Avdrag på lønnslån	34 741
Avdrag sosiallån gamle Moss	24 000
Avdrag på sosiallån	995 817
Tapsført/nedskrevet, sosiallån	1 059 779
Bruk av lånemidler fra eksterne lån	295 896 723
Ovf. av balanse fra Krisesenteret	2 675 303
31.12.2020 Kapitalkonto (259900800)	202 802 335
31.12.2020 Socio Moss kommune (2.59.90.005)	11 106 034
31.12.2020 Socio Rygge kommune (2.59.90.006)	591 122
Sum	1 591 597 211

Kreditposter i året:

01.01.2020 Kapitalkonto (259900800)	48 014 339
01.01.2020 Anleggsmodul (259900805)	-390 877 299
01.01.2020 Socio Moss kommune (2.59.90.005)	-11 966 584
01.01.2020 Socio Rygge Kommune (2.59.90.006)	-

Årsregnskap og årsrapport 2020

Aktivering av fast eiendom og maskiner og transportmidler	-184 674 940
Kjøp av aksjer/andeler	-20 976 388
Utlån, startlån	-145 776 319
Utlån, lønnslån	-
Utlån sosial	-1 786 168
Avdrag på eksterne lån	-170 746 672
Korrigeringer ang. pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	-281 889 466
31.12.2020 Anleggsmodul (259900805)	-430 917 713
Sum	-1 591 597 211

Note 7 - Fond

	Regnskap 2020
Disposisjonsfond	
Disposisjonsfond pr. 1.1.	223 702 475
Avsatt i driftsregnskapet	50 364 225
Forbruk i driftsregnskapet	-
Disposisjonsfond pr. 31.12.	274 066 700
Bundne driftsfond	
Bundne driftsfond pr. 1.1.	57 504 522
Avsatt i driftsregnskapet	49 525 369
Bruk i driftsregnskapet	15 677 158
Ovf. fra krisesenteret	490 000
Bundne driftsfond pr. 31.12.	91 842 733
Ubundne investeringsfond	
Ubundne investeringsfond pr. 1.1.	4 025 000
Avsatt i investeringsregnskapet	-
Bruk i investeringsregnskapet	900 000
Ubundne investeringsfond pr. 31.12.	3 125 000
Bundne investeringsfond	
Bundne investeringsfond pr. 1.1.	32 171 415
Avsatt i investeringsregnskapet	379 042
Bruk i investeringsregnskapet	2 844 162
Bruk i driftsregnskapet (bompengemidler)	
Bundne investeringsfond pr. 31.12.	29 706 295

Kommentarer til bunde driftsfond:

Selvkostområdene står for kr 22,2 mill.

Ubrukte midler vedrørende boligtilskudd og dekning av tap fra Husbanken er på kr 11,1 mill.

Næringsfond Viken (rest koronamidler) er på kr 3,3 mill.

Vedlikeholdstiltak (koronamidler som skal deles ut videre eller benyttes i egen regi) er på kr 9,9 mill.

Resterende kr 45,3 mill. gjelder 137 stk. øremerkde prosjekter.

Kommentarer til bundne investeringsfond:

Kr 23,2 mill. gjelder samferdselstiltak (bomstasjonsmidler og Varnaveien).

Diverse midler fra utbyggingsavtaler kr 2,5 mill. Avdrag som skal innløses videre til Husbanken kr 1,6 mill.

Diverse øremerkede prosjektmidler kr 2,3 mill.

Note 8 - Salg av finansielle anleggsmidler

Ikke aktuelt for Moss kommune.

Note 9 - Selvkostområder

Selvkostområder 2020	Vann	Avløp	Slam-tømming	Renovasjon	Feiing	Oppmåling	Byggesak	Regulerings-planer	Eiersek-sjonering
Direkte driftsutgifter	38 716 986	60 252 592	1 646 694	50 768 282	5 713 832	1 743 406	12 484 156	3 765 350	1 094 603
Avskrivingskostnad	6 379 263	11 263 500	0	243 050	0	0	151 225	0	0
Kalkulatorisk rente	2 916 134	4 639 922	0	3 331	0	0	15 765	0	0
Indirekte kostnader	1 836 915	2 558 022	38 829	1 060 150	100 110	224 699	1 097 638	379 559	91 209
Sum driftskostnader	49 849 298	78 714 036	1 685 523	52 074 813	5 813 942	1 968 105	13 748 784	4 144 909	1 185 812
- Øvrige inntekter	-359 686	-1 481 927	-522 692	-376 602	-	-16 382	-1 086 193	-21 392	0
Samlet selvkost (gebyrgrunnlag)	49 489 612	77 232 109	1 162 831	51 698 211	5 813 942	1 951 723	12 662 591	4 123 517	1 185 812
Subsidiering	-	-	-	-	-	1 123 706	-	1 108 127	319 008
Gebyrinntekter	53 294 492	85 012 143	1 871 707	47 377 911	5 558 699	828 017	16 213 721	3 015 390	866 803
Resultat	3 804 880	7 780 034	708 876	-4 320 300	-255 243	0	3 551 130	0	-1
Finansiell dekningsgrad	107,7 %	110,1 %	161,0 %	91,6 %	96,9 %	42,4 %	128,0 %	73,1 %	73,1 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd	Vann	Avløp	Slam-tømming	Renovasjon	Feiing	Oppmåling	Byggesak	Regulerings-planer	Eiersek-sjonering
Selvkostfond 01.01	4 982 723	-3 293 129	-2 599	7 687 014	-35 336	0	1 072 536	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	3 804 880	7 780 034	708 876	-4 320 300	-180 550	0	3 551 130	0	0
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad fond	95 704	8 297	4 891	76 823	-1 746	0	39 589	0	0
Selvkostfond/fremførbart underskudd 31.12	8 883 307	4 495 202	711 168	3 443 537	-217 632	0	4 663 255	0	0

Note 10 - Regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

Det er ingen endring av regnskapsprinsipper i 2020 i forhold til tidligere år.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet framgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke.

Alle utgifter og utbetalinger, inntekter og innbetalinger regnskapsføres brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. Se note 11 for presisering vedrørende variabel lønn. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapir som inngår i en handelsportefølje er omløpsmidler. Andre markedsbaserte verdipapir er klassifisert som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller er verdipapirene klassifisert som anleggsmidler.

Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen et år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger GKRS (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsmidler og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet.

Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til kommunelovens § 50 med unntak av likviditetstrekkrettighet/likviditetslån jfr. kl. § 50 nr. 5. All annen gjeld er kortsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomiske levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmiddelet er anskaffet/tatt i bruk av virksomheten. På VAR-anlegg avskriver vi samme år som utgiften påløper. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være forbigående er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyr, provisjoner mv.), samt over- og underkurs er finansutgifter og inntekter. Over- og underkurs periodiseres over lånets løpetid som kortsiktig fordring/gjeld etter samme prinsipper som gjelder for obligasjoner som holdes til forfall.

Selvkostberegninger

Innenfor rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetalinger beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og regionaldepartementet i dokument H-2140, januar 2003. Vi referer til note 9.

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen følger reglene i mva-loven for de tjenesteområdene som omfattes av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen mva-kompensasjon.

Note 11 - Anordning variabel lønn

Moss kommune utbetaler mye variabel lønn månedlig. Hoveddelen av dette gjelder omsorgssektoren og blir aggregert i timeregistreringssystemet Notus. De variable lønnsutgiftene som er knyttet til november og desember utbetales i januar og februar året etter. Disse kostnadene er regnskapsført i den perioden de utbetales. Normalt vil det ikke bli så store forskjeller på periodisert variabel lønn mellom årene.

Regnskapsåret 2020 er belastet kr 17,5 mill. i variabel periodisert lønn fra 2021. For 2019 var tilsvarende beløp for Moss og Rygge kr 11,2 mill. Den regnskapsmessige belastningen for 2020 blir på hele kr 6,3 mill. Dette skyldes i hovedsak mye variabel lønn knyttet til koronatiltak.

For beregningen av tilskudd til private barnehager er det forutsatt ordinære driftskostnader for 12 mnd. i Moss kommunes regnskaper på området. Periodisering av variabel lønn er ikke hensyntatt i beregningen, da det ikke er vesentlige beløpsforskjeller fra år til år på dette området.

Note 12 - Vertskommunesamarbeid

Legevakt

Mossregionens legevaktsentral ble en integrert avdeling i Moss kommune fra 01.07.12, etter vertskommunemodellen. Legevakta finansieres av forholdsvis andeler basert på innbyggertall. I 2020 hadde legevakta et regnskapsmessig underskudd på kr 1183 008. Moss kommune andel på kr 724 898 er innarbeidet i Moss kommunes totale regnskapsresultat. Øvrig andel av merforbruket vil bli krevd inn fra deltakerkommunene i 2021.

Overføringer fra deltakerkommunene, samt disponering vises i tabell nedenfor.

Deltakere	%	Overført i 2020	Andel utg.	Andel underskudd
Råde kommune	9,45 %	2 254 625	2 366 337	-111 712
Våler kommune	7,00 %	1 670 000	1 752 842	-82 842
Vestby kommune	22,30 %	5 320 500	5 584 055	-263 555
Moss kommune	61,25 %	14 612 474	15 337 372	-724 898
Sum	100 %	23 857 599	25 040 607	-1 183 008

Utgifter	Beløp
Lønn og sosiale utg.	23 382 848
Øvrige driftsutgifter	6 843 821
Sum utgifter	30 226 669
Brukerbetaling	-716 202
Salgsinntekter	-751 984
Refusjon fra staten	-1 891 289
Refusjon sykepenger	-987 220
MVA-kompensasjon	-752 673
Overføring fra andre	-245
Bruk av bundne driftsfond	-86 449
Sum andre inntekter	-5 186 062
Sum deltakere	25 040 607
Overført 2020	23 857 599
Underskudd	1 183 008

Lokalt medisinsk senter

Lokalt medisinsk senter (LMS) ved Peer Gynt Helsehus startet opp 01.02.13, etter vertskommunemodellen. Lokalt medisinsk senter finansieres av forholdsvis andeler basert på innbyggertall. I 2020 hadde LMS 'et et regnskapsmessig overskudd på kr 808 059 som gjelder deltakerkommunene. Moss kommune andel i LMS 'et er innarbeidet i Moss kommunes totale regnskapsresultat. Mindreforbruket for deltakerkommunene avregnes i 2021.

Overføringer fra deltakerkommunene, samt disponering vises i tabell nedenfor.

Deltakere	%	Overført i 2020	Andel utg.	Andel overskudd
Råde kommune	9,45 %	1 813 000	1 736 614	76 386
Våler kommune	7,00 %	1 343 000	1 286 381	56 619
Vestby kommune	22,30 %	4 278 000	4 098 041	179 959
Moss kommune	61,25 %	11 750 925	11 255 830	495 095
Sum	100 %	19 184 925	18 376 866	808 059

Utgifter	Beløp
Lønn og sosiale utg.	14 729 641
Øvrige driftsutgifter	4 495 745
Sum utgifter	19 225 386
Refusjon fra staten	0
Refusjon sykepenges	-564 210
MVA-kompensasjon	-266 810
Refusjon fra andre	-17 500
Bruk av fond	0
Sum andre inntekter	-848 520
Sum deltakere	18 376 866
Overført i 2020	19 184 925
Overskudd	-808 059

Landbruk

Moss og Råde kommune har felles landbruksforvaltning organisert som interkommunalt samarbeid. Ansvarsområdet omfatter kommunale og statlige oppgaver, som består av forvaltning, planlegging og rådgivning innenfor fagområdene jordbruk, skogbruk, arealforvaltning og vilt. Ressursbruken skal stå i forhold til avtale fordelingsnøkler. Det samme gjelder kostnadsfordelingen. Arbeidsgiveransvaret ligger hos Moss kommune (tidligere Rygge kommune før kommunesammenslåingen med Moss). Mindreforbruket for Råde kommune avregnes i 2021.

Overføringer fra deltakerkommunene, samt disponering vises i tabell nedenfor.

Deltakere	%	Overført i 2020	Andel utg.	Andel overskudd
Råde kommune	41,00 %	1 023 139	741 375	281 764
Moss kommune	59,00 %	1 472 323	1 066 857	405 466
Sum	100 %	2 495 462	1 808 232	687 230

Utgifter	Beløp
Lønn og sosiale utg.	3 584 608
Øvrige driftsutgifter	140 374
Sum utgifter	3 724 982
Refusjon fra staten	0
Refusjon sykepenges	-115 977
MVA-kompensasjon	-12 237
Refusjon fra kommuner	-1 783 000
Bruk av fond	-5 536
Sum andre inntekter	-1 916 750
Sum deltakere	1 808 232
Overført i 2020	2 495 462
Overskudd	-687 230

Note 13 - Nedskrivninger og tapsføring

Det er totalt tapsført kr 7 734 803 i driftsregnskapet i løpet av året. Det er foretatt en stor oppryddingsjobb for å få bort krav som ikke lenger er inndrivningsverdige. Dette er gjort i dialog med kemner/innfordringsavdeling. Kravene som er tapsført er sett opp mot lovkrav og realisme på om videre innfordringsarbeide fører frem. Hovedområdene det er foretatt større tapsbelastninger i regnskapet er:

Krav fra tidligere Moss drift og anlegg KF

Kr 4,9 mill. som gjelder arbeider/oppdrag tidligere Moss drift og anlegg KF har gjort for Moss kommune, MKEiendom KF og Rygge kommune. For flere utførte arbeider har det vært uklarheter om størrelse og hvem som skal betale.

Kr. 0,8 mill. gjelder oppdrag for eksterne/private. Her det kunder som har gått konkurs, manglende dokumentasjon for innkrevning o.l.

Krav fra tidligere Rygge kommune

Diverse gamle og uerholdlige krav på kr 471 000

Tapsført sosiallån fra tidligere Rygge kommune på kr 751 000. Arbeidet med å kartlegge sosiallån som bør avskrives vil fortsette i 2021, da det trolig er mange lån som ikke er innfordringsverdige.

Det er tapsført gamle krav og uerholdige krav fra tidligere Moss kommune på kr 533 000.

Vedrørende Husbankens låne og tilskuddsordninger er det tapsført kr. 58 000.

Øvrige tap er på ca. kr 157 000. Her er et enkelt krav på kr 108 000 som ble utfakturert i 2019 og lagd kreditnota på i 2020.

Nedskrivninger på utlån

Direkte nedskrivninger i balansen på utlån er kr 1 059 778. Dette gjelder sosiallån omgjort til bidrag av NAV/sosial i henhold til vedtak.

Note 14 - Usikre forpliktelser

Ingen kjente forhold.

Note 15 - Lønn og revisjon

Ytelser til ledende personer og godtgjørelse til revisor

Lønn og honorarer mv.	2020
Rådmann, Hans Reidar Ness	1 614 321
Ordfører, Hanne K. Tollerud	1 141 278
Varaordfører, Tor Petter Ekroll (90% av ordførers lønn)	921 060

Moss kommune er medeier i Østre Viken Kommunerevisjon IKS. Selskapet leverer alle revisjonstjenester til kommunen. For 2020 er det utbetalt til sammen Kr 3 266 890 i honorar til revisor. Størrelsen på honoraret fastsettes årlig av representantskapet i selskapet innenfor rammen av gjeldende avtale mellom eierkommunene.

Godtgjørelse til revisjon:

Godtgjørelsen fordeles på:

Regnskaprevisjon	2 168 840
Eierskapskontroll	73 950
Forvaltningsrevisjon	1 024 100
Sum	3 266 890

I tillegg er det utbetalt kr 485 000 til Østfold Kontrollutvalgssekretariat for drift av sekretariatfunksjonen for kommunes kontrollutvalg.

Note 16 - Andre virksomheter

Andre virksomheter som utfører vesentlige kommunale tjenester

Moss Kommunale Eiendomsselskap KF, eiendomsforvaltning

Moss Havnevesen KF, havnevirksomhet

MOVAR IKS, vann, avløp, renovasjon m.m.

MOVAR IKS (MIB), Mossregionens interkommunale brann- og feiervesen

Note 17 - Gjeldsforpliktelser

Note 17 Del 1 - Gjeldsforpliktelser investeringslån

Långiver	Pr. 31.12.2019	Pr. 31.12.20	Forfall	Rentetype
Kommunalbanken MK 2008.0459	5 828 120	3 496 870	22.10.2018	Pt.rente
Kommunalbanken MK 2008.0592	2 565 000	2 280 000	11.12.2028	Pt.rente
Kommunalbanken MK 2009.0671	1 862 000	-		
Kommunalbanken MK 2010.0674	322 350	-		
Kommunalbanken MK 2011.0710	3 400 000	1 700 000	30.06.2021	Pt.rente
Kommunalbanken MK 2011.0854	2 800 000	2 400 000	22.12.2026	Pt.rente
Kommunalbanken MK 2012.0516	22 631 250	21 993 750	09.11.2052	Pt.rente
Kommunalbanken MK 2012.0517	5 549 250	3 963 750	09.11.2022	Pt.rente
Kommunalbanken MK 2013.0657	20 100 000	19 500 000	30.06.2023	Pt.rente
Kommunalbanken MK 2013.0658	4 305 000	3 075 000	30.06.2053	Pt.rente
Kommunalbanken MK 2014.0652	20 700 000	20 100 000	30.06.2054	Pt.rente
Kommunalbanken MK 2014.0654	3 024 000	2 352 000	01.07.2024	Pt.rente
Kommunalbanken MK 2014.0710	101 879 700	98 304 980	30.06.2048	fast 2,08% til 2020
Kommunalbanken MK 2015.0386	40 803 750	38 171 250	30.03.2035	fast 2,04% til 2022
Kommunalbanken MK 2016.0526	19 857 500	16 802 500	30.06.2036	fast 2,08% til 2023
Kommunalbanken MK 2018.0623	51 639 360	47 814 220	20.06.2033	fast 2,51% til 2025
Kommunalbanken MK 2019.0647	71 407 000	66 482 380	19.06.2034	fast 2,52% til 2026
Kommunalbanken RK 2002.0837	5 045 850	4 642 190	01.07.2040	Flytende
Kommunalbanken RK 2002.0838	8 710 180	7 126 510	12.12.2028	Nibor
Kommunalbanken RK 2003.0206	9 092 670	8 135 550	12.12.2052	Nibor
Kommunalbanken RK 2002.0649	26 330 740	24 907 460	15.04.2043	Flytende
Kommunalbanken RK 2002.0576	36 522 900	34 696 760	22.12.2028	Flytende
Kommunalbanken RK 2004.0199	19 845 020	18 427 520	10.10.2022	Flytende

Årsregnskap og årsrapport 2020

Kommunalbanken RK 2004.0194	49 033 900	46 425 160	19.01.2039	Flytende
Kommunalbanken RK 2005.0622	10 522 920	9 566 280	10.10.2022	Flytende
Kommunalbanken RK 2006.0465	43 016 270	40 752 270	10.10.2022	Flytende
Kommunalbanken RK 2007.0351	4 876 590	4 540 270	10.10.2022	Flytende
Kommunalbanken RK 2008.0607	32 414 640	31 296 880	11.12.2048	Flytende
Kommunalbanken RK 2010.1007	18 075 660	17 012 400	30.12.2036	Flytende
Kommunalbanken RK 2011.0919	16 977 440	15 882 120	02.07.2035	Flytende
Kommunalbanken RK 2013.0004	31 327 340	30 177 700	08.01.2047	Flytende
Kommunalbanken RK 2013.0731	36 161 240	34 714 780	19.12.2044	Nibor
Kommunalbanken RK 2015.0695	83 942 520	81 509 400	14.06.2054	Flytende
Kommunalbanken RK 2016.0220	65 809 660	63 929 380	01.07.2054	Flytende
Kommunalbanken RK 2018.0619	56 477 780	54 305 560	18.12.2025	Flytende
Kommunalbanken RK 2019.0477	61 565 000	58 999 800	18.10.2029	Fast 2,32%
Kommunalbanken MDA 2010.0756	150 000	-		
Kommunalbanken MDA 2011.0853	446 420	223 160	30.12.2021	Pt.rente
Kommunalbanken MDA 2013.0650	1 481 550	1 058 250	30.06.2023	Pt.rente
Kommunalbanken MDA 2014.0702	2 047 500	1 592 500	01.07.2024	Pt.rente
Kommunalbanken MDA 2015.0647	3 234 000	2 646 000	30.06.2025	Fast 2,02% til 2022
Kommunalbanken MDA 2016.0694	4 000 750	3 385 250	30.06.2026	fast 2,12% til 2021
Kommunalbanken MDA 2017.0705	5 669 600	4 960 900	30.11.2027	Pt.rente
Kommunalbanken MDA 2019.0649	3 828 500	3 425 500	18.06.2029	Pt.rente
KLP MK 8317.50.01789	15 125 000	14 575 000	30.12.2043	Pt.rente
KLP MK 8317.50.50984	2 271 866	1 671 866	15.09.2045	Pt.rente
KLP MK 8317.50.44089	8 400 000	8 050 000	30.09.2047	Pt.rente
KLP MK 8317.55.35546	23 760 000	20 592 000	30.12.2027	Pt.rente
KLP RK 8317.50.01088	41 972 372	39 349 100	22.11.2035	Flytende
KLP RK 8317.50.49005	28 642 859	26 315 967	01.03.2032	Flytende
KLP RK 8317.50.02246	9 351 960	8 616 740	01.09.2032	Flytende
KLP RK 8317.50.29977	18 278 401	17 418 237	22.01.2041	Nibor
KLP RK 8317.53.41091	70 609 275	67 756 375	07.10.2044	Nibor

Årsregnskap og årsrapport 2020

KLP RK 8317.53.91218	88 311 691	85 714 289	22.05.2054	Flytende
KLP RK 8317.54.61003	65 794 828	63 909 604	09.09.2054	Flytende
KLP RK 8317.55.36291	72 127 896	70 124 344	22.11.2035	Flytende
KLP MDA 2018 5				
8317.55.95948	4 700 500	4 147 500	20.12.2028	Pt.rente
KLP Moss 8317.57.71185		141 226 000	15.06.2051	Pt.rente
HB Invlån 11511613 - boliger	2 923 330	2 795 661	01.12.2039	Flytende
Sum lån:	<u>1 467 550 898</u>	<u>1 525 038 933</u>		

Rente pr. 31.12.20 i Kommunalbanken, 090%

Rente pr. 31.12.20 i Kommunekreditt/KLP, 1,00%

Herav lån knyttet til selvkostområder ca. kr 178 mill.

Lån knyttet til rentekompensasjonsordninger er hos MKEiendom KF.

Note 17 Del 2 - Gjeldsforpliktelser - formidlingslån:

Långiver - Husbanken	pr. 31.12.19	Pr. 31.12.20	Forfall	Rentetype
Startlån MK 2012, 1152.0559	60 483 762	57 565 441	01.04.2037	flytende
Startlån MK 2013, 1152.4668	70 093 516	66 840 622	01.05.2038	flytende
Startlån MK 2014, 1152.8929	53 852 905	51 475 794	01.04.2039	flytende
Startlån MK 2015, 1153.2068	69 451 946	66 750 493	01.07.2040	fast 1,86 %
Startlån MK 2016, 1153.4914	88 990 747	85 485 113	01.05.2041	flytende
Startlån MK 2017, 1153.7728	111 151 503	107 408 961	01.11.2042	fast 2,44 %
Startlån MK 2018, 1153.9895	149 392 657	143 990 203	01.12.2043	Flytende
Startlån MK 2019, 1154.1774	147 568 428	142 528 521	01.04.2044	Flytende
Startlån RK, 1151.3017	9 858 035	-		
Startlån RK, 1151.6529	3 461 983	-		
Startlån RK, 1152.0465	13 276 143	-		
Startlån RK, 1152.4320	14 222 652	-		
Startlån RK, 1153.1976	20 525 666,00	10 671 261	01.03.2040	Flytende
Startlån RK, 1152.8973	14 934 278,00	14 283 452	01.05.2039	Flytende
Startlån RK, 1153.4770	26 624 705,00	25 571 920	01.11.2041	Flytende
Startlån RK, 1153.7594	28 624 499,00	28 047 233	01.04.2057	Flytende
Startlån RK, 1154.0068	38 030 835,00	36 652 551	01.06.2043	Flytende
Startlån RK, 1154.1748	60 000 000,00	60 000 000	01.05.2044	Flytende
Startlån 2020, 1154.3344	-	206 263 988	01.05.2045	Flytende
Sum lån:	<u>980 544 260</u>	<u>1 103 535 553</u>		

Årsregnskap og årsrapport 2020

Rente pr. 31.12.20 i Husbanken, 0,80 %, for lån med kvartalsvise terminer.
Fast rente lånene løper frem til 2022 og 2027.

Mottatte ordinære avdrag	-	26 667 329
Betalte ordinære avdrag		41 028 369
Mottatte ekstraordinære avdrag	-	43 136 176
Betalt/innløst videre inn til Husbanken		45 980 338
Avsatt fond, diff. mottatt/betalt	-	2 844 162
Sum:		-
Saldo fond diff. mottatt/betalt, pr. 31.12.20		1 643 988

Note 17 Del 3 - Beregning av minste tillatte avdrag

Sum alle lån 01.01.2020		2 448 095 157
herav startlån (videre utlån)		-939 725 447
Sum lån 01.01.2020		1 508 369 710
Sum bokført verdi anleggsmidler 01.01.2020		7 036 934 321
herav pensjonsmidler		-3 911 540 703
herav aksjer og andeler		-156 416 125
herav utlån (startlån og lønns lån)		-893 034 340
Ikke avskrivbare anleggsmidler		-
Sum bokført verdi anleggsmidler for beregning		2 075 943 153
Sum årets avskrivninger		57 737 417
Kontrollgrense:		
1 508 369 710		
lang gjeld	57 737 417	41 951 713
2 075 943 153	* årets avskrivninger	= minimums avdrag
Bokført verdi anleggsmidler		
Betalte avdrag i driftsregnskapet		83 737 965

Da det er overført anleggsverdier fra Moss kommune til MKEiendom KF i løpet av året på ca. kr. 931,1 mill. gir beregningen av minimumsavdraget et feil bilde.

Ved å ta hensyn til reduksjon i anleggsmidler ville korrigert minimumsavdrag bli ca. kr 76,1 mill. Uansett beregningsmåte så betales det nok avdrag i 2020.

Note 17 Del 4 - Gjeldsforpliktelser - i andre selskaper:

Selskap	Gjeld pr. 31.12.20
Moss kommunale eiendomsselskap KF:	1 834 772 818
Moss havnevesen KF	59 632 818
Sum lån:	1 894 405 636

Lån knyttet til rentekompensasjonsordninger i MKEiendom KF er ca. kr 145,7 mill.

Note 18 - Vesentlige poster

Ressurskrevende brukere:

Det statlige tilskuddet til ressurskrevende brukeres tjenester for 2020 er estimert til kr 86 mill. Beløpet er ført til inntekt i driftsregnskapet på funksjon 254. Det endelige kravet er ved regnskapsavleggelsen ikke innsendt/revisorgodkjent og det kan bli endringer i kravet. Avvik mellom estimat og faktisk utbetaling vil bli regnskapsført i 2021.

Avviket på kravet for 2019 (Rygge kommune) ble kr 2,2 mill., som er inntektsført i driften for 2020 på funksjon 254.

Note 19 – Anlegg

Anleggsgruppe	Øk. levetid	Balanse pr. 01.01.20	Tilgang	Avgang	Nedskrivninger	Avskrivninger	Balanse pr. 31.12.20
IKT	5 år	- 6 165 423	78 887 933	-	- 237 602	- 14 158 053	58 326 855
Utstyr/inventar og biler/maskiner	10 år	41 225 018	54 870 098	- 24 007	-	- 12 207 256	83 863 853
Tekniske anlegg, parkeringsplasser, friluftsanlegg	20 år	- 25 810 171	127 398 408	-	-	- 5 107 423	96 480 814
Boliger, skoler, barnehager, idrettsanlegg, ledningsanlegg og kommunale veier	40 år	1 101 437 048	677 565 327	-	- 768 250 611	- 26 191 693	984 560 071
Forretningbygg, administrasjonsbygg, alders-hjem og kulturbygg	50 år	176 099 612	1 244 000	-	- 175 108 826	- 72 992	2 161 794
Tomter/andre ikke avskrivbare eiendeler		18 577 184	15 204 059	-	- 5 111 489		28 669 754
Sum varige driftsmidler:		1 305 363 268	955 169 825	- 24 007	- 948 708 528	- 57 737 417	1 254 063 141

På grunn av overvelting av varige driftsmidler over til anleggsmodul i Moss kommune, er summene under inngående balanse og tilgang ulogiske.

Etter kommunesammenslåing er alle anlegg lagt inn i anleggsmodulen for Moss kommune. Fra Rygge kommune og Moss Drift og anlegg KF som inngående verdier, mens Moss kommunes anleggsverdier har blitt lagt inn i løpet av året. Etter dette er alle anlegg knyttet til bygninger og tomter fra tidligere Rygge kommune overført til MKEiendom KF med ca. kr 931,1 mill. Det er omtalt i note 23.

Utgående saldo pr. 31.12.20 på gjestående anlegg i Moss kommune, årets avskrivninger, samt opp- og nedskrivninger er reelle.

Note 20 - Justering og oppskrivning

Vedrørende justeringsrett og oppskrivning:

Det er i år overdratt 3 anlegg til Moss kommune, der kommunene har overtatt anleggene etter ferdigstillelse, samt overtatt justeringsrett for merverdiavgift og for kompensasjon av merverdiavgift.

Verket Moss AS:

Andel VA, anleggets verdi kr 17 942 131. Justeringsrett mva kr 4 034 512

Sponvika Eiendom AS:

Andel vei, anleggets verdi kr 2 208 485. Justeringsrett momskompensasjon kr 635 100

Andel VA, anleggets verdi kr 706 268. Justeringsrett mva kr 130 489

Skolt Næringspark Moss AS:

Andel vei, anleggets verdi kr 8 372 465. Justeringsrett momskompensasjon kr 2 093 116

Andel VA, anleggets verdi kr 3 362 371. Justeringsrett mva kr 840 593

Etter avtalene skal 80% av justert moms tilbakebetales utbygger og 20% tilfaller Moss kommune som administrasjonsgebyrer. Moss kommune og Rygge kommune har tidligere overtatt følgende anlegg:

- Sjøgata 25 Moss AS, år 2014, veianlegg
- Moss Næringspark AS, år 2017, vei og VA anlegg
- Forum Moss AS, år 2017, vei og VA anlegg
- Verket Moss AS, bro, år 2018, veianlegg
- Sponvika Eiendom AS Verksåsen, vei og VA anlegg
- Trysilhus Areal AS, år 2015, vei og VA anlegg
- Trysilhus Areal AS, år 2018, vei og VA anlegg
- HPN Infra 1 AS, år 2016, vei
- HPN Infra 3 AS, år 2016, vei
- HPN Infra 5 AS, år 2016, vei

Note 21 - Skattepliktig virksomhet

Moss kommune har ikke lenger skattepliktig virksomhet.

Moss kommune var skattepliktig for næringsfall til om med 2019. Fra 2020 har MOVAR tatt over dette området. I 2020 er det belastet regnskapet kr 26 869 på funksjon 320 (kommunal næringsvirksomhet) som gjelder skatteoppgjør for 2019.

Note 22 - Overføring av balanse fra krisesenteret

Krisesenteret i Moss IKS ble avviklet pr. 31.12.2019. Krisesenteret videreføres som en avdeling i Moss kommune fra 01.01.2020. Etter at avviklingsregnskapet ble avlagt og godkjent, er alle gjestående balanseverdier overført til Moss kommunes balanse i regnskapsåret 2020.

Følgende regnskapsposter er overført:

Pensjon:

Pensjonsmidler (kr 9 747 562), pensjonsforpliktelser (kr 12 092 262), premieavvik (kr 869 523) og arbeidsgiveravgift knyttet til premieavvik (kr 122 600) og arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelser (kr 330 603).

Budne driftsfond:

Gave fra Moss feriekoloni kr 60 000 og prosjekt Tryggest kr 430 000. Fondsmidler/prosjektene videreføres i Moss kommune på avdeling krisesenter.

Kontantkasser:

3 stk. på totalt kr 26 730. Videreføres og brukes på avdeling krisesenter i Moss kommune.

Regnskapsmessig merforbruk (underskudd):

Kr 4 695,54. Dette er inndekket av Moss kommune etter overføring.

Mellomregning til Moss kommune:

Kr 533 548,54. Denne posten vil gå mot Moss kommunes tilsvarende post etter overføring av saldoer og nulles ut.

Kapitalkonto:

Kr 2 675 303. Dette knyttes til pensjonspostene.

Note 23 - Overføring av bygg og eiendommer til MKEiendom KF

Det er i løpet av regnskapsåret 2020 overført anleggsmidler fra Moss kommune til MKEiendom KF for kr 931,1 mill. Dette gjelder bygninger og tomter som tidligere lå i Rygge kommunes regnskapsbalanse. Dette ble gjort slik at MKEiendom KF har hele eiendomsmassen og tomter for Moss kommune i sin portefølje. Sak om overføring er behandlet av kommunestyret i møte 17.12.20 jfr. sak 158/20.

I saksfremstillingen ble det oppgitt overførte anlegg på totalt kr 948,7 mill. Det er reelt overført anlegg for kr 931,1 mill. da et større salg fra flere år tilbake i Rygge kommune ikke var deaktivert i anleggsregisteret. Dette er nedskrevet i Moss kommunes balanse i 2020. Som opplyst i kommunestyresaken vil MKEiendom KF få overført tilhørende lånegjeld, samt budsjettmidler til dekning av renter og avdrag på lånene i 2021.

Note 24 - Utlån

Samlet utlån er på kr 968,7 mill. Dette gjelder videreutlån fra Husbanken (startlån) kr 952,9 mill., sosiallån kr 15,7 mill. og resterende midler tilknyttet lønnslånsordning (kr 0,1 mill.) fra tidligere Moss kommune.

Startlånsordningen er finansiert med midler fra Husbanken. Sosiallån og lønnslån er finansiert med egne midler.

Det er nedskrevet sosiallån for kr 1,1 mill. direkte i balansen (uten resultateffekt). Det er tapsført kr 0,7 mill vedrørende gamle uerholdelige sosiallån fra tidligere Rygge kommune som er belastet driftsregnskapet.

Konsolidert regnskap

Økonomisk oversikt - drift

	Regnskap 2020
Driftsinntekter	
1 Rammetilskudd	1 411 919 389
2 Inntekts- og formuesskatt	1 373 858 157
3 Eiendomsskatt	185 231 281
4 Andre skatteinntekter	20 537
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	148 947 025
6 Overføringer og tilskudd fra andre	555 303 131
7 Brukerbetalinger	103 240 664
8 Salgs- og leieinntekter	375 848 160
9 Sum driftsinntekter	4 154 368 344
Driftsutgifter	
10 Lønnsutgifter	1 979 751 545
11 Sosiale utgifter	498 222 223
12 Kjøp av varer og tjenester	1 089 246 120
13 Overføringer og tilskudd til andre	306 552 422
14 Avskrivninger	171 229 812
15 Sum driftsutgifter	4 045 002 122
16 Brutto driftsresultat	109 366 222
Finansinntekter	
17 Renteinntekter	35 461 019
18 Utbytter	10 358 157
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	100 069
20 Renteutgifter	84 660 550
21 Avdrag på lån	169 528 868
22 Netto finansutgifter	- 208 270 173
23 Motpost avskrivninger	171 229 811
24 Netto driftsresultat	72 160 396
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:	
25 Overføring til investering	- 10 240 000
26 Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	- 33 851 408
27 Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	- 49 000 597
28 Bruk av tidligere års mindreforbruk	30 726 496
28 Dekning av tidligere års merforbruk	- 9 794 888
29 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	- 72 160 397
30 Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)	

Bevilgningsoversikt - invest. (regnskap)

	Regnskap 2020
1 Investeringer i varige driftsmidler	306 041 332
2 Tilskudd til andres investeringer	3 150 323
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	20 976 388
4 Utlån av egne midler	-
5 Avdrag på lån	4 786 314
6 Sum investeringsutgifter	334 954 357
7 Kompensasjon for merverdiavgift	35 359 091
8 Tilskudd fra andre	77 319 941
9 Salg av varige driftsmidler	14 268 000
10 Salg av finansielle anleggsmidler	-
11 Utdeling fra selskaper	-
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	34 741
13 Bruk av lån	192 702 224
14 Sum investeringsinntekter	319 683 997
15 Videreutlån	145 776 319
16 Bruk av lån til videreutlån	160 137 359
17 Avdrag på lån til videreutlån	87 008 707
18 Mottatte avdrag på videreutlån	69 803 505
19 Netto utgifter videreutlån	2 844 162
20 Overføring fra drift	10 240 000
21 Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	- 17 620
22 Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	8 826 064
23 Dekning av tidligere års udekket beløp	- 933 922
24 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	18 114 522
25 Fremført til inndekning i senere år(udekket beløp)	

Oversikt - balanse

Regnskap 2020

EIENDELER	
A. Anleggsmidler	10 091 080 286
I. Varige driftsmidler	4 809 178 627
1. Faste eiendommer og anlegg	4 650 144 734
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	159 033 893
II. Finansielle anleggsmidler	1 149 018 600
1. Aksjer og andeler	180 339 614
2. Obligasjoner	-
3. Utlån	968 678 986
III. Immaterielle eiendeler	-
IV. Pensjonsmidler	4 132 883 060
B. Omløpsmidler	1 509 245 275
I. Bankinnskudd og kontanter	855 204 915
II. Finansielle omløpsmidler	16 146 770
1. Aksjer og andeler	16 146 770
2. Obligasjoner	-
3. Sertifikater	-
4. Derivater	-
III. Kortsiktige fordringer	637 893 590
1. Kundefordringer	419 356 382
2. Andre kortsiktige fordringer	-
3. Premieavvik	218 537 208
Sum eiendeler	11 600 325 561
	-
EGENKAPITAL OG GJELD	
	-
C. Egenkapital	2 108 836 340
I. Egenkapital drift	453 716 259
1. Disposisjonsfond	361 873 525
2. Bundne driftsfond	91 842 733
3. Merforbruk i driftsregnskapet	-
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet	-
II. Egenkapital investering	173 795 751
1. Ubundet investeringsfond	141 313 218
2. Bundne investeringsfond	32 482 532
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet	-

Årsregnskap og årsrapport 2020

III. Annen egenkapital	1 481 324 331
1. Kapitalkonto	1 453 696 814
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	36 446 362
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	- 8 818 846
D. Langsiktig gjeld	8 878 167 114
I. Lån	4 522 980 122
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	4 522 980 122
2. Obligasjonslån	-
3. Sertifikatlån	-
II. Pensjonsforpliktelse	4 355 186 992
E. Kortsiktig gjeld	613 322 108
I. Kortsiktig gjeld	613 322 108
1. Leverandørgjeld	258 274 909
2. Likviditetslån	-
3. Derivater	-
4. Annen kortsiktig gjeld	353 173 788
5. Premieavvik	1 873 411
Sum egenkapital og gjeld	11 600 325 561
	-
F. Memoriakonti	-
I. Ubrukte lånemidler	- 261 990 604
II. Andre memoriakonti	- 11 785 991
III. Motkonto for memoriakontiene	- 273 776 595

Note 1 Enheter som inngår i konsernet

Enheter som inngår i konsolidert regnskap for Moss kommune for 2020 er:

- Moss kommune (kommunekassa)
- Moss kommunale eiendomsselskap KF
- Moss Havnevesen KF

Note 2 Arbeidskapital

	Regnskap 2020
OMLØPSMIDLER	
Endring betalingsmidler	129 342 541
Endring ihendehaverobl og sertifikater	-
Endring kortsiktige fordringer	130 326 096
Endring premieavvik	- 68 257 699
Endring aksjer og andeler	- 212 453
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)	191 198 485
KORTSIKTIG GJELD	
Endring kortsiktig gjeld (B)	- 58 836 511
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)	132 361 973

Note 3 Regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

Det er ingen endring av regnskapsprinsipper i 2020 i forhold til tidligere år.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet framgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke.

Alle utgifter og utbetalinger, inntekter og innbetalinger regnskapsføres brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. Se note 11 for presisering vedrørende variabel lønn. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapir som inngår i en handelsportefølje er omløpsmidler. Andre markedsbaserte verdipapir er klassifisert som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller er verdipapirene klassifisert som anleggsmidler.

Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen et år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger GKRS (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsmidler og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til kommunelovens § 50 med unntak av likviditetstrekkrettighet/likviditetslån jfr. kl. § 50 nr. 5. All annen gjeld er kortsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomiske levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmiddelet er anskaffet/tatt i bruk av virksomheten. På VAR-anlegg avskriver vi samme år som utgiften påløper. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være forbigående er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyr, provisjoner mv.), samt over- og underkurs er finansutgifter og inntekter. Over- og underkurs periodiseres over lånets løpetid som kortsiktig fordring/gjeld etter samme prinsipper som gjelder for obligasjoner som holdes til forfall.

Selvkostberegninger

Innenfor rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetalinger beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og regionaldepartementet i dokument H-2140, januar 2003. Vi referer til egen note på dette.

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen følger reglene i mva-loven for de tjenesteområdene som omfattes av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen mva-kompensasjon.

Note 4 Varige driftsmidler

Anleggsgruppe	Øk. levetid	Balanse pr. 01.01.20	Tilgang	Avgang	Nedskrivninger	Avskrivninger	Balanse pr. 31.12.20
IKT	5 år	- 5 852 293	78 887 933	-	- 237 602	- 14 242 859	58 555 179
							-
Utstyr/inventar og biler/maskiner	10 år	67 540 059	57 530 138	- 24 007	-	- 15 817 782	109 228 408
							-
Tekniske anlegg, parkeringsplasser, friluftsanlegg	20 år	- 25 810 171	127 398 408	-	-	- 5 107 423	96 480 814
							-
Boliger, skoler, barnehager, idrettsanlegg, ledningsanlegg og kommunale veier	40 år	2 700 092 598	1 469 550 154	-	- 768 250 611	- 104 764 206	3 296 627 935
							-
Forretningbygg, administrasjonsbygg, alders- hjem og kulturbygg	50 år	1 017 441 160	230 766 820	-	- 175 108 826	- 29 455 530	1 043 643 624
							-
Tomter/andre ikke avskrivbare eiendeler		205 199 648	24 127 773	- 124 170	- 15 000 000	- 9 560 584	204 642 667
							-
Sum varige driftsmidler:						Totalt	4 809 178 627

På grunn av overvelting av anlegg over til anleggsmodul i Moss kommune, er summene under inngående balanse og tilgang ulogiske.

Nedskrivninger, avskrivninger og utgående balanse er korrekte.

Det er overført anleggsverdier på ca. kr 931,1 mill til MKEiendom KF. Dette gjelder tidligere Rygge kommunes bygninger og tomter.

Note 5 Aksjer og andeler

	Antall aksjer/andeler	Eierandel	Verdi pr. 31.12.2020
Aksjer og andeler under finansielle anleggsmidler:			
Moss kommune:			
Bibliotekssentralen SA			8 700
Galleri F-15 AS	54 x 1 000	31,8 %	540 000
Rygge Tomteselskap			50 000
Krapfoss Industrier AS (KIAS AS)	224 x 1 000	33,4 %	224 000
Østfold Energi AS	5 575 x 1 000	8,0 %	5 575 000
Personalpartner AS (Masvo AS)	43 x 2 000	78,2 %	86 000
Mossregionens næringsutvikling AS	37 x 1 000	25,4 %	37 000
The American College of Norway	413 x 2 000		826 000
Inspira		1,0 %	7 085
Radio Øst AL			250
Moss/Rygge Bomveiselskap AS			10 000
Moss Vekst			5 000
Radio Moss			2 500
Rygge Mølle og Handelsforretning AS	87 x 10	0,1 %	870
Egenkapitaltilskudd KLP			59 924 631
Egenkapitaltilskudd MKP			110 000 000
Vansjø boligbyggerlag (Kjærnesneshagen BRL)			10 250
Andeler Viken Skog BA			32 328
MKEiendom KF:			
Sjøsiden Moss AS			3 000 000
Sum:			180 339 614
Markedsbaserte finansielle omløpsmidler:			
Moss kommune:			
KLP-rentefond			1 146 770
Moss havn KF:			
Kanalen Brygge AS	50 000	33 %	15 000 000
Sum:			16 146 770

Aksjeposter eller andeler som Moss- og Rygge kommune hadde i samme selskap er slått sammen.

Det er innbetalt egenkapitaltilskudd til KLP for 2020 på kr 20 400 518.

Østfold fylkeskommune (Viken fylkeskommune fra 01.01.2020) inngikk avtale mellom kommunene i Østfold om overføring av 3 500 aksjer i Østfold Energi AS. Moss kommune overtar 575 aksjer a kr 1 000. Moss kommune vil da totalt ha 5 575 aksjer. Eierandelen økes til 7,96% og anleggsmiddelets verdi blir da på kr 5 575 000.

Note 6 Utlån

Samlet utlån er på kr 968,7 mill. Dette gjelder videreutlån fra Husbanken (startlån) kr 952,9 mill., sosiallån kr 15,7 mill. og rester etter lønnslånsordning (kr 0,1 mill.) fra tidligere Moss kommune.

Det er nedskrevet sosiallån for kr 1,1 mill. direkte i balansen (uten resultateffekt). Det er tapsført kr 0,7 mill. vedrørende gamle uerholdlige sosiallån fra tidligere Rygge kommune som er belastet driftsregnskapet.

Note 7 Lån

	Lånegjeld pr. 31.12.20	Lånegjeld pr. 31.12.19
Moss kommune:		
Til investeringer	1 525 038 933	1 467 550 898
Til videreutlån	1 103 535 553	980 544 260
Sum	2 628 574 486	2 448 095 158
Moss kommunale eiendomsselskap KF:		
Til investeringer	1 834 772 818	1 892 190 035
Moss havnevesen KF		
Til investeringer	59 632 818	63 792 818
Samlet lånegjeld konsern:		
	4 522 980 122	4 404 078 011
Herav til investeringer	3 419 444 569	3 423 533 751
Herav til videreutlån	1 103 535 553	980 544 260

Lån knyttet til rentekompensasjonsordninger i MKEiendom KF er ca. kr 145,7 mill.

Note 7 - del 2. Beregning av minste tillatte avdrag.

Sum alle lån 01.01.2020	4 404 078 011
herav startlån (videre utlån)	-980 544 260
Sum lån 01.01.2020	3 423 533 751
Sum bokført verdi anleggsmidler 01.01.2020	9 770 239 748
herav pensjonsmidler	-3 975 958 598
herav aksjer og andeler	-174 416 125
herav utlån (startlån og lønnslån)	-893 034 340
Ikke avskrivbare anleggsmidler	-140 952 959
Sum bokført verdi anleggsmidler for beregning	4 585 877 726
Sum årets avskrivninger	171 229 812
Kontrollgrense:	
3 423 533 751	
lang gjeld	171 229 812
	127 829 627
4 585 877 726	* årets avskrivninger = minimums avdrag
Bokført verdi anleggsmidler	
Betalte avdrag i driftsregnskapet	169 528 868

Note 8 Pensjon

Oversikten nedenfor viser beløpsstørrelsene i de 2 kollektive pensjonsordningene som de ansatte i Moss kommune er medlem i.

Dette er Kommunal Landspensjonskasse (KLP, for ansatte og sykepleiere) og Statens pensjonskasse (SPK, for lærere).

Alle ansatte som tidligere var medlemmer av Moss kommunale pensjonskasse ble overført til KLP fra 01.01.2020. Alle rettigheter for ansatte, pensjonsmidler og forpliktelser m.m. er videreført i KLP.

År 2020		
Årets netto pensjonskostnad spesifisert (§ 5-12. nr. c)		
Nåverdi av årets pensjonsopptjening		199 971 945
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse		147 407 274
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-	155 800 496
Netto pensjonskostnad:		191 578 723
Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og beregnet akkumulert premieavvik (§ 5-12 nr. c):		
Pensjonsmidler pr. 31.12		4 132 883 060
Brutto påløpt pensjonsforpliktelser pr. 31.12		4 327 642 187
Netto forpliktelse pr. 31.12	-	195 353 231
Arbeidsgiveravgift av netto forpliktelse pr. 31.12.	-	27 544 805
Akkumulert premieavvik pr. 31.12		189 894 536
Arbeidsgiveravgift av premieavvik pr. 31.12		26 772 262
Beregningsforutsetninger (§ 5-12 nr. c):		
Økonomiske forutsetninger.	KLP	SPK
Årlig avkastning (i %)	4,00 %	3,50 %
Diskonteringsrente (risiko fri rente i %)	3,50 %	3,50 %
Årlig lønnsvekst (i %)	2,48 %	2,48 %
Årlig G-regulering (i %)	2,48 %	2,48 %
Årlig pensjonsregulering (i %)	1,71 %	
Forholdstallet fra KRD	1,00	1,00
Moss kommune og tilhørende selskaper har valgt 7 års amortiseringstid.		
Spesifikasjon av estimatavvik, planendring og tariffendring (§ 5-12 nr. c):		
Endret forpliktelse - Planendring		78 825 105
Endret forpliktelse - Ny dødlighetstariff		-
Endret forpliktelse - Øvrige endringer		104 479 421
Endringer forpliktelse - Totalt		183 304 526

Premieavvik og amortisering:

Det akkumulerte premieavviket på kr189 894 536 og tilhørende arbeidsgiveravgift på kr 26 772 262 er satt opp som kortsiktig fordring og regnskapsført som inntekt i driftsregnskapet over mange år. Fordringen har ingen reell verdi. Pensjonsstørrelsene i regnskapet er kun av regnskapsmessig karakter. Dette gjøres for å synliggjøre pensjonskostnader/pensjonsforpliktelser og for å få en jevn belastning av pensjonskostnadene i regnskapene over tid.

Det er i 2020 for konsernet inntektsført premieavvik på kr 2 603 101, samt amortisert (utgiftsført) kr 69 232 643.

Bruk av premiefond:

Pensjonsområdet har vært spesielt utfordrende å budsjettere, samt prognostisere gjennom 2020.

Overgangen til KLP for alle som tidligere var medlem i Moss kommunale pensjonskasse har gått greit teknisk, men det har vært meget vanskelig å få klarhet i hva det reelle pensjonskostandene ville bli for året, da det ikke har foreligget samlende rapporter/prognoser før helt på slutten av året. Som en konsekvens av avviklingen av Moss kommunale pensjonskasse er store beløp blitt omgjort til premiefond.

For å redusere årets prognostiserte premieavvik ble det i dialog med KLP avklart å bruke av premiefondet for å få ned premieavviket for KLP til rundt null. Dette har ingen direkte resultateffekt i 2020, men vil gjøre at amortiseringskostnadene i årene fremover blir lavere en budsjettert i handlingsplan. I tillegg gir det en god likviditetsmessig effekt. Bruk av premiefond for 2020 ble kr 70 744 596.

Note 9 Fond

	Regnskap 2020
Disposisjonsfond	
Disposisjonsfond pr. 1.1.	312 872 927
Avsatt i driftsregnskapet	52 770 358
Forbruk i driftsregnskapet	3 769 760
Disposisjonsfond pr. 31.12.	361 873 525
Bundne driftsfond	
Bundne driftsfond pr. 1.1.	57 504 522
Avsatt i driftsregnskapet	49 525 369
Bruk i driftsregnskapet	15 677 158
Ovf. fra krisesenteret	490 000
Bundne driftsfond pr. 31.12.	91 842 733
Ubundne investeringsfond	
Ubundne investeringsfond pr. 1.1.	125 183 752
Avsatt i investeringsregnskapet	17 279 466
Bruk i investeringsregnskapet	1 150 000
Ubundne investeringsfond pr. 31.12.	141 313 218
Bundne investeringsfond	
Bundne investeringsfond pr. 1.1.	32 461 715
Avsatt i investeringsregnskapet	2 864 979
Bruk i investeringsregnskapet	2 844 162
Bruk i driftsregnskapet (bompengemidler)	
Bundne investeringsfond pr. 31.12.	32 482 532

Kommentarer til bunde driftsfond:

Kun Moss kommune som har bundne driftsfond.

Selvkostområdene står for kr 22,2 mill.

Ubrukte midler vedrørende boligtilskudd og dekning av tap fra Husbanken er på kr 11,1 mill.

Næringsfond Viken (rest koronamidler) er på kr 3,3 mill.

Vedlikeholdstiltak (koronamidler som skal deles ut videre eller benyttes i egen regi) er på kr 9,9 mill.

Resterende kr 45,3 mill. gjelder 137 stk. øremerkde prosjekter.

Kommentarer til bundne investeringsfond:

Andel Moss kommune er kr 27,9 mill. Gjelder samferdselstiltak (bomstasjonsmidler og Varnaveien) kr 23,2 mill.

Diverse midler fra utbyggingsavtaler kr 2,5 mill. Avdrag som skal innløses videre til Husbanken kr 1,6 mill. Diverse øremerkede prosjektmidler kr 2,3 mill.

For MKEiendom KF gjelder det Coronamidler for kr 2,5 mill. og tilfluktsrom kr 0,3 mill.

Moss Havn har ingen bundne investeringsfond.

Note 10 Selvkostområder

Selvkostområder 2020	Vann	Avløp	Slam- tømming	Renovasjon	Feiing	Oppmåling	Byggesak	Regulerings- planer	Eiersek- sjonering
Finansiell dekningsgrad	107,7 %	110,1 %	161,0 %	91,6 %	96,9 %	42,4 %	128,0 %	73,1 %	73,1 %
Selvkostfond/fremførbart underskudd	Vann	Avløp	Slam- tømming	Renovasjon	Feiing	Oppmåling	Byggesak	Regulerings- planer	Eiersek- sjonering
Selvkostfond 01.01	4 982 723	-3 293 129	-2 599	7 687 014	-35 336	0	1 072 536	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	3 804 880	7 780 034	708 876	-4 320 300	-180 550	0	3 551 130	0	0
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad fond	95 704	8 297	4 891	76 823	-1 746	0	39 589	0	0
Selvkostfond/fremførbart underskudd 31.12	8 883 307	4 495 202	711 168	3 443 537	-217 632	0	4 663 255	0	0

Mer utfyllende informasjon er gitt i note i Moss kommunes regnskap.